UĞUR MUMCU

Ata'm İzindeyiz

Sen ülkeni okyanusötesi devletlerin öncü karakolu yapıp, sınırlarını Amerikan üsleriyle [illegible] ekonomisini, uluslararası tekellerin ahtapot[illegible] kardeşe vurdurtmak için [illegible] utanmadan ve sıkılmadan "[illegible]oruz" diye ayaset dolandır[illegible]
Elsiz ayaksız [illegible] Mustafa Kemal / Hani bir val[illegible] kesenleri astılar / Sen uyudu[illegible]tafa Kemal'im.. Cumhuriyet'[illegible]ler kemiriyor devletimiz [illegible]miz IMF'lerin ipoteğinde!..... [illegible] Devletin devlete, insanın insana kulluğ[illegible] uyan, uyan Gazi Kemal!..
(Cumhuriyet, 29 Ekim 1970, Eski Türkü...)

13

BÜTÜN YAZILARI

um:ag | UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI YAYINLARI

UĞUR MUMCU
Ata'm İzindeyiz
13
BÜTÜN YAZILARI
um:ag

um:ag Vakfı Yayınları: 44
Bütün Yazıları Dizisi: 13

ATA'M İZİNDEYİZ

UĞUR MUMCU

(7 Haziran-31 Aralık 1979 Yazıları)

Birinci Baskı: Mayıs 1997, Ankara, 3 000 adet

ISBN 975 - 8084 - 43 - 7

Yayın Yönetmeni: Ali TARTANOĞLU
Kapak Tasarım: SOLARİS
Dizgi: um:ag
Baskı: DUMAT

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Atatürk Bulvarı 125/6, Bakanlıklar, Ankara Tel: 0 312-417 47 62 - 417 77 20 Faks: 417 57 46

UĞUR MUMCU

ATA'M İZİNDEYİZ

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
Düzen, Sistem v.s. 11
Bunalım Stratejisi 13
Oyun Bozuldu 15
Bu Kadarı Olmaz 17
Feyzioğlu ve AP 18
Yine Düzen 20
Bir Sorun Daha 22
Para ve Pul 23
Bedelli Askerlik 25
MC Kurbanları 27
Öküz Çalmak 30
Karahan'dan Rica 32
Önemli Gün 34
Hesap: Erken Seçim 35
Ar, Haya, Antiseptik 37
Saldırının Nedeni 38
Kuyumcular 41
Soda Grevi 42
İnançla, Saygıyla 44
14 Milyar TL. 46
Konular Bunlar 47
Araştırsak 49
Petrol Çıkmazı 50
Soda Grevi 52
Kan Davası mı? 55
Gayri Meşru 57
Özlenen Diyalog 59
Bu Kadarı Bile 60
Dar Kapı 62
İki Haber 64
Sayılar 65
Şili'den Bize 67
Çöpçü Grevi 69
Kabak ve Baş 70
Neyin Anlaşması? 72
Ayıp ve Çirkin 74
Sabıkalı Şirket: ITT 75
Vermediğini Almak 77

Günü Gelir 78
Kısır Döngü İçinde 80
Güzel Sektör 82
ÖSEK Örgütü 83
Ayıp Oluyor 85
Bir Adli Hata 87
Milyon Yağmuru 89
İlaç İçin 91
Oy Sürüklemek 92
Yeni Hedef mi? 94
Dosyalar 95
Ücret Köleliği 97
Ayıplı Habercilik 98
Kuruntu 100
Dün ve Bugün 102
Adalet Bakanına 103
Bu Kadarı Olmaz 106
Ivır-Zıvır Sorular 108
Bugünün Dünü 110
Sayın Akdoğan'a 111
Pazarlık 112
Kökü Nerede? 114
Taşkent Semineri 116
Temel Görev 117
Devlet Nerede? 119
Kanlı Saldırı 120
Dr. Sükan 121
Faşizme Karşı 123
Ara Rejim 124
Halk Pınarı 126
Oy Vermemek 127
Kim Sızıyor? 128
Görev Şehidi 130
Kimin Parasıyla? 131
Suçluluk Karinesi 133
Arslana Bak Arslana 135
Planlı ve Örgütlü 137
Kaçak Şirket 139
Bunalımın Amacı 140
Güneş 142
Soruştururken 144

Seçime Doğru 145
Alacakaptan Olayı 147
Bir Dosya 149
Konu Kıtlığı 151
Sevindirici, Ancak 153
Etti 7 Milyon 155
Olasılıklar 156
Bunalıma Doğru 158
Yeni Hükümet 160
Leş 162
Söven Kazanıyor 163
Kurultay 165
İnsan Manzaraları 166
Açıkça 168
En Haklısı 170
Çözüm Nerede? 172
Ahenkli Azınlık Hükümeti 174
Kimden Kurtul? 176
Dönemeç 177
O Eski Türkü 178
226 Bin Oy 180
Önemli Görev 182
Çerkez Etem Koşusu 184
Bütünleme 186
Pirus Zaferi 188
Saygılar Bizden 190
Dr. Kınkoğlu 191
İzinde! 193
Türün'e Uyarı 195
İftiracı Ali Paşa 196
Danıştay Güvencesi 198
Hakları Yendi 199
Çağlayangil Demiş ki 201
TÖB-DER Olayı 203
Devletin Bilinçaltı 205
Sorumsuz Halkalar 206
MHP ve Sıkıyönetim 208
Kan Gölü 210
Doğanay 211
Sayın Korutürk'e Arz 213
Neler Yazmışlar? 216

Açık Çağrı 218
Somuncuoğlu ve Kara Liste 220
Kim Kaçırdı? 222
Sayın Üruğ'a 224
Kavga 226
S.S. Yanıtı 228
Devlet Gücü Nerede? 231
Görünen Köy 232
Yargı'ya Karşı 234
Askerce ve Uygarca 235
Yağ Satarım 237
İşaret Fişeği 239
Bazı Belgeler 241
Tütengil 243
Namus Borcumuz 244
Kaytarmacılık 247
İşgal 249
Sağlık Olsun 250
Gaziantepli Doktorlar 252
Yurtdışı Bir-İki 253
Paketin Düğümü 255
Böyle Başa Böyle Tarak 256
At Gözlüğü İle 259
İki Önemli Karar 260
Yeni Hedef Apaydın mı? 262
Bir Kanlı Zincir 264
Sitem 266
Yalan Makinası 267
Sıkışınca 269
Acaba Diyoruz 271
Son Kaza 273
Vur Ama Dinle 274
Neden Acaba? 276
Dernekler 278
Boşluk Nerede? 280
Kimin Hakkı? 281

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, bu kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

um:ag, Uğur Mumcu'nun kitaplarını "Bütün Yapıtları" dizisi olarak kendi logosuyla yeniden yayımladı.

BÜTÜN YAZILARI ise, adından da anlaşılacağı gibi Mumcu'nun yazılarından oluşuyor.

Uğur Mumcu'nun 1962'den itibaren Kim, Ant, Türk Solu, Devrim, Ortam dergilerinde, Milliyet, Akşam, Yeni Ortam, Cumhuriyet gazetelerinde beş bin iki yüz kadar yazısı yayımlanmış.

Bu yazıların altı yüze yakını daha önce yayımlanan Suçlular ve Güçlüler, Bir Pulsuz Dilekçe, Tüfek İcad Oldu, Terörsüz Özgürlük, Devrimci ve Demokrat, Tarikat-Siyaset-Ticaret adlı kitaplarında yer almıştı. **BÜTÜN YAZILARI** dizisi bir ayrım yapmadan hem bunları, hem de hiç bir kitapta ayrıca yer almamış, sadece yayınlandıkları gazete ve dergide kalmış öteki dört bin beş yüz yazıyı da kapsıyor. Yani beş bin iki yüz yazının tamamını... 1962-1971 arasında yayımlanan yazılarından oluşan ilk kitap, **"Katiller Demokrasisi, Hırsızlar Düzeni"** adıyla Şubat 1997'de yayımlandı.

um:ag için bu kaçınılmaz bir görevdi. Çünkü birincisi, katledilmesinde en büyük etken, düşünceleri ve dolayısıyla bu düşüncelerin yansıdığı yazıları idiyse, bütün yazılarının kitap halinde yeniden yayımlanması, cinayete karşı tek başına en büyük ve en anlamlı tavır olacaktı.

İkincisi, Türkiye'de yaşanan ve üzülerek, endişeyle izlediğimiz gelişmeler, Uğur Mumcu'yu ve elbette yazılarını, çok önemli bir başvuru kaynağı haline getirdi. Başta meslektaşı gazeteciler olmak üzere araştırmacılar için **Uğur Mumcu Yazıları** başlıbaşına, vazgeçilemez kaynak durumundalar.

Yazıların bütününden, otuz yılda bu ülkede nelerin değiştiğine ya da değişmediğine ilişkin, hüzün verici veya öfkelendirici sonuçlar çıkarılabilir.

Yazıların galiba asıl gösterdiği ise, Uğur Mumcu'nun derin hukuk bilgisi, hukuki düşünme yeteneği, ülkesini ve onun gerçeklerini kavrayıp sergilemekte gösterdiği olağanüstü ustalık ve isabet. Sistem, onu vahşice yok ederek, bu kadar gelişmiş yeteneklerin kendisi için fazla, hatta tehlikeli olduğunu göstermiş oldu.

Mumcu'nun bütün yazıları bir arada değerlendirdiğinde, 1962-71 ile1974 sonrası olmak üzere iki farklı dönem görmek olası. Dizinin birinci kitabı olan Katiller Demokrasisi Hırsızlar Düzeni'nde, **birinci dönem yazıları** biraraya getirildi. Bu yazılar, Uğur Mumcu Yazıları'nın bir tür **içindekiler'i, "ana fikri"**. 1974'ten katledilmesine kadar olan **ikinci dönem yazıları** ise bu içindekiler'in açılımı, bu ana fikrin rakamlarla, tarihlerle, belgelerle somutlanması...

Yalnız içindekiler'i koca bir kitap oluşturan bu dev "külliyat"ın ortaya çıkmasında emeği geçen, katkısı olan Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu, Murat Kaya, Emrah Yücel ve DUMAT Matbaası emekçilerine teşekkür etmek, sadece bir incelik, bir "âdet yerini bulsun" değil, zorunlu ama içten bir görev. Sağolsunlar...

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler, öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um:ag

DÜZEN, SİSTEM V.S.

AP, "mobilya yolsuzluğu" ile ilgili soruşturmaları, "Bu yolsuzluk CHP-MSP ortaklığı döneminde yapılmıştır. Öyleyse Başbakan Ecevit hakkında soruşturma yapılmalı" diyerek topu taça atmaya çalışıyor. CHP'nin yanıtı çok özlü:

Yahya, Ecevit'in değil, Demirel'in yeğenidir...

Feyzioğlu'nun bu konudaki yorumu da şöyle:

- İnsan bakanını seçer ama yeğenini seçemez.

Oysa, işin özü çok açık: Demirel, mobilya yolsuzluğu işlemlerinde sorumlu görüldüğü için değil, bu yolsuzluk ortaya çıkarıldıktan sonra yolsuzluğu örtbas ettiği gerekçesiyle suçlanıyor. Suç da belli: Toplu kaçakçılık, sahtecilik değil, görevi kötüye kullanmak!.

İşgüzar ile ilgili gensoru görüşmelerinde, SSK fonlarının özel bankalara yatırılması için emirler verildiği de ortaya çıktı. Yani İşgüzar diyor ki:

- Siz de yaptınız.

Hele gensoru önergesi üzerine AP adına konuşan Nurettin Ok -ki İmar İskan ve Bayındırlık eski bakanlarındandır- Bakan İşgüzar tarafından şöyle suçlandı:

- Senin de şurada şurada, katların, villaların var.

Şimdi bu tartışmalara bakıp:

- İş sistem sorunudur. Gelin bu sistemi tartışalım... deyince Pembe Köşk çevresinden yanıt gelir hemen:

- Komünistler, kriptolar...

Konu, gerçekten sistem sorunudur, düzen sorunudur. Bu, yolsuzlukların içinde döndüğü büyük dolapları bir yana bırakıp, "Sizin zamanınızdadır, bizim zamanımızdadır" tartışmalarına girişildi mi bütün bu çekişmeler horoz döğüşünü andırıyor. İşin gerçek yüzü de unutuluyor.

Feyzioğlu da dalgasını geçiyor:

- İnsan yeğenini tayin edemez ama bakanını tayin eder.

Sorun ne yeğen sorunudur, ne Demirel, ne Mıgırdıç... Sorun, düzen sorunudur.

Bu gensoru görüşmelerinde bir sosyalist parti olsaydı, yolsuzluk görüntülerinin ardındaki düzeni bulur çıkarır:

- SSK fonları işçilerden kesilip, bu bankalar eliyle işverenlere, burjuvaziye peşkeş çekiliyor, derdi; hiç şüphesiz bu eleştirilere "şunun yeğenidir, bunun yeğenidir" diye yanıt bulmak da çok güçleşirdi. Ama neylersin!..

Parlamentodaki en büyük eksikliğimiz bir sosyalist partinin olmayışıdır.

Arsa alımlarında yolsuzluklar hemen hemen her dönemde olmuştur. Devlet, özel kişilerle arsa alım-satımına girişirse, böyle olması doğaldır. Geçen dönemde Dr. Faruk Sükan, İçişleri Bakanlığı'nca satın alınan Sivil Savunma Dairesi Başkanlığı binasının alım-satım işlemlerinde yolsuzluklar döndüğünü açıklamamış mıydı? Ne oldu MC hükümeti Bakanının bu işlerdeki sorumluluğu?

Ne olacak! "Şeytan aldı götürdü, satamadan getirdi..." Hep öyle oluyor çoğulcu demokrasimizde, ne yapalım!

Bugün gensoru görüşmelerinde bağırıp, çağıracak olan AP grubuna da küçücük bir armağanımız var:

1970 yılında İller Bankası'nın işadamı Mehmet Kavala'dan 3 milyon 773 bin 300 liraya satın alınan arsanın alımsatım işlemlerinde yolsuzluk yapıldığına ilişkin söylentiler üzerine Sakarya Senatörü Osman Salihoğlu'nun başkanlığında araştırma komisyonu kurulmuş ve komisyon bu işlemlerde şüpheli noktalar bulunduğu sonucuna varmıştır.

Cumhuriyet Senatosu'nun 13.4.1971 gün ve 60'ıncı birleşim, 1'inci oturumunda açıklanan, İller Bankası Genel Müdürü Esat Kıratlıoğlu ile aynı bankanın Malzeme Müdürü Şevket Doğan'ın adlarının karıştığı bu araştırma sonucu ne oldu merak eden yok mudur?

Bu araştırma komisyonunda adı geçen İller Bankası Genel Müdürü Esat Kıratlıoğlu, şimdi Millet Meclisinde AP Grubu'nun Başkanvekillerinden birisidir. Malzeme Müdürü Şevket Doğan da gensoru görüşmelerinin başlangıcında içtüzük hü-

kümlerini çiğnemeyi göze alarak oturum yönetmeye kalkan AP'li Millet Meclisi Başkanvekillerindendir.

Ya, işte böyle! Haydi buyurun bakalım, çıkın işin içinden.

Bir zamanlar yolsuzluk yapmakla suçladığı Demirel'in yanına bir süre sonra Başbakan Yardımcısı olarak ilişen CGP lideri Feyzioğlu'nun da kulakları çınlasın; "Kripto hafiyesi" Metin Toker'in de.

İznînizle efendim: Bu bir sistem sorunudur: Bul karayı, al parayı!..

(Cumhuriyet, 7 Haziran 1979)

"BUNALIM STRATEJİSİ"

Demirel'in izlemek istediği yöntemin adını koyalım: "Bunalım stratejisi" Bunalım stratejisi, duyarlı konuları kullanarak siyasal ortamda gerginlik yaratma amacını güdüyor. Demirel, önümüzdeki sonbaharda yapılacak olan Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimlerine bu gergin ortam içinde girmeyi uygun görüyor. AP bu seçimlerde biraz ilerleme kaydetti mi, Demirel hemen "erken seçim önerilerini" dayayacaktır.

Önce Anayasa'nın 108'inci maddesini çalıştırmak istedi. Ecevit hükümeti, şu altılar, üçler olaylarından sonra düşürülmüş olsaydı, kurulacak hükümet, Irmak hükümeti örneği, güvenoyu alamayacak, böylece Cumhurbaşkanının seçimleri yenileme yetkisi, anayasal aşamasına ulaşmış olacaktı.

108'inci madde on sekiz ay içinde iki hükümetin güvensizlik oyuyla düşmesi, kurulacak hükümetin de güvenoyu alamaması halinde bu yola gidileceğini öngörmektedir. Bu on sekiz aylık süre bu ayın sonunda dolmaktadır. Bundan sonra Ecevit hükümetinin düşürülmesi, yerine yeni bir hükümet kurulması, bu hükümetin güvenoyu alamaması, güvenoyu alamayan hükümetin Başbakanının Cumhurbaşkanından seçimlerin yenilenmesini istemesi gibi işlemlerin önümüzdeki yirmi-yirmi beş güne sığdırılması olanağı kalmamıştır.

Muhalefet 108'inci madde trenini kaçırmıştır. AP'nin Hasan Korkut olayı ile birlikte, ipe sapa gelmez gerekçelerle Sayın

Cumhurbaşkanı'na saldırması da bu umudun suya düşmesinden sonraya rastlamaktadır. Sayın Korutürk'ün duyarlı bir insan olduğunu, uluorta yapılan eleştirilerden etkileneceğini hesaplayan Demirel, Cumhurbaşkanı'nı yıpratmak ve elden gelirse istifaya zorlamak gibi bir oyunun içine girmiş olabilir.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın AP'nin kaba saldırısı karşısında tepki göstermesi doğaldır. Ancak Anayasamız, Cumhurbaşkanlarının TBMM'den güvenoyu isteyeceklerine ilişkin herhangi bir kural içermiş değildir. Bu nedenle Korutürk'ün TBMM'ye gönderdiği mektubun yalnızca "haklı bir tepkinin milletvekili ve senatörlerce duyulması ve öğrenilmesi" biçiminde yorumlanması gerekir.

Bu haklı tepkiyi istifaya kadar götürmek, Demirel'in "Bunalım stratejisi"ne yarar. Cumhurbaşkanı'nın görevinden ayrılmasıyla yeni bir bunalım doğar. Demirel de bu bunalımı olanca hüneri ile sömürür.

Demirel, 27 Mayıs gününün Özgürlük ve Anayasa Bayramı olmasına karşı çıktıktan sonra, ayrıca 27 Mayıs İhtilali'ni gerçekleştiren "Milli Birlik Komitesi" üyelerinin oluşturduğu "tabii senatörlük" kurumunu Anayasa'dan çıkarıp atmak istiyor.

Ve bu öneriyi, kurulduğu günden bu yana, parlamentoda en az üye sayısına sahip olduğu bir dönemde yapıyor. Demirel bu önerilerini, Millet Meclisi'nde ikiyüzelliyi aşkın sandalyeye sahip olduğu günlerde değil de bugünlerde yapıyorsa, amacı bellidir: Gerilimi arttırmak, "Bunalım stratejisi"ni uygulamak ve sonbahardaki seçimlere bu stratejinin adımlarıyla girmek Demirel'e kazançlı bir yol gibi görünüyor.

Amerika'ya çatar gibi görünmesi de aynı bunalım stratejisinin halkalarındandır.

Bazı "şematik solcular", Demirel'in bu çıkışını "anti- emperyalist" nitelikte bir davranış olarak görebilirler. Oysa, Türk-Amerikan ilişkileri, gelip geçici "demeç kabadayılığı" ile ölçülmeyecek kadar karmaşık niteliklere sahiptir. ABD'nin başını çektiği ekonomik, siyasal ve askeri odaklara karşı çıkmadan Amerika'ya karşı çıkmanın anlamı yoktur.

Türk siyasal yaşamına, biraderli yeğenli yolsuzluk dosyaları armağan eden ve bunların gün ışığına çıkarılmasını bugüne kadar "türlü-çeşitli" yollarla önleyen Demirel'in yolsuzluklarla sa-

vaşıyor görünmesi, yalnızca AP grubunun gözübağlı üyelerini kandırır; başka kimseyi kandıramaz.

Önümüzdeki günlerde bu gerginlik ortamının, bu "Bunalım stratejisi"nin nasıl işletileceğini hep birlikte göreceğiz. Bir kısmı şimdiden tıknefes olmuş CHP'li milletvekillerinin, soluklarını bundan sonra iyi tutmaları gerekiyor.

(Cumhuriyet, 8 Haziran 1979)

OYUN BOZULDU

Demirel'in tasarladığı oyun çok açıktı. Sosyal Güvenlik Bakanı İşgüzar hakkında verilen gensoru önergesinin oylamasında, gerekli 226 oy toplanmasa bile, kırmızı oylar beyaz oylardan bir tek fazla çıksaydı, "Tamam" diyecekti:

- Hükümet parlamento çoğunluğunun güvenini yitirmiştir.

Çok yazıldı, çok söylendi: Gensoru yalnızca suçlanan Bakan'ın görevinden ayrılmasını amaçlar; Meclis soruşturması ise aynı Bakan'ın Yüce Divan'da yargılanmasına yolaçar. Bunun içindir ki, "Gensoru siyasal, meclis soruşturması hukuksal sonuç doğurur" denir.

İşgüzar görevinden ayrılmıştır. Gensorunun amacı bu değil miydi? Öyleyse amaç yerine gelmiştir. Kızmaya, sinirlenmeye ne gerek vardır? Demirel, İşgüzar'ın bakanlıktan ayrıldığını açıklaması üzerine düzenlediği basın toplantısında öfkeyle, soluk soluğa bağırmaktaydı:

- Meclislerden kaçmışlardır.

İşgüzar hakkındaki iddiaların soruşturulması için "Soruşturma Hazırlık Komisyonu" kurulmuştur. Bu komisyon iddiaları yeterli görürse, "İddialar ciddidir, soruşturma açılmalıdır" der ve TBMM bundan sonra "Soruşturma Komisyonu" adıyla bir başka komisyon daha kurar. Bu komisyon da "Evet Bakan yargılanmalıdır" der ve TBMM bu komisyon kararını onaylarsa Bakan İşgüzar Anayasa Mahkemesi' üyelerinden oluşan "Yüce Divan" önüne çıkarılmış olur.

Gensoru neydi? Gensoru yalnızca Bakanı bakanlığından düşüren bir yoldu. Konuya bu açıdan bakarsanız, bir Bakan hakkındaki yolsuzluk iddiaları için öngörülen tek yolun Meclis

Soruşturması olduğu anlaşılır. İşgüzar olayında izlenen ve izlenmesi gereken yol da budur.

Demirel için elbette ki güncel sorun bu değildir. AP Genel Başkanı, yolsuzluk söylentilerinin yarattığı hoşnutsuzluk dalgaları içinde yapılacak oylamada, hükümetin Dr. Sükan başta olmak üzere bir kaç üyesinin ve CHP milletvekillerinden bazılarının güvensizlik yönünde oy kullanacaklarını ya da oylamaya katılmayacaklarını beklediği için büyük bir umutla pusuya yatmıştı.

İşgüzar'ın önceki günkü istifası Demirel'in oynadığı oyunu suya düşürmüştür. Oyunu bozulan AP Genel Başkanı şimdi olanca öfkesiyle bağırıyor:

Tahkikatın selameti için bu hükümetin istifa etmesi gerekir.

Ya demek öyle! Öyle de kendileri 1970 yılında yakınlarına çıkar sağladığı gerekçesiyle suçlandığında Başbakanlıktan ayrılmayı aklından geçirmiş miydi hiç?

Ya ne yapmıştı? Ne yaptığını ben yazmayım da bunun yorumunu şimdi Demirel'in yakın çevresinde fır fır dolaşan 12 Mart Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanlarından Bursa Milletvekili pek muhterem Ali Elverdi Paşa'ya bırakalım. Elverdi, "Türk ulusu adına" imzaladığı bir mahkumiyet kararında Demirel'in yolsuzluklar karşısındaki tutumunu şu özlü tümcelerle açıklıyordu:

- Ekonomik sıkıntı, buhran, politik tutarsızlık, 26 milyonluk birader yolsuzluğu söylenti ve çalkantıları ve bu şayiaların gün ışığına çıkması yolundaki çabaların baltalanması, engellenmesi yolundaki ayak oyunları; sınıf çelişkileri, sosyal adalet ilkelerini zedeleyici intiba ve kanaatı yaratan Şellefyan ortaklıkları...

"İşgüzar Gensorusu", hükümeti düşürmeyi amaçlayan bir planın ilk adımıydı. Oyun son dakikada İşgüzarın istifasıyla şimdilik bozulmuş gibi görünüyor.

Şimdi yapılacak iş, İşgüzar hakkındaki yolsuzluk söylentilerinin kurulan Soruşturma Hazırlık Komisyonu'nca bir an önce ele alınıp sonuçlandırılmasıdır.

Demirel'e de bugünlerde birkaç günlüğüne de olsa, şöyle uzak bir yerde dinlenmesini salık veririz, sinirlerine iyi gelir Yakın dostu ve yeğeninin iş ortağı Mıgırdıç Şellefyan'ın İsviçre'deki villası, dinlenmek için birebirdir.

(Cumhuriyet, 9 Haziran 1979)

BU KADARI OLMAZ!

"Mobilya yolsuzluğu" nedeni ile açılan meclis soruşturmasının konusu, eski Başbakan Demirel ile Ticaret eski Bakanı Halil Başol ve Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon'un bu yolsuzluğun örtbas edilmesi için giriştikleri çabalardır.

Geçen Çarşamba günü, mobilya yolsuzluğu yine gündeme geldi. Çünkü mobilya yolsuzluğunu soruşturmakla görevli "Soruşturma Hazırlık Komisyonu"nun görev süresi uzatılacaktı. Bu arada, haklarında soruşturma komisyonu kurulan Halil Başol ve şu ünlü eski Maliye Bakanı Ergenekon birer konuşma yaparak ne kadar "masum" olduklarını kanıtlamaya çalıştılar.

Hele Yılmaz Ergenekon, "Alemi kör ve sersem" sanarak, "Yahya'yı mahkum eden biziz, yurt dışına kaçıran sizsiniz" demeye bile getirdi. Yıllarca askerlik şubelerinden kaçtıktan sonra, bu yükümlülükten "çürük raporu" alarak kurtulan Ergenekon, kamuoyunun gözünün içine baka baka gerçekleri saptırmaya çalışıyordu.

Öyleyse açalım 11 Eylül 1975 günkü gazeteleri ve Yılmaz Ergenekon'un mobilya yolsuzluğu ortaya atıldıktan sonra ne gibi açıklamalar yaptığını öğrenelim:

Ergenekon, 10 Eylül 1975 günü, Bakanlığa çağırdığı sağ eğilimli gazetelerin muhabirlerine şu açıklamayı vermekteydi; açıklamanın bir bölümünü sunalım:

- 5 Eylül 1975 tarihli, İsviçre Büyükelçiliği'nden gönderilmiş yazıyı aldık. İsviçre Büyükelçiliği yapmış olduğu tetkikatın safahatını, belgeleriyle göndermiş ve ihbarda iddia edildiği gibi "Bu firmaların aslı yoktur, uydurmadır" diye söylenenlerin yalan olduğu ortaya çıkarmıştır. Söz konusu firmaların mevcut olduğu, İsviçre'de kayıtlı oldukları, kontenjanların resmi vesikalarıyla ortaya çıkmıştır.

Söylenen firmaların mevcut olduğu ve bu muameleleri yaptıkları bankaların mektuplarıyla ortaya çıkmıştır. Hatta bazı bankalar, "Bizim çok güvendiğimiz müşterimizdir", kimi banka da "milyonlarca İsviçre Frangı muamelesi yaptığımız müşterimizdir" diyerek ek bilgi de vermiştir.

Ergenekon bu açıklamasında şunu da söylüyordu:

Ayrıca ilave edeyim ki firmaların sahipleri arasında Şellefyan adında bir kişi bulunmamaktadır.

Yapılan araştırmalar ve müfettiş raporları, Ergenekon'un sorumlu bakan olarak yalanlamak istediği gerçekleri tek tek kanıtlamış; Yahya Demirel'in alıcı firma olarak gösterdiği kuruluşların İsviçre'de kayıtlı bulunmadıklarını ve bu şirketlerde Şellefyan adına rastlandığını ortaya çıkarmıştı.

Yılmaz Ergenekon, 10 Eylül 1975 günü bu açıklamayı yapıyor; oysa Bern Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Tarık Celal Güven 18 Ağustos 1975 günü Ticaret Bakanlığı'na gönderdiği yazıda "adı geçen firmanın adresinde Arden Şellefyan oturuyor" diyordu. Der demez de Ticaret Bakanı Başol tarafından görevinden alınıyordu.

Ve ayrıca mobilya yolsuzluğu ortaya atıldığında, "ara rapor" başlığı ile bir rapor kaleme alan ve "eldeki belgelere göre, yolsuzluk yapılmamıştır" diyen Maliye Müfettişi Orhan Güven, bu raporu verdikten bir süre sonra, Teftiş Kurulu Başkanlığı'na atanıyordu.

Yılmaz Ergenekon "bu firmalar İsviçre'de kayıtlıdır" derken, bu işin baş sanığı Yahya Demirel, evet o bile, "bu firmalar İsviçre'de kayıtlı değildir" diye açıklamalarda bulunuyordu.

İşgüzar konu[illegible] bu gibi yolsuzlukları unutturmak için alabildiğine söm[illegible]r, askerlik şubelerinden kaçarlar ama, bizim elimizden kur[illegible]acaklarını pek sanmıyorum.

Şimdi konuş[illegible]genekon; şimdi, haydi şimdi!..

(Cumhuriyet, 10 Haziran 1979)

FEYZİOĞLU VE AP

Bizim okurla[illegible] Turhan Feyzioğlu'nu hiç sevmezler, bilirim. Siyasal yaşam[illegible]izgaglarla geçmiştir de onun için sevmezler Feyzioğlu "N[illegible]göre şerbet veren münevverlerden olmayınız" diye çık[illegible]da, kimlerle kolkola girmiş, kimlerle dost kimlerle düşm[illegible]nuş: şöyle bir anımsayın yeter!

Öyledir amma[illegible]lu, gerçekten yetenekli bir politikacıdır. Top[illegible]umsal u[illegible]hırsını aştığı için bugün parlamentoda tek başına[illegible]ışkısı gibi gezinip durmaktadır. Ama yine de kendi[illegible]abildi[illegible] bu arada koskoca

AP grubuna da yol göstermektedir. Bunu da görmezlikten gelmeyelim.

12 Mart öncesi eylemleri eleştiren Prof. Mümtaz Soysal "Ortam" dergisinde "Güzel Huzursuzluk" başlığı ile bir yazı yayınlamıştı. O ünlü "Balyoz Harekatı" ile gözaltına alındığımızda, Prof. Mümtaz Soysal ve Prof. Bahri Savcı ile aynı koğuşta, birbirlerine bitiştirilmiş ranzalarda yatıyorduk. Prof. Bahri Savcı o günlerde bir bilimsel toplantıda "Direnme Hakkı"ndan söz eden bir konuşma yapmıştı.

Gerek Soysal, gerek Savcı, Feyzioğlu'nun eski arkadaşıydılar, aynı fakültede birarada çalışmışlardı. Prof. Soysal ve Prof. Savcı cezaevi ranzalarında yatarlarken, eski arkadaşları Prof. Turhan Feyzioğlu, parlamento kürsülerinden arkadaşlarını ihbar eden şu konuşmayı yapıyordu:

Bu kanunsuz eylemleri, sevindirici "Güzel Huzursuzluk" olarak vasıflandıran bir öğretim üyesinin olup bitenlerde hiç mi sorumluluk payı yoktur? Ciddi bir hukukçu, eşkıyalığı ve zorbalığı "Direnme Hakkı" adıyla savunabilir mi?..

Feyzioğlu'nun yaptığı bu konuşmadan bir süre sonra askeri Savcı Baki Tuğ, Prof. Soysal ve Prof. Savcı'yı sorguya çekti ve Ali Elverdi'nin başkanı bulunduğu mahkeme, Soysal'ı ve Savcı'yı tutukladı. Prof. Soysal'a yüklenen suç, "Güzel Huzursuzluk" yazısı, Prof. Bahri Savcı'nın suçu da direnme hakkından söz eden konuşmasıydı. Prof. Soysal ve Prof. Bahri Savcı, yargılamalar sonunda aklandılar, fakat Feyzioğlu'nun ihbarları Meclis tutanakıarına kara satırlar olarak çakıldı kaldı.

Feyzioğlu bunca yılın politikacısıdır. Etkili çevrelerle, 12 Mart döneminde olduğu gibi "diyalogu" vardır. Yanılmıyorsam, yirmi iki yıldır da parlamento çatısı altında görev yapıyor.

Buradan bir başka noktaya geleceğim:

İşgüzar gensorusu başlıbaşına Feyzioğlu'nun başarısıdır: "Sezar'ın hakkını Sezar'a" verirsek, böyledir. Başarıysa, başarı Feyzioğlu'nundur. Gerçi Feyzioğlu politikada hiç "Sezar" olmadı. O'na düşen görev hep "Brütüs" olmaktır ama kabul edelim; bu işlerde hünerlidir, başarılıdır.

Demirel'in de Başbakan Yardımcısıdır, Ecevit'in de. Feyzioğlu için bunların hiç mi hiç önemi yoktur. Kime ne zaman saldıracağını, kiminle ne zaman dost olacağını, kimlerle

ortaklık kuracağını çok iyi hesaplar. Kürsülerde hangi sözün kavgaya yol açacağını bilir, istediği an o sözcükleri kullanır.

Hiç şüphesiz, AP Genel Başkanı Demirel'in de böyle gelişmiş hünerleri var. En büyük hünerini, Demokratik Parti'yi eriterek kanıtladı. Fakat hiç düşündünüz mü, Demirel, iki yüz elli milletvekili ile aldığı AP'yi bugün yüzyetmişlere indirdi. Bir kez muhtıra ile devrildi, ikinci kez kendi milletvekillerini elinin altından kaçırdı; düşürüldü. Bu açıdan bakarsanız, pek de başarılı bir grafik çizmiş sayılmaz.

Olur ya da olmaz, bilemem. Bence, AP'nin Genel Başkanlığı'na Feyzioğlu gelse daha başarılı olmaz mı? Hem Feyzioğlu siyasal yaşamdan silinmemiş olur hem AP canlanır.

"Ara Rejim" zorlamaları varken, Feyzioğlu'nun gönlünden geçen de budur ama, hadi ötesini fazla karıştırmayalım...

(Cumhuriyet, 11 Haziran 1979)

YİNE DÜZEN...

IMF ile Paris'te yapılan görüşmelerden sonra hükümetin yeni ekonomik kararlar alacağı beklenmekteydi. IMF önerileri arasında para değerinin düşürülmesi ve bazı temel maddelere zam yapılması gibi konuların yer aldığını "Mısır'daki sağır Sultan" bile duymuştu.

Bu hükümetin yerine hangi hükümet olursa olsun, sonuç değişmezdi. Bu siyasal yapı içinde her hükümet, IMF önerilerine boyun eğmek zorundadır. Çünkü IMF, bir düzen sorunudur, bir sistem sorunudur. Bu sisteme, bu düzene karşı gelebiliyor musunuz? Sorun budur.

Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra estirilen soğuk savaş rüzgarlarının içinde kavrulmuş, iç politikasında düşünce yelpazelerinin esintileri yerine kişisel ve kısır tartışmaların dar çemberlerine hapsedilmiş bir ülkedir.

Böyle bir dönemde, herkesin Türkiye'yi bu koşullara sürükleyen açmazları tartışması gerekirken, üzerinde durduğumuz konulara bakın Allah aşkına: "Hasan vakası", İşgüzar gensorusu, Akova'nın istifası... Bunlar mıdır ülkenin temel sorunları?..

Ülkenin böyle baskılarla karşı karşıya kaldığı günlerde parlamentoda tartışılacak konular, ekonomik önlemlerdir, IMF önerileridir, bizi bu koşullara sürükleyen açmazlardır, silah ambargosudur. Şaşkın dış politikamızdır, sistemdir, düzendir.

Yok, yok, biz "Hasan vak'ası" ile ilgiliyiz. Temel sorun bu çünkü!..

Ülke bir günde bu açmazlara sürüklenmedi. Bu acıklı serüvenin dünü var, önceki günü var, bugünü var. Dün bugünden, bugün önceki günden soyutlanamaz. Dış ekonomik bağlantılar ne zaman kuruldu? Ve ne karşılığında kuruldu? Bugün birçok kişinin, kefenini bayrak yaptığı Adnan Menderes'in bu ekonomik tutsaklıktaki payı ve sorumluluğu neydi? Ve Amerikan firması eski müteahhidi Süleyman Demirel'in bu açmazlardaki sorumlulukları neler, neler, nelerdi?..

Düzen tartışılırken, sistem eleştirilirken gündeme bu konular da gelecektir. Çünkü, Bayarlar, Menderesler, Demirel'ler bu sistemin, bu sonucun siyasal ürünleridir. Sistemi kişiden, kişiyi sistemden ayırmadan, büyük sorumluları ve sorumlulukları birbir sergilemek gerekmez mi?

"Hasan vak'ası!.."

Demirel, tartışmaları bu kısır döngülerin içine hapsetmek istiyor. Çünkü biliyor ki, bu kısır tartışmalar aşıldığında, ekonomik sorunlar gündeme gelecek; bu konular gündeme gelince de Menderesle rin, Demirellerin sorumlulukları acı acı sırıtacaktır.

Söz gelişi şu petrol sorununun çözümü için Menderes'li Demirel'li hükümetler ne yapmışlardır? Ülkemizdeki doğal kaynakların var gücümüzle araştırılıp, kendi petrolümüzün devlet öncülüğüyle çıkarılması gerekirken; çokuluslu petrol şirketlerine teslim olunmadı mı? Petrol Yasası bile yabancılar tarafından hazırlanıp, bize bir yemek faturası gibi sunulmadı mı? Şimdi petrol dışalımını karşılamak için bütün dışsatım gelirlerimizi ipotek ediyoruz; bunda hiç sorumluluk söz konusu olmaz mı? Olmayacak mı? Olmamalı mı?!..

Başbakan Ecevit'in televizyon ekranına çıkıp, bütün bu sorunları olanca açıklığı ile anlatmasının zamanı geldi ve geçti bile. Türkiye bu açmazlara niçin sürüklendi? Sayın Ecevit; işte televizyona çıkın ve gerçekleri en yalın, en acı biçimde sergileyin.

Benzin kuyruğundaki şoför arkadaş, dünyadaki petrol bunalımını ve ülkemizdeki petrol sorununu bilmiyorsa, suç onda mı?..

(Cumhuriyet, 12 Haziran 1979)

BİR SORUN DAHA...

"Önümüzdeki günlerde sizce en çok hangi konu tartışılacak?"

Böyle sorunca, şöyle yanıtlar alabilirsiniz: "IMF", "Devalüasyon", "Hükümetin durumu", "Mataracı gensorusu", "Hasan vak'ası" Bilemediniz. Konu şu: Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay'ın görev süresi bitti mi bitmedi mi? Göreceksiniz, önümüzdeki günlerde hep bu konuyu tartışacağız. Anayasa'ya göre, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanları ikişer yıl için seçilirler. Sırrı Atalay'ın iki yıllık görev süresi Haziran ortasında bitmiş bulunuyor. Öyleyse bugünlerde Senato Başkanlığı seçimi yapılması gerekiyor.

CHP Senato Grubu, 1977 Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimlerinden sonra partilerinin sandalye sayısının arttığını ileri sürerek, AP'li Senato Başkanı Tekin Arıburun'un yerine seçim yapılmasını istemişti. Bu istek doğrultusunda seçim yapılmış ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına AP'li Arıburun yerine CHP'li Sırrı Atalay seçilmişti. AP Cumhuriyet Senatosu Grubu, bu seçim işleminin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuş, ancak Yüksek Mahkeme bu başvuruyu reddetmişti.

Cumhuriyet Senatosu eski Başkanı Arıburun, Anayasa'da yazılı iki yıllık süre dolmadan görevinden ayrılmıştır. Anayasa Mahkemesi, gerekçeli kararında şu görüşü benimsemiştir:

- Millet Meclisi ve Senato Başkanları'nın ikişer yıl seçilmelerini öngören kural da, seçimlerin normal zamanda yapılması ve meclislerin Kasımın ilk gününde toplanması ilkesine bağlıdır. Seçimlerin öne alınması ve geriye bırakılması halinde bu kuralı uygulama olanağı olmadığı meydandadır.

1977 yılında erken seçim ile birlikte yapılan Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimleri, süreleri altüst etmiştir.

Senato Başkanı 1 Kasım 1977 günü seçilse, tamam; sorun yoktu. İki yıllık süre 1979 yılının Kasım'ında dolardı. Sırrı Atalay 16 Temmuz 1977 günü seçilmiştir. Anayasa'da yazılı iki yıllık sürenin 16 Haziran 1979 günü bitmesi gerekmektedir. Anayasa Mahkemesi diyor ki:

- Bu iki yıllık süre seçimlerin normal zamanda yapılması ilkesine bağlıdır.

Bu konuda Anayasa Mahkemesi'nin bir başka kararı daha var. Anayasa Mahkemesi'nin 1971 yılında aldığı kararda da şunlar yazılıdır:

- Anayasa'nın Başkanlık süresine ilişkin bu kuralı, açık ve kesindir. İki yılını dolduran bir başkanın, süresinin bitimi gününden itibaren başkanlık görev ve yetkileri de sona ermiş bulunduğundan, Anayasa hükümlerine uygun biçimde yeniden başkan seçilmedikçe, başkanlık görevine devam etmesi mümkün değildir...

Alın bakalım, çıkın işin içinden.

İşin içinden çıkmak isteyen hukukçulara bu iki Anayasa Mahkemesi kararının gün ve sayılarını bildirelim: Son olarak sözünü ettiğimiz karar 28.1.1971 gün ve esas 1970/49, 977/11 karar sayılıdır. Öteki karar, 4.10.1977 gün ve esas 77/88 ve 77/120 karar sayısını taşımaktadır.

IMF, devalüasyon, katlı kur, petrol zammı, Enver Akova, Hilmi İşgüzar, altılar, beşler, üçler, gensorular, "Hasan vak'ası" derken, Ecevit'in başına bir de "Sırrı Atalay olayı" çıkıyor.

"Sırrı'nın sırrı nerede?", süre iki yılda biter mi, yoksa Sırrı Atalay'ın başkanlığı Kasım'a kadar sürer mi?

Bilen kazanıyor, çekilişe üç gün kaldı.

(Cumhuriyet, 13 Haziran 1979)

PARA VE PUL

Hükümetler ne zaman Türk parasının değerini düşürseler, muhalefet partileri de "Paramız pul oldu" diye çığlık çığlığa bağırırlar. Bir süre sonra hükümet ile muhalefetin yerleri değişir. Bu kez, dünkü muhalefet paranın değerini düşürür. Dünün hükümeti, dün kendi uyguladığı yöntemleri bugün en ağır dille suçlar:

- Paramız hançerlenmiştir...

Bugün, en hünerli aktörleri kıskandırırcasına "Paramız hançerlenmiştir" diye ekranlara çıkan AP Genel Başkanı Demirel 1970 yılının 1 Ağustos günü Türk parasının değerini yüzde altmışaltı oranında düşüren hükümetin başıdır. Öyleyse sormak gerekir:

- Siz 1970 yılında paranın değerini yüzde altmışaltı oranında düşürürken Türk parası hançerlenmiyor muydu?.

Bu işin kuralı böyle. Milyonlarca dolar dış borcumuz var. Ekonomimiz tam anlamıyla dışa bağımlı. Dilerseniz bu konudaki çıplak gerçeği 10 Ağustos 1970 devalüasyonuna karar veren AP hükümetinin Başbakanı Demirel'in kendi ağzından öğrenelim. Demirel'in 1970 devalüasyonu için söyledikleri şunlardı:

- Döviz rezervlerinin sıfıra indirildiği, transfer için bekleyen 288 milyon dolar bulunduğu ve daha da önemlisi, bu devalüasyon yapılmasa ve bu devalüasyon karşılığı kredi alınmasaydı ithalatın duracağı...

Yani ne diyor Demirel?

- Dış kredi almak için devalüasyon yapmak şarttır...

Türkiye'de ilk kez Türk parasını düşürme kararı almış olan hükümetin Başbakanı Recep Peker, 7 Eylül 1946 tarihli ilk devalüasyondan sonra şunları söylemekteydi:

- 7 Eylül kararlarından bahsederken, Türk parası değerinin hakiki kıymetini tesbit yolu ile az faizli ve uzun vadeli krediler bulmanın mümkün olacağını söylemiştim...

Ne demiş Recep Peker?

- Dış kredi almak için devalüasyon yapmak şarttır...

Demokrat Parti döneminde başvurulan 4 Ağustos 1958 devalüasyonu da aynı gereksinmelerin sonucudur. IMF, Başbakan Menderes'in başında, "Devalüasyon şarttır" diye diretiyordu. Tıpkı bugünkü gibi...

Uluslararası kuruluşların reçeteleri çok kısadır:

- Dış kredi almak istiyorsan, paranın değerini düşüreceksin.

Dış kredi gelmezse ne olur? "Döviz darboğazı" doğar. Kuyruklar, kıtlıklar birbirini kovalar. Bir de petrol fiyatları artmışsa bu kısır döngüden çıkmak gittikçe güçleşir.

1946'da Recep Peker, 1958'de Adnan Menderes, 1970'te Süleyman Demirel, 1978 ve 1979'da Bülent Ecevit hükümet-

leri devalüasyon kararı almışlarsa, konuya "Sen yaptın, ben yaptım" çekişmesinden çok daha başka bir açıdan bakmak gerekir.

Bu bir düzen sorunudur. Bu bir sistem sorunudur. Devalüasyon, dışa bağımlı ekonominin zorunlu sonuçlarından biridir. Düzen böyle oldukça, hangi hükümet gelirse gelsin aynı tür kararlar alınacaktır. Kimse, kimseyi aldatmasın.

Davul ve zurnayla çağırdığımız ve yasaklarla koruduğumuz düzen, işte bu devalüasyonlu, enflasyonlu kökü dışarıda çokuluslu kapitalist düzendir.

Alın, hayrını görün ve tepe tepe kullanın!..

(Cumhuriyet, 14 Haziran 1979)

BEDELLİ ASKERLİK

Anayasa'nın "Vatan hizmeti" başlıklı 60'ıncı maddesi aynen şöyledir:

- Vatan hizmeti, her Türk'ün hakkı ve ödevidir. Bu ödevin Silahlı Kuvvetler'de veya kamu hizmetlerinde ne şekilde yerine getirileceği kanunla düzenlenir.

Demek oluyor ki Anayasa "Herkes silah altına alınıp askerlik yapar" demiyor. Ya ne diyor? Şunu diyor:

- Herkes yurt savunmasına katkıda bulunur. Bu katkı çeşitli biçimlerde olabilir. Silah altına alınıp eylemli askerlik yapmak, "Vatan hizmeti" olduğu gibi, yurt savunmasına çeşitli yollarla katkıda bulunmak da "Vatan hizmeti" sayılır.

Anayasa bu konuda esnek bir hüküm getirmiş ve askerlik görevinin kamu hizmetlerinde de yerine getirileceğini belirtmiştir. Anayasa'nın söz konusu 60'ıncı maddesinin gerekçesinde şu açıklama yer almaktadır; gözatalım:

- Nüfusun hızla artışı sonucu olarak, askerlik yükümü altındaki vatandaşlardan muvazzaflık devresinde bulunanlarının sayısı da büyük bir artma göstermekte ve sayıları ihtiyacın üstünde olan bu kimselerin hepsinin muvazzaf olarak görevlendirilmesi, devlet için büyük mali külfetlere malolmaktadır...

"Bedelli askerlik" olarak adlandırılan yasa değişikliği önerisi bu gereksinmeden kaynaklanmaktadır. Sayıları yüzbinleri bulan yurttaşlarımız çoğunlukla Federal Almanya'da işçi olarak çalışmaktadırlar. Bu işçilerimizin askerlik görevlerini yapmak üzere yurda dönmeleri, çalıştıkları işlerden ayrılmalarını gerektirmektedir. Tasarı, en azından bu sakıncayı önlemektedir.

Kaldı ki Türkiye yakın tarihinin en büyük döviz darboğazını yaşamaktadır. Buna ek olarak Silahlı Kuvvetler'imizin araç ve gereç donanımı "Silah Ambargosu" ile kısıtlanmış bulunmaktadır. Tasarı, gelecek dövizin ordumuzun araç ve gereç gereksinmesi için kullanılmasını öngörmektedir.

Hükümet bu kaçınılmaz gereksinmeleri gözönünde tutarak, yurt dışında çalışan işçilerimizin "Vatan hizmeti"ni ne yolda yerine getireceklerini düzenlemek istemiştir. Yurt dışındaki işçiler, böylece yıllık izinlerinden yararlanarak Türkiye'ye gelip, temel askerlik eğitimi gördükten sonra yeniden işyerlerine döneceklerdir. Bu yurttaşlarımız, geri kalan askerlik süresi karşılığında yabancı parayla "bedel" ödeyeceklerdir. Askerlik hizmeti karşılığı olmak üzere alınacak bu bedel, silahlı kuvvetlerimizin araç, gereç ve donanımı için kullanılacaktır.

Bundan bir süre önce yedeksubayların "kısa dönem" askerlik yapmak üzere yeni düzenlemelere bağlanmaları aynı gereksinmenin sonucuydu. Bugün "Askerliği satışa çıkardılar", diye bağıranlar ya da "Anayasa'ya aykırıdır" diye diretenler, on sekiz aydan üç buçuk aya inen askerlik süresi için bu denli çaba harcamışlar mıydı hiç? Anımsıyor musunuz?

"Silah Ambargosu", bir ülkenin savunmasının yabancı devletlerin kararlarına bırakılamayacağını acı da olsa kanıtlamıştır. NATO stratejileri dışında, kendi öz savunmasını yine kendi öz kaynaklarıyla karşılayacak bir ordu oluşturma özlemi, gerçek "milliyetçiliğin" ve "Atatürkçülüğün" gereğidir.

Yeterli ya da yetersiz, az ya da çok, bedelli askerlik konusu, silahlı kuvvetlerimizin kendi öz kaynaklarımıza dönmek için attığı olumlu adımlardan biri olarak görülmektedir.

Bu çabalara, soyut tartışmalar ve ucuz demagojilerle karşı çıkanlar, bilerek ya da bilmeyerek bir başka amaca hizmet ediyorlar.

Yanıt:

Tercüman Gazetesi işvereni Kemal Ilıcak'ın eşi Sayın Nazlı Ilıcak, "Bizim Patron" diye sözettiği kocasını savunmak için kendi "seviyesine" uygun yollar seçiyor.

Ilıcak'lı şirketleri bu köşede birbir sergiledim. İstedim ki, Yahudi ve Ermeni ortaklı milliyetçilik anlayışını Tercüman okuyucusu da yakından tanısın. Bu amaçla sayın bayan Ilıcak'ın köşesine bir mektup gönderdim. Fakat belgelere dayanan ve Ilıcak'lı şirketleri tek tek ortaya koyan bu mektubun bir bölümü yayınlanmadı. Yayınlayamaz, çünkü bunu yayınlamak bir cesaret işidir. Yayınlanmayan bu mektubun yalnızca bir satırını aktarayım:

"Yahudi sermayesi ile milliyetçilik olmaz!.."

Sayın Ilıcak, "Bizim Patron" diye nitelediği kocası ve işvereninden sonra, benim 12 Mart nedeniyle "namussuz politikacılar" diye nitelediğim insanları da savunuyor.

Bunu yadırgamıyor, tersine doğal karşılıyorum: Görevidir, savunacaktır!

(Cumhuriyet, 15 Haziran 1979)

MC KURBANLARI...

Anayasal düzenimiz, mahkemelerin bağımsızlığını temel ilke olarak benimsemiştir. Yargıçlarımızın bağımsızlığı, onların yalnızca yasalar ve vicdani kanılarıyla başbaşa kalmalarını gerektirir.

Bir hükümetin mahkemelere baskı yapması için yasal olanağı yoktur. Ancak hükümet, Adalet Bakanı aracılığı ile kamu davası açılması için savcılara emir verilebilir. Adalet Bakanlığı'na böyle bir yetki tanınmıştır. Ayrıca Adalet Bakanlığı, belli suçlar için kamu davasının açılmasına "İzin" de verebilir.

Bu kuralları niçin anımsıyoruz?

Tercüman gazetesinin iki yazarı, Rauf Tamer ve Nazlı Ilıcak, İstanbul'da Toplu Basın Mahkemesi'nce hapis cezalarına

çarptırıldılar. Tercüman gazetesi bu kararları "gazetelerine yapılan baskı" olarak duyurdu. AP Gençlik Kolları ise bildiriler yayınladı:

- Hükümet milliyetçi yazarlara baskı yapıyor...

Rauf Tamer, "Cumhurbaşkanına hakarete ettiği" savıyla yargılanmış ve 1 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırılmıştır. Nazlı Ilıcak Ceza Yasamızın 159'uncu maddesinde ye ralan "Adliyenin manevi şahsiyetine" hakaret ettiği gerekçesiyle 9 ay hapis cezasına çarptırılmıştır.

Gelelim işin "püf" noktasına:

Rauf Tamer ve Nazlı Ilıcak haklarındaki davalar, Ecevit hükümeti döneminde değil, evet şaşırmayın, Demirel hükümeti zamanında açılmıştır. Eğer "baskı" sözkonusu ise, "baskı" o dönemde yapılmıştır.

Cumhurbaşkanına hakaret suçunun kovuşturulması için Adalet Bakanlığı'ndan izin almak gerekir. Rauf Tamer'in 31.8.1977 tarihli yazısı hakkında kovuşturma açan İstanbul Savcılığı, Adalet Bakanlığı'ndan izin almak için o tarihte başvuruda bulunmuştur. Ve Rauf Tamer hakkında dava açılması için gerekli izin 17.10.1977 günü İkinci MC Hükümeti Adalet Bakanı Necmettin Cevheri'nin imzasıyla verilmiştir!.

Nazlı Ilıcak hakkında, Danıştay'ı küçültücü yayın yaptığı savıyla açılan davanın tarihi 24.5.1977'dir. Yani, ikinci MC Hükümeti'nin görev başında bulunduğu tarihtir!

Bütün bunları gizleyip, "hükümet bize baskı yapıyor" diye yaygara yapanlara gülmek mi, yoksa "basın ahlakı" adına acımak mı gerekir, bilemem artık.

İlerici düşünürler, yazarlar, öğretim üyeleri yıllarca mahkeme koridorlarında ve cezaevi ranzalarında süründüler. Sağcı ya da solcu olsun, birçok aydın, kimi 163. kimi 142'nci maddeden ötürü paslı kelepçelerin baskıları altında tutuldular.

İlerici basının birçok kalemi bu acılardan süzülerek geldi: İşte İlhan Selçuk, işte Çetin Altan, işte Mümtaz Soysal, işte Doğan Avcıoğlu, Emil Galip Sandalcı, Altan Öymen, İlhami Soysal, Ali Sirmen...

Adını duyduğunuz ya da duymadığınız birçok genç insan, yazdıkları birkaç satır, çevirdikleri bir kitaptan ötürü yıllarca hapislerde yattılar ve yatıyorlar.

Sağ basın bütün bu baskılara alkış tuttu ve tutuyor. Şimdi savundukları MC Hükümetleri döneminde açılan davalar nedeniyle mahkum olmuşlarsa, gerçekleri saptırmak için "bize baskı yapılıyor" diye yersiz ve ucuz demagojilere sarılsalar da, bizler yine de "geçmiş olsun" diyoruz.

Bir de küçücük ricamız var: MC Hükümeti döneminde açılan davaları Ecevit hükümeti döneminde yapılan baskılar olarak gösterip, "kahramanlık edebiyatı" gösterisine kalkışmasınlar. Ayıp oluyor. Ayıp!

Okuyan'ın Yanıtı:

MHP Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan, 30.5.1979 günü bu köşede yayınlanan "MHP ve NPD" başlıklı yazıyla ilgili bir açıklama gönderdi. Söz konusu yazıda, Uluslararası Af Örgütü'nün yayınladığı bir "fotokopi"ye dayanılarak MHP ile Neo-Faşist Alman NPD Partisi arasındaki ilişkiye değinilmişti. Okuyan'ın gönderdiği yanıt özetle şöyledir:

"MHP'nin Almanya'da hiçbir teşkilatı yoktur. Olmayan bir teşkilatın Yürütme Kurulu Başkanlığı da bulunmayacağı tabiidir. Kaldı ki, söz konusu edilen NPD ile MHP arasında işbirliği kesinlikle yoktur ve mümkün de olamaz. Çünkü nasıl ki, MHP'nin herhangi bir komünist partisiyle ilişkisi düşünülemezse, faşizmi ve Nazizmi benimsemiş herhangi bir parti ile de münasebeti mümkün değildir. MHP, komünizme olduğu kadar faşizme ve Nazizme de karşıdır."

Okuyan, Uluslararası Af Örgütü'nce yayınlanan kitap hakkında Almanya'da hukuksal başvurularda bulunduklarını da açıklamaktadır.

MHP, ne kadar yalanlarsa yalanlasın, Anayasa Mahkemesi kararı ortadadır: MHP yurt dışında örgüt kurduğu gerekçesiyle Yüce Mahkeme'den "uyarı" cezası almıştır. Almanya'da yaptıkları hukuksal başvuruların sonucunu bekler, bu gibi partilerle olan ilişkileri, genel olarak "münasebet" değil "münasebetsizlik" olarak gördüğümü de açıklarım.

(Cumhuriyet, 16 Haziran 1979)

ÖKÜZ ÇALMAK

Bizim Ceza Yasamız pek çağdaş ve demokratik bir yasa sayılmaz. Niçin sayılmaz? En azından, suç sayılan eylemlerin yaptırımlar arasında adaletli bir denge yoktur. Bunun için demokratik sayılmaz!

Bugünlerde radyonuzdan, televizyonunuzdan ve gazetelerinizden öğreniyorsunuz ki, "üçbin lira gasbeden sanık" otuz iki yıl hapis cezasına çarptırılmış, "Eh" diyorsunuz. "Haketmiştir..."

Sonra bir de bakıyorsunuz şöyle bir haber:

- Adam öldürmekten 16 yıl hapis.

Ve şöyle düşünüyorsunuz

- Üçbin lira alana otuz iki yıl, adam öldürene on altı yıl... Nasıl adalet bu?!..

Bu adaletsizliğin kaynağı doğrudan doğruya Ceza Yasası'dır. Çünkü bu yaptırımlar Ceza Yasası'nda yer almaktadır. Ve çünkü Ceza Yasamız "Mal aleyhine cürümler" başlığı altında topladığı eylemleri, "Şahıs aleyhine cürümler"den daha ağır yaptırımlara bağlamıştır. Örnek verelim mi?

Ceza Yasası'nın 456. maddesinde yazıldığı gibi, bir kimse, "katil kastıyla olmaksızın bir kimseye cismen eza verir veya sıhhatini ihlale yahut akil melekelerinde teşevvüş husulüne sebep olursa... Evet olursa, bu suçların cezası ne kadardır bilir misiniz?!

6 aydan bir yıla kadar hapis!!

Şimdi vereceğim örneğe lütfen kızmayın ya da gülmeyin:

Aynı yasanın 591'inci maddesinde ahırlarda bulunan ve kırlarda dolaşan hayvanları çalanlara verilecek cezanın bir yıldan 5 yıla kadar hapis cezası olduğu yazılıdır!

Beğendiniz her halde... Öküz çalarsanız cezanız 5 yıl, adam yaralarsanız cezanız 6 aydır! Yani açıkça, Ceza Yasamız'a göre öküzün değeri, insanın değerinden kat kat fazladır.

Adam öldürmenin cezası, ölüm cezasını gerektiren özel durumlar dışında, genel olarak 24 yıldan 36 yıla kadar hapistir. Bir kimsenin parasını, pulunu ya da kolyesini, bileziğini zorla alırsanız, bu eylemlerin cezası 20 yıl hapis cezasıdır.

Birinin cebinden zorla parasını alırsan, cezan 20 yıl; aynı adamı yaralarsan cezan 6 aydır, bir yıldır.

Görülüyor ki, Ceza Yasamız insan ve hayvanı bile eşit ağırlıklı bir terazide tartmıyor.

Örnekleri siyasal nitelikte suçlardan verirseniz, aynı adaletsizliklerle karşılaşırsınız: Toplumun siyasal ve ekonomik düzenini sosyalizm doğrultusunda değiştirmek amacıyla söz söylediniz mi, cezanız 5 yıldan başlar 10 yıla kadar uzanır. Aynı toplum yapısını, dinsel inançlara uydurmak amacıyla değiştirmek için propaganda yaptınız mı, cezanız bir yıldan 5 yıla kadardır.

Özetle solcuysanız cezanız 5 yıldan başlar, sağcı iseniz alabileceğiniz en yüksek ceza 5 yıldır. Solcunun taban cezası ile sağcının tavan cezası birbirine eşittir!

Ne eşitlik ya!..

Uygar bir ülke olsaydık, önce şu çağdışı Ceza Yasası'nı değiştirirdik, ama ne gezer... Ceza Yasası'nı değiştirmek ne kelime, soğuk savaş artığı kafaların içinde yosun tutmuş kavramları bile değiştiremiyoruz daha.

Şevket Doğan'ın açıklaması:

7.6.1979 günü bu köşede yayınlanan yazıda, İller Bankası eski Genel Müdürü, Millet Meclisi AP Grubu Başkanvekillerinden Esat Kıratlıoğlu ile aynı bankanın malzeme eski müdürü, Millet Meclisi Başkanvekillerinden AP'li Şevket Doğan haklarında arsa alımlarında yolsuzluk yaptıkları savıyla açılan Senato araştırmasından söz etmiş, ayrıca Doğan'ın yönettiği son oturumda iç tüzüğü çiğnediğini ileri sürmüştüm.

Doğan bu yazıma bir açıklama gönderdi, aynen yayınlıyorum:

"İller Bankası arsa yolsuzluğu bazı çevrelerce sömürülen politik bir konuydu. 15.4.1971 günlü Millet Meclisi oturumundaki tartışmalı gündem dışı konuşmamda, (TBMM'nin uzun formalitelerine lüzum kalmadan teşrii masuniyetimizin en kısa yoldan kaldırılarak, bunun Türk milletinin huzuruna getirilmesini) istemiştim. Bilahare İmar ve İskan Bakanlığı müfettişlerince yapılan tahkikatta, hakkımda dava açılmasına dahi lüzum görülmemiştir.

Evvelce arsa yolsuzluğunu iri puntolarla neşreden ve üstelik (Basın Ahlak Yasası'na uymayı taahhüt eden) gazeteler, du-

rumun kendilerine bildirilmesine rağmen, maalesef tek bir satırla dahi bu karardan bahsetmemişlerdir. Bu fırsatı bana verdiğiniz için size cidden müteşekkirim.

Bir diğer (İç tüzük hükümlerini çiğnemeyi göze alarak oturum yönetmeye kalkan...) ifadesi gerçeklere aykırıdır. Zira, oylamaya geçtikten sonra söz alınamaz, söz verilemez veya bir diğer istekte bulunulamaz. Bunun aksini savunanlar yoklamadaki çoğunluğun, oylamaya katılmayışına mazeret arayanlardır.

Durumu saygı ile bildiririm."

Sayın Doğan, tartışmalı oturumu yönetirken iç tüzüğün 64, 117 ve 119. maddelerini açıkça çiğnemiştir. Sayın Doğan dilerse, kendisi ile bu konuları parlamentoda, parlamento muhabiri arkadaşlarımızın önünde tartışmaya hazırım. Kendisine çay ısmarlarım, güzel güzel tartışırız.

Çağrısını bekliyorum.

(Cumhuriyet, 17 Haziran 1979)

KARAHAN'DAN RİCA...

Gaziantep'in CHP'li milletvekili Ahmet Karahan, partisinden ayrılıp AP Genel Başanı Demirel'in dizi dibine çöküvermiştir. Oldu da bitti maşallah, Bakan olur inşallah...

Biri AP'den ayrıldı mı, Demirel barbar bağırıyor:

- Koltukları satışa çıkarmışlardır...

Bizim bildiğimiz, koltuk-kanape satıyorum diye devlet hazinesini dolandıran, pek muhterem yeğenlerdir; satış-matış deyince aklımıza hemen bu konu geliyor, ne yapalım!..

Demirel'in kendisi, Seyfi Öztürk adındaki gereğinden fazla muhterem vatandaşı, Millet Partisi'nden alıp, bakanlık koltuklarına oturtmadı mı?.. Oturttu. Selahattin Kılıç adlı CHP'liyi -hem de CHP'nin kontenjan adayını- ayartarak, partisine alıp, kaç kez bakan yapmadı mı?.. Yaptı. Gıyasettin Karaca'yı CHP'den söküp, kendisine MC hükümetinin Devlet Bakanlığı koltuğunu ikram etmedi mi?.. Etti.

Ya Dr. Bilgiç?.. Demirel'e, kurucusu olduğu Demokratik Parti pencerelerinden ağız dolusu küfürler yağdıran Dr. Saadettin Bilgiç, bir süre sonra AP'ye geçip, Milli Savunma Bakanı olmadı mı?.. Oldu.

Nedense bu Dr. Bilgiç benim için çok önemli bir örnektir. Dr. Bilgiç'in kişiliğinde, "çoğulcu demokrasi"nin bütün özelliklerini görüyorum.

Dr. Bilgiç, Demokratik Parti'den Adalet Partisi'ne geçerken, sırtında "Sağlık Bankası Dosyası"nı taşımaktaydı. Yargıtay Onbirinci Hukuk Dairesi'nin 31.5.1976 gün ve 76/363 esas ve 78/2934 sayılı kararını açıp, Dr. Bilgiç'in bu konudaki sorumluluğunu anımsayalım:

Sağlık Bankası'nın kanun ve mevzuat hükümleri aksine, banka merkezi dışında açılan bürolarda, bankanın kaşe ve kağıtlarına intikal ettirmeden bankacılık muameleleri yaptıkları, mudilerinden topladıkları mevduatları zimmetlerine geçirdikleri, usulsüz teminat mektupları verdikleri, diğer davalıların, yönetim kurulu başkan ve üyeleri oldukları halde yetkileri haricinde bankanın mevzuatına aykırı olarak büro açtırdıkları ve iki kişiye yetki verdikleri, zarar ve suiistimalleri Banka genel kurulundan gizledikleri...

Dr. Bilgiç ile birlikte Sağlık Bankası Yönetim Kurulu üyelerinin ödemeleri gereken para, yüzde on faizi ile birlikte milyonlarca liradır.

Benim Dr. Bilgiç'ten ricam şu: Bu para ödenmiş midir? Ve nasıl ödenmiştir? Bir açıklayıverse...

Dr. Bilgiç, Demokratik Parti'den ayrılıp AP'ye geçtikten sonra, MC Hükümeti'nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, ortağı olduğu şirketlere 16.1.1975 gün ve 48553 sayı ile 262 milyonluk, 24.1.1975 gün ve 1877 sayı ile 23 milyonluk "teşvik belgeleri" verilmiştir. Nedir bunların anlamı?..

Biz bunları yazdık, yazdık, yazdık, ama bugüne değin bir türlü yanıt alamadık. CHP'den ayrılarak AP'ye nikahını yaptıran Ahmet Karahan'a başvursak da, şu konuları birbir araştırıp, bizlere sonuçları bildirse.

Nasıl olsa AP'liler bugünlerde Karahan'ın hiçbir ricasını geri çevirmezler.

(Cumhuriyet, 18 Haziran 1979)

ÖNEMLİ GÜN

Parlamento, bugün önemli günlerinden birini daha yaşayacak. Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı hakkında verilen gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmaması için yapılacak oylamada, akkoyun kara koyun belli olacak.

Demirel, aylardan beri hükümeti düşürmek için uğraşıp duruyor. Önce, Anayasa'nın 108'inci maddesinin işletilmesini denediler. Hükümet, geçen ay düşürülmüş olsaydı, "plan" bir ölçüde yürürlüğe konacaktı. Bir bağımsızın başkanlığında kurulacak hükümet güvenoyu alamayınca, güvenoyu alamayan bu hükümetin Başbakanı, Cumhurbaşkanından seçimlerin yenilenmesini isteyecekti. Sonra gelsin "erken seçim!"

Bu maddenin işletilebilmesi için on sekiz ay içinde iki hükümetin düşürülmesi, üçüncüsünün de güvensizlik oyu ile karşılaşması gerekmekteydi.

Altı hükümet üyesinin açıklamaları, arkasından üç CHP milletvekilinin partilerinden ayrılmaları, az kalsın bu planı işletecekti. Fakat ellerini çabuk tutmadılar, olmadı, süre doldu. Bunun içindir ki, İşgüzar ve Mataracı haklarında verilen gensorulara sıkı sıkıya bağlandılar.

Sosyal Güvenlik Bakanı İşgüzar'ın gensoru oylamasından önce görevinden ayrılması oyunlarını bozmuştu. İşgüzar'dan sonra Mataracı gensorusuna bel bağlandı.

Mataracı ile ilgili gensoru, önce MHP tarafından hazırlanmıştı. Geçen hafta MHP'nin önergesi okunacak ve oylanacaktı. Fakat MHP, tam önergenin konuşulacağı ve oylanacağı gün gensoru önergesini geri aldığını açıklayıverdi.

Geçen hafta CHP'den bazı kopmalar olacağı, Gaziantep milletvekili Ahmet Karahan'ın Partisi'nden ayrılacağı ayrıca adları açıklanmayan birkaç CHP milletvekilinin daha Demirel ile ilişki kurdukları kulaktan kulağa yayılmaktaydı.

Bir süre önce CHP'den ayrılan Adıyaman Milletvekili Ramazan Yıldırım, CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ ile sabaha kadar süren bir konuşma yaptıktan sonra, yeniden partisine döneceğine söz vermiş: ancak ertesi gün verdiği sözü tutmamış ve söylentilere göre, bazı AP'liler tarafından Ankara dışında bir yere götürülmüştür.

Evet, MHP, gensoru önergesini niçin geri almıştı? Önerge CHP'den kopmalar olacağı beklenildiği için geri alınmıştı. Ge-

çen hafta oylama yapılsa büyük bir olasılıkla gensorunun gündeme alınması reddedilecekti. Bunun için bir hafta daha beklenmesine karar verildi.

Bazı AP milletvekilleri ortada görünmüyordu. Örneğin Sabati Ataman'ın oylamaya katılmayacağı söyleniyordu. Üstelik Demirel muhaliflerinden Dr. Oğuz Aygün ile kesin bir görüşme de yapılmış değildi. Demirel, geçen hafta sonunda, günahı kadar sevmediği Dr. Aygün ile uzun bir görüşme yaparak, bu inatçı muhalifinin de desteğini kazanmayı başardı.

AP'den ayrılanların yeniden "yuvaya" dönmeleri sağlandığına göre. Demirel'in işleri tıkırında demektir. Hele Devlet Bakanı Septioğlu'nun hükümetten ayrılıp Adalet Partisi'ne girmesi, Demirel'i zil takıp oynatmıştır.

On bir AP milletvekili partilerinden ayrılıp, CHP ile hükümet olurlar, sonra CHP'den bazı milletvekilleri ayrılır, Demirel yeniden hükümet kurar. Nedir bunların anlamı?

Bugün, Mataracı için verilen kırmızı oylar beyaz oylardan fazla çıkarsa, Ecevit hükümeti çekilebilir. Kırmızı oyların beyaz oylardan bir tek fazla çıkması halinde hükümetin düşeceğine ve çekileceğine ilişkin hiçbir Anayasal kural bulunmamaktadır. Fakat herhalde Ecevit, bu oylamayı bir "güvenoylaması" niteliğinde görecektir.

Bütün bu siyasal gelişmeler, hükümet buhranları, milletvekili transferleri neyi kanıtlıyor bilir misiniz? Bu düzenin yavaş yavaş değil, hızla çökmekte olduğunu...

Düzen, ekonomisiyle siyasal kurumlarıyla çöküyor. Bunun yerine ne konacak? Sorun bu!

(Cumhuriyet, 19 Haziran 1979)

HESAP: ERKEN SEÇİM

"Bundan sonra nasıl bir dönem başlar?"

Şimdi sorulacak soru budur. Nasıl bir dönem başlar ve gelişmeler hangi kapıları zorlar?

Adamlar işlerini iyi biliyorlar: Ekonomik sıkıntıların doruk noktasına vardığı günlerde hükümetten ayrıldılar; tam döviz darboğazı açılıyordu ki, milletvekili transferlerine başladılar.

Öyle görülüyor ki, hükümet düşürmek için her kapıyı zorluyorlar.

Diyelim ki hükümet düştü. O zaman yerine kim gelecektir?

- CHP-MSP ortaklığı.

Akla bu "formül" geliyor ama, bu formülün işlemesi çok güç. Güçlük şurada: MSP içinde CHP ile ortaklığa "hayır" diyenler de var. Son zamanlarda MSP içinde bir de "Nizam Partisi" doğdu. MSP, CHP ile ortaklığa yönelse, büyük bir olasılıkla partide bir dalgalanma olacak ve Nizam Partisi'ne doğru kaymalar başlayacaktır.

Üçüncü MC kurulabilir mi? Bunca serüvenden sonra yeni bir "MC" kurulabilir mi? Şimdilik yeni bir MC için sayısal olanak yok. Yani 226'nın üzerinde oy, pek görülmüyor. AP yarın, öbür gün, CHP içinden ya da bağımsızlardan birkaç kişi ayartsa bile, böyle bir hükümetin kurulması olanaksız gibi.

Öyle sanıyorum ki, Demirel'in kafasındaki "formül" MSP'siz bir hükümettir. Peki bu "formül" nasıl işleyecek? MSP, geçen döneme göre yarı yarıya oy yitirdi.

Demirel, bundan sonraki seçimlerde MSP'nin pek varlık göstereceğini sanmıyor. Belki bunun için MSP'den uzak duruyor. Duruyor, duruyor amma iş MSP ile hükümet kurmaya gelse Erbakan'la şapur-şupur; yarabbi şükür diye öpüşerek yine eskisi gibi sarmaş dolaş olur. Fakat amacı, MSP'yi bölmek parçalamak ve eritmektir.

Peki ne yapmak istiyor Demirel?

Hükümeti yıkmak elbette ki birinci aşamadır. Hükümetin düşürülmesinden sonraki aşamada Demirel, hemen yeni bir hükümet kurmak ister mi? Sayısal gücü elde ederse, kurar; öyle ama bu sayısal gücü birdenbire elde edebilir mi? Ucu ucuna 226 sandalye bir hükümetin kurulmasına yeter, fakat böylesine dalgalı bir dönemde bu çoğunluk, hükümetin uzun süre ayakta kalmasına yarar mı?

Yaramadığı ve yaramayacağı, CHP ağırlıklı hükümet örneği ile yeterince anlaşılmıştır.

Demirel'in bundan sonraki aşamada varmak istediği durak, "erken seçim" kararıdır. Ecevit hükümetinin düşürülmesinden sonra başlayacak hükümet bunalımının, erken seçim kararına kadar uzatılması, sonra da birtakım zorlamalarla "erken seçime" karar verilmesi Demirel'in hesaplarına uygun düşüyor.

(Cumhuriyet, 20 Haziran 1979)

"AR", "HAYA" VE "ANTİSEPTİK"

AP Genel Kurulu, yayınladığı bildiride şunları söylüyor:

- Gelişen olaylar karşısında, "ar" ve "haya" duygusu taşıyan bir hükümetin istifadan başka yapacak bir şeyi olmamak gerekir...

"Gelişen olay" dedikleri, iki eski AP milletvekili, Cemalettin İnkaya ile Fikri Pehlivanlı'nın yeniden "yuvaya" dönüşleri, CHP Gaziantep Milletvekili Ahmet Karahan'ın AP'ye "transfer" oluşu ve devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu'nun hükümetten ayrılarak AP'ye girmesidir.

Fakat bu gelişmelere karşın, muhalefet partileri önceki günkü oturuma 213 kişi getirebilmişlerdir. Bu da ayrı bir gelişmedir.

1977 yılı sonunu anımsayın. On bir AP milletvekili partilerinden ayrıldıktan sonra, Demirel hükümetinin gensoru önergesi ile düşürüleceği kesinleşmişti. Bugün, "gelişen olaylar karşısında ar ve haya duygusu taşıyan hükümetin istifadan başka yapacak bir şeyi yoktur" diye bildiriler yayınlayan AP Genel İdare Kurulu, aynı "ar" ve "haya"nın kendi hükümetleri için söz konusu olduğunu hiç düşünmüşler miydi acaba?..

Aynı "ar" ve "haya", o günlerde hiç anımsanmamıştı nedense.

Gensoru önergesi yalnızca siyasal sonuç doğurur; suçlanan bakanı mahkemeye göndermez; hakkında soruşturma başlatmaz. Ya ne yapar? Bakanı bakanlıktan düşürür. Yolsuzluk savları, ancak Meclis soruşturma önergesiyle başlayacak işlemler sonunda kovuşturmaya dönüşür. AP, soruşturma önergelerini bir yana itip, siyasal sonuç almak için gensorulan işletmek istiyor.

AP ve öteki muhalefet partilerinin amaçları, söz konusu yolsuzluk savları için geniş kapsamalı kovuşturma açmak olsaydı, soruşturma önergelerini kovalarlardı. AP tam tersini yapıyor; soruşturma önergelerini bir yana itip, gensoru ile bakan düşürmeye çalışıyor. Dün İşgüzar, bugün Mataracı, yarın, ne bileyim ben "milli güreşimizi gerilettiği" gerekçesiyle Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur hakkında gensoru verilecek.

- Yolsuzluk varsa, gelin soruşturma yapalım...

Yok, ona pek yanaşmazlar. Soruşturma Hazırlık Komisyonları bir kez işlemeye başladı mı, sıra "mobilya yolsuzluğu"na gelecek. Ne demişler; parayla değil, sırayla... Evet doğru; mobilya ticareti para ile, soruşturması sıra ile...

Şimdi Demirel bağırıyor;

- Kaçıyorlar...

Kendisi kaç yıldır, soruşturma hazırlık komisyonlarından kaçıyor. Kendisi Meclis Komisyonları'ndan kaçıyor, yeğeni önce Türk polisinden, sonra İnterpol'den kaçıyor. Öyle bir kaçış ki, yakalayana aşkolsun!..

Şu yaz günlerinde bayat siyasal oyunlar da hiç çekilmiyor. O milletvekili şuraya gitmiş de, öbürü şunlar şunlarla temas halindeymiş de, Septioğlu şöyle konuşmuş da, Ramazan Yıldırım "Gelirim ama..." demiş de, falan da filan.

Kusura bakmayın sevgili okurlar, ben bu kısır çekişmelerden oldukça sıkıldım, ama neylersin; "çoğulcu demokrasi" bu gibi "ayak oyunları" ile gelişiyor. Bizler de gelişen bu olayları sizlere duyurmaya çalışıyoruz.

Hadi şu sevimsiz konuyu tatlıya bağlayarak bitireyim:

- Septioğlu hükümetten ayrılınca ne oldu?
- Antiseptik oldu.

Şimdi, "ar", "haya" duygularına ilaç diye kullanılıyor...

(Cumhuriyet, 21 Haziran 1979)

SALDIRININ NEDENİ

Sıkıyönetim görüşmelerinde AP niçin bu kadar hırçın, sinirli ve saldırgandı? Bu soruya çeşitli yanıtlar bulunabilir: Örneğin hükümeti düşürme girişimleri sonuç vermedi, onun için, denilebilir; ya da buna benzer bir sürü gerekçe sıralanabilir.

Bu gibi olaylarda, birçok neden etken olur. Söylenen bir söz, bu söze verilen bir karşılık, hiç yoktan büyük kavgalara yol açar. Bu gibi olaylara çok tanık olundu.

Milli Birlik Grubu sözcüsü Sayın Mucip Ataklı kürsüye gelir gelmez, AP'li milletvekili ve senatörlerin bir bölümü, emir almışlarcasına kürsüye saldırmaya kalktılar. Anlaşılan bir amaçları

vardı, bir planları vardı. AP Genel Başkanı Demirel, hemen önünde olup biten bu olayları büyük bir zevkle izliyor, ara sıra gülümsüyordu.

Bir amaçları vardı, amma neydi bu amaçları? Amaçları, sıkıyönetim görüşmelerini engellemek olabilirdi. Kavga gürültü çıktığı zaman birçok CHP'li böyle düşünüyordu. Acaba, sıkıyönetim oylamasını mı engellemek istiyorlardı?

27 Mayıs Devrimi'ni gerçekleştirenlere, bu devrimden tam on dokuz yıl sonra "katil" diye bağırıp çağırmanın bir anlamı var mı? AP, 27 Mayıs İhtilali'nden bu yana geçen on dokuz yılın on yılını hükümette yaşadı. Bir ara, Millet Meclisi'nde iki yüz elliyi aşan sandalyeye sahip oldu; bu çoğunluğa dayanarak yolsuzlukları örtbas etti, istediği yasayı çıkardı, dilediği yasayı çiğnedi. Elinde bu kadar güç varken, niçin Tabii Senatörlüğü kaldırmayı düşünmedi? Niçin, Anayasa'nın girişinde, Bayar'lı, Menderes'li Demokrat Parti'yi suçlayan bölümleri değiştirmedi? Niçin, 27 Mayıs İhtilali'nde Yüksek Adalet Divanı'nın ölüm cezasına çarptırdığı Adnan Menderes'in, Fatin Rüştü Zorlu'nun, Hasan Polatkan'ın kemiklerini İmralı'dan alıp, bir başka yere taşımadı?

Demirel, bunların yerine ne yaptı? 1960 İhtilali'nden sonra, "Demokrat Partililerin davaları alınmaz" diye Ankara Barosu'nda kapı kapı bildiriler dolaştıran avukatı, "mobilya yolsuzluğu" davasında yeğenine avukat tuttu. Menderes, Zorlu ve Polatkan'ı ölüm cezasına çarptıran Yüksek Adalet Divanı üyesi Ferruh Dereli'yi yanaklarından öperek AP'ye aldı. Kendisini, "Türk ulusu" adına imzaladığı mahkeme kararında "yolsuzlukları örtbas etmek için ayak oyunları yapmakla" suçlayıp 27 Mayıs Devrimi'ni göklere çıkaran Ali Elverdi adındaki emekli generali bağrına bastı.

Başka ne yaptı? Başbakanlığı döneminde, frakını, smokinini giyerek, "27 Mayıs Hürriyet ve Anayasa Bayramı"nı kutladı; bu amaçla düzenlenen törenlere katıldı, el sıktı, kutlamaları kabul etti.

Ön sıralarda, emir almışçasına kürsüye saldırmaya kalkan AP'li parlamenterler, Ataklı'nın gür sesinden hak ettikleri yanıtları alıyorlardı.

Fakat amaçları neydi, amaçları?..

Sanıyorum ki, amaçlarından biri şuydu: Türkiye Büy. Millet Meclisi Birleşik toplantısı gündeminde, başkanlık sunuşları bölümünde, Demirel'i tedirgin eden bir konu sırasını beklemekteydi.

Konu şuydu: Yolsuzlukları soruşturmakla görevli komisyonlara, Milli Birlik Grubu, Kontenjan Grubu ve bağımsız üyeler alınmıyordu. Böylece Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 58 üyesi, yolsuzluklarla ilgili komisyonlarda temsil edilemiyordu.

Sıklyönetim görüşmelerinden sonra, bu konu görüşülecek ve bu komisyonlara, Milli Birlik Grubu, Kontenjan Senatörleri ve bağımsızları da katan bir kararın alınması olasılığı belirecekti.

Şimdiye kadar bu komisyonlar niçin çalışmıyordu? Başkanlarını seçemiyorlar, onun için çalışamıyorlardı. Çünkü komisyonlarda, iktidar ve muhalefet eşitliği kuruluyor, bu nedenle komisyonlar kllitleniyordu.

Komisyonlara; Milli Birlik Grubu ve Kontenjan üyeleriyle bağımsızların da katılması bu kilidi çözecek, başta "mobilya yolsuzluğu" olmak üzere birçok konunun soruşturulması başlayacaktı.

27 Mayıs İhtilali'nden bunca yıl sonra gösterdikleri bu taşkınlık, soruşturma hazırlık komisyonlarının yeni oluşumu için verilen önergeyle sıkı sıkıya ilgilidir. Öyle ya, bu komisyonlara Milli Birlik Grubu üyeleri de girecek! Korkuları, biraz bundandır.

Bir ihtilal sonunda verilen ölüm cezaları cinayet sayılıyorsa, dönüp aralarına baksınlar: Üç gencin boyunlarına yağlı ip dolayan mahkemenin başkanı, Bursa şeftalisi gibi, aralarında duruyor.

Bugün kefenini bayrak yaptıkları Adnan Menderes'i Kütahya'da tutuklayan ihtilalci binbaşı Necati Gültekin, MHP milletvekilidir. Ve Menderes'in oğlu ile aynı ortaklıklar içinde oy kullanmaktadır.

27 Mayıs Devrimi'nin onurlu generali Mucip Ataklı'ya "katil" diye saldıranlar, bu ihtilalin spikeri albay Türkeş ve Menderes'i tutuklayan binbaşı Necati Gültekin'e ne gibi sıfatları layık görürler acaba?..

(Cumhuriyet, 22 Haziran 1979)

KUYUMCULAR

Anayasa Mahkemesi, madenlerin devlet eliyle işletilmesini düzenleyen yasanın iptali için açılan davayı reddetti. Yasanın iptali için kapı kapı dolaşan ve hiç umulmadık kişilerden paralı raporlar alan maden sahiplerine "geçmiş olsun" dileklerimizi iletiriz. Kendilerine, bu karardan sonra, soğuk su değil amma birer şişe "maden suyu" içmelerini salık veririz. Öyle ya, maden suyu hazmı kolaylaştırır!

Yüce mahkeme, "Tam Gün Yasası" ve "Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa"nın iptali için açılan davaları peşpeşe reddederken, halk yararına, devlet yararına kararlar vermiş ve birçok kişinin haksız ve aşırı kazanç kapılarını kapatmıştır. Anayasa Mahkemesi yargıçlarını saygıyla selamlıyoruz.

Maden sahiplerinin saldırıları püskürtüldü. Ancak gündemde kuyumcuların eylemleri var. Kuyumcular, "Bizim hareketimiz siyasi amaçlı değildir" diyorlar amma nedense bugünlerde siyasal kulislerde hep bu kuyumculara rastlanıyor.

Kuyumcuların derdi ne? Dertleri şu: Maliye Bakanlığı'nın aldığı bir karardan sonra, artık eskisi gibi para kazanamıyorlar. Neden mi? Şundan: Altını ticari amaçla alıp satanlar, Maliye Bakanlığı'ndan yetki belgesi alacaklar; bütün işlemlerini deftere kaydedecekler, kayıt dışı bırakılan altınlar Merkez Bankası'na devredilecek. Maliye Bakanlığı bu amaçla bir tebliğ yayınladı. Bu tebliğde öngörülen işlemleri yapmayanlar, "Türk Parasının kıymetini Koruma Yasası"na göre cezalandırılacaklar.

Bu tebliğ yayınlandıktan bir süre sonra, "Ben öğrenimimi faşist İtalya'da yaptım. Ticaretin vesikaya bağlandığı sistemler, faşisttir" diye satırlar döşenen ceza hukuku profesörlerine rastlandı. Faşist İtalya'dan alınan düşünce suçları ile ilgili yasa maddelerinin demirbaş bilirkişisi sayın profesör, nedense kuyumcuların "solculuk" saydığı bu tebliği, "faşistlik" diye nitelemektedir. Haydi hayırlısı!..

Şu sayın profesörü bir yerde görsem, dayanamayıp soracağım:

Yahu hoca, madem öğreniminizi İtalya'da yaptınız. Altın ticaretini kısıtlayan önlemden önce, Türkiye'de faşizm uygulamasına benzer hiç bir olaya rastlamadınız mı Allah aşkına?..

Bu kadar yazdık; haydi, bu sayın ceza hukuku profesörünün adını da verelim: İstanbul Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Öğretim üyesi Prof. Dr. Sahir Erman.

Neyse, geçelim bir başka konuya:

Kuyumcuların hükümeti düşürmek için aralarında para topladıkları söyleniyor. Bazı kuyumcular da bu para toplama işlemine karşı çıkıyorlarmış.

- Para veren altın bulsun...

Para toplamak için dolaşan kuyumcular, herhalde bu atasözü ile konuşmaya girişiyorlardır.

Geçen hafta, Ankara'da bir kuyumcuya bir bankanın Mithatpaşa şubesinden bir mektup geldi. Mektup'ta "Şu kadar paranız, Balıkesir'de şu şahsa yollandı" deniyordu. Kuyumcu çok şaşırdı. Çünkü bu bankada böyle bir hesabı yoktu, çünkü kimseye banka yoluyla para göndermemişti. "Bir yanlışlık olmuş" diye düşünerek banka şubesine gitti.

Bankadan verilen bilgi kendisini büsbütün şaşırttı. Banka kayıtlarına göre, kendisi, bir milyon 75 bin dolaylarında para göndermiş gibi görünüyordu. Paranın bir kısmı, Balıkesir'de soyadı "Baş" olan bir kişiye gönderilmişti. Bu kuyumcunun ve adı geçen bankanın adı bizde saklıdır. Maliye Bakanı telefon ederse, bu adları veririm.

Hükümeti madenciler yıkamadı, bol kazançlı hEkimler yıkamadı, şimdi sıra kuyumculardа.

NOT: Dünkü yazımızda sözü geçen "Ferruh Adalı", yanlışlıkla "Ferruh Dereli" olarak çıkmıştır. Sayın Dereli'den özür dilerim.

(Cumhuriyet, 23 Haziran 1979)

SODA GREVİ

Mersin Soda Sanayii A.Ş. ile DİSK'e bağlı PETKİM-İŞ arasında başlayan uyuşmazlık bir yılı aşkın bir süreden beri yoğunluğunu arttırarak sürüyor. Soda Sanayii A.Ş., ülkemizde soda üreten tek kuruluştur. İşletmenin günlük üretimi 450 tondur.

Ülkemizin günlük soda gereksinmesi ise 400 ton dolaylarındadır.

Soda işçileri ile işveren arasındaki toplu sözleşme görüşmeleri 1 Ocak 1978 günü başlamış; yapılan görüşmelerde anlaşma sağlanmadığı için, PETKİM-İŞ, işyerinde grev kararı almıştır. 8 Ağustos 1978 günü başlayan grev, beş ay sürdükten sonra, Bakanlar Kurulu'nca önce bir ay, sonra iki oy almak üzere üç ay ertelenmiştir. İşveren, erteleme süresinin bitiminde 857 işçinin iş aktini feshetmiştir. Sendika bu karar aleyhine, Mersin İş Mahkemesi'ne başvurmuş ve mahkeme işverenin bu tutumunu "yasadışı lokavt" olarak nitelemiştir. Soda işvereni bu dönem içinde yasalara aykırı olarak İstanbul'dan 250 işçi getirerek işyerine yerleştirmiştir.

Erteleme süresinin sonunda grevi sürdürmek isteyen işçiler, fabrika çevresine yerleştirilmiş jandarma birlikleriyle karşılaşmışlardır.

Soda grevinin önemli bir özelliği, grevde mühendislerin ve işyerinde müdür ve şef düzeyindeki yöneticilerin de işçilerin yanında yer almalarıdır.

Soda işvereni grevci işçilerin yanında yeralan bu mühendislerin işlerine son vermekte hiç gecikmedi: Dördü müdür, altısı şef ve ikisi mühendis olmak üzere on iki kişinin işine hemen son verildi.

Bu grev dolayısıyla öğreniyoruz ki, günlük üretimi, günlük soda tüketimini karşılayan Soda Sanayii A.Ş., kuruluş sırasında aldığı kredinin koşulu olarak, bir de yurt dışından soda satın almaktadır. Yurt dışına tonu 1,100 liraya satılan soda, yurt dışından tonu 2.100 liraya satın alınmaktadır. Döviz darboğazı diyoruz ya; işte "darboğaz" bu gibi işlemlerle oluşuyor.

Soda, şişe ve cam fabrikalarında, deterjan üretiminde, sabun, kağıt ve ilaç sanayiinde kullanılmaktadır. 1975 yılında kurulan Soda Sanayii A.Ş., kurulduğu yıl içinde 25 bin ton soda üretmiştir. Aynı yıl, yurt dışından 72 bin 400 ton soda alınmıştır. Böylece, 1975 yılı içinde 100 bin ton sodaya sahip olmuşuz. Kimya Mühendisleri Odası, yayınladığı bir broşürde soruyor:

- Şişe cam sanayiinin 1977 yılında soda tüketimi yaklaşık 90 bin ton, 1978 yılında 100 bin dolayında olmuştur. Cam sa-

nayiinin tükettiği 100 bin ton soda nereden ve nasıl sağlanıyor?..

Soda işçileri, yapılan haksızlıklarla bu gibi gerçekleri kamuoyuna duyurmak için yürüyüşe geçtiler. İşçi sınıfımızın bir parçası olan soda işçilerinin haklı davalarında onlarla beraber olmak gerekir.

Yürüyüşteki soda işçilerine ve İstanbul'da İntercontinental Oteli'nde greve başlayan Oleyis Sendikası'na bağlı işçi dostlara binlerce selam...

(Cumhuriyet, 24 Haziran 1979)

İNANÇLA, SAYGIYLA...

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Kenan Evren, bir süredir resmi görüşmeler yapmak üzere bulunduğu Birleşik Amerika'dan döner dönmez verdiği demeçte, "U-2 uçaklarına uçuş izni verilmeyeceğini" açıkladı. Evren yaptığı açıklamada şunları da söylüyor:

- 50 milyon değil, 150 milyon bile verseler, bizim U-2 uçaklarına uçuş izni vermemiz mümkün değildir. ..

Genelkurmay Başkanı yaptığı açıklamada bir gerçeği daha vurgulamaktadır:

- Bir ülkede sadece askeri gücün kuvvetli olması birşey ifade etmez. Ekonomik durumun da aynı derecede kuvvetli olması gerekir.

Sayın Evren'in bu açıkıamaları, "ulusal ordu özlemi"nin onurlu belirtilerinden biridir. Yıllarca, Pentagon generallerine karşı boynu bükük duran Genelkurmay Başkanları'nın yerini, Silahlı Kuvvetler'imizin Atatürkçü geleneğini canlandıran gür bir ses almıştır.

Genelkurmay Başkanı'mızın ulusal savaş sanayii için söylediği sözleri de anımsıyoruz. Orgeneral Evren, silah ambargosuna karşı takındığı tavırla, gerçek yurtseverliğin, Atatürkçülüğün ve üstüne basa basa yazıyorum, gerçek "milliyetçiliğin" gereğini yerine getirmiştir. Biz ki, üç yıl, kan ve ateş ile boğuşarak

Batı emperyalizmini silah zoruyla yurdumuzdan söküp atmış bir köklü ulusuz, bir onurlu halkız, bir orduyuz. Böyle onurlu bir geleneği olan bir ulusun, bir halkın, bir ordunun, kendi öz savunmasını okyanus ötesi ülkelerin kararlarına bırakması kadar utanç verici bir yazgı olabilir miydi?!..

Bu bozuk düzenin çarkları, çarpık kapitalizmin kirli dolaplarıyla döndürülürken, aynı zamanda ulusal benliğimiz, ulusal onurumuz da ayaklar altına alınıyordu.

Nerede "Kuvay-i Milliye ruhu", nerede?! Nerede boz kalpaklı devrimcilerin "istiklal-i tam" inançları, nerede?! Yiyip, bitirdiğimiz, çok yıldızlı Amerikan bayrağının gölgesinde yok ettiğimiz inançlar bunlardır. Kuvay-i Milliye ruhudur, tam bağımsızlık inancıdır. Atatürkçü ve devrimci geleneklerdir.

Kurtuluş Savaşı'nın o, Mustafa Kemal'in deyişi ile, "muzaffer ordular"nın çocukları, torunları, bugün Amerikan generallerinin "silah veririm, vermem" gibi küçültücü pazarlıkların konusu mu olacaktı?!..

"Bu ülke bizim, bu topraklar bizim, göklerimizde uçacak uçaklara ancak biz izin veririz" diyen gür ses, Kurtuluş Savaşı'mızın onurlu anılarıyla yankılanmıştır.

Çoktandır özlenen davranış, bu davranıştır. Orgeneral Evren, bu açıklamasıyla, unutturulan ve türlü gerekçelerle savunulması neredeyse suç sayılan tam bağımsızlık inancını "Kuvay-i Milliye ruhu"nu tazelemiştir. Orgeneral Evren'i, inançla, kıvançla, onurla kutluyor ve selamlıyoruz.

Bir ulus için en önemli kazançlardan biri, bir yabancı ülkeden bahşiş gibi alınacak, ellibin, yüzbin dolar değil, körletilen ulusal onurun yıllarca sonra da olsa, yeniden diriltilmesidir.

Kurtuluş Savaşı'nda emekçi Türk halkının kanlarıyla sulanmış bu toprakları, bir füze rampası ya da casus üssü olarak gören dünya jandarması Amerika Birleşik Devletleri, Genelkurmay Başkanı'mızın bu sesine kulak vermelidir.

Bu ses, Kurtuluş Savaşı'mızın gür ve onurlu sesidir. Bu ses, tam bağımsızlık inancı ile yankılanan Mustafa Kemal ordularının sesidir...

(Cumhuriyet, 25 Haziran 1979)

14 MİLYAR TL

Alın size bir haber:

- Adana'da kurulu, Türkiye'nin sayılı büyük sanayi kuruluşlarının işçi ücretlerinden kesilen Gelir Vergisi ile Sanayi İstihsal Vergileri'ni Maliye'ye ödemeyerek, bu birikimleri düşük faizle çalıştırdıkları saptanmıştır...

Aynı haberden öğreniyoruz ki, bazıları binden çok işçi çalıştıran tekstil fabrikalarının vergi borçları bir milyar lirayı aşmıştır.

Yine gazetelerde okuyoruz: Değerli bir işadamımız, özel kesim için "biz üvey evladız" diyormuş... Ana bir baba ayrı mı, yoksa baba bir ana ayrı mı, nasıl üveylik o?!.. Sosyal Sigortalar Kurumu çalışma raporu, Kurumun, 1978 yılında işverenlerin 48 milyar 22 milyon 910 bin lira tutan prim alacaklarından ancak 34 milyar 384 milyon 116 bin 654 liranın ödendiğini, geriye kalan 14 milyar liranın işverenler üzerinde kaldığını açıklıyor; "üvey çocuğa" bakın, üvey çocuğa!..

İşte, Türkiye'de tartışılması gereken konular bunlardır. İşveren, devlete olan borçlarını ödemesin, işçinin paraları bankalardan, yine bu işverenlere aktarılsın; Oh ne güzel dünya!..

Bütün bunlara bakıp, "Bu bir sistem sorunudur, işçinin paraları, bankalar eliyle işverenlere veriliyor" dedin mi, kızılca kıyamet kopar.

- Komünist, komünist...

Söz gelişi, "Lastik dışalımını, bir devlet şirketi olan PETLAS yapsın" derseniz "komünist" olursunuz; bunun yerine, "Lastik ticareti büyük gazete sahipleriyle, azınlık ortaklıklarına bırakılsın" diye diretirseniz, sizden iyi "milliyetçi" olmaz"

Hey canına yandığımın dünyası be!.. Adam devlete olan borcunu yerine getirmiyor, üstelik işçilerden kesilen bu paraları faizle çalıştırıyorlar. Vallahi söylenecek söz tükeniyor. En iyisini Tevfik Fikret söylemiş galiba:

- Yiyin efendiler yiyin...

Geçenlerde elime Sosyal Sigortalar Kurumu'nun İstanbul'daki işveren borçlarıyla ilgili bir dosyası geçti. İşveren'in Maliye'ye olan borçlarını yatırmaması bir başka konu. Bir de şu var: İşveren borcunu yatırıyor, ancak bu paralar, SSK tarafın-

dan bir türlü çekilmiyor. Paralar öyle icra veznelerinde duruyor! Bunu bilen biliyor, günahlarını almayayım ama, para bir de bu türlü kullanılıyor.

Çekilmeyen paralarla ilgili dosya sayıları da elimdedir. Örneğin, SSK Başhukuk Müşaviri merak ederse, bir telefonu yeter! Kendisine bu dosyaların sayılarını bir bir veririm.

Devlet dediğiniz aygıt, yıllarca böyle çalışmış. Bugün 14 milyarlık işçi parası işveren kasalarındadır.

İşçilerin paralarını vergi dairesine yatırmayıp bu paraları faizle çalıştıranların adları açıklanmazmış!.. Adana Defterdarı, bu firmaların adlarının açıklanmasını "sakıncalı" bulurmuş!..

Allah, Allah!.. Niçin "sakıncalı" oluyormuş! Bunlar eli silahlı, yüzleri maskeli banka soyguncularından daha mı az suç işliyorlar?.. Açıklayın da halk tanısın bu pek muhterem sanayicileri.

(Cumhuriyet, 26 Haziran 1979)

KONULAR BUNLAR...

Uzun sözün kısası, 1978 başında Türkiye'nin dış borçları, faizleriyle birlikte 20 milyar dolara yaklaşmıştı. CHP'nin "enkaz", MC'nin "sağlıklı ekonomi" dediği budur işte...

Hangi hükümet gelirse gelsin bu borcu ödeyecektir. Öyle, "borç yiğidin kamçısıdır" gibi sözler, ancak seçmen kandırmaya yarar, biriken borçları ödemeye yetmez!.

İşin kaba görüntüsü şu: Dış borçları ödeyecek gücün yok; geçmiş hükümetler, hazineyi tamtakır edip bırakmış. Ne yapsın Ecevit Hükümeti?.. Bir yandan borç erteletmeye kalkar, bir yandan borç öder, öte yandan IMF ile pazarlığa oturur.

- Paranızın değerini düşürmezseniz, yardım yok...

IMF bu! Böyle söylüyor adamlar. Ne yapacaksınız? Yapacağınız belli: Paranızın değerini düşüreceksiniz.

Bu bir "sistem." Adı "kapitalizm"

Petrol üretemiyorsun. Üretemediğin için petrolü döviz ödeyerek alıyorsun. İşin kuralı bu. Dışarıdan petrolü pahalıya alırsan, içerde de pahalıya satarsın. Petrol fiyatları arttıkça, bütün dışalım gelirimiz, petrol alımına gidiyor. İşin işleyişi böyle.

Bu da "sistem"in bir sonucudur. Kendi petrolünü çıkaramazsan, akaryakıt bunalımına düşmek kaçınılmazdır. Hele dünya böyle bir bunalımın eşiğindeyken, senin yoksul bir ülke olarak, bu bunalımdan kurtulman büsbütün olanaksızdır.

Büyük kentlerde benzin istasyonlarının önünde benzin kuyrukları uzadıkça uzuyor. Çok sayıda özel araç var. Son on yılda özel araç sayısı nasıl da birden bire arttı?..

Otomotiv sanayii, Türkiye'de büyük yatırımlara girişecekti. Bunun için "talep" yaratılmalıydı. "Talep" yaratıldı. Fakat bu "talep" gerçek gereksinmenin çok çok üstünde, yapay birikimler oluşturularak yaratıldı, Öyle ki, ayda bin lira yatıran, taksitle elbise alırcasına araba alabildi.

Araya, bir de büyük gazeteler girdi. Gazeteler, araba almak isteyen okurlarından paralar topladılar. Bu paralar, o gazete sahiplerinin elinde "faizsiz yatırım" olarak istenen alanlarda kullanıldı. Ve böylece köşeler dönüldü.

Özel araba gereksinmesi şimdi doyum noktasına varır gibi oldu. Eskiden benzin bu kadar pahalı değildi. Örneğin, bir devlet memuru, taksitle aldığı arabasını sıkıntı çekmeden kullanıyordu. Yaratılan yapay "talep" kendiliğinden yavaşlayınca, otomobil satışındaki baş döndürücü hız birden bire düşüverdi.

Dünyadaki petrol bunalımına koşut olarak, benzin fiyatları birden bire yükselince, Türk halkı özel araba nedeniyle yediği kazığı yeni yeni anlamaya başladı. On bin lira aylıklı bir devlet memuru, ayda dört bin liraya dolan bir benzin deposuyla nasıl araba kullanacak şimdi?. İşte "kazık" bu. Hem de yağlı cinsinden kazık bu!

Başımızda planlı-programlı bir devlet olsaydı, büyük kentlerde toplu taşımacılığa öncelik verir, örneğin büyük yollar, otobanlar ve metrolar yapılır, otomotiv sanayine böyle yapay "talep" yaratma olanağı verilmezdi.

Ülkemizde tartışılması gereken önemli konular bunlardır. Bu görüşler doğrudur yanlıştır, ama tartışılması gereken konular bunlardır. Türkiye bu gidişle, yarın bugünkünden çok daha ağır sıkıntılar içine itilecektir.

Önüne gelene "komünist, komünist" diye bağırmanın anlamı var mı?.. Sağ basının çoğu durgun zekalı, bol kazançlı, ilkel yazarları, güçleri varsa gelsinler kendileriyle bu gibi konuları tartışalım.

Yirmi milyarlık borca sokulmuş bir ülkede, insanların biraz sorumlulukları olmalı.

Ne sorumluluğu canım?. Adamların görevi, bu konuların görüşülmesini önlemek. Başarılı da oluyorlar.

(Cumhuriyet, 27 Haziran 1979)

ARAŞTIRSAK...

CHP'den AP'ye geçen Diyarbakır Milletvekili Eşref Cengiz, geçenlerde yaptığı açıklamada, "Ben çok zenginim" dedikten sonra zenginliği konusunda fikir vermek için şunları söylüyordu:

- En az 10 traktörüm ve 50 apartman dairem var.

AP'nin CHP'den transfer ettiği Mardin Milletvekili Metin Musaoğlu da, "Ben milyonerim" diyor. Bu iki milletvekili, yaptıkları bu açıklamalarıla "Biz AP'ye para karşılığı geçmedik" demek istiyorlar.

Şimdi yapılacak iş, Eşref Cengiz'in bu 50 apartman dairesi karşılığı devlete ne kadar vergi ödediğinin saptanmasıdır. Metin Musaoğlu için de böyle bir araştırma yapmakta sayısız yarar vardır.

Bu milletvekili transferlerinde AP'li Dr. Bilgiç ağzını açtıkça, "Ah, ah" diyorum, "Parlamentoda şuna yanıt veren yok mu hiç?..

Bilindiği gibi Dr. Bilgiç, AP'den Demokratik Parti'ye geçtikten sonra, Demirel'e ağız dolusu küfürler etmiş, sonra da ettiği bu küfürleri unutup, yeniden AP'ye geçivermişti. Şimdi sorsanız, alacağınız yanıt bellidir:

- Memleketin yüksek menfaatleri...

Dr. Bilgiç, bu arada her nedense, ticarete merak salmış ve AP'ye geçtikten bir süre sonra, bu köşede birkaç kez sayı ve tarihini yayınladığımız, 300 milyon dolaylarında "teşvik belgesi" almıştı. Ne oldu bu "teşvik belgeleri"?

Dr. Bilgiç'in mesleği doktorluk. Kendileri, operatör doktordur. Gül gibi mesleğini bırakıp, "vatanın yüksek menfaatları için" politikaya atılmış; bunu anlıyoruz. Fakat bir operatör doktorun, örneğin "defne yağı ticareti" ile, "mobilya dışsatımı"

ile ne ilgisi olabilir? Haydi, merak bu efendim, merak salmış diyelim. Bu 300 milyonluk "teşvik belgeleri" nasıl oluyor da Dr. Bilgiç beyefendi DP'den ayrılıp AP'ye döndüğünde kendisine sunuluveriyor?

Peki, onu da anladık. Ticaret özgürlüğü var. Şu Dr. Bilgiç'e verilen "teşvik belgeleri" ne olmuş? "Vatanın yüksek menfaatleri" için parti değiştiren, bakan olan, teşvik belgeleri alan, yine "vatanın yüksek menfaatleri" için oturan, kalkan, yürüyen, esneyen, bağıran, çağıran Dr. Bilgiç, devlete kaç kuruş vergi ödemiştir, arayan soran yok mudur hiç?

Kusura bakmayın, ben CHP'lilerin yerinde olsam, hemen bunları araştırır ve kamuoyuna bir bir sunarım.

50 apartman sahibi milletvekili Eşref Cengiz'in, "milyonerim" diyen Metin Musaoğlu'nun ve 300 milyonluk teşvik belgesini, kandil simidi gibi, çıtır çıtır yiyen Dr. Bilgiç'in devlete ne kadar vergi verdiklerini seçmenler de merak etmez mi?.. Madem açık rejimde yaşıyoruz, herşey açıklansın, Dr. Bilgiç'ten başlayalım, sonra Eşref Cengiz'e, Metin Musaoğlu'na gelelim olmaz mı?

Bu milyonluk milletvekilleri, bu devletten 300 milyonluk teşvik belgeleri alan milletvekilleri, yoksul halkı düşünecekler de ülke bu çıkmazdan kurtulacak...

Sevgili okurlar, hiç kuşkulanmayın, "çoğulcu demokrasi" tıkır tıkır işliyor.

(Cumhuriyet, 28 Haziran 1979)

PETROL ÇIKMAZI

Petrol Üreten Ülkeler Örgütü OPEC'in Cenevrede aldığı son karar, Türk ekonomisini yeniden altüst edecektir. Cenevre toplantısında alınan kararla, petrole varil başına yüzde otuzbeş dolaylarında zam yapılmıştır.

Bu ne demektir? Bu şu demektir. Türkiye bütün dış satım gelirlerini petrole yatırsa bile kendi gücü petrol dış alımına yetmeyecektir. Yapılan ilk hesaplara göre Türkiye'nin petrole ödeyeceği para, ayda altmış milyon dolar daha artmaktadır.

Petrol bunalımının doruk noktasına vardığı günlerde Carter yönetimi, petrol üreten ülkelere "müdahale etmek" amacıyla bir askeri güç oluşturma çabasındadır. Bu girişimlerden de anlaşılıyor ki Ortadoğu bölgesi, önümüzdeki yıllarda sıcak savaşlara sahne olacaktır.

Son petrol bunalımından sonra, Ortadoğu'nun, "stratejik önemi" ve "jeopolitik değeri" büsbütün artmıştır. Aynı dönemde, Amerika'nın yıkılmaz sanılan kalesi İran'ın düşmüş olması, petrol sorununa koşut olarak, "askeri üsler" ve "casus uçuşlarını" güncel gündeme getirtmiştir.

Böylesine karmaşık sorunlar ve güç koşullarla kuşatılmış Türk ekonomi ve siyasal yaşamı, bu siyasal ve ekonomik darboğazları aşabilecek mi?

Bütün dünya, petrol bunalımı, enerji bunalımı gibi konular üzerine uluslararası toplantılar düzenlerken, biz başımızı kuma gömmüş, hangi milletvekilinin hangi partiye transfer olacağı, hükümetin meşru mu "gayri meşru" mu olduğu konusunda ipe sapa gelmez dedikodular ve çekişmeler içinde zaman öldürüp duruyoruz.

Türkiye, büyük olasılıkla, topraklarının altında zengin petrol kaynakları bulunan bir ülkedir. Ancak ne yazık ki, kendi petrolümüzün bulunması ve işlenmesi yolundaki çabalar sürekli olarak engellenmiş ve petrol alanlarımız yabancı tekellerin eline teslim edilmiştir.

Doğal kaynaklarımız üzerinde yabancı tekellere olanak ve ayrıcalık sağlayan ve Amerikan petrol şirketlerinin avukatı olan Max Ball tarafından hazırlanan tasarı, Bayar'lı-Menderes'li Demokrat Parti'nin oylarıyla benimsenmiştir. 1954 tarihli Petrol Yasası'nın gerekçesine kısaca gözatmak, Yasa'nın felsefesini ve amacını anlamaya yetecektir.

- Petrol kaynakları, ancak hususi teşebbüs veya yatırımlar eliyle aranıp işletilebilecektir. Hususi teşebbüs veya sermayenin müessir olabilecek vüs'atte ve miktarda bu safhaya girebilmesi için, devletin ne arayıcı, ne işletmeci, ne de herhangi bir surette petrol sahibi olarak hususi teşebbüsün karşısına çıkmaması icap etmektedir. Hususi teşebbüs, devlete rakip vaziyette çalışmak istememektedir...

Görüldüğü gibi, devlet bu yasa ile petrol arama çalışmalarından uzak tutulmak istenmekteydi. İsmet Paşa, petrol Yasa-

sı'nda yer alan bu akıl almaz ödünlere karşı, o günlerde şunları söylüyordu:

Petrol Kanunu, kapitülasyon hükümleri ile hazırlanmış, gönüllü bir kapitülasyon layihası olarak teklif edilmiştir. İşte profesörler, işte hukuk alimleri, hepsinin önünde söylüyorum: Petrol Kanunu'nu karşılıklı taahhüt şeklinde görmek, bir kapitülasyon devrini açmaktır.

Bu "kapitülasyon devri", 1954 yılında, tasarısı Amerikalı Avukat Max Ball tarafından hazırlanan Petrol Yasası ile açılmış ve bu kapitülasyon bugüne kadar sürdürülmüştür.

Oysa Türkiye, 1926 yılında çıkarılan ilk Petrol Yasası uyarınca aramalar yapmış ve kıt olanaklara karşın, 1940 yılında Raman ve Garzan dolaylarında petrol bulmuştu. Türk devletinin petrol arama çalışmaları, 1954 tarihli Petrol Yasası ile baltalanmasaydı, Türkiye belki, petrol üreten ülkeler arasında yeralacaktı.

Türkiye kendi petrolünü kendi çıkaramadıkça bu ekonomik açmazlardan kurtulmasına olanak yoktur.

Böylesine güç koşullara sürüklendiğimiz bir dönemde siyasal partilere düşen görev, bu Petrol Yasası'nı değiştirerek, devlet öncülüğünde petrol arama çalışmalarını bir an önce başlatmaktır.

Petrollerin "millileştirilmesi" için bir adım atın bakalım; görürsünüz; kendilerine "milliyetçi" adını takan çevreler, yabancı petrol şirketlerinin bayraklarıyla hemen saldırıya geçerler. Kendi petrolümüzü bulmadıkça, yabancı petrol şirketlerinin tutsağıyız. Bu gerçek çağımızın gerçeğidir. Ve Türkiye'nin kara yazgısı petrol kuyularının dibinde yatmaktadır.

(Cumhuriyet, 30 Haziran 1979)

SODA GREVİ

Soda Sanayii Anonim Şirketi, arkadaşımız Uğur Mumcu'nun Soda Grevi'ne ilişkin yazısına bir açıklama göndermiştir. Açıklamayı aynen yayınlıyoruz.

Sayın Uğur Mumcu,

Gazetenizin 24 Haziran tarihli baskısında "Soda Grevi" başlıklı yazınızı okuyan tüm vatandaşlar, "Gözlem"lerini yalnız bir açıdan yapmış ve bunun tabii sonucu olarak olaylar zincirini hakkında yanlış bir izlenim edinmiş olacaklardır. Sizin gibi zamanı gelince (eğriye eğri) diyebilen bir yazardan, yazısına konu yapacağı olaya ait gerçekleri incelemesini istemek, bizim gibi, tüm okuyucularınızın da en tabii hakkıdır sanırız.

Bu uyuşmazlığın Sendika'ca özenle gizlenmeye çalışılan yanlarını da bizim hatırlatmamıza izin vereceğinizi umuyoruz.

1- Soda Toplu Sözleşme görüşmelerine, 1 Ocak 1978'de değil, 20 Mart 1976 pazartesi günü başlanabilmiştir.

2- Yasadışı Lokavt İddiası: Konuyu saptıran iki büyük yanlışınız var. Birincisi; Bakanlar Kurulu'nun 26.12.1978 günlü Grevi Erteleme kararına rağmen, Petkim-İş Sendikası 28.12.1978 günü işbaşı yapan işçilerimizi aynı gün direnişe başlatmıştır. Bu olay Türkiye'de ilk kez görülüyor. Bu direniş ve işgal bütün uyarmalara rağmen 80 gün devam ettirilmiş, bakım ve üretim engellenmiş ve 17 Mart günü direnişe iştirak eden 605 işçinin iş akitleri, erteleme süresi içinde bu sebeple feshedilmiştir. Mersin İş Mahkemesi'nin verdiği (yasadışı lokavt) kararını 14.5.1979 günü Yargıtay 9. Hukuk Dairesi bozmuştur. Mersin İş Mahkemesi bozma kararına uymuştur ve savunmamızı değerlendiriyor.

3- İşyerine yasalara aykın olarak alınan 250 işçi iddiasına gelince: Bu da yanlış. Yasamız, greve çıkmış ve bu sebeple hizmet akdi (askıda) devam eden bir işçinin yerine yeni işçi alınıp çalıştırılmasını yasaklamıştır. Soda Fabrikası'nda yapılan yasadışı direniş sebebiyle işçilerin iş akitleri feshedilmiştir. İşyerinde hizmet akdi askıda olan işçi yoktur. Fesihlerle boşalmış bulunan kadrolara, yeni işçi alınmasında da yasalara aykın bir durum yoktur.

Yerli işçiler İstanbul'dan değil, tercihen Mersin civarından alınmıştır. Zira evi Mersin'de bulunan işsiz vatandaşlar, sendika ve misafir militanlarının faaliyetleri sebebiyle, Soda Fabrikası'nda çalışamıyorlar. Bugüne kadar 12 dövme, sayısız tehdit ve 8 dinamitleme olayı olmuştur. Bu olaylar Emniyet kayıtlarına geçmiştir. İşte size çalışma özgürlüğü nutku söyleyenlerin kendi uygulamalarından misaller...

İstanbul'dan gönderilen 20 kişilik grup; uzman teknisyen, bekçi, temizlikçi, aşçı gibi personeldir. Hizmetlerini tamamlamış ve eski işlerine dönmüşlerdir.

4- Jandarma Birliği, milyarlık milli tesisi emniyet altına almıştır. Sendikanın iş akdi fesihlerini tanımadığını ve işçiyi fabrikaya zorla sokarak, işgale devam edeceğini açıklaması, kolluk kuvvetlerinin olaya müdahalesindeki isabeti teyid etmiştir.

5- Grevin başlaması ile birlikte, işyerine girişin sendika tarafından engellenmesi, mahkeme kararı ile kaldırılınca; son güne kadar, bir taraftan Fabrika'da yapılan idari toplantılara katılan, diğer taraftan da grev tahrikçiliği yapan genç mühendisler ve şefler, durum ortaya çıkınca greve katılmışlardır. Müdür ve şeflerin çıkanlışının ise grevle bir ilişkisi yoktur. İşgalin şiddet gösterileri ile devam ettiği günlerde, işlerin ve olaylann altından kalkacak moral gücünü yitirip, selameti, direnişçileri destekler görünmekte bulmuş olmalanndandır.

6- Soda kredisinde ithal mecburiyeti yoktur ve Soda Sanayii A.Ş., kuruluşundan bu yana hiç bir şekilde soda ithal etmemiştir. 1975 Mayıs'ında başlayan üretim sebebiyle her yıl çeşitli kuruluşlarca yapılan soda ithaline karşılık 1976'da 17.5 bin ton, 1977'de 23.5 bin ton ve 1978 yılında grevin başlama tarihine kadar 248.5 ton ihracat yapılmıştır.

7- Cam Sanayii'nin tükettiği 100 bin ton soc nereden ve nasıl sağlanıyor, sorusunu, T. Şişe ve Cam Fabrikalan A.Ş. için Cumhuriyet gibi ciddi bir gazetede okumak zannederim bizi olduğu kadar okuyuculannızı da üzmüştür. Müsaadenizle; döviz darboğazı, yılda 27 milyon dolar ihracat yapan bir topluluğun Soda ithali için ayda dört yüz bin dolar sarf etmesiyle oluşmaz. Mensubu olduğumuz T. Şişe ve Cam Sanayii A.Ş., ihraç ettiği mamullerinin kalitesi, cam sanayiindeki tecrübesi ile yalnız yurtiçinde değil yurtdışında da kendine bir yer yapmış ciddi bir kuruluş. Her kuruluşun, yaptığı ihracat tutarının % 25'i tutarında serbestçe ithalat yapmasını sağlayan kararnameyi duymamış olamazsınız. Herkese gösterdiğimiz saygı kadar saygı beklemek bizim de hakkımızdır.

8- (Haklı davalarında onlarla beraber olmak gerekir) diye yazıyorsunuz. Soda grevcileri gerçekten haklı mı? Bilindiği gibi, Sendikalar'ın görüşmeler sonunda bir sözleşme bağıtlamaktan kaçış nedenleri arasında, ideolojik saplantı ve angajmanlar büyük bir rol oynuyor. Aynı toplu sözleşme döneminde Topluluğumuzda, içinde Paşabahçe, Çayırova, Anadolu Cam gibi büyük şirketlerin

bulunduğu 12 işyeri için, dört tanesi DİSK'e bağlı 5 Sendika ile 8000 işçiyi ilgilendiren Toplu Sözleşmelerin hiç birinde grev uygulamasına meydan verilmeden bağıtlanmış bulunması, Soda grevlerindeki nedenlerini açıklamıyor mu? Haklı taraflan olsa idi, diğer işletmeler gibi, bizim işyerlerimizde de çalışma barışı sağlanmış olurdu.

Yapacağınız değerlendirmede bu gerçekleri de gözönünde tutacağınızı ve bu gibi toplumsal olaylan önce iki açıdan incelemeden, yazılannıza konu yapmayacağınızı ümit etmek istiyoruz.

Saygılanmızla.

(Cumhuriyet, 1 Temmuz 1979)

KAN DAVASI MI?

Birara yavaşlar gibi görünen terörist eylemler, parlamento aritmetiğindeki son değişikliklerle birlikte yeniden doruk noktasına ulaşmıştır. Son olarak, MHP ve MİSK Genel Merkezleri'nin bombalanması, birtakım karanlık güçlerin ileriye dönük kanlı planlar içinde olduklarını ortaya koymaktadır.

Manisa'da yaşanan olaylar gerçekten kaygı vericidir. Önce MHP İl Başkanı Cemil Çöllü'nün kimliği bilinmeyen kişilerce öldürülmesi, arkasından sol eğilimli berber Mehmet Kuşkucu ile Cumhuriyet Gazetesi muhabiri Murat Çorlu'nun babası Hüsnü Çorlu'nun, bu cinayetlerin hemen arkasından da CHP'li eczacı Neşe Gülersoy'un da vurularak öldürülmeleri, teröristlerin "misilleme" yöntemlerine başvurdukları izlenimini vermektedir.

MHP Zeytinburnu İlçe Başkanı avukat Bekir Şendilmen'in, yanında çocuğu ve çocuğunun bir arkadaşı ile birlikte otomobili ile giderken taranması ve olayda yaşamını yitirmesi alçakça işlenen cinayetlerin son ürünlerinden biridir.

Bu olaylar gelişirken, bu köşede sık sık yinelediğimiz bir görüşümüzü yeniden açıklayalım:

Devrimcilik adına başvurulan silahlı eylemler, halka ihanettir, devrimciliğe ihanettir, sosyalizme ihanettir. Ucunda kan ve gözyaşı olan her yönteme karşıyız. İnsanlığa aykırı olan yol ve yöntemler, sağcılığa da solculuğa da hiçbir güç ve saygınlık kazandırmaz.

Ne yazık ki, bizim gibi ülkelerde siyasal görüş ayrılıkları, böyle hunharca kan davalarına dönüşüveriyor. Sağcılık ve solculuk kendi özlerine yabancılaşıyor ve kan davalarının bitmez tükenmez kinleriyle yoğrulan çeteler bütün ülkeye dehşet saçıyor.

Bu kanlı kısır döngüden çıkılmadan ülkenin hiçbir sorununa çözüm getirilemez. Ve hiçbir hükümet, bu kan gölünü kurutmadıkça ayakta kalamaz.

Önce Malatya'da, Belediye Başkanı Hamid Fendoğlu'na bombalı paket göndererek işe başladılar. Fendoğlu'nun ölümü ile birlikte Malatya'da patlak veren olayları anımsayın. Amaçları, bu yörelerde, Alevi-Sünni çatışması yaratmaktı. Bu planlı cinayetten bekledikleri sonucu alamayınca, bütün güçleriyle Kahramanmaraş soykırımını yarattılar. Plan, güney-doğu yörelerimizde Alevi-Sünni çatışmasını körükleyerek ülkemizi bir iç savaşa sürüklemekti.

Ne yazık ki, bu olayların perde arkası sanıkları yeterli kanıtlarla mahkemeler önüne çıkarılmış değildir. Yalnızca bu olayların sanıkları mı? 1977'nin kanlı 1 Mayıs olayı da unutulmuş dosyalar arasındadır. Ya AP Genel Başkanı Demirel'in, 77 seçimlerinin arifesinde CHP Genel Başkanı Ecevit'i öldürmeyi amaçlayan bir çetenin varlığından söz edip, "ihbar mektubu" yazması, ardından da susuvermesi, yüreklerinize belli şüphe tohumları ekmez mi?

Şu gerçeği bir kez daha vurgulamak isteriz. Son bir yılda ele geçirilen silahların piyasa satış fiyatları, şimdiden bir milyarı aştı, bir buçuk milyara vardı. Bu silahları satan ve bu silahlara bir buçuk milyar Türk lirası ödeyenler kimlerdir? Bunlar ortaya çıkarılmadıkça, terörist eylemlerin sürüp durmasına şaşmamak gerekir.

Er ya da geç, bir gün, Türkiye'yi bu kardeş kavgasına sürükleyen çeteler, bir bir ortaya çıkarılacaktır. İşte o zaman, sağcı ve solcu görüntüdeki teröristlere silah veren çetelerin belki de aynı insanlar oldukları anlaşılacaktır.

(Cumhuriyet, 2 Temmuz 1979)

"GAYRİ MEŞRU"

"Hükümet gayri meşrudur..."

Bir de bu çıktı. Bir hükümet nasıl "gayri meşru" olur? Daha önemlisi bunu kim, nasıl saptar?

- Gayri meşrudur...

Niye?

- Millet Meclisi'ndeki sayısı 222'ye düşmüştür...

Oysa "Birinci MC hükümeti" AP, MSP, MHP, CGP'nin biraraya gelmesiyle, ancak 222 oyu bulmuş ve böylece güvenoyu almıştır. 226 sayısı hükümetin kurulması için değil, düşürülmesi için gerekli anayasal koşuldur. Bunu bilmeyen var mı?

Bugün, Millet Meclisi'nde beş üyelik boştur. Ölüm nedeniyle boşalan bu beş üyelik için, önümüzdeki Ekim ayında Edirne, Manisa, Muğla, Aydın ve Konya illerinde seçim yapılacaktır. Ekim'de Millet Meclisi'ne girecek bu beş kişi, hükümetin düşüp düşmeyeceğini belirleyecektir. Bu beş üye gelir, hükümet hakkında bir gensoru önergesi verilir, yapılan oylamayla hükümet düşürülür. Bu işin yolu, yöntemi budur.

"Bu hükümet gayri meşrudur" demek, açıkça suç işlemek demektir. "Hükümet gayri meşrudur" demek, birtakım kişileri hükümete karşı direnişe çağırmak demektir. "Bu hükümet gayri meşrudur" demek sağcı ve solcu teröristlere cesaret vermek demektir. "Bu hükümet gayri meşrudur" demek "gayri meşru" yollara yeşil ışık yakmak demektir.

Demirel'in kendisi birinci MC hükümetini kurduktan sonra aylarca Millet Meclisi'nin semtine bile uğramamıştır. Şimdi "Meclis'ten kaçıyorlar" diye ihale kaybetmiş müteahhit gibi bağırıp çağırıyor.

Son on dokuz yıllık dönemde, iki hükümetin "gayri meşru" olduğuna karar verilmiştir. Bu hükümetlerden birincisi 1960 Adnan Menderes hükümetidir. İkincisi de 1971 Demirel hükümetidir. Ve hükümetlerin "gayri meşru" olduklarına Silahlı Kuvvetler karar vermiştir. MC partileri acaba böyle bir "askeri müdahaleyi" mi zorlamak istiyorlar?

Bir hükümetin "meşru" ya da "gayri meşru" olduğuna kim nasıl karar verecektir.

"Anayasa ve hukuk dışı tutum ya da davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakkı kullanarak

27 Mayıs 1960 devrimini yapan Türk Milleti..." diye başlayan Anayasa'mız, "gayri meşruluğu" bir "ihtilal gerekçesi" yapmıştır.

MC ortaklığı bu çağırışımlarla eyleme geçmeye kararlı ise sanırız, hiç beklemediği sonuçlarla karşılaşacaktır. Denemek isteyene yol açıktır.

***

Önceki gün bu köşede, Soda işvereninin bir açıklamasını okuduk. Bu açıklamayı kısaca yanıtlamak istiyorum.

1- Mersin İş Mahkemesi, Soda işvereninin, Mersin'deki işyerinde çalışan 607 işçinin iş bağıtlarının feshedilmesini "yasadışı lokavt" olarak niteleyen bir karar vermiş; bu karar 14.5.1979 gün ve 79/7258 esas sayı ile Yargıtay 9'ncu Hukuk Dairesi'nce bozulmuştur. Ancak bu bozma kararı uyuşmazlığın özüne, yani "esasa" ilişkin değildir. Yargıtay'ın bozma kararında, bilirkişi raporlarıyla iş müfettişleri raporlarının incelemeye dayanak yapılmadığı görüşü bozma nedeni sayılmıştır. Bu kararı, "esasa" ilişkin bir karar gibi göstermek, gerçekleri büyük ölçüde çarptırmak demektir.

2- Soda işvereni, toplu sözleşme görüşmelerine 20 Mart 1978 günü başlandığını ileri sürmektedir. Önemsiz bir ayrıntıdır ama bu konuyu da yanıtlayayım. İşçi ve işveren temsilcilerinin, bu tarihten önce, 21 Şubat 1978 günü biraraya geldiklerine ilişkin tutanak elimdedir.

3- Mukavelesi feshedilen işçilerin yerine alınan 250 işçinin arasında, Sıkıyönetim Komutanlıkları'nın aradığı katil sanıkları da bulunmaktadır. Bu rastlantıya işçiler kadar, işverenin de üzülmüş olduğunu sanıyorum.

4- Hükümetin grevi erteleme kararından sonra işverence, sendikaya bağlı 24 kişiye önce "zorunlu izin" verilmiş, sonra da 19.2.1979 tarihinde 23 kişinin işlerine son verilmiştir. Bütün bunlar toplu iş fesihlerinden önce işverenin olaya bakış açısını yansıtan örneklerdir. Kaldı ki, işveren, Petkim-İş Sendikası ile aralarındaki uyuşmazlığı çözmeye ilişkin "Uzlaştırma Kurulu" kararını da kabul etmeyeceğini bildirmiştir. İşin bu yanını unutup, en kolay suçlama yolu olan, "ideolojik saplantı ve angajmanlar" gibi gerekçeler öne sürmenin hiç bir yararı yoktur.

(Cumhuriyet, 3 Temmuz 1979)

ÖZLENEN DİYALOG...

Demokrasi için "uzlaşma rejimidir" derler. Gerçekten de öyledir. Demokrasi, çeşitli siyasal görüşlerin "hukuk devleti" kuralları çerçevesinde uzlaşmaları, anlaşmaları demektir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Korutürk'ün son uyarıları bu açıdan çok yerindedir. Çünkü bütün siyasal partiler, varlık nedenlerini bu anayasal düzene borçludurlar. Bu düzen ortadan kaldırılırsa, bundan zarar göreceklerin başında bugünkü siyasal partiler gelmektedir.

MHP Genel Başkanı Türkeş'in uzlaşma çağırısı da ilgi çekicidir. Partisine yapılan son kanlı saldırı nedeniyle haklı bir öfke içinde bulunan Türkeş, "Anayasanın önsözünde birleşelim" demektedir. Acaba bu, içtenlikli bir çağrı mıdır?

Bu çağrıdan kuşku duymamızın nedeni, Anayasanın girişinde yeralan "Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı..." diye başlayan ve 27 Mayıs ihtilalinin haklı nedenlerini sıralayan bölümün, Türkeş'in yazgı ortağı AP tarafından nasıl tepkiyle karşılandığını bilmemizdir.

Türkeş, Demirel ile yazgı birliği içindedir. Daha doğrusu Demirel, son yıllarda Türkeş'in dümen suyundadır. Ancak AP'nin özellikle son zamanlarda 27 Mayıs devrimine karşı gösterdiği ölçüsüz tepkiler, AP ile MHP'nin Anayasanın önsözünde birleşmelerine engel olmayacak mıdır?

Olaya bu açıdan bakarsanız, bu sözlerin bir siyasal aldatmaca olduğu sonucuna kolaylıkla varmış olursunuz...

Sayın Cumhurbaşkanımızın son uyarısını haklı ve yerinde bir uyarı sayıyoruz. Ancak bu haklı uyarının, örneğin, Ankara Bahçelievler'de oturdukları eve yapılan baskın sonucu hunharca öldürülen TİP üyesi 7 genç ve Etlik Piyangotepe'de kurşuna dizilen CHP'li ve TİP'li yurttaşlarımız ve de sağcı-solcu, öldürülen bütün yurttaşlarımız için de gösterilmesi bu haklılığı bir kat daha arttırırdı.

Ölülerin, AP'li, MHP'li, CHP'li, TİP'li, sağcı, solcu, ülkücü ve devrimci diye ayrılmasına, hiçbir insan yüreği elvermez. Sayın Cumhurbaşkanımızın, 1977 yılında evinde kurşunlanan bir öğretim üyesi için gösterdiği tepkiden sonra, yapmış olduğu bu son uyarının partili ve partisiz yurttaşlar üzerinde olumlu yankılar yapacağını umuyoruz.

Sayın Korutürk'ün önerdiği "partiler arası diyalog" hiç şüphesiz, demokrasimizin yaşaması ve daha geniş boyutlara ulaşması için başvurulması gerekli temel zorunluluktur. Bu zorunluluğun her siyasal olayda anımsanmasında sayısız yarar vardır.

"Diyalog" kiminle kim arasında ve nasıl kurulmak isteniyor?

MC partilerine sorarsanız, "diyalog", Ecevit'in devrilip Demirel'in Başbakan olması için kendi aralarında yapılması gerekli görüşmelerdir. İktidar ve muhalefet arasındaki "diyalog", cephe partilerinin "Bu hükümet gayrimeşrudur" savlarından sonra geçerlik kazanabilir mi? Türkeş'in "Anayasanın önsözünde anlaşalım" aldatmacasına inanırsanız, bu "diyolog"un şimdiye dek, çoktan kurulması gerekirdi. Şimdiye dek niçin kurulmadı bu "diyalog"?

Sağ teröristler, "Bu, hükümet yıkılırsa bizim istediğimiz yönetim kurulur" diyorlarsa, çok aldanırlar. Sol görüntülü teröristler, bu kargaşada çelişkilerin artacağını ve bundan sonra "proletarya diktatörlüğü"nün kurulacağını sanıyorlarsa, onlar da çok ama çok aldanmış olurlar.

Birleşilmesi gereken nokta, "terörizmle savaş" noktasıdır. "Bana milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" diyen Demireller'le, sorumsuz grupları "Bunlar devletin emniyet kuvvetlerine yardımcıdır" diye niteleyip sağcı eylemcilerin sırtlarını okşayan Türkeşler'le hangi noktada birleşilebilir?

Sayın Cumhurbaşkanımızın özlediği "uygarca diyalog", terörizmin, sağcı solcu ayrımı yapılmadan açık dille suçlandığı noktadan başlar...

(Cumhuriyet, 4 Temmuz 1979)

BU KADARI BİLE...

Hükümetin, kamyon ve otobüs satışlarında aracıları ortadan kaldırarak, kamyon ve otobüs satışlarına yeni düzenlemeler getireceği ileri sürülüyor.

Hükümetin böyle hazırlıklar içinde olduğu biliniyor. Ancak bu hazırlıklar kararnameye dönüşeceği an, bakın görün ne siyasal bunalımlar çıkar.

Bu işin kuralı budur; birtakım çıkar çevrelerinin sınırsız ve haksız kazançlarına dokundunuz mu, "kızılca kıyamet" kopar!

Maden Yasası'nda böyle oldu. Tam Gün Yasası'nda böyle oldu, kuyumculara defter tutma zorunluluğu getirilince yine böyle oldu.

Bu gibi önlemler, düzenin temelinden değiştirilmesine yönelik girişimler değildir. Bunlar, düzenin şurasından burasından düzenlenmesini amaçlayan ufak tefek önlemlerdir. Böyle olmasına karşın, arı kovanlarına çomak sokulmaktadır. Günde altıyüz bin lira kazanan bir maden sahibi, bir kamyondan bir günde atıyüzbin lira vuran aracı, günde yirmibin liraya para demeyen hekim, bu önlemlerden hiç hoşnut olur mu? Olmaz. Olmayacağı için de kendi çıkar düzenini savunmak için elinden geleni yapar.

Türkiye, altın dışalımına milyonlarca lira para yatıran sayılı ülkelerden biridir. Altın kaçakçılığının en çok söz konusu olduğu ülkelerden biri de Türkiye'dir. Altın ticareti için defter tutma zorunluluğu getirilince, neye uğradıklarını şaşırdılar. Kimi, bu kararnameye "komünistlik" derken, kimi ceza hukuku profesörü de "bu faşistliktir" diyebilecek kadar ölçüyü şaşırıverdi; gördük, okuduk.

"Kuyumcuların tümü kaçakçıdır" denemez, bilirim. Böyle bir savım yok. Ama "bu kararname en çok altın kaçakçılarını tedirgin etmiştir" denebilir. Öyledir de. Yoksa bu telaşın nedenini, niçinini nasıl açıklayacaksınız?

Hükümet, canlı hayvan dışsatımını Et ve Balık Kurumu'na veriyor. Bu kararname aylarca, Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu'nun masasında bekletildi. Septioğlu'nun sık sık şöyle konuştuğu kulaktan kulağa yayılmaktaydı:

- Bu kararname çıkarsa istifa ederim.

Bu kararname çıktı, Septioğlu da istifa etti ve on sekiz ay önce en ağır sözcüklerle suçladığı AP'ye öpüşerek, koklaşarak kaydını yaptırıverdi. Septioğlu'na sorsanız, şimdi "vatan, millet" diye başlayan bir sürü gerekçe sıralayabilir. Fakat, acaba, istifasında, kendi bölgesinde oldukça egemen olan canlı hayvan tüccarlarının etkileri ve katkıları olmamış mıdır, dersiniz?

Böyledir bu işin kuralı.

Bu konuların yanında, hükümetin düşürülmesiyle ilgili bir konu daha var; lastik dışalımı...

Ticaret Bakanlığı, geçen aylarda aldığı bir kararla, bundan böyle lastik dışalımını bir devlet şirketi olan Petlas'a verdi. O

günden bu yana, ellerinde güçlü yayın organı bulunan lastik dışalımcıları, hükümeti devirme eylemine büsbütün katıldılar.

Şimdi sıralayın; maden sahipleri, bol kazançlı hekimler, canlı hayvan tüccarları, kuyumcular ve lastik dışalımcı şirketler... Bu hükümetin işbaşında kalmasıyla zarar gören "hür teşebbüs mensupları" bunlardır.

Ve bütün bunlar, düzeni şurasından burasından değiştirmeye kalkan yüzeysel önlemlerdir. Bunlar bile beylerin keyiflerini kaçırmaya yetti. Çünkü arabalarının tekerleklerine taş konmuş oldu.

Bütün bu çevrelerin "devrim" denen büyük olaydan niçin korktukları daha iyi anlaşılmıyor mu? Bu kadarına bile katlanamıyorlar.

(Cumhuriyet, 5 Temmuz 1979)

DAR KAPI...

Terörün son hükümet bunalımından sonra birdenbire yaygınlaşması, çoğumuza "Belli bir merkezden emir mi aldılar?.." sorusunu sorduruyor. Manisa'da MHP'li İl Başkanı'nın öldürülmesinden sonra kentte "misilleme" yoluyla gelişen olaylar, bunun hemen ardından MHP Zeytinburnu İlçe Başkanı'nın otomatik silahla taranması ve Ankara'da MHP Genel Merkezi ile MİSK Kültür Merkezi'nin planlı ve silahlı saldırıya uğraması, bu gibi soruların, kuşkulu nokta ve virgüllerle her gün yeniden sorulmasına yol açtı...

Bursa'da CHP İl Yönetim Kurulu eski üyesi Avukat Cengiz Göral'ın saldırıya uğrayarak öldürülmesi, aynı kuşku bulutlarını yoğunlaştırmıştır. Cengiz Göral'ın, Bursa'da ülkücü teröristlerin işledikleri cinayetlerde öldürülen devrimcilerin davalarını üstlenmesi, yapılan saldırının amacını bir ölçüde ortaya koymaktadır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Burdur İl Başkanı Avukat Mehmet Öztürk'ün silahlı saldırıya uğraması, ondan önce Türkiye İşçi Köylü Partisi Gaziantep İl Başkanı Zeki Ön'ün öldürülmesi, bu saldırılardan önce MHP Gönen İlçe Başkanı'nın

silahlı saldırıya uğraması ve Uşak MHP İl Başkanı'nın evinin silahla taranması, birtakım karanlık güçlerin saldırılarını daha da yoğunlaştıracaklarını göstermektedir.

Daha önce Malatya'da, Sivas'ta ve Kahramanmaraş'ta başvurdukları iç savaş kışkırtıcılığı bütün belirtileriyle su yüzündedir...

Kim bu adamlar? "Kim bu adamlar" derken, ister istemez, AP Genel Başkanı Demirel'in 3 Haziran 1977 günü, CHP Genel Başkanı Ecevit'e yolladığı ihbar mektubunda yeralan bazı şüpheli ifadelere aklımız takılmaktadır. Demirel, Ecevit'e "Seni öldürecekler" derken bazı örgütlerden söz etmekteydi. Hangi örgütlerdi bunlar?

Demirel mektubunda, "İllegal, komünist, terörist örgütlerin yanısıra, memleketimizi iç meselelerle uğraştırmak isteyen yabancı kuruluşların ve uluslararası tedhiş teşekküllerinin muhtemel suikast ve sabotaj eylemleri ile özellikle vazifelendirilmiş kimselerden" söz etmekteydi.

Bu "yabancı kuruluşlar", bu "uluslararası tedhiş teşekkülleri" kimlerden emir almaktadır? Bu mektubun altına imza atan Demirel bu kuruluşların kimlerden oluştuğu sorulduğunda, "Hayır, bilemem" diyebilir mi?

Demirel, aynı ihbar mektubunda "1 Mayıs 1977'de Taksim Meydanı'nda vukua gelen olaydan cesaret alan, iç barışı büyük ölçüde sarsabilecek tertiplere karar veren" gibi şüpheli ifadelerle birtakım örgütlerden söz etmekteydi. Son kanlı olayları yaratanlar, bu planlı terörü yönetenler, Demirel'in sözünü ettiği bu kuruluşlar olmasın sakın?

Bu olaylar, "sağ-sol çatışması" diye geçiştirilemez. Olayların temelinde, çok başka örgütler bulunmaktadır: On sekiz ayda bir buçuk milyarlık silah ve mermi ele geçirilen bu ülkede, teröristlerin iplerinin çok başka ellerde olduğu kesindir. Sağcısıyla solcusuyla bu gerçeği anlamazsak, bu kan denizinden kurtulmamıza hiç olanak yoktur.

Dar kapılardan, zor geçitlerden geçiyoruz. Yurtseverlik bilinci bugünler için gereklidir...

(Cumhuriyet, 6 Temmuz 1979)

İKİ HABER

Önceki gün Hürriyet gazetesinde, dün de bizim gazetede yayınlanan iki ayrı haberi yanyana getirirseniz, çok ilginç yorumlara ulaşabilirsiniz. Haberlerden biri, MHP Beşiktaş eski Sekreteri Ergin Örgügören'in MİT ajanı olduğuna ilişkindir.

İkinci haberin, birinci haberle bir ilgisi yoktur. İkinci haber, milletvekili ve emekli aylığından başka hiçbir geliri bulunmayan MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in, Beşiktaş Serencebey'-de satın aldığı ve içinde ülkücülerin oturduğu apartman ile ilgilidir.

Birinci haberde ilginç özellikler var. MHP yöneticilerince sızdırıldığı izlenimini veren haber, Ergin Örgügören'in, Türkiye Garanti Bankası Elmadağ Şubesinde eşi adına açılmış 1 milyon 487 bin liralık bir hesabının bulunduğu, bu paranın 1978 yılı i-çinde tümüyle harcandığını duyurmaktadır.

Örgügören, MHP'nin başına çorap örmeye çalışan bir MİT görevlisi midir?

MHP yöneticileri haberi doğrulamışlardır. Ancak, MİT Müsteşarlığı ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, Hürriyet Gazetesi Ankara Büro Şefi Ülkü Arman tarafından yayına hazırlanan haberin gerçekle hiçbir ilişkisi olmadığını bildirmişlerdir.

Haberden anlaşıldığına göre, Örgügören tam bir yeraltı militanıdır ve MHP'nin Beşiktaş İlçe Sekreterliği'nde görev yapmıştır. İstanbul çevresindeki silahlı eylemlerin, bu haberden sonra yeniden değerlendirilmesinde elbette ki yarar vardır.

Türkeş yaptığı, açıklamada şunları söylüyor:

Bazı polis ve MİT ajanları tarafından teşkilatımız içinde kışkırtmalar yapıldığını zaman zaman tesbit etmiş bulunmaktayız...

Açıklamaya göre, Ergin Örgügören, bir "kışkırtıcı ajan"dır. Bizler, 12 Mart öncesi eylemlerinde yeralan MİT görevlilerini resmi nitelikli yazışmalarla ortaya koyduğumuzda, "Bunlar komünistlerin yalanıdır" diyenler şimdi nerelerdedir dersiniz?

Anımsayacaksınız, ülkücü teröristler, ellerinde silahlarla yakalandıklarında, "Bunlar ülkücü kılığına girmiş komünistlerdir" diye cümle kargaların güleceği savunmalara bile başvurmuşlardır Şimdi, en azından MHP Beşiktaş örgütünü yeraltı eylemleri içinde gösteren belgeler ortaya çıkınca, "Bunları yazan a-

dam MİT ajanıdır" diye işin içinden sıyrılmak mı istiyorlar acaba?

Bu konuda çok yönlü bir soruşturma yapmak gerekecektir. Bu soruşturmada üzerinde ısrarla durulması gereken konu, Örgügören'in eşi hesabındaki paraların kimlerce yatırıldığı ve bu paraların bankadan çekilip, kimlere verildiğidir. Belki bu soruşturmalar, Türkiye'de terörist eylemlerde kullanılan kanlı silahların kimlerce satın alındığını kanıtlayacaktır.

Bu haber nedeniyle "kontrgerilla" gerçeğini anımsamakta yarar vardır. Acaba Örgügören, MİT'in aylıklı bir görevlisi değil de yasadışı "kontrgerilla" örgütünün, kanlı eylemlerdeki adamlarından birisi midir?

Bu aşamada bunları bilmemize olanak yoktur. Yakın akrabaları MİT içinde bulunan MHP Genel Başkanı Türkeş'in, eline ulaşan belgeleri kamuoyuna ivedi olarak açıklaması çok yararlı olacaktır.

Milletvekili aylığı ve üç aylık emeklilik çekinden başka geliri olmadığını sandığımız MHP lideri Türkeş'in, İstanbul'un ortalık yerinde bir apartman satın alıp, içine ülkücüleri yerleştirmesi, bu arada üzerinde düşünülmesi gereken önemli konulardan birisidir. Türkeş'in acaba başka apartmanları ya da apartman katları da var mıdır? Varsa bunlar ne zaman alınmıştır, kaça alınmıştır ve buralarda kimler barınmaktadır? Bu konuda Türkeş'ten açıklama beklemek, sanırız kamuoyunun hakkıdır.

MHP bir "hayır kurumu" olmadığına göre, Parti Genel Başkanı adına tapulanan ve içinde ülkücülerin barındığı apartmanların anlamı nedir?

MHP yöneticilerine yönelen alçakça ve hunharca saldırıların gündeme getirdiği konular, birçok soruyu ve sorunu aydınlatacak niteliğe bürünüyor.

(Cumhuriyet, 7 Temmuz 1979)

SAYILAR

Çağımız teknik çağıdır. Teknik çağında soyut sözcükler değil, somut sayılar egemendir. Örneğin en çapraşık siyasal konular sayıya bağlanarak özetlenir:

- Bul 226'yı düşür hükümeti...

Millet Meclisi üye tam sayısı 450'dir. 450'nin yarısı ne eder? 225. Ünlü "226" sayısı buradan çıkıyor işte. Millet Meclisi üye tam sayısının bir fazlası bulunursa, hükümet "Hooop" diye düşer.

Şimdi güçlük nerede bilir misiniz? Şurada: Millet Meclisi'nin şimdiki üye sayısı 450 değil, 445'tir. Beş sandalye ölüm nedeniyle boşalmıştır. İşte bu nedenle 226'yı bulmak olanaksız denecek ölçüde güçleşmiştir.

Birinci MC Hükümeti, 222 oyla kurulmuştur. İkinci MC Hükümeti 229 oyla düşürülmüştür. Şimdi muhalefet parmak hesabı yapıyor:

- 221, 222 bir de Karaaslan...

Yakın tarihimizde siyasal olayları belirleyen sayılar da vardır. Örneğin, "14'ler" Kimlerdi bu "14'ler"? Bunlar, 27 Mayıs İhtilalinden sonra, "Gelmişken şöyle beş on yıl kalalım" diye hazırlıklar yapan ihtilalcilerdi. Bunların başını Alpaslan Türkeş çekmişti. Bir de Orhan Kabibay... Bu "14'ler"in büyük çoğunluğu, köşeyi dönüp zengin oldular. TIR filoları falan, filan.

27 Mayıs İhtilalinde üniversiteden uzaklaştırılan öğretim üye ve yardımcıları, kısaca "147'ler" diye anılırlar. "147'ler"i kimler atmıştı üniversiteden? "14'ler" "14'ler gitti" "147'ler" yeniden üniversiteye döndüler.

- Dörtlerin takriri...

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra yurt dışına sürülenler de "150'likler" diye anılmazlar mıydı? Yakın tarihimize şöyle bir bakarsanız, hesap cetveli üzerinde sanırsınız kendinizi:

-150'likler, 4'ler, 14'ler, 147'ler...

12 Mart öncesinde AP Genel Başkanı Demirel'e karşı kafa tutanların adlarını, sanlarını unutmuşsunuzdur. Bunlara da "41'-ler" denirdi. Aralarında da Dr. Sadettin Bilgiç bulunmaktaydı. Yani, 41 AP milletvekili, bunalım geçirip AP'den ayrılmışlar, sonradan ruhsal sağlığa kavuşup, yeniden AP'li oluvermişlerdi. Dr. Bilgiç yeniden AP'li olurken, cebine 300 milyonluk bir teşvik belgesi de ilişivermişti. Rastlantıya bakın siz!

12 Mart döneminde Erim hükümetinden kopup ayrılanlarla, 1977'nin son günlerinde AP'den ayrılıp CHP ile hükümet kuranlara da, "11'ler" adı takılmıştır. Ecevit hükümeti içinde "muhtıra" yayınlayanlara da "6'lar" denmekteydi.

Şimdi özetleyelim:

150'likler, 14'ler, 147'ler, 41'ler, 11'ler, 6'lar...

Bir de düşünce yaşamımızla ilgili sayılar var:

141, 142, 163...

Şimdi akıllarını Meclis aritmetiğinde, "222, 223" gibi sayılara takıp sayıklayanlar var. Buna "meclis aritmetiği" deniyor. Bir de bu işlerin "geometrisi" var. O da biraz geniş açılı olmayı gerektiriyor.

Bakın yine "sakıncalı" ve "tehlikeli" konulara gireceğim. İyisi mi biraz tatil yapıp, bir süre yazılara ara vereyim.

Şimdilik hoşça kalın, yakında görüşürüz.

(Cumhuriyet, 8 Temmuz 1979)

ŞİLİ'DEN BİZE...

Dinlence günlerinden birinde, ilginç bir rastlantıyla Şili'nin sosyalist Devlet Başkanı Allende'nin bakanlarından Sergio Poblette ile karşılaştım. Allende hükümetinde Sanayi Bakanlığı yapan emekli Hava Generali Poblette, Pinochet cuntası tarafından on yıl hapse mahkum edildikten sonra, yurt dışına çıkmayı başarmış.

General Poblette, "On yıldır ilk kez dinlencedeyim" dedikten sonra, uzun uzun Şili'de yaşanan deneyi anlatıyor:

- Allende örneği Güney Amerika'da başarı sağlasaydı, sosyalizmin barışçı yöntemleri bütün dünyada güç kazanacaktı...

Şilili general, "Buna Amerika izin vermedi, CIA izin vermedi, ITT izin vermedi" diyor. Sonra bana dönüp soruyor:

- ITT şirketi Türkiye'de ne gibi ortaklıklara sahip?

Anlatıyorum.

Evet, diyor, her ülkede bu tür çokuluslu şirketleri ve bunların siyasal ilişkilerini dikkatle izlemek gerekir.

"Milliyetçi ve muhafazakar" görüntülerle yayın yapan sağ eğilimli "Mercurio" gazetesini soruyorum. "Bu gazetenin ITT ile, öteki çokuluslu şirketlerle ilişkisi var mıydı?" diye soruyorum.

Vardı, diyor. Açık ilişki içindeydiler. CIA güdümündeydi bu gazete.

O günlerde Allende'ye soluk aldırmayan keskin çizgili solcu örgüt "MIR" hakkında ne düşündüğünü soruyorum. Acı acı gülüyor ve anlatıyor:

- Allende bunları çağırdı. Bakın dedi, ben faşistlerle uğraşıyorum. Bunları yeneceğim. Karşıma bir de sizler silahla çıkarsanız, ben onlar yerine sizlerle uğraşmak zorunda kalacağım. Silahlı eylemlerden uzak durun.

Sonra genel bir değerlendirme yapıyor:

Sosyalist siyasal eylem emekçi sınıflardan kaynaklanır. Marksizm'in temeli budur. MIR gibi solcu örgütlerin tabanı öğrenci kesiminden oluşuyordu. Bunlar küçük burjuva, hatta burjuva kökenli öğrencilerdi. Silahlı eylemlerin yazgısı budur. Bu tür eylemlere hemen CIA sızar. MIR'e de hemen sızdı. Allende bunu anlamıştı. MIR liderlerine, "İçinizde ajanlar var" dediyse de kimse bu sözlere inanmadı. Kimse inanmadı ama, Pinochet'nin faşist darbesinden sonra, bu örgüte CIA'nın girdiği ve bireysel terörün CIA tarafından yönetildiği iyice anlaşıldı. Fakat iş işten geçmişti ve MIR içindeki iyi niyetli delikanlılar da bu gerçeği anladıkları zaman Allende, faşist Pinochet tarafından devrilmiş ve öldürülmüştü.

Şilili Marksist General Poblette ile konuşurken, masamızda ülkemizin kalburüstü aydınları da vardı. Onlar da General Poblette'ye çeşitli sorular yönelttiler. General Poblette'nin geniş kültür ve deney hazinesinden çıkan yanıtlar, çelik bir mantık ağı gibi, hepimizi etkiliyordu.

Türkiye'de yaşanan gerçekleri, "sol-sağ çatışması" gibi kaba çizgilerle belli çerçevelere almanın olanağı yok. Hepimizi derinden sarsan bu olayların temelinde birçok karmaşık neden yatıyor. Bu yüzden, olayları tek nedene bağlayarak açıklamak büsbütün olanaksız.

Bu kargaşa içinde, kendisine "solcuyum, ilericiyim, devrimciyim" diyen insanların, olayları olanca soğukkanlılıkla izlemelerinde sayısız yarar vardır.

Deniz kıyısında bir masada Allende'nin Sanayi Bakanlığı'nı yapmış emekli Hava Generali Poblette'yi dinlerken, Türkiye'de yaşanan olayların tırmandığı noktaları ve solun "çocukluk hastalıklarını" düşünüyorduk.

Bu düşüncelerimizi, bir kıyı kentinde, limonlu çaylar çerçevesindeki söyleşiden çıkarıp, solculuk adına silahlı eylemlere başvuran gençlere iletmek isterdim.

Şilili Marksist General Poblette, sanki Şili'yi değil, Türkiye'deki gençleri anlatıyordu, Türkiye'deki sabırsız solcu eylemcileri anlatıyordu.

(Cumhuriyet, 7 Ağustos 1979)

"ÇÖPÇÜ GREVİ!.."

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası, İzmir Belediyesi işyerlerinde grev kararı aldı. İzmir sokakları şimdiden çöp yığınlarıyla dolup taşmaya başladı. Çöp yığınlarının üzerinde uçuşan sineklere sinirlenen kimi İzmirli yakınıyor:

- Bu çöpçüler de çok oldular...

Çoğu insan, bu gibi grevlerde işin astarını, yüzünü araştırmadan yorumlara girişir ve temizlik işçisine "çöpçü" deyiverince de, kendisini bir başka sınıfın öfke dalgaları içinde buluverir.

İzmir'in ünlü Kordon'undan geçerken bir İzmirli yakınıyordu:

- Grev, grev ama beyefendi, halk sıkıntı çekiyor...

Ben de böylesine deyişlere bayılıyorum. Kim söylemiş bilmem, birisi şöyle buyurmuş:

- Halk plajlara o kadar hücum etti ki vatandaş denize giremiyor...

İşçi grev yapınca, "halk" sıkıntı çekiyormuş... Peki a efendim o temizlik işçisi, sizin "halk" dediğinizden çok mu ayrı bir topluluktur?.. Temizlik işçisi, çoluğuyla, çocuğuyla halkın bir parçası değil de ne?..

Evet, çöpler kapı önlerinde yığılırsa, elbette bir çok insan sıkıntı çeker. Ama böyle günlerde, "çöpçü" diyerek küçümsediğiniz insanların, sizlerin yaşamında nasıl gerekli bir işlevi üstlendikleri çok daha iyi anlaşılmaz mı? Pis kokularından yanlarına yanaşamadığımız çöp bidonlarını sırtlarına alarak, sabahın alacakaranlığında sokak sokak, cadde cadde, bulvar bulvar gezen bu insanları, "çöpçü" sözcüğünün alçaltıcı görüntüsüyle küçümseyip, "Onlar da çok oldular" gibi öfkeli tepkilerle kara-

lamak, bir düşünce ve saplantı çöplüğünün artıklarını beyinlerinden temizleyememiş insanların harcıdır.

İşte, iki gün onlar caddelerde, sokaklarda, bulvarda, sırtlarına çöp bidonlarını yüklemeyince, böyle oluyor. Kendi pisliğinizden uçup gelen sinekler sizleri tedirgin ediyor. Öyleyse verin temizlik işçilerinin haklarını! Var mı başka çaresi?.

Belediye işyerlerinde çalışan emekçiler, işyerlerinde bir başka düzensizliğin çarklarıyla karşı karşıyadır. Belediyelerin kasaları tam takır kuru bakırdır. Çünkü Belediye'ye gelir sağlayacak kaynaklar, belediyelerin ellerinde değildir. Çünkü, Belediye Gelirleri Yasası yıllarca uyutulmuş, Meclis komisyonlarında bekletilmiş, güç bela çıkartılınca da sayın Cumhurbaşkanı'nca veto edildiğinden yürürlüğe girememiştir. Böyle olunca da Belediyeler, toplu sözleşme görüşmelerine boş kasalarla oturmak zorunda bırakılmışlardır.

Bir başka kamu kurumunda çalışıyorsanız, aybaşında aylığınızı alırsınız. Belediyelerde işçi ve memursanız, iki ay, üç ay aylık alamadığınız olur. Neden? Çünkü Belediyeler, ancak devletin verdiği sadakalarla geçinen kamu kurumları niteliğindedir de ondan.

Belediyede çalışan temizlik işçilerinin aldıkları beş-on kuruşu brüt tutar, abartıp, ele geçen paranın gerçek tutarını gizleyerek manşetlerine çıkarıp, dillerine dolayan renkli basın kalemleri, bir de son yıllarda en üst düzeyine ulaşan işveren kazançlarına göz atsalar, zahmet mi olur dersiniz? Temizlik işçisinin en kıdemlisine on bin lira aylık çok, işverenlerin yüz milyonlara varan kazançları az, öyle mi beyler?.

Sen, sabahın kör karanlığında sokakları temizleyen işçi arkadaş; dayan kardeşim dayan!

(Cumhuriyet, 8 Ağustos 1979)

KABAK VE BAŞ

Adam hiç çekinmeden yazıyor:

"Adaleti, milliyetçiler aleyhine böyle alçakça ve rezilce tertipler için kullanmaya kalkıp..."

Öteki basın toplantısında açıkça meydan okuyor:

- Hakkımızdaki tutuklama kararı tertiptir, komplodur...

Sıkıyönetim Mahkemeleri, MİSK yöneticilerini suç işledikleri gerekçesiyle tutuklamış, ancak bu tutuklama kararı Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'ne en yakın askeri mahkeme olan Kara Kuvvetleri Mahkemesi'nce kaldırılmıştır. Davanın özü, yine tutuklama kararı veren Sıkıyönetim Mahkemesi'nce görüşülecektir.

Görülmekte olan bir dava hakkında yorum yapılamayacağı yasal kuraldır. Yine görülmekte olan bir dava hakkında yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili olarak parlamentoda hiçbir görüşme yapılamayacağı Anayasa'da yazılıdır.

Adam yazıyor:

- Böyle alçakça ve rezilce tertipler...

Terörist eylemlerle ilgili kararlar verilmeye başlanınca ne yapacaklarını şaşırdılar. Bu terörist eylemlerin sorumluluk halkalarının gelip nerelere dayanacağını anladıkları için, suçluların telaş ve heyecanı içinde, kırmızı görmüş boğalar gibi askeri yargıçların rütbelerine karşı saldırıya geçtiler.

Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesi eyleminden sorumlu tutulan ülkücü sanık, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nce ölüm cezasına çarptırıldı. Mahkemenin söz konusu kararında bazı MHP yöneticilerinin suça katıldıkları ileri sürüldü.

Mahkeme kararları bütündür. Satırlar birbirlerinden ayrılmaz; gerekçeler ayrı yorumlara bağlanamaz.

Yargısal işlemler kesinlik kazanmadan böyle ulu orta yorumlar yapıp, sonra aynı mahkemenin MİSK yöneticileri için vermiş olduğu tutuklama kararlarını, "alçakça tertip, komplo" olarak nitelemek, Türk Ceza Yasası'nın 159. maddesine giren suçlardandır, haberiniz ola!

Bizler, 12 Mart döneminden Sıkıyönetim Mahkemeleri'nce verilen ve haksızlığına inandığımız birçok kararı yasal kurallara uyarak, ancak bu kararlar kesinleştikten sonra eleştirmiştik.

İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi, silah kaçakçılığına adları karışan bazı işadamlarını tutuklama kararı verdi; bu kararlar İstanbul 1. Ordu Mahkemesince kaldırıldı. Ama davanın özü henüz görüşülmedi. Bu nedenle bu davada tutuklanıp sonradan serbest bırakılan işadamlarının suç sayılan eylemleri ile ilgili

herhangi bir yorum yapılamaz. Çünkü dava henüz kesin bitmemiş, karar kesinleşmemiştir.

Bunun gibi, Sıkıyönetim Mahkemesi'nce, Politika Gazetesi Yazıişleri Müdürü Ali İhsan Özgür'ü öldürdüğü savıyla tutuklanıp, 1. Ordu Askeri Mahkemesi'nce salıverilen MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı ile ilgili ceza davası üzerine de yorum yapmak yasaya aykırıdır.

MİSK yöneticileri ile ilgili tutukıama kararlarını, hele hele "alçakça ve rezilce tertipler" diyerek karalamaya kalkışmak başlı başına suçtur.

Bugün birkaç kişi ile ilgili Sıkıyönetim Mahkemesi kararlarına böylesine kaba ve çirkin saldırılarda bulunanlar, yarın görün bakın, Kahramanmaraş soykırımı ile ilgili askeri mahkeme kararları çıkınca neler neler yapacaklar.

Çünkü yüreklerine korku düştü artık. Bu işlerin nerelere varacağını, kabağın kimlerin başına patlayacağını anlar gibi oldular.

(Cumhuriyet, 9 Ağustos 1979)

NEYİN ANLAŞMASI?..

İzmir'de Genel-İş Sendikası'na bağlı işçilerin sürdürdükleri grev, uzlaşmaz noktalara doğru sürükleniyor. Belediye Başkanı İhsan Alyanak haklı olarak:

Belediye bu bütçesiyle, bu gelir kaynaklarıyla, bu toplu sözleşmeyi kaldıramaz... diyor.

Genel-İş Sendikası da buna karşılık, "işçilerin eline geçen net ücret, ortalama 4500 liradır. Bu parayla işçilerimiz nasıl geçinsin" sorusunu soruyor.

Gece gündüz çalış, ayda 4500 lira al, bununla ye, iç, yat, kira öde, çocuklarını okut; olacak iş mi bu? Elbette işçiler haklarını arayacaktır, elbette işçiler ücretlerine yüzde yüz zam isteyeceklerdir.

Buna karşı, "Efendim bizim toplumsal anlaşmamız var. Onu aşamayız" demek, "Biz ücretleri belli oranda dondurduk" demek değil de nedir acaba?..

Enflasyon hızının ses duvarını aştığı bir ülkede Toplumsal Anlaşma gibi özürler karın doyurmaz. Enflasyon durdurulmazsa, fiyat artışları başgösterir. Fiyatlar arttıkça yaşam pahalanır. Yaşam pahalandıkça da işçi ve memur gibi dar ve sabit gelirlilerin yaşam düzeyleri gün geçtikçe düşer, sofralarındaki somun ufalır.

Böyle bir ekonomik süreçte işçilerin ücretlerini şu ya da bu gerekçeyle dondurmaya kalkışmak, doğrudan doğruya işveren kazançlarını artırmak demektir. Özel kesim kazançlarını sınırlayamayan, bırakın sınırlamayı, bu kazançlardan doğru dürüst vergi bile alamayan bir hükümet, "Toplumsal Anlaşma olsun, işçilerin ücretleri belli oranda dondurulsun" derse ve bu hükümetin belkemiği olan parti "demokratik sol" etiketi taşıyorsa, biraz ayıp olmaz mı?

Özel kesim kazançlarına dokunmadan, köklü önlemlerle yapısal değişikliklere girişilmeden, toprak, sanayi ve ticaret burjuvazisinden vergi almadan, gözleri kamu kesimindeki yoksul işçilerin beş-on kuruş parasına dikmek, hangi çarpıklığın özürü, hangi demokratik solculuğun "halkçı" gereğidir, bilen ve anlayan çıkar mı hey CHP'li dostlar?!..

İzmir Belediyesi'nde 20 yıllık bir şoför 5 bin 800 lira ücret alıyormuş. Şimdi bu şoför direksiyonun başından ayrılırsa ve eline ayda 3900 lira geçen bir temizlik işçisi grev yaparsa, "yapma kardeşim, Toplumsal Anlaşma var; sen yine kan ter içinde 3 bin liraya, 5 bin liraya talim et" denilebilir mi?

Enflasyon hızının böylesine başını alıp dörtnala gittiği bir ülkede, işçi sendikalarının yüzde yüz zam isteğiyle grev yapmaları doğaldır. Doğal olmayan Belediyelere gelir sağlayacak yasanın yıllardır çıkarılmamış olması ve Belediyelerin böyle toplu sözleşmelerde işçileriyle karşı karşıya getirilmesidir.

İzmir grevi, hükümetin olaya "Toplumsal Anlaşma"nın dar penceresinden değil, çok daha geniş açılardan bakmasıyla çözümlenebilir. Ve CHP ağırlıklı bu hükümet, CHP'li Belediye Başkanlarıyla, çoğunluğu CHP'li olan işçileri karşı karşıya getirecek kadar önseziden yoksunsa, söylenecek söz kalmaz.

(Cumhuriyet, 10 Ağustos 1979)

AYIP VE ÇİRKİN

ODTÜ'nün açılışında kendilerine "devrimci" adını takan "zıpır sosyalistler"in bir kısmının "İstiklal Marşı" söylenirken yerlerinden kalkmamaları, gerçekten şiddetle kınanmalıdır. Bu "zıpır sosyalistler" kınanırken, bazı temel gerçeklerin bir kez daha inançla ve bilinçle vurgulanmasında yarar var.

Her ülkenin bir ulusal tarihi ve bu ulusal tarihin simgeleri olan ulusal bayrağı ve ulusal marşı bulunur. Türkiye Cumhuriyeti, emperyalizme ve kapitalizme karşı verilmiş bir Kurtuluş Savaşı sonunda kurulmuştur. Ve bu Kurtuluş Savaşı'nda emekçi Türk halkı kanını ve canını bu topraklara armağan etmiştir. Mehmet Akif'in satırlarından oluşan İstiklal Marşı bu savaştaki antiemperyalist bilinç ve inançtan kaynaklanır. Türk bayrağı, Kurtuluş Savaşı'mızda emperyalist saldırganlara karşı Çanakkale'de, Dumlupınar'da, Sakarya'da, Gaziantep'te, İzmir'de, İstanbul'da emekçi halkın bir parçası olan yiğit Türk askerlerinin ellerinde dalgalandırılmıştır.

Ve bu yüzden Türk devrimcileri, Kurtuluş Savaşı'nın doğal mirasçılarıdır. Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir ülkesinde ulusallık ve sınıfsallık birbirinden ayrılmaz. Soyut sınıfsallık, ancak ve ancak "şematik ve zıpır devrimciler"in elinde devrimci güçleri bölüp parçalamak için kullanılır. Türkiye'de devrimci birikim, yakın tarihimizin antiemperyalist, dolayısıyla ulusal değerlerine sahip çıkarak, bu ulusallığı emeğin ve emekçi sınıfların kurtuluşu için bayrak yaparak güçlenebilir.

Bu bayrak bizim bayrağımızdır; bu bayrak Kurtuluş Savaşı'mızın görkemli utkularıyla daha da yücelmiştir. İstiklal Marşı, bizim marşımızdır. Çünkü bu marş, emperyalizme karşı verilen Kurtuluş Savaşı'nın kan ve ateş dolu satırlarıyla yazılmıştır.

Gerçek devrimciler yakın geçmişinde emperyalizme karşı verilen Kurtuluş Savaşından güç alarak emekçi sınıf ve tabakalarla kaynaşır; "Soyut ve şematik devrimciler" de işte böyle, çocukça, aptalca ve sersemce davranışlarıyla devrimcilerin karalanmasına yol açarlar.

Kim bunlar? Kim bunlar ki, devrimci birikimin, ilerici gelişimlerin ve solcu atılımların karşısına birer "emperyalist ajanı" gibi dikilmişlerdir!?.. Kim bunlar ki, Demireller'e, Feyzioğlular'a,

Türkeşler'e, MC Sözcülerine, "Alın, Türk solunu, Türk devrimcilerini dilediğiniz gibi karalayın" diye aylarca sömürülecek ve kullanılacak malzeme vermişlerdir.

Devrimci birikim, bu gibi zıpırlıkların üzerine koskoca birer çarpı işareti koyup sınıfsallık ile yoğrulan ulusallık harcını daha büyük güçle daha büyük özenle ve bilinçle karmasını bilecektir. Ve devrimci birikim, ancak ve ancak sınıfsallığın ulusallık ile aynı potada kaynamasıyla güçlenecek, emekçi sınıf ve tabakalar, bu potada birleşerek ülke yönetimine ağırlıklarını koyacaklardır.

Yakın tarihimize böylesine gözlerini kapayan "zıpır ve şematik solcular", hiç olmazsa, İkinci Dünya Savaşı'nda saldırgan Alman Nazileri'ne karşı ellerinde Fransız ulusal bayrağı ve dillerinde ulusal marşlarıyla amansız sokak savaşları vererek ülkelerini savunan Fransız komünistlerinden utanmalıdırlar.

Kurtuluş Savaşı'mızı, bu savaşın yüce Komutanı Mustafa Kemal Atatürk'ü ve bu savaşı canları ve kanlarıyla kazanan emekçi Türk halkını ve yiğit şehitlerimizi saygıyla anıyorum.

(Cumhuriyet, 11 Ağustos 1979)

SABIKALI ŞİRKET: ITT

Adı ve soyadı: ITT. Sabıkası: Şili'de Sosyalist Devlet Başkanı Allende'yi devirmek amacıyla, Amerikan Merkezi Haberalma Örgütü CIA ile işbirliği yapmak. Şimdiki suçu: Rüşvet vermek.

CIA'nın "suç ortağı", şu ünlü, sabıkalı uluslararası telgraf ve telefon şirketi ITT'nin, içlerinde Türkiye'nin de bulunduğu birçok ülkede rüşvet dağıttığı, şirket yetkililerince de doğrulanmıştır.

Önceki yıl, bütün dünya Lockheed Uçak Yapım Şirketi'nin dağıttığı rüşvet haberleri ile sarsılmıştı. Japonya'da, İtalya'da, Hollanda'da bu işin üstüne gidilerek, Lockheed Şirketi'nden rüşvet alan siyaset adamları bir bir ortaya çıkarıldı. Bir tek Türkiye, evet bir tek Türkiye, bu soruşturmaları sürdürmedi ve olay kapatılıverdi.

Lockheed Uçak Yapım Şirketi'nin Türkiye temsilcisi Altay Şirketi'dir. Altay Şirketi'nin, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nca

Ankara'da Marmara Oteli ve Eskişehir Orduevi'nde verilen yemeklerin paralarını ödemiş olması, başlıbaşına bir kuşku kaynağı olması gerekirken, dosya kapatılmış, ancak Milli Savunma Bakanlığı'nın başvurusu üzerine kapatılan soruşturma dosyası yeniden açılmıştır.

O günden bu yana, Genelkurmay Askeri Savcılığı'nın, bu olayla ilgili her hangi bir suç kanıtı bulduğuna ilişkin haber alınmış değildir. Genelkurmay Savcılığı'nın bu konuda aydınlatıcı bir açıkıama yapmasında herhalde yarar vardır.

Lockheed rüşvet olayında, ABD Adalet Bakanlığı ile imzalanan antlaşmanın işlerliği açıkça engellenmiştir. Antlaşmaya göre, "ABD Adalet Bakanlığı'nın, rüşvet olayı ile ilgili belgeleri ve rüşvet alanların adlarını Adalet Bakanlığı'na bildirmesi" gerekiyordu. Belge alışverişi niçin birdenbire durduruldu?

Bunun yanıtını Demokratik Parti eski genel başkanı Ferruh Bozbeyli'den öğrenmiştik. Bozbeyli, önceki yıl düzenlediği bir basın toplantısında Lockheed rüşvet olayı ile ilgili belgelerin, doğrudan doğruya mahkemelere verilmesi koşuluyla yollandığını, bu koşullara uyulmadığı için, belge akımının ABD Adalet Bakanlığı'nca durdurulduğunu açıklamıştı.

Demirel hükümetinin Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu, Bozbeyli'nin bu açıklamasını, Millet Meclisi kürsüsünde yaptığı bir konuşmayla doğrulamış, "Başbakan Demirel, belgelerin Millet Meclisi Soruşturma Komisyonuna gönderilmesinde ısrar etti. Biz de gönderdik. Bundan sonra belge alışverişi durdu" demişti.

Demek oluyor ki, Lockheed rüşvet olayının kapanmasında birinci derecede sorumluluklardan biri, Demirel hükümetlerinin omuzlarındadır.

Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın geçen aylarda Lockheed olayını araştırmak üzere Amerika'ya gittiğini, burada birçok yetkiliyle görüşmeler yaptığını biliyoruz.

Lockheed olayı ile ilgili gelişmeleri kısaca özetlememizin amacı, ITT Şirketi'nin Türkiye'de dağıttığı rüşvet ile ilgili soruşturmaların da aynı yol ve yöntemlerle kapatılması olasılığıdır.

İlk aşamada şu gerçekleri saptamak gerekir:

ITT Şirketi'nin Türkiye temsilcisi kimdir? Bu şirket Türkiye'de hangi alanlarda yatırımlar yapmıştır? ITT topluluğuna

bağlı şirketlerle Türkiye'de ortak yatırıma girişmeye hazırlanan yerli şirketlerin adları sanları nedir?

ITT rüşvet olayı bir araştırmaya başlansın, bakın bakalım, hangi çevreler ve yayın organları nasırlarına basılmış gibi bağıracaklar!

Adı ve soyadı: ITT. Sabıkası: Şili'de Sosyalist Devlet Başkanı Allende'yi devirmek amacıyla, Amerikan Merkezi Haberalma Örgütü CIA ile işbirliği yapmak. Yeni suçu: Rüşvet vermek...

(Cumhuriyet, 12 Ağustos 1979)

VERMEDİĞİNİ ALMAK

Üniversitelerarası seçme sınavı, bu yıl da yine çarpık eğitim düzenini yansıtarak sonuçlandı. Sınav sonuçlarına göre, ön sıraları yine varlıklı aile çocuklarının okuyabildikleri Galatasaray, Avusturya, Amerikan Robert Koleji, Saint Joseph gibi liselerden mezun olanlar aldı.

Bu seçme sınavları, eşit eğitim görmüş olanlar arasında bir yarışma değil, devletçe eşit sayılanlar arasında bir kör döğüşü gibi sürüp durmaktadır. Devlet, orta öğrenimde bir yandan paralı liseler gibi, ayrıcalıklı birimler oluştururken bir yandan ülkemizin geri kalmış yörelerine yeterli öğretmen bile gönderememektedir. Böylece, örneğin fen derslerinin boş geçtiği Hakkari Lisesi ile, seçme öğretmenlerin görev aldıkları Galatasaray ya da Robert Kolej öğrencileri aynı koşullarda aynı sınav kağıtlarının başına oturtulmaktadır.

Bu adaletsizlik, bu eşitsizlik ilkokul çağında başlamaktadır. Doğru dürüst Türkçe bile öğretilmeyen köy ilkokullarından çıkan çocuklar, daha ortaokul kapısına ulaşmadan, ya babalarının yanlarında tarlalara, ya da beş-on kuruşluk ücretler karşılığı tamirci çıraklığına gönderilmektedirler.

Bu engelleri aşmayı başaranların çoğu da, yetersiz eğitim veren ortaokul ve liselere düşmüşlerse, yüksek öğrenim yapma olanakları ta o günlerde ellerinden alınmaktadır. Adına "Üniversitelerarası Seçme Sınavı" denilen dönme dolabın içinde başları dönen nice genç insan, düzenin acımasız çarkları içinde ya kapkara bir umutsuzlukla terörist eylemlere katılıyor, ya da sessiz ve çaresiz çırpıntılarla eriyip gidiyorlar.

Devlet, öğrenciye vermediğini öğrenciden almaya kalkarsa, bunun neresi "seçme sınavı" sayılır? Bu eğitim düzeni, her yıl diplomasız işsizler üreten ve toplum katmanlarına diplomalı karamsar yarı aydınlar sokan adaletsizliğin çirkin görüntüleriyle günden güne yeni adaletsizliklere kapılar açıyor.

Peki, bu adaletsizliğin giderilmesi için ne yapılıyor? Ne yapılacak, hiç! Yalnızca, ilkokul öğrencilerini ortaokul seçme sınavlarına hazırlayan tüccar öğretmenler ile birer para makinası olan özel dersaneler türetiliyor. Ve devletin görevi olan eğitim, özel ellere kazanç sağlamaya yarıyor böylece. Olan bu!..

Fakat iş, bayramlarda, 23 Nisanlarda, 19 Mayıslarda, çocukları ve gençleri anmaya gelince, hiç üzerlerine yok maşallah!..

Yarının büyükleri, mini mini yavrular... Ey Türk gençliği... Falan, filan...

Eeee, sonra? Sonrası bu; öğretmensiz okullar, laboratuvarsız liseler ve bütün bunlardan sonra varlıklı aile çocuklarının önünde açılıp, yoksul işçi, memur ve köylü çocuklarının önünde kapanan kapılar...

On lise mezununun dokuzuna üniversite kapıları bu sınavlarla kapatılmışsa, gençlik kesimindeki kargaşaya ve başıboşluğa da şaşmamak gerekir. Eğitim alanındaki adaletsizlik, düzenin temelini oluşturan adaletsizliğin yalnızca bir bölümüdür. İçinde yaşadığımız ekonomik sistemin sonuçlarından birisidir.

Ne güzel söylemiş Orhan Veli:

- Bu düzen böyle mi gidecek, pireler filleri yutacak...

Evet, böyle gidecek; emekçi sınıfların öncülüğünde halk iktidarları kurulmadıkça, bu böyle gidecek, pireler hep böyle filleri yutacak.

(Cumhuriyet, 13 Ağustos 1979)

GÜNÜ GELİR...

12 Mart sonrasında devrimci gençler için, "Vurun, asın, öldürün" diye ağızları köpük saçan yazar-çizer takımı, şimdi sağcı teröristler birer ikişer mahkum edilmeye başlanınca, "tertip, iftira, komplo" gibi özürlere sarılmaya başladılar.

Yine bunlar, 12 Mart'ın aşağılık işkencelerine kulak tıkadıktan ve kanıtlı-belgeli işkence olayları karşısında "Bunlar komünistlerin yalanıdır" diye yazıp çizdikten sonra, sağcı teröristler yakayı ele verir vermez "Polis işkence yapıyor" diye yaygaraya başladılar.

Sıkıyönetim isteyenler bunlar değil miydi? Sıkıyönetim gelir gelmez, önce yasal bir kuruluş olan "Eşgüdüm Komutanlığı"na, sonra da beğenmedikleri askeri yargıçlara uluorta saldırmaya başlayanlar da bunlar değil mi?

Belli ki, 12 Mart'ın, "ülkücüler devletin emniyet kuvvetlerine yardımcıdır" diye kararlar yazan yargıçlarıyla, MHP'nin el kitabını kelimesi ve virgülüyle iddianamelere geçiren askeri savcılarını bekliyorlardı.

Daha mahkemeler göreve başlamadan, parlamento kürsülerinde dokunulmazlık zırhının arkasına gizlenip, beğenmedikleri askeri yargıçları karalamaya başladılar.

Şimdi dillerine, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi duruşma yargıcı Albay Hamdi Sevinç'i dolamışlar. Aynı Albay Hamdi Sevinç, 12 Mart döneminde Doğu Devrimci Kültür Ocakları davasına bakan ve Erzurum Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. İsmail Beşikçi'yi "Kürtçülük propagandası yapıyor." diye mahkum eden mahkemenin de duruşma yargıcıydı. O zaman Albay Sevinç'e sesini çıkarmayan MHP, aynı Albay Sevinç'i, sağ teröristlerin davasına bakmaya başlayınca nedense tehlikeli ve sakıncalı bir solcu sayıverdi.

Amaçları, sağ teröristler ile ilgili davalar başlar başlamaz, kuşku bulutları yaratarak vicdanları etkilemektir.

12 Mart döneminde iki siyasal parti, biri Türkiye İşçi Partisi, öteki Milli Nizam Partisi, beyaz kağıt üzerine yazılı birkaç satırlarından ötürü Anayasa Mahkemesi'nce temelli kapatıldılar. Bir söze, bir düşünceye, bir kongre kararına böylesine yaptırım öngören hukuk düzeni, MHP ilçe merkezlerine kadar uzanan kan lekelerini görmezlikten mi gelecektir?

O zaman bu ayrıcalığın nedeni, niçini sorulmaz mı? Bugün sorulmazsa yarın, yarın sorulmazsa öbürgün sorulmaz mı? Emekliliği yaklaşan bir Cumhuriyet Başsavcısı elini ağırdan alıyorsa, birkaç ay sonra yerine seçilecek yeni Cumhuriyet Başsavcısı, taa 1968 yılından beri yığılan dosyaları şöyle bir aralayıp bakmaz mı? Bakmayacak mı?!..

Şimdi bütün amaçları, son günlerdeki taşkınlıklarıyla Kahramanmaraş soykırımı ile ilgili davanın sonuçlarını etkilemektir. Çünkü bu dava, Türkiye'deki siyasal gerçekleri bütün çıplaklığı ile gözler önüne serecek ve terörizmin arkasındaki siyasal örgütleri ortaya koyacaktır. Şimdiden içlerine bu korkunun tortusu çökmüştür.

Gazeteleri açın bakın; bunların arkasında, Kahramanmaraş'ın kanlı kaldırımlarına karşı, "Asil kısrak binicisini beğenmedi, şaha kalktı" diye katillere övgüler düzenler vardır.

Gün gelir, gün gelir, bunun hesabı mahkemeler önünde sorulur beyler!

(Cumhuriyet, 14 Ağustos 1979)

KISIR DÖNGÜ İÇİNDE...

AP kurmaylarının hesabı aşağı yukarı şöyle gibi:

- Millet Meclisi'nde boş bulunan beş üyelik için yapılacak seçimlerde, en az dört sandalye kazanırız. O zaman muhalefetin Millet Meclisi'ndeki sandalye sayısı 227'yi bulur. Böylece hükümeti düşürürüz...

Bu bir olasılıktır. Millet Meclisi aritmetiği bu sonucu verirse. hükümet düşürülmüş olur. Peki, düşürülürse ne olur? Düşürülürse, hemen "Üçüncü MC" kurulabilir mi? Hadi kuruldu diyelim, uzun süre ayakta kalabilir mi?

Bütün bunları uzun uzadıya düşünmek gerekir. Gerçi Demirel'in hesabı, "Ecevit gitsin de ne olursa olsun" kör tutkusu üzerine kurulmuş ama, böyle bir olasılık gerçekleşirse, AP içinden "Üçüncü MC'ye hayır" diyecekler, çıkmayacak mıdır acaba?

Ankara Milletvekili Dr. Oğuz Aygün ve arkadaşlarının böyle bir olasılığa karşı tavır alacakları öteden beri söylenmektedir. Bu söylentiler ne ölçüde gerçek payı taşıyor, bunu bugünden kestirmek olanaksızdır. Fakat herhalde AP içinde beş-on kişi MC modelinin üçüncü baskısına karşı hoşnutsuzluk göstereceklerdir.

Bu olası gelişmelere karşı, "Canım Demirel ne yapar eder, bu hoşnutsuzlukları giderir" denilebilir. Ama gördünüz; "11'ler

olayı" Demirel'in zaman zaman ipin ucunu elden kaçırabileceğini ortaya koydu. Yarın, öbür gün benzer gelişmeler olmaz mı, olamaz mı?

Kaldı ki Dr. Oğuz Aygün gibi bazı AP'liler, çoktandır "CHP-AP ortaklığı kurulsun" diye diretmektedirler. Bu milletvekillerinin, "Önce AP-CHP ortaklığını deneyin" koşulunu öne sürerek, "Üçüncü MC"ye karşı çıkmaları güçlü bir olasılık gibi görünüyor.

Bir hükümeti düşürmek ile yerine hemencecik yenisini kurmak, sanıldığı gibi, pek öyle kolay olmaz. Örneğin, muhalefetin 227 aritmetik hesabı içinde gördüğü, Siirt Bağımsız Milletvekili Abdülkerim Zilan'ın, Doğu yöresi halkımıza karşı bir baskı ve zulüm simgesi olan Türkeş'li bir ortaklığa "Evet" demesi de pek düşünülemez.

Öyleyse ne olur?

En güçlü olasılık, CHP-MSP ortaklığıdır. MSP, CHP ile ortaklık kurarak, ilk kez devlet katında "siyasi meşruiyet" kazanmıştır. MSP'nin oy yitirişi MC ortaklığından sonradır. Aklı başında MSP'liler bu değerlendirmeyi yapıyor. MSP, şimdilik CHP'den uzak duruyor gibi görünüyorsa, bu tavırları tek ölçüt olarak almak yanıltıcı olur. Siyasal hesaplar, çoğu kez bu gibi aldatıcı tavırların içinde gizlenir.

Bu olasılıkların dışında üçüncü seçenek, etkili ve yetkili çevrelerin çoktandır bekledikleri ve özledikleri, "Geniş tabanlı hükümet" formülüdür.

Böyle bir hükümetin kurulması, ilk bakışta pek kolay görülmeyebilir. Böyle bir hükümetin kurulabilmesi için hükümet bunalımlarının anayasal düzeni yıkacak boyutlara ulaşması gerekir.

Böyle bir ortam yaratılırsa, "Aşırı sağa da, aşırı sola da karşıyız" gerekçesinin şemsiyesinde, CHP ve AP Milletvekilleri biraraya getirilir ve çokpartili yaşamımızın bu düşman kardeşleri, bir geniş tabanın pençesine paslı çivilerle çakılırlar.

Ve bu geniş taban kısa sürede delinir: Her iki partiden şu ya da bu sayıda kopmalar olur. AP'den kopanlar daha sağa, CHP'den kopanlar da daha sola kuıaç atmaya çalışırlar.

Bu, çokpartili yaşamımızın kısır döngüsüdür. Son on dokuz yıldır iki ihtilal, iki ihtilal girişimi yaşamış ve bu süre içinde tam sekiz sıkıyönetim ilan etmiş bir düzenin; aynı kısır döngüde

bocalaması doğaldır. Bu kısır döngüyü kırabilmek için toplumsal sorunlara çok başka açılardan bakmak gerekiyor.

Ne yaparsınız ki, beylerin akılları ya geniş tabanlarında, ya geniş midelerinde!.. Akılları ve vicdanlarıyla düşünenler şimdilik azınlıkta olduğu içindir ki, bu kısır döngülerin içinde çırpınıp duruyoruz.

Bakalım, ne zamana kadar?

(Cumhuriyet, 15 Ağustos 1979)

GÜZEL SEKTÖR

Stokçuların birer birer yakayı ele vermeleri, sağ basını çok tedirgin ediyor. Şimdiden başladılar yaygaraya:

- Özel sektör düşmanlığı...

Canım efendim, sizin azınlık ortaklarınızla lastik dışalım izinleri dilediğiniz gibi işlerse, oh ne iyi; hükümetin "hür teşebbüs düşmanlığı" yok; ne zaman elinizden bu izinleriniz alınırsa başlarsınız saldırıya:

- Özel sektör elden gidiyor...

Üzülmeyin, tasalanmayın gitmez! Özel sektör, güzel sektördür; biraz nazlıdır, o kadar. Gitmez, batmaz, yerinde durur. Yerinde durduğu gibi, bu enflasyonist ortamda kazancını ha babam artırır.

Ya vergisi?.. Beylerimizin o taraklarda pek bezleri yoktur Veren yok mu? Var. Ya vermeyen?.. Vermeyen daha çok. Geçen yılların birinde işadamlarımızdan biri açıklamıştı:

Türkiye özel sektör için bir vergi cennetidir...

Bir başka işadamımız da, işadamları arasında vergi vermeyenin verenden daha çok olduğunu söyleyivermişti. Şimdi bu açıklamalarda bulunan işadamlarımıza da "Sizi hınzır özel sektör düşmanları" mı diyelim?

Şimdi stokçular yakalanıyor. Stokçular yakalanıyorsa buna sevinmemiz gerekmez mi? Yok yok, sağ basın bu işten pek hoşnut değil. "Ne olur, ne olmaz" diye düşünüyorlar. Ne de olsa stokçularla aralarında "sınıf dayanışması" var. Böyle yayınlar yapan gazetenin sahibinin ortak olduğu lastik dışalım şirke-

tinin depolarında, daha geçen aylarda kaçak lastik ele geçmemiş miydi?..

Yaa, bir de bu var! Görüyorsunuz, işler biraz karışık!

İlaç fiyatları artacak diye ilaç karaborsacıları, "gün bugündür" diye pusuya yatıp, ilaçları stoklamışlar. Bu karaborsacılar, yakalanıp tutuklandı. Stoklanan ilaçlar arasında kalp ilaçları, çocuk ilaçları da var. Bunca insan ilaçsızlıktan acı çekti aylarca. Yakaladığımız bu ilaç karaborsacılarını ne yaparsınız? Beş-on kuruş kazanç için insanlara acı çektiren bu özel sektör sahiplerine, yoksa en ağır cezayı verip, bunları hükümet zoruyla devlet hastanelerinde tam-gün çalıştırsak mı dersiniz?

- Özel sektör düşmanlığı...

Eğer yakın dostluk kurduğunuz, beraber yemekler yediğiniz, yalılarınıza çağırdığınız bakanların bakanlıklarında çokuluslu şirketler yatırıma girişiyorlarsa, "özel sektör düşmanlığı" gibi sesleri hiç mi hiç ağızlarına almazlar. Bu uluslararası ihaleler engellenecek gibi olursa, yine nasırlarına basılmış gibi bağırırlar.

- Özel sektör batıyor...

Devleti dolandırıp kaçan Yahya Demirel'i bu kadar savunmalarının nedeni, Süleyman Demirel'e duydukları saygı ve sevgi değildir, sakın aldanmayın. İşin ucu gelip, eski dostları Mıgırdıç Şellefyan'a dayanır. Yahya'yı böylesine bağırlarına basmalarının nedeni budur.

Aman, "güzel sektör"e dokunmayın!..

(Cumhuriyet, 16 Ağustos 1979)

"ÖSEK ÖRGÜTÜ"

Bu "ÖSEK" de nedir, diye soracaksınız. Ben de bilmiyordum. Yeni öğrendim. Neymiş biliyor musunuz?

"Özel Sektör Enformasyon Komitesi" demekmiş; kısaca "ÖSEK" diye anılırmış, bir "örtülü ödenek", yeni tanıdığımız bu "ÖSEK" örgütü eliyle bir yerlere dağıtılırmış:

Ne yaparmış bu "ÖSEK örgütü? Bu "ÖSEK" örgütü, "özel sektörün ekonomide değerinin belirtilmesi" ve özellikle "özel sektör fikrinin dinamik ve devamlı müdafaası" için birtakım kişilere para dağıtmış.

"Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları" uzun adıyla bilinen, bizim kısaca "Odalar Birliği" dediğimiz işveren örgütü, "özel sektör fikrinin dinamik ve devamlı müdafaası" için kendi içinde, kısa adıyla "ÖSEK" yani "Özel Sektör Enformasyon Komitesi" denilen bir örgüt kurmuş.

Özel sektörün, yani ürkek ve nazlı sermayenin kendisinin "dinamik ve devamlı müdafaasının" yapılması için belli basın organlarına ve yazarlara para dağıtmasından doğal ne olabilir ki?.. Ülkemizde "hür teşebbüs" öksüzdür, özellikle son zamanlarda bir de yetim kalmıştır. Kim savunacak bu ürkek ve nazlı sermayeyi?

Elbette değerli işadamlarımız biraraya gelip, kendi "dinamik ve devamlı müdafaalarını" yapmak için örgüt kurup, para dağıtacaklardır. Bu amaçla kurulan "ÖSEK" örgütü, 1974-1979 yılları arasında 3 milyon 981 bin 355 lira dağıtmış.

Birlik Başkanı Sezai Dıblan beyefendi, bunu "paşa gönlünün" dilediği kimselere "alın arslanlarım" diyerek dağıtmış, diyorlar.

Kim almış bu paraları? Senet-sepet var mı? Yok. Sezai beyefendi, kendi deyişleriyle "özel sektörün dinamik ve devamlı müdafaası" için bir "örtülü ödenek" işlemi kurmuş ve el altından bu paraları birtakım adamlara dağıtmıştır.

"Dinamik ve devamlı müdafaa" kolay iş midir? Özel sektörün "dinamik vevamlı müdafaası" için önce adamı bulunmuştur, "nasıl savunacaksın ürkek ve nazlı sermayeyi" diye "fizibilite raporları" hazırlatılmıştır, araştırmalar yapılmış, paralar verilmiştir.

Ama kimlere verilmiştir bu paralar? Bunu bir Sezai beyefendi biliyor, bir de bu paradan alıp, "özel sektörü", yani, ürkek ve nazlı sermayeyi, "dinamik ve devamlı müdafaa" edenler...

Söz gelişi, "ÖSEK" örgütü başkanı Sezai beyefendi, 3.5.1976 günü, özel sektörü "dinamik ve devamlı müdafaa eden" "milliyetçi vatandaş"a tam 214 bin 174 lira vermiş gibi görünüyor. Az-buz değil; böyle kuruşu kuruşuna tam 3 milyon 981 bin 355 lira, Odalar Birliği kasasından çıkıp, Sezai beyefendiye verilmiştir, o da bu paraları dağıtmıştır.

Bu paraların kimlere verildiğini kimden ve nereden öğrensek? Maliye Bakanlığı eski Müsteşarı Sabahattin Alpat, Birlik

müşaviridir. Ona mı sorsak? Kara Kuvvetleri Mahkemesi eski Savcısı Albay Muhittin Gülmez, Birlik müşaviridir, bu konuları Albay Gülmez'den mi öğrensek? Başbakanlık eski Özel Kalem Müdürü Kemal Gücüyener, AP eski milletvekili Nuri Kodamanoğlu, Unat Demir, emekli general Alpaslan Demirel, Birlik müşavirleridir; "ÖSEK örgütü" için bunlara mı başvursak? Cevdet Sunay'ın eski emir subayı Turgut Özbahadır, Odalar Birliği Güvenlik Hizmetleri Müşaviridir. "ÖSEK örgütü"nü Özbahadır'a mı sorsak? Ne bileyim ben, ünlü Ali Elverdi paşamızın oğlu İskender Elverdi, Odalar Birliği avukatıdır. "ÖSEK"in hangi yasaya göre kurulup çalıştığını, Elverdi'den mi öğrensek?..

Birlik Başkanı Sezai Diblan beyefendi, 4 milyon kadar tutan bu parayı, "özel sektörün dinamik ve devamlı müdafaası" için belli yayın organlarına mı dağıttı, yoksa "özel sektörü en dinamik ve en devamlı savunan benim" diye paraları kendi mi harcadı?

"ÖSEK" adlı "illegal örgüt" açığa çıkarılmalı, Sezai beyefendi "şaibeden" kurtarılmalıdır.

(Cumhuriyet, 17 Ağustos 1979)

AYIP OLUYOR

Son günlerde depolarında stoklanmış mal bulunan birçok işyeri basılıyor. TRT bu olayları halka duyururken, "Bir ilaç deposunda yapılan araştırma sonucu" gibi sözcükler kullanıp, bu işyerlerinin adlarını vermiyor.

Verse ne olur? Verse, bu işyeri sahiplerinin "ticari itibarı" sarsılır; "vay falanca işadamı demek karaborsacıymış" gibi yargıların doğumuna yol açılır. Üstelik, belediye yetkililerinin yaptıkları araştırma ile yargısal soruşturma başlamıştır: bu soruşturma sonunda stoklanmış gibi görünen malların "piyasaya verilmek üzere hazırlandığı" da ileri sürülebilir. Bu gibi sav ve savunmalar, sürdürülecek yargısal soruşturmalar sonunda açıklığa kavuşur.

TRT yetkililerine sorsanız, aşağı yukarı şu yukarıda özetlediğimiz gerekçeleri ileri sürüp, kendilerini haklı göstermeye çalışacaklardır.

Bunlar, hukuksal ağırlıkları olan gerekçelerdir. İnsanların, TRT gibi en güçlü kitle iletişim araçları eliyle "karaborsacı, stokçu" gibi aşağılayıcı nitelemelerle damgalanmaları, "bir kimse mahkum oluncaya kadar masumdur" diye özetlenen ünlü "masumluk karinesi" ile elbette ki bağdaşmaz.

Ancak bu hukuksal güvence, depolarında ilaç gibi, ampul gibi, yağ ve şeker gibi çok sayıda mallar bulunan işadamlarımız için geçerli sayılır; ama haklarında yeterli kanıt bulunmayan insanlar, devletin radyosundan, televizyondan en ağır suçların yalnızca "sanıkları" değil, aynı zamanla bu suçların "suçlusu" olarak damgalanırlar.

Siyasal nitelikli suçların sanıkları olarak yakalananlar, haklarında henüz "kanıt" niteliği kazanamamış "belirtiler" bulunsa bile, adlarıyla, soyadlarıyla TRT ekranlarına çıkarılırlar. O insanlar, bir süre sonra beraat ederler, aklanırlar, haklarında suçlayıcı hiçbir kanıt bulunmaz. TRT sanıklar hakkındaki "iddiayı" duyurur, ancak aynı suç ile ilgili "beraat" kararlarını" nedense görmezlikten gelir.

12 Mart döneminde bu uygulamaların yüzkızartıcı örneklerine o kadar çok rastlanmıştır ki, bunları tek tek sıralamak bile bir yazının boyutlarını aşar. TRT'yi o gün yönetenler, Genel Müdürler, Haber Dairesi Başkanları bu uygulamadan o gün hiç utanmadılar, bugün de hiç utanacaklarını sanmıyoruz.

Bir kuralı çok açık ve seçik biçimde saptamak gerekiyor Hukuk açısından herhangi bir işadamı ile herhangi bir siyasal suç sanığı arasında bir ayrılık yoktur. Olmadığına göre TRT haberlerinde, stoklanmış görünümü veren mallarla yakalanmış işadamlarının adlarının gizlenmesi, buna karşılık, yakalanan siyasal nitelikli suç tanıklarının adlarıyla, sanlarıyla tanıtılmaları, Anayasa'nın, TRT Yasası'nın, yayın ilkelerinin acaba neresinde yazılıdır?..

Sermaye egemenliği dediğimiz baskı düzeni, yalnızca kanlı faşist diktatörlüklerle gelmez. Bu egemenlik, günlük yaşamın akışı içinde birtakım insanların kafasına yerleşmiştir. Bu egemenlik, psikolojik dirençlere, değer yargılarına ve belkl bilinçaltı korkulara ve saplantılara kadar yayılmıştır.

Bu egemenliğin TRT haberlerine nasıl yansıdığını, her gün depolarında stoklanmış mal yakalanan ve adları gizlenen işa-

damlarıyla, adları, sanları özel bir özenle duyurulan siyasal nitelikli suç sanıklarıyla ilgili haberlerde görüyoruz.

İşadamlarının "ticari itibarları" var; onlar dışındaki yurttaşların "kişilikleri" hiç söz konusu değil; öyle mi diyelim?!

Biraz ayıp olmuyor mu efendiler?!..

(Cumhuriyet, 18 Ağustos 1979)

BİR ADLİ HATA

İçlerinde 12 Mart döneminde çeşitli sıkıyönetim mahkemelerince cezalandırılan siyasal hükümlülerin de bulunduğu bine yakın "müebbet hapis hükümlüsü", geçen aylarda, Anayasa Mahkemesi'nin 1803 sayılı Af Yasası'nın 7/A maddesini iptal etmesinden sonra salıverilmişlerdi. Adalet Bakanlığı'nın başvurusu üzerine Yargıtay Birinci Ceza Dairesi 17.7.1979 gün ve 3224/3167 sayı ile daha önce "müebbet hapse" mahkum olup da Anayasa Mahkemesi'nin anılan kararından sonra Sakarya 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nce "şartlı salıverme süresi dolduğu" gerekçesiyle salıverilen Adem Sagay hakkındaki kararın bozulmasını kararlaştırmıştır.

Acaba, bu karardan sonra, bir süre önce salıverilen çok sayıda hükümlü yeniden yakalanıp cezaevlerine gönderilecek midir?

Adalet Bakanlığı, söz konusu başvuruyu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 343'üncü maddesine dayanarak yapmıştır. Bu başvurunun hukuk dilindeki adı "yazılı emirle bozma"dır. Yazılı emir ile bozma, Yargıtay aşamasından geçmeden kesinleşen mahkeme kararlarının Yargıtay'da görüşülmesini sağlayan "olağanüstü bir kanun yolu" olarak nitelenir. Yazılı emirle bozma, sık sık başvurulan bir hukuk yolu değildir. Bu başvurunun amacı, ceza uygulamasında yapılan yanlışların düzeltilmesidir. Adalet Bakanlığı'nın başvurusu üzerine Yargıtay Ceza Dairesi'nin vereceği karar, yapılan yanlışlığı önlerken, yasa maddesi bir kurala sıkı sıkıya sarılmıştır. Yasa, "Mahkemelerin davanın özüne ilişkin olarak verdikleri kararlar, sanık aleyhine bozulmuş olsa bile bu karar, sanık aleyhinde sonuç doğuracak biçimde uygulanamaz." kuralını içerir. Yasanın bu konudaki koşulu aynen şu biçimde tanımlanmıştır:

- Mahkemelerin davanın esasına şamil olarak verilen hükümlerinin bu surette bozulması, alakadar kimseler aleyhine tesir etmez...

Yasa maddesinin güttüğü amaç, benzer yanlışların yapılmasını önlemektir. Uygulama yanlış da olsa, verilen karar hükümlü yararına bir "kazanılmış hak" doğurmuştur, ve bu hak "yazılı emir ile bozma" yoluyla geri alınamaz; kural budur.

Adalet Bakanlığı'nın başvurusu üzerine verilen karar hükümlü lehine ise, o zaman, Yargıtay cezanın çekilmesine karar verir. Eğer, verilen cezadan çok düşük bir ceza verilmesi gerektiği sonucuna varılmışsa, bu durumda verilmesi uygun görülen ceza da kararda yazılıdır.

Buradan da anlaşılıyor ki, yasa maddesi, hükümlülerin yararına bir uygulamayı öngörmektedir. Karar hükümlü aleyhinde ise, hükümlü, eski cezasına göre daha ağır bir ceza görmeyecektir; yok eğer, yazılı emir ile bozma başvurusu üzerine çıkan karar sanık yararına ise, bu karar kesinlikle uygulanacaktır.

Anılan 343'üncü maddenin son fıkrası şu kuralı içermektedir:

Eğer bozma, sorgu hakimi kararları ile davanın esasını halletmeyen mahkeme kararları hakkında ise, yeniden yapılacak tetkik ve tahkik neticesine göre icap eden karar verilir.

304'üncü maddenin bu son fıkrası, hükümlü yararına konmuş olan bu maddenin tersine bir uygulamaya olanak vermez. Tersine uygulama, maddenin özüne ve sözüne ters düşer.

Mahkemelerin verdiği koşullu salıvermeye bağlı salıverme kararları, davanın özünü çözümleyen türden kararlar değildir. Ancak, davanın özüyle ilgili kararlarda sanık yararına sonuçlar doğurmak için öngörülen 343'üncü madde, koşullu salıverme ile ilgili kararlarda, hükümlü aleyhine sonuç verecek biçimde uygulanamaz.

Bu nedenle, çeşitli mahkemelerce, koşullu salıverme süreleri dolduğu için salıverilen ve cezaları 1803 Sayılı Af Yasası ile 24 yıla indirilen "müebbet hapis hükümlülerinin" Yargıtay'ın bu kararından sonra teker teker yakalanıp, cezaevlerine sokulmaları, açıkça yasaya aykırıdır.

Adalet Bakanlığı böyle bir emir vermiş midir? Vermemiştir. Bakanlık, yalnızca Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi'nin hükümlü

Adem Sagay hakkındaki kararının kaldırılması için yazılı emir ile bozma yoluna başvurmuştur. Bu nedenle "Tahliye edilen bin kişi yeniden tutuklanacak" yolundaki haberler gerçekleri yansıtmıyor.

Hukuk, "adli hataların" değil, barış, düzen ve adaletin aracıdır. Adı, "Adalet" olan Bakanlığın, bu adaleti sağlayıcı çabalar içinde olacağını sanıyoruz.

(Cumhuriyet, 19 Ağustos 1979)

MİLYON YAĞMURU

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan, "Demirel ailesi"nin malvarlığı ile ilgili açıklamalarda bulunuyor. On sekiz ay süren uzun incelemeden sonra elde edilen sonuçlar koskoca bir kitap oluşturacak boyutlara varmıştır. Bir fikir edinmeniz için bilgi vereyim: Demirel ailesinin sahip olduğu gayrimenkullerin listesi tam on beş sayfa tutuyor. Bu on beş sayfanın her satırına bir arsa ve apartman düştüğüne göre, öte tarafını artık siz hesaplayın.

Dr. Sükan'ın açıklamalarından öğrendiğimize göre Demirel ailesinin ortağı bulunduğu şirketlerin dökümü şöyledir:

"Akala Ticaret ve Sanayi İşletmeleri Anonim Şirketi, Ortaçağ Möble Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi, ORSA- Orman Ürünleri Ticaret ve Sanayii Limited Şirketi, Dekim Boya-Kimya Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, Terakki İnşaat ve Madencilik Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi, GÖLTAŞ- Göller Bölgesi Çimento ve Mamulleri Dağıtım, Pazarlama ve Tanzim Ticaret Limited Şirketi, ORMA-Orman Mahsulleri İntegre Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, İNTO-Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Uluslararası Ticaret ve Sanayi Merkezi Anonim Şirketi, KUŞ-TUR-Kuşadası Turizm ve Endüstrisi Anonim Şirketi, RİTMO Dekorasyon, İnşaat ve Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi, AN-TER İnşaat, Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi, Haymak Döküm, Fitting ve Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, Terakki Kollektif Şirketi, ÖRKE Ticaret."

Dr. Sükan'ın açıklamalarına göre Demirelli şirketlere çeşitli bankalardan 1975 yılında 344 milyon 577 bin, 1976 yılında

390 milyon 913 bin, 1977 yılında da 371 milyon olmak üzere toplam 1 Milyar 106 milyon 808 bin lira kredi verilmiştir.

İnanmadıysanız bir kez daha yazayım: Üç yılda bankaların Demirelli şirketlere açtığı kredilerin toplamı 1 milyar 106 milyon 808 bin liradır. Bu kredilerin birçoğu da Bankalar Yasası'na aykırı olarak verilmiştir.

Dr. Sükan'ın açıklamalarının şu bölümü de ilginçtir:

- Bu kişi ve firmaların sahibi bulunduğu ve Türkiye'nin çeşitli yerlerine dağılmış çeşitli türdeki gayrimenkullerle ilgili olarak beyan ettikleri emlakin vergiye esas matrahları ile denetim elemanlarınca tesbit edilen matrahlar arasında da toplam 270 milyon 956 bin 680 lira fark vardır. Yani bu kişi ve firmalar az vergi ödeyebilmek için gayrimenkullerin değerini bu kadar düşük göstermişlerdir.

Dr. Sükan, Demirel ailesinin vergi borçlarının 360 milyon lirayı aştığını da ileri sürmektedir.

Şimdi, bu açıklamaları okuduktun sonra sanırım, Demirel'in Başbakan olmak için neden bu kadar çılgın bir tutku içinde olduğu çok daha iyi anlaşılmaktadır.

Şu memleket, sanki Ispartalı Demirel ailesinin çiftliğidir. Bankalar, onların emirlerindedir. Yalnızca üç yılda bir milyarı aşan kredi alan bu aile, kısa sürede memleketin yarısını tapulamıştır. Yaşasın çokpartili demokrasimiz!..

Türkiye'nin siyasal ve sosyal gerçeklerini anlayabilmek için, uzun uzadıya araştırma yapmak gerekmez. Bir Demirel ailesini, bir de, bir kuruş vergi vermeyen Tercüman gazetesi sahibi, şirketler imparatoru Kemal Ilıcak'ın kısa sürede nasıl zengin olduklarını bilirseniz, bu bozuk düzenin kimler için ayakta tutulduğunu anlarsınız. Demirel'ler ve Ilıcak'lar... Banka kredileri, şirketler, hanlar, hamamlar ve sonra milliyetçilik ve sonra "kahrolsun komünizm!" İşin özeti bu.

Dr. Faruk Sükan'ı okuyucular önünde bir değil, bin kez kutluyorum. Dr. Sükan, bu açıklamalarıyla namuslu bir devlet adamı örneği vermiştir. CHP'li dostların, Dr. Sükan'ı örnek almalarını dilerim...

(Cumhuriyet, 20 Ağustos 1979)

İLAÇ İÇİN...

Geçen Ocak ayının 13. günü ilaç işverenleri için çok "uğursuz" bir gündü. Çünkü, Bakanlar Kurulu'nun Resmi Gazete'de yayınlanan bir kararnamesiyle piyasadaki ilaçlar tek tek incelenecek, bunların bazılarının ruhsatları iptal edilecekti. Kararname şu kısacık gerekçeyi içermekteydi:

- 1262 sayılı kanunun değişik 7. maddesine göre ruhsat almış müstahzarların insan sağlığı ve kamu yararı açısından günün bilimsel koşullarına uymayanlarının formüllerinin değiştirilmesi ve gerekli görülenlerin ruhsatlarının iptali için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın görevlendirilmesine ilişkin kararın yürürlüğe konması.

Bu ilişkin karara göre, piyasadaki ilaçlar bir bilimsel kurul tarafından incelenecek ve halk sağlığına zararlı oldukları saptanan ilaçların ruhsatları iptal edilecekti. Ocak ayından bu yana yedi ay geçti, sekizinci aya giriyoruz. Ancak nedendir bilinmez, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bir türlü bu bilimsel kurulu kurmuş ve çalıştırmış değildir. Tamgün Yasası nedeniyle bütün gücümüzle savunduğumuz Bakan Dr. Mete Tan'a bu konuyu önemle anımsatıyoruz.

İşin "püf noktası" nerede?

İşin püf noktası şurada: Bu arada ilaç işverenlerinin zam istemleri kabul edilmiş ve eldeki bütün ilaçların satış fiyatları artırılmıştır. Kararnamenin öngördüğü bu bilimsel komisyon kurulmuş ve çalışmış olsaydı, bugüne kadar halk sağlığına zararlı olan birçok ilaç ruhsatı iptal edilecek ve bu ilaçların ruhsatlarını elinde tutan ilaç işverenlerinin cebine milyonlarca lira girmemiş olacaktı.

Yarın öbür gün, kararnamenin öngördüğü bilimsel kurul toplanır ve "Şu mide ilacı insan sağlığına çok zararlıdır" derse ne olacaktır? Bu mide ilacının zararını yurttaş çekmiş olacak; ilaç işvereni de kazancına milyonlar katmış olacaktır. Hem halkı zehirle, hem bundan para kazan; ne güzel memleket burası?.

Bir başka olayı daha duyurmak isterim:

Yapılan bilimsel çalışmalar sonucu, insan sağlığına aykırı olduğu saptanan bir ülser ilacı, bu ilacın üretildiği ülkede toplattırılmış ve olay Dünya Sağlık Örgütü'ne de yansıtılmıştır. Piyasadaki ilaçları denetletecek Bilimsel Kurul, kararnameye karşın

oluşturulmamıştır. Yeni başvuruları inceleyecek olan bir başka komisyon, bütün dünya ülkelerinde toplattırılan bu ülser ilacının Türkiye'ye kaçak olarak getirilip kullanılmasını önlemek için Bakanlığın bir genelge yayınlamasını uygun görmüş; bu girişimden de olumlu bir yanıt alınamamıştır.

Hayret! Hayret ki ne hayret!..

Kim nasıl engeller bu çalışmaları? Sormaz mısınız? Kimbilir insanlar zararlı ilaçlarla her gün nasıl zehirleniyorlar!.. Hangi ilaç, hangi yan etkilere yol açıyor!.. Sizler, aldığınız ilaçlarla, bilmem, hangi tehlikelerle karşılaşıyorsunuz!..

Sinirlendiniz değil mi? Size bir ülser ilacı verelim.

Hangisi mi? Onu da Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Eczacılık Genel Müdürlüğü'ne soralım.

(Cumhuriyet, 21 Ağustos 1979)

OY SÜRÜKLEMEK

AP, milletvekili ara seçimi için Konya'dan TRT eski Genel Müdürü Şaban Karataş'ı aday gösterdi. Karataş, Demokratik Parti'nin kurucularından biridir. Demirel için bunun hiç önemi yoktur. AP, Karataş'ı aday gösterirken sağ oyların AP çevresinde toplanmasını amaçlıyor. Bunun için adayın geçmişte kendisine başkaldırarak kurulan bir partinin kurucusu olmasına hiç önem vermiyor.

Karataş'ın Konya'dan AP adayı olarak seçimlere katılması akıllıca bir hesaptır. Karataş, MSP ve MHP'nin bir kısım oylarını çekebileceği gibi, Demokratik Parti'nin oylarını da toplayabilir.

CHP, Karataş'a karşı Konya'da güçlü bir aday çıkartmak zorundadır. Bu güçlü adayın yalnızca CHP'nin geleneksel oylarını değil, CHP dışındaki çevrelerin de oylarını toplaması gerekir. Ortalıkta böyle bir aday var mıdır, bilmiyoruz. Bilmiyoruz ama istenirse böyle bir aday bulunabilir. AP nasıl bulduysa, CHP de böyle bir aday bulabilir.

Senato üçte bir yenileme seçimlerinde de CHP, parti oylarını artıracak adaylar bulmak zorundadır. Örneğin İstanbul'da bir kısım sol oyların CHP dışındaki partilere kayması olası görünüyor. Böyle bir oy kayması CHP'yi bir ya da iki senatörden

edebilir. Bunu önlemek için, ancak solun ilgi ve saygısını toplamış adaylar CHP listesine güç katabilir.

CHP yöneticileri dar hizip hesaplarını aşıp, bu tür adaylar bulabilirlerse, oy oranlarını bir ölçüde korumuş olurlar. Yoksa bu hayhuy içinde, "Senin adayın, benim adayım", yok "Topuzcu-Genel Merkezci" gibi hesaplara girilirse, en azından bir senatörlük uçar gider.

Hesabı çok gerçekçi yapmak gerek. CHP, sol oyların yoğunlaştığı kentlerde 1977'de aldığı oyları olduğu gibi koruyamaz; en azından hesabı buna göre yapmak, gerçekçi bir tutum olur. Bunun için sol oyların kaymasını önleyici formülleri arayıp bulmak gerekmez mi?

CHP, 1977 seçimlerine "nasıl olsa kazanacağız" psikolojisiyle girdi. Bu psikoloji içinde, çevrelerinde güç kazanmış adayları veto etti; bazı kentlerde, hiç gereği yokken, "Genel Merkez'in adamı seçilsin" denilerek, "merkez yoklamaları" yapıldı. Geçenlerde AP'ye kapılanan Mardin milletvekili Metin Musaoğlu, CHP'nin o günkü yöneticilerince merkez yoklamasıyla belirlenmiş bir adaydı. CHP'nin Musaoğlu'nu seçtirmek için harcamayı göze aldığı aday kimdi bilir misiniz? Son iki yıl içinde CHP'yi en güç günlerinde destekleyen bağımsız milletvekili Nurettin Yılmaz!..

CHP Genel Merkezi, 1977 seçimlerinde buna benzer yanlışlara düşmemiş olsaydı, belki de tek başına iktidara gelebilecek bir sayıya ulaşmış olacaktı. Merkez yoklamaları, naylon delegeler ve vetolar kimbilir kaç kişinin seçilmesine engel oldu!

Bu kez, kontenjan adayları, partiiçi hesapların dışında tutulmalıdır. Merkez yoklamalarına, kontenjan adaylarına partinin oy oranını artırmak için başvurulur. CHP, bu seçimlerde, 77'de olduğu gibi, "nasıl olsa kazanırız" psikolojisi içinde değildir. Bu nedenle hesap çok iyi yapılmalı ve yerel koşulları da göz önüne alarak, CHP dışındaki kitlelerden oy toplayacak birkaç güçlü kontenjan adayı bulunup, listelere yerleştirilmelidir.

AP, Konya'dan Karataş'ı aday göstererek akıllıca bir yol izliyor. CHP de, "senin adamın, benim adamım" gibi kısır hesapları aşarak oy sürükleyecek birkaç aday bulmalıdır.

CHP yönetimi, partiiçi hesapları aşarak oy sürükleyecek adaylar seçebilir mi? Pek sanmıyoruz...

(Cumhuriyet, 22 Ağustos 1979)

YENİ HEDEF Mİ?

Sıkıyönetim görüşmelerinde MHP sözcüleri, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın geniş hoşgörüsüyle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı askeri mahkeme yargıcı Albay Hamdi Sevinç'e yönelttikleri saldırıları yeniden sürdürdüler.

Oysa, Anayasa'mız yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili olarak parlamento kürsülerinde "herhangi bir beyanda" bile bulunulamayacağını açıkça yazmıştır. Anayasal kural bu kadar açıkken, MHP sözcüsü Sadi Somuncuoğlu ad vererek, önce Yargıç Albay Hamdi Sevinç'e, sonra da "kahraman ordumuz" edebiyatının altında Ankara Sıkıyönetim Komutanı'na sözlü saldırılarda bulundu.

Anayasa, "Görülmekte olan bir dava hakkında yasama meclislerinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz ve herhangi bir beyanda bulunulamaz" demektedir. Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'a düşen görev, herhangi bir konuşmacı, "görülmekte olan bir dava hakkında", bu davayı şu ya da bu yönde etkileyici bir konuşma yaparsa, Anayasal deyişle bir "beyanda bulunursa" hemen konuşmacının sözünü kesmektir.

Karakaş'a bu yolda gereken uyarı da yapıldı. CHP Ankara Senatörü Prof. Uğur Alacakaptan söz alarak bu konuda bir açıklama yapmak istedi. Karakaş, Alacakaptan'a "Burada herkes istediğini konuşur" gibisinden bir yanıt vererek söz hakkı tanımadı.

Fakat bu arada yeniden söz isteyen Sadi Somuncuoğlu'na söz verirken hiç duraksamadı. Ve böylece MHP'liler hem Doğan Öz'ü öldürdüğü gerekçesiyle ölüm cezasına çarptırılan İbrahim Çiftçi davası hakkında, hem de Politika Gazetesi Yazıişleri Müdürü Ali İhsan Özgür'ü öldürmekten sanık olarak tutuklanıp, sonradan Birinci Ordu Mahkemesi'nce salıverilen MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı ile ilgili dava hakkında rahat rahat konuşma olanağı buldular. Oysa, her iki dava da henüz kesinleşmemişti ve Anayasa'nın tanımladığı gibi, her ikisi de "görülmekte olan dava" niteliği taşımaktaydı. Başlangıçta böyle bir uyarıda bulunmak isteyen Alacakaptan, sonradan bir üyeye söz hakkını vermesi üzerine kürsüye gelerek, Millet

Meclisi Başkanı Karakaş'ı izlediği tutumdan ötürü eleştirdi, uyardı ve kınadı.

Prof. Alacakaptan'dan sonra MHP'li Agah Oktay Güner'e de söz veren Karakaş, Güner'in, MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı hakkındaki dava ile ilgili olarak konuşmasına yeşil ışık yakmış oldu.

Bunların bir anlamı var. MHP, Karakaş'ın hoşgörüsünden yararlanarak sıkıyönetim yargıçlarını Millet Meclisi kürsüsünden karalıyor ve yargı erkini etkilemek ve bazı yargıçlara da gözdağı vermek istiyor.

MHP'li İhsan Kabadayı, ülkücülerin kaldığı bir öğrenci yurdunda arama yapan Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ü Millet Meclisi kürsüsünden ağır dille suçlamış; bir süre sonra Doğan Öz, ülkücü saldırganların açtığı ateş ile öldürülmüştü. İhsan Kabadayı, bu konuşmasını yaparken, "Doğan Öz öldürülsün" diye bir amaç taşımıyordu belki. Fakat, Doğan Öz davasının yargıcı Albay Hamdi Sevinç'in MHP'liler tarafından, her Allah'ın günü Millet Meclisi kürsüsünden gazete sütunlarına kadar her yerde "hedef gösterilmesi" dehşet verici bir hırsın yasa tanımaz örnekleridir.

Yarın öbür gün, Yargıç Albay Sevinç'in başına bir iş gelirse, bunun sorumluluğundan sıyrılmak pek kolay olmaz. MHP ateş ile oynuyor.

(Cumhuriyet, 23 Ağustos 1979)

DOSYALAR...

Şu ünlü Lockheed olayı ile ilgili olarak, son aylarda yeniden başlayan belge akımından ilginç ipuçları elde edilmeye başlanmış. Lockheed uçak yapım şirketinin Türkiye'de bazı yetkililere rüşvet dağıttığını, "Mısır'daki sağır sultan" bile biliyor ama kimlere rüşvet verildiğini pek bilen yok. Kulağımıza geldiğine göre bir iki ad belirlenmiş.

Lockheed soruşturması ile ilgili dosya, Genelkurmay Askeri Savcılığı'ndadır. Askeri Savcılık önce soruşturmaya yer olmadığı kararı vermiş; ancak Milli Savunma Bakanlığı'nın başvurusu üzerine soruşturmanın kaldığı yerden devamına karar verilmişti. Ne oldu bu soruşturma?

Bu soruşturmayı yürüten Askeri Savcı, Askeri Yargıtay üyeliğine seçildi. Şimdilik dosyanın hangi askeri savcı tarafından incelendiğini bilemiyoruz. Genelkurmay Askeri Savcılığı'nın, Lockheed soruşturmasının ne aşamada olduğu yolunda bir açıklama yapması gerçekten yararlı olacaktır.

Geçenlerde kuyumcularla ilgili olarak başlatılan bir soruşturma, siyaset alanında çok ünlü bir ailenin kapısına kadar dayandı. "Kim o aile?.." diye sormayın, şimdilik yazamam. O aile bu haberden tir tir titremeye başlamıştır. İşin içine döviz kaçakçılığı da giriyor. Döviz kaçakçılığı ile beraber çok ilginç ilişkiler de ortaya çıkacak bir bir.

Eee, bekleyeceğiz. "Sabreden derviş, muradına ermiş." Öyle değil mi? Bekleriz.

Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın açıklamaları, kitap olacak niteliktedir. Belgeler, Anayasa'da yazılı "Hiç bir aileye imtiyaz tanınamaz" kuralıyla alay edercesine, Demirel ailesinin hangi ayrıcalık zırhları içinde, milyarlara varan kredilerle zengin edildiklerini ortaya koyuyor. Hesap soran yok mu?

Demirel ailesinden hesap sormak, "Nereden geliyor bu değirmenin suyu" diye sormak, "hür demokratik sisteme" aykırıdır; "milliyetçilikle" bağdaşmaz; "hür teşebbüs fikrine" aykırıdır.

Odalar Birliği Başkanı Sezai Dıblan Beyefendi de "hür teşebbüsün dinamik ve devamlı müdafaası" için el altından birtakım yazara, çizere para dağıtmış. Kimler bunlar acaba? Sezai Beyefendi'nin paralarından kimler çöplendi dersiniz? Bu konudaki soruşturmanın sonucunu çok merak ediyorum doğrusu.

Bütün bunlar yanında, kalemimin ucuna gelen bir konuyu da yazmadan edemeyeceğim. Ankara'daki İran Elçiliği, Humeyni yanlısı öğrencilerce basıldığında, Şah'ın gizli polis örgütü SAVAK'ın Türkiye'de bazı sağcı yazarlara para dağıttığına ilişkin belgeler de ele geçmiş. Şimdi herhalde o belgelerin bir kısmı Milli İstihbarat Teşkilatı'nın da elindedir.

Şu bayram günü, düzenimizin nasıl çalıştığını anlatan dosyalarla canınızı sıktıysam kusura bakmayın.

Bayram sonunda buluşmak üzere, hepinize iyi bayramlar.

(Cumhuriyet, 24 Ağustos 1979)

ÜCRET KÖLELİĞİ

Son on beş yıldır hukukçularımız, "işçi-memur ayrımı" konusunda çok tartışmalar yaptılar. Bu tartışmalardan bugüne dek kesin sonuçlar çıkmış değildir. "Bedenen çalışan" mı işçidir, yok, "bedenen ve fikren" çalışan mı işçi sayılır, bu sorunun içinden pek çıkan olmamıştır. Danıştay ve Yargıtay'ın bu konuda birbirleriyle çelişen kararlarına rastlanmıştır.

İşçiler, 27 Mayıs Anayasası'nın kendilerine tanıdığı toplu sözleşme ve grev hakkını kullanarak ekonomik haklarını elde edebilmektedirler. Ya memurlar?.. Memurların, işçiler gibi toplu sözleşme ve grev hakları yoktur. Memurların sendika kurma hakları da yoktur. Kamu kesiminde çalışanlara 27 Mayıs Anayasası ile tanınan sendika kurma hakkı, 12 Mart balyozu ile geri alınmıştır. Anlayacağınız, memurlar devletin "üvey evlatları"dırlar. Devlete karşı pazarlık gücü olmayan memurlar "devlet baba katsayıya iki ilave yapsın" diye beklentilerle ömür törpülemektedir.

İşçi, devlet denilen işverenin karşısına güçlü sendikalarıyla çıkıp, her türlü hakkını söke söke almaktadır Memurun böyle bir hakkı, böyle bir silahı yoktur. İşçilerin toplu sözleşmelerle ücretlerini artırmaları, buna karşılık memurların hiçbir pazarlık gücüne sahip olmamaları, iki emekçi kesim olan işçilerle memurlar arasında yapay çelişkilere yol açmaktadır

Bunu sezen emek düşmanları, bu yapay çelişkiyi derinleştirmek için ellerinden geleni arkalarına koymuyorlar:

- Bakın işçiler sizlerden çok daha fazla para alıyor...

Çevresinde olup-biten olayı, günlük sıkıntıların kısır döngüleri içinde görmeye alışık olanlar, bu çelişkinin öfkesine kapılmaktan kendilerini alamıyorlar:

- Bir memur, bir çöpçü kadar para alamıyor...

Kamu kesiminde çalışanlar arasındaki işçi memur ayrımı dışında, memurlar arasında ücret yönünden ayrıcalıklar yaratan özel birimler ve düzenlemeler vardır. Örneğin üniversite öğretim üyeleri, yargıç ve savcılar ile bu sınıftan sayılanlar, hastanelerde çalışan doktor, eczacı, dişçi, hemşire ve teknisyenler, öteki memurlardan çok daha fazla aylık almaktadırlar Yapılan hizmetin niteliğine göre, şu sayılan meslek sahiplerinin bir kısmının yüksek ücret almaları doğaldır. Ancak kamu kesi-

minde çalışanların hepsini birlikte kapsayacak tek bir personel düzeni getirilmediği için zaman zaman aynı işi yapanlar arasında çarpıklıklara ve adaletsizliklere yol açılıyor.

İçinde bulunduğumuz başdöndürücü enflasyonda işçilere "Sizin toplumsal anlaşmanız var. Ücretlerinizi artırmayın" demek kadar, memurlara dönüp, "Ne yapalım, gücümüz bu kadar, şimdilik katsayınızı artırmayacağız" demek, devlet eliyle ücret dondurmak, yasal deyişle, "tahakküm kurmak" değil de nedir?.

Peki ne olacak bu işin sonu?..

Bu enflasyondan en kazançlı çıkanlar işverenler; gün geçtikçe zarar gören ve görecek olan ise, "sabit gelirli" dediğimiz işçiler ve memurlardır.

Bu koşullarda, "işçiler, memurlardan fazla alıyor" ya da "şu memur, ötekinden fazla alıyor" gibi bu düzensizliğin sonucu olan eşitsizliklerden çok, düzenin temelini oluşturan "emek-sermaye" çelişkisi üzerinde yoğunlaşmak gerekir. Bu düzende neden işveren en yüksek düzeyde kazanç sağlıyor, neden hep işçiler ve memurlar eziliyor?

Memurlar, işçiler gibi toplu sözleşme ve grev hakkına sahip olmadıkça, bu işçi-memur ayrımı ve ayrıcalıkları da sürecektir. Ücretli kölelikten kurtulmanın yollarından biri, işverenle toplu sözleşme masalarında söke söke pazarlık yapmaktan geçer. Ücretli kölelikten büsbütün kurtulmanın yolu, emekçi sınıf ve tabakaların devlet yönetiminde ağırlıklarını duyurmalarıyla açılabilir.

İşçiyi memura, memuru işçiye kırdırmak isteyen düzen, kendi işini çok iyi biliyor.

(Cumhuriyet, 27 Ağustos 1979)

AYIPLI HABERCİLİK

"Adam öldürmekten zevk aldığı" söylenen ülkücü terörist Ferhat Tüysüz, Adana'da yakalanmış. Gazetelere yansıyan haberlere göre Sağmalcılar Cezaevi'nden kaçıktan sonra yeni cinayetler işleyen Tüysüz'e MHP ve ÜGD'den yardım yapılmış.

Ferhat Tüysüz'ün ilk kez yakalandığı zaman verdiği ifade, haberciliği ile sık sık övünme gereği duyan bir gazetede yayınlanmış; ancak Tüysüz'ün ifadesinde adları geçen MHP ve ÜGD "adları", özenle ifadeden çıkarılmış ve yerlerine "teşkilat" sözcüğü yerleştirilivermişti. Gazetede MHP ve ÜGD adlarına yapılan bu "hünerli sansür", ilerici basında eleştiri konusu olunca, "Vay efendim biz kaç yıllık gazeteciyiz, haberin nasıl verildiğini bilmiyor muyuz" gibi homurdanmalar duyuldu.

Haberin içinde "MHP" ve "ÜGD" adları geçiyorsa, bunlar niçin çıkartılır? Niçin çıkartıldığı bellidir: "Aman Türkeş kızmasın..."

Aynı gazetede geçenlerde MHP İstanbul Beşiktaş İlçe Sekreteri'nin MİT ajanı olduğuna ilişkin bir haber yayınlanmıştı. Bu haber de bir çok çevrede eleştiri konusu oldu. Çünkü, MHP Beşiktaş İlçe Sekreteri'nin MİT ajanı olduğuna ilişkin haber, MHP Genel Merkezi'nce ileri sürülmekteydi ve haberin içinde ilçe sekreterinin ajan olduğuna ilişkin herhangi bir kanıt da yer almıyordu.

Gazete bu haberi, "MHP Genel Merkezi, Beşiktaş İlçe Sekreterlerinin MİT ajanı olduğunu açıkladı" ya da "ileri sürdü" gibi başlıklarla vermiş olsa, buna kimsenin diyeceği yoktur. Ancak, MHP'nin "iddiası", gazetece hiçbir araştırma yapılmadan verilmişse, o zaman "Arkadaş, yirmi yıllık gazeteciliğine rağmen habercilik nedir bilmiyorsun; ya da sen MHP'nin haberlerini yayınlamakla görevlisin" demekten başka ne söylenebilir?

12 Mart döneminden sonra ilerici basın, 12 Mart öncesi [illegible]emlerde etkin görevler alan bazı "kışkırtıcı ajanlar"dan söz [illegible]den yazıları, damgalı, mühürlü belgelerle birlikte yayınlamıştı. Bu belgeleri bulup toplamak, o yazıları yazan gazetecinin günlerini, haftalarını almıştı ama, kimse de "senin söylediklerin yanlış" diyememişti.

Elinde binbir olanak, iyi yetişmiş, yetkin ve yetenekli gazeteciler varken, hiçbir araştırmaya dayanmayan haberlerle bir siyasal partinin sözcülüğünü yapmak, sonra da "biz tarafsızız, bizi eleştirenler demirperde gerisi gazeteciliği özlüyorlar" gibi öfkesinden doğrultusunu şaşırmış savunmalara girişmek, biraz gülünç kaçmıyor mu; ne dersiniz?

Bir çatışmada üç genci öldüren polisler hakkında dava açılmış, savcı sanıkların sekizer yıl hapsini istemiş. Sen bunu, "anarşiste kurşun sıkanın cezası idam" diye manşete çıkara-

caksın; birisi kalkıp bunu eleştirince, yine hemen "demirperde edebiyatına" girişeceksin... Buldunuz işin kolayını!..

Bu ayıplı ve düzensiz haberciliğin yeni örneğine geçenlerde rastladık. Adalet Bakanlığı, cezaları Af Yasası ile yirmi dört yıla indirilenlerin "şartlı salıverilme" sürelerinin yanlış hesaplandığını ileri sürerek, "yazılı emirle bozma" adı verilen bir başvuruda bulunmuş, Yargıtay Birinci Ceza Dairesi de Bakanlık başvurusu doğrultusunda bir karar almıştı. Gazete bu olayı duyururken, yine haberin boyutlarını aşmış, "12 Mart döneminde Sıkıyönetim Mahkemeleri'nce çeşitli cezalara çarptırılanların yeniden cezaevlerine sokulmaları" gerektiğini bildirmişti.

İlerici basın bu olayın da hukuksal değerlendirmesini yaptı. Bundan sonra izlenecek yol neydi? Ne olmalıydı? "Yazılı emirle bozma" sanık aleyhine sonuç doğurur muydu? Bunlar birer birer araştırıldı. "Yazılı emir ile bozma"da temel kural, aleyhteki kararın hükümlü zararına sonuç doğurmamasıdır. Gücün yetiyorsa, gel bunları acık açık tartış! Yok tartışmaz, tartışamaz...

Son altı aylık haber listesinde binbir türlü yanlış ve ayıbı bulunan gazete, bunları unutup, en azından hukuksal tartışmaya yol açacak görüşleri, "mugalata" diye karalamaya kalkarsa o zaman, bunlara TRT'deki şu ünlü jilet reklamında olduğu gibi, "öğren de gel" demekten başka ne diyebiliriz?..

(Cumhuriyet, 28 Ağustos 1979)

KURUNTU

30 Ağustos törenleri dolayısıyla askeri birlikler sokaklarda görünmeye başlayınca, bazı kuşkulu kafalar, hemen yorumlara girişiverdiler:

- Acaba ihtilal mi var?

Eğitim uçuşu yapan bir jet uçağı ses hızını aşıp, gök gürültüsüne benzer ses çıkardı mı tamam; yorum hazırdır:

- Hava Kuvvetleri alarma geçmiş.

Dün İzmir'de görev süresi biten NATO Güneydoğu Avrupa Müttefik Kara Kuvvetleri Komutanı için askeri tören yapılmış, bu nedenle Kordon'un büyük bir bölümü trafiğe kapanmıştı.

Maltepe Askeri Lisesi'nin temel atma töreni için İzmir'de bulunan Genelkurmay Başkanı Evren'in İzmir'e gelişi kapanan trafikle birlikte yorumlara bağlanıverdi hemen:

Evren Paşa komutanlarla NATO bürosunda görüşme yapıyor.

Kurtuluş Savaşı'nın antiemperyalist bilincine sıkı sıkıya bağlı bulunan Genelkurmay Başkanı'nın 30 Ağustos utkusunun yıldönümünde verdiği demeç, sağ basında bir sevinç dalgasına yol açtı:

- Evren, hükümete muhtıra veriyor.

Aynı Kenan Evren'in silah ambargosu ile ilgili sözleri karşısında kulaklarının üstüne yatanlar ve Genelkurmay Başkanı'nın Kurtuluş Savaşı'nın antiemperyalist ruhuna değinen konuşmalarını neredeyse "komünistlik" olarak damgalayan kirli kalemler, şimdi "Ah Evren Paşa bir muhtıra verse" diye yanıp, tutuşuyorlar.

1 Mayıs törenlerine izin vermeyen İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Necdet Üruğ'u göklere çıkaran sağ basın, aynı Necdet Üruğ'un MHP hakkında işlem yapılmasını isteyen buyruklarını, nedense duymazlıktan ve görmezlikten geldi.

Kendilerinden başka kimi kandırıyorlar acaba? Genelkurmay Başkanı'mızın, Kurtuluş Savaşı'mızın ruhuna bağlı olduğu kadar, Anayasa'ya ve yasalara da sımsıkı bağlı olması, birçok çevreyi tedirgin ediyor. İstiyorlar ki, sayın Evren'in kişiliğinde bir "Memduh Tağmaç", sayın Necdet Üruğ'un kişiliğinde de bir "Faik Türün" yaratsınlar. Ama olmuyor; olmadıkça da uçak gürültüsünden ihtilal, kutlama demeçlerinden "muhtıra" yaratmak istiyorlar.

Süleyman Demirel, Genelkurmay Başkanı ve dört kuvvet komutanının verdiği bir "muhtıra" ile devrildi ya; istiyorlar ki Ecevit de Evren'in vereceği bir muhtıra ile düşürülsün; o zaman beylerin keyifleri yerine gelecek.

Yüksek Askeri Şuranın "emeklilik ve nakil" işlemleriyle ilgili kararları vereceği günlerde "İstanbul Sıkıyönetim Komutanı değişiyor" gibi siyasal amaçlı dedikodular yayanlar, şimdi de tören geçidi yapan askeri birliklere bakıp, "Oh, oh, ihtilal oluyor" diye seviniyorlar.

Böyle boş kuruntularla avunmak isteyenlere "kurşun asker oyunu" salık verilir. Bilgilerinize...

(Cumhuriyet, 29 Ağustos 1979)

DÜN VE BUGÜN

Ulusların tarihlerinde övünç ve kıvanç dolu sayfalar bulunur. Türk ulusunun geçmişindeki en görkemli övünç kaynağı, hiç şüphesiz, Kurtuluş Savaşı'mızdır.

Kurtuluş Savaşı onurlu bir ulusun, yiğit bir halkın destansı kahramanlıklarıyla tarihe malolmuştur. 30 Ağustos utkusunun yıldönümünde, Kurtuluş Savaşı'mızın önderi Mustafa Kemal Atatürk ile ulusal bağımsızlığımız için kan ve alınteri döken bütün savaşçıları bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Ulusların tarihi, gelecekleri için de birer güvence kaynağıdır. Ulusların geçmişi ve geleceği arasında koparılmaz bağlar vardır. Buna, ulusal bilinç diyoruz.

Bizim ulusal bilincimiz Kurtuluş Savaşı'mızın kan ve ateş kokan hamuru ile yoğrulmuştur. Cumhuriyetimizin kökeninde antiemperyalist bir kavganın kutsal isyanı yatmaktadır. Kökeninde böylesine görkemli bir Kurtuluş Savaşı yatan bu yiğit ulus, ne yazık ve acıdır ki, İkinci Dünya Savaşı'nın ertesinde uluslararası kapitalizmin ahtapot kolları arasında, yoksul, geri kalmış ve bağımlı bir ülke halkı olarak kalmaya mahkum edilmiştir. Mustafa Kemal'in ulusal bağımsızlıktan kaynaklanan ödün vermez devrimciliği, yerini NATO'cu, IMF'ci uzlaşma rejimine, "Amerikan mandacılığına" ve uyduculuğuna bırakmıştır.

Mustafa Kemal'e saygı, bağımsızlığa saygı demektir. Atatürk'e bağlılık, o'nun en yüce armağanı olan ulusal bağımsızlığa bağlılık demektir. Gel gör ki, ülkemizde çokuluslu şirketlerin ortakları Atatürk ipoteği ile siyasal sömürü pazarında milliyetçi ve Atatürkçü kesilmişlerdir. Gel gör ki vicdanlarında seçim sandığı taşıyan yoz politikacılar, dünün Damat Feritleri, Anzavurları, Ali Galipleri, bugün yüzlerinde yapay gülücükler ve iğreti rozetlerle Atatürkçülük ticaretine çıkmışlardır.

Bir avuç emek ve din sömürücüsü, Damat Feritlerin, Anzavurların, Ali Galiplerin hıyanetlerini, her gün, başka başka adlarla, başka başka olaylarla yaşatıyorlar. Görmüyor musunuz?!..

Evet, bunlar Damat Feritlerdir, tanıyın bunları. Bunlar Anzavurlardır. Tanıyın bunları. Bunlar Ali Galiplerdir, tanıyın bunları. Evet tanıyın bunları ve bunların kirli ellerinde her gün

bozuk düzenin burçlarına bir tutuculuk bayrağı gibi çekilmek istenen Atatürkçülüğü, yeniden bağımsızlığın, ilericiliğin ve devrimciliğin sancağı yapın!..

Çünkü, Kurtuluş Savaşı'mızın doğal mirasçıları, bu yurdun dört bir bucağına kemiklerini armağan etmiş emekçi Türk halkının çocukları, torunları olan işçilerdir, köylülerdir, devrimci ve ilerici aydınlardır.

30 Ağustos utkusunu, büyük ozanımız Nazım Hikmet'in şu dizeleriyle kutlamak istiyorum:

Ve Kocetepe'de / gözetleme yerinde / gülen bıyıklarıyla duruyordu ki mavzerin yanında / birden bire beş adım sağında / "O"nu gördü / paşalar, "O"nun arkasındaydılar / O saati sordu / paşalar, "üç" dediler / sarışın bir kurda benziyordu / ve mavi gözleri çakmak çakmaktı /yürüdü uçurumun başına kadar /eğilip durdu / bıraksalar / ince uzun bacakları üstünde yaylanarak / ve karanlıkta kayan bir yıldız gibi akarak / Kocatepe'den Afyon ovasına atlayacaktı.

(Cumhuriyet, 30 Ağustos 1979)

ADALET BAKANINA...

Bugünlerde önümüzde tartışılması gereken bir hukuksal konu var. Bu konu, 1974 yılında çıkarılan 1803 sayılı Af Yasası ile cezaları 24 yıla indirilen "müebbet hapis" hükümlülerinin, 1978 yılında çıkarılan ve adına kısaca "İnfaz Yasası'na Ek Yasa" dediğimiz 2148 sayılı yasa ve Anayasa Mahkemesi'nin bu konularla ilgili olarak verdiği 13/3/1979 tarihli kararı karşısında hukuksal konumlarının saptanmasıdır.

Hükümlülerin cezaevlerinde kalış sürelerini kısaltan 2148 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden sonra ağır ceza mahkemeleri, bu yasanın getirdiği indirim oranlarını gözönünde tutarak, 1974 tarihli Af Yasası ile cezaları 24 yıl hapis cezasına dönüştürülen müebbet hapis hükümlülerinin bir kısmının "şartlı salıverilme sürelerinin" dolduğu kanısına vararak, salıverme kararları vermişlerdi.

Bu arada ortaya bir haksızlık çıktı. Bu haksızlık, 1974 tarihli Af Yasası'nda yer alan "Cezaları 24 yıl ağır hapse çevrilenlerin

şartlı salıverilmelerinde dışarıda geçirecekleri 1/3 süre, çevrilen bu ceza üzerinden hesaplanır" kuralından kaynaklanmaktaydı. Çünkü, Af Yasası, "Şartlı salıverme süresini, müebbet hapsin karşılığı olarak kabul edilen 36 yıl üzerinden değil, 24 yıl üzerinden hesaplarım, 36 yılın üçte biri 12, 24 yılın üçte biri 8 yıldır" diyordu.

Bu ne demekti? Bu, cezası 24 yıla indirilen "müebbet hapis hükümlüsü"nün "şartlı salıverme" süresinin hesabında bir ölçü. öteki süreli cezalara çarptırılmış mahkumlar için başka ölçü getirilmesi demekti.

1978 tarih ve 2148 sayılı "İnfaz Yasası'na Ek Yasa"nın uygulanmasıyla birlikte, bu adaletsizliğin giderilmesi amacıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvuruldu. Anayasa Mahkemesi, başvuruyu haklı bularak, "Cezaları 24 yıla çevrilen müebbet hapis hükümlülerinin şartlı salıverme süreleri, 24 yılın üçte biri olan 8 yıl üzerinden hesaplanır" yolundaki Af Yasası'nın konuyla ilgili maddesini iptal edince çeşitli ağır ceza mahkemeleri, arka arkaya cezaları 24 yıla indirilmiş müebbet hapis hükümlülerini salıverdiler.

Ağır Ceza Mahkemeleri, "Bu hükümlülerin şartlı salıverme süreleri dolmuştur" diye kararlar verirken, şu yasal kurallara dayanmaktaydılar:

Hükümlüye önce 647 sayılı İnfaz Yasası uygulanır ve 36 yıl üzerinden hesap gören müebbet hapis cezasının "şartlı salıverme süresi" bulunur. 36 yılın üçte biri 12 yıldır. Bu 36 yıldan düşülür: Geriye 24 yıl kalır. Bundan sonra, 647 sayılı yasaya ek olarak çıkarılmış bulunan 1978 tarihli ve 2148 sayılı yasada yazılı indirimler uygulanır Bu indirimler, her ay için 6 gündür. Bu indirim yapılırsa, geriye 19 yıl 3 ay 7 gün kalır. Bu süreden 1803 sayılı Af Yasası'nın getirdiği 12 yıllık ceza indirimi de düşürülürse, 7 yıl, 3 ay 7 gün cezaevinde kalmış bulunan hükümlü salıverilir.

Çeşitli Ağır Ceza Mahkemeleri'nin, birbirlerinden ayrı ve habersiz olarak verdikleri aynı nitelikteki kararlar, hiç şüphesiz yasalara uygundu ve bir haksızlığı da gidermiş oluyordu.

Sakarya Savcılığı, bu uygulamanın yanlış yapıldığını ileri sürerek, bu yolda uygulama yapan Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararının kaldırılması için Kocaeli Ağır Ceza Mahke-

mesi'ne başvurmuş; bu başvurunun reddedilmesi üzerine konu Adalet Bakanlığına yansıtılmıştır. Adalet Bakanlığı çok seyrek başvurulan bir yolu zorlayarak, "yazılı emirle bozma" adı verilen, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 343'üncü maddesine dayanarak, konuyu Yargıtay'a götürmüştür.

Yargıtay Birinci Ceza Dairesi çeşitli Ağır Ceza Mahkemeleri'nce yapılan uygulamayı tersine çevirmiş ve sürelerinin hesabında şu yolu izlemiştir.

Müebbet hapis hükümlüsüne önce 647 Sayılı İnfaz Yasası uygulanır 12 yıllık şartlı salıverme süresi düşülür. Bu süre 12 yıldır. Geriye 24 yıl kalmıştır. Bu ceza tutarından, Af Yasası'nda öngörülen 12 yıllık indirim düşülür. Geriye 12 yıl kalmıştır. Bu 12 yıllık cezaya, yeni çıkarılan 1978 tarih ve 2148 sayılı "İnfaz Yasası'na Ek Yasa" uygulanarak, her ay için 6 gün indirilir. Geriye kalan ceza, 9 yıl 7 ay 6 gündür. Yargıtay'ın kararına göre, 9 yıl 7 ay 6 gün cezaevinde kalan hükümlü salıverilecektir.

Görülüyor ki, ağır ceza mahkemelerinin kararlarıyla, Yargıtay Birinci Ceza Dairesi kararları arasında, hükümlü zararına 2 yıl dört aylık bir ceza farkı doğmaktadır.

Çapraşık görünen bu hesapları yaptıktan sonra, "Şimdi ne olacak" diye sorabiliriz. Evet şimdi ne olacak?

Bu kargaşaya yol açan başvuru, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 343'üncü maddesine dayanılarak yapılmıştır. Bu madde, yasa uygulamasında görülen yanlışlıkların düzeltilmesi amacıyla konulmuştur. Kural şudur: Bu başvuru sonunda verilen karar hükümlü zararına ise, karar uygulanmaz, lehte ise uygulanır. Bu kural, davanın özünü çözümleyen kararlar için kesinlikle geçerlidir. Aynı madde, davanın özünü çözümlemeyen kararların yeniden inceleme konusu olacağını ve bu inceleme sonunda "icap eden kararın verileceğini" belirtmektedir

"Şartlı salıverme süreleri"nin hesabıyla ilgili kararlar, "davanın özüne ilişkin" sayılabilir mi? Bu konuda Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun çelişik kararları vardır. Ceza Genel Kurulu'nun 1936 yılında aldığı bir karar, af ve davadan vazgeçme gibi kararların "davanın özüyle ilgili" olduğu yolundadır. 1962 tarihli bir başka karar da bu tür kararları davanın özüyle ilgili görmemektedir. Ne olursa olsun, hükümlü yararına sonuç doğurucu böyle bir maddenin, olayımızda hükümlülerin aleyhine sonuç doğuracak biçimde uygulanması, yasanın amacına ters düşecektir.

Adalet Bakanlığı'nın, yalnızca bir sanık için yapılan uygulamayla ilgili Yargıtay kararını temel alarak genelge yayınlaması ve "Bu durumda olanların hepsini yeniden tutuklatmak için gerekli başvuruları yapın" demesi, yasa kurallarına ters düştüğü gibi "Anayasa'nın 132. maddesinde yazılı" hiç bir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz" kuralıyla da çatışmaktadır. Savcılara, "Bunları tutuklamazsanız, hakkınızda kovuşturma açarım" diye gözdağı vermek, savcılıklar kanalıyla yargıçlara bir çeşit "tavsiye ve telkin" yapmak demektir.

Çeşitli Ağır Ceza Mahkemeleri'nin ceza sürelerini hesaplarken izledikleri yol yasalara uygundur. Öyle sanıyoruz ki, burada bir "adli hata" yapılmaktadır ve bu "adli hata" Yargıtay 1 Ceza Dairesi'nin kararı ve bu kararı geçmişe dönük olarak aleyhte uygulamak isteyen Adalet Bakanlı'ğının tutumundan kaynaklanmaktadır.

Adı "Adalet" olan Sayın Bakanlığın bu uygulamayı bir an önce durdurmasını bekliyoruz.

(Cumhuriyet, 31 Ağustos 1979)

BU KADARI OLMAZ!

Şu satırlar, "Doç. Dr. Kurt Karaca" takma adını kullanarak "Milliyetçi Türkiye" başlıklı bir kitap yayınlayan Prof. Dr. Fikret Eren'indir:

- Kollektivist sistem, kapitalist sistemin tam tersidir. Uygulamada Marksist-sosyalist temele oturan kollektivist sistem, üretim araçlarının özel mülkiyetini reddeder. Tarım toprakları, makina, fabrika ve binalar üzerinde devletin kollektif mülkiyetini tanır. Bu sistemde bütün üretim araçları devletin malıdır. (Milliyetçi Türkiye, 4. bas. s: 80)

Şimdi de 12 Mart döneminde beraatla sonuçlanan "Türkiye Öğretmenler Sendikası" davasının Yargıç Yüzbaşı Baki Tuğ tarafından hazırlanan iddianamesinin bir bölümünü okuyalım:

- Marksist-sosyalist sistem, kapitalist sistemin tam tersidir. Uygulamada Marksist-sosyalist temele oturan kollektivist sistem, tarım toprakları makina. fabrika ve binalar üzerinde mülkiyet hakkını devlete tanır. Kısaca kollektivist sistem, üretim araçlarının özel mülkiyetini reddeder. Bunları devletleştirir (Ankara Sıkıyönetim Savcılığı, sayı 971/32, esas: 971/133 s: 40)

Kitabın yukarıya aldığımız bölümü, "Kollektivist sistemde emek hür değildir" diye devam etmektedir. İddianamenin yukarıda okuduğunuz bölümü de böyle başlamaktadır.

- Marksist sosyalist sistemde emek hür değildir.

"Milliyetçi Türkiye" kitabı, MHP'nin "Gayriresmi ideolojik" yayınıdır. Kitabın ele aldığı görüşler, MHP'nin ideolojik görüşleridir. Ve askeri Savcı Baki Tuğ, bu kitabı kelime kelime iddianamesine almıştır. "Dipnotu koymuş mu" diyeceksiniz. Hayır koymamıştır.

Devam edelim mi? Önce kitaptan bir alıntı yapalım:

Kapitalist ekonomi sistemi, üretim araçlarının mülkiyet hakkını fertlere tanır ve serbest teşebbüs esasını kabul eder. (Milliyetçi Türkiye, s: 75)

İddianameye dönelim:

- Liberal-kapitalist sistem, üretim araçlarının mülkiyet hakkını fertlere tanımakla, serbest teşebbüs esasını kabul etmektedir. (iddianame s:38)

Bir bölüm daha okuyalım. Kitap şöyle diyor:

- Kapitalist sistem. teknik organizasyona önem verir. Yeni teknik buluşlar ve yeni makinalar aranır. Bu buluş sonunda arzu edilen sadece kâr olduğa için, işletmede daha az işçi çalıştırılması, binnetice işsizliğin artması üzerinde fazla durulmaz. (Milliyetçi Türkiye, S: 76)

Şimdi aynı bölümü iddianameden okuyalım:

Kapitalist sistem teknik organizasyona önem verir. Yeni teknik buluşlar ve imkanlar arar. Yeni teknik buluşlar ve imkanlar sonunda, işsiz kalacak işçilerin artması üzerinde durmaz. Çünkü onun için mühim olan azami kâr sağlamaktır. Kârdan başka birşey düşünmez. İşçi bu sistem için kâr vasıtasıdır. İşçinin insan oluşu ikinci plandadır. (İddianame S. 39)

Herhalde daha başka örnek vermek gerekmez. Baki Tuğ'un iddianamesinin önemli bölümleri; "Milliyetçi Türkiyc" adlı kitabın kelime kelime aynısıdır.

Bir başka askeri savcı da kalksa hazırladığı iddianame için Türkiye İşçi Partisinin ya da CHP'nin görüşlerini yorumlayan bir kitaptan kelime kelime kopya çekse, buna ne denir? Buna ne denecekse, Baki Tuğ'a da aynı sözlerin söylenmesi gerekir.

Sıkıyönetim Mahkemesi kararlarına "Siyasal kararlardır" diye kara çalmaya çalışanların ne tür iddianameler özledikleri anlaşılıyor, değil mi?

"Bu kadarı da olmaz" diyeceksiniz; Olmaz ama oluyor işte...

(Cumhuriyet, 1 Eylül 1979)

IVIR-ZIVIR SORULAR

Bazı soruların sık-sık sorulması can sıkar, bilirim. Şimdi burada, "Yahu sahi, ne olmuştu Yahya'nın aldığı 20 milyon lira" desem, "Aman canım" deyip içinizden söylenirsiniz:

- Başka konu yok mu?..

Ne bileyim ben "Ülkü Ocakları Genel Başkanı'na silah veren yüzbaşılar ne yapıyorlar şimdi" diye sorsam, "Bu konuyu karıştırmaktan bıkmadın mı" diye soranınız çıkacaktır.

Burası Türkiye ve Türkiye "Yağma Hasanın böreği" Sormayacaksın; sorup, birtakım "büyüklerin" canlarını sıkmayacaksın. Alıp eline kalemi, "Partiler biraraya gelsinler" gibisinden iki satır attıracaksın, oldu bitti:

- Biraraya gelsinler efendim...

Peki, nasıl biraraya gelsinler? 12 Mart günlerinde nasıl biraraya gelmişlerse, öyle. "Milli birlik ve beraberlik" falan deyip biraraya gelinir, ne var şunun alt tarafında?

Ne mi var? Alt tarafında Metin Toker var. Baksanıza adam, "Geniş taban da geniş taban" diye tutturmuş; alın size fıstık gibi Başbakan!..

Ben bugünlük bu konularla pek ilgili değilim. Benim aklıma takılmış ıvır-zıvır sorular var. "Ne gibi sorular" diyeceksiniz. Sıralayım:

Efendim ben, Demirel'in 3 Haziran 1977 günü Ecevit'e yazdığı ihbar mektubunda adı geçen gizli örgütleri merak ediyorum. Bu örgütleri Demirel'den başka bilen yok. Neyin nesi, kimin fesiydi bu örgütler?

Sonra efendime söyleyeyim ben, Lockheed rüşvet olayı ile ilgili soruşturmanın nerede takıldığını, niçin tıkandığını, bu soruşturmayı kimin yürüttüğünü merak ediyorum.

Bir başka merakım da şu: Odalar Birliği Başkanı Sezai Dıblan Beyefendi, dört milyon kadar tutan "örtülü ödeneği" birtakım yazar ve çizere dağıtmış. Ne için? "Özel sektörün devamlı ve dinamik müdafaası için..." Ne demekse o?!..

Acaba Sezai Beyefendi bu paraları kimlere dağıtmış? Gerçi özel sektör güzel sektördür, kimin eli kimin cebinde belli değildir ama, ne yapayım merak ediyorum işte. Sezai Bey, acaba kimlere verdi bu paraları?

Sorular sormak hep can sıkar. Madem bu kadar can sıktım, bir soru daha sorayım:

Şu ünlü devlet dolandırıcısı ve Yahya Demirel'in ortağı Mıgırdıç Şellefyan'ın Ziraat Bankası kasalarındaki her türlü belgesi "imha" edilmiş. Şimdi Mıgırdıç ile ilgili tek belge yok. İyi mi?!..

Ben bunu, İstanbul Üçüncü Ticaret Mahkemesi'nin 975/434 sayılı dosyasından öğrendim. Nasıl mı? O da "meslek sırrı" efendim.

Kim yok etti dersiniz Mıgırdıç'ın belgelerini?

Dedim ya, çok can sıkıyoruz, çok.

Not:

UNESCO'nun düzenlediği bir gazetecilik seminerine katılmak üzere Özbekistan'ın başkenti Taşkent'e gidiyorum. Bu nedenle bir süre yazılarıma ara vereceğim. On gün sonra görüşmek üzere hoşça kalınız.

Uğur MUMCU

(Cumhuriyet, 3 Eylül 1979)

BUGÜNÜN DÜNÜ

Yurt dışından Türkiye'ye döner dönmez harflerinden kan sızan satırlarla karşılaştık. Adana'da TİP eski İl Başkanı Ceyhun Can ve hemen ardından da Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Fikret Ünsal öldürülmüş. Ve sonra haberin ayrıntıları ve olay üzerinde yorumlar ve tepkiler...

Türkiye, yabancı basında hep kanlı olaylarla anımsanıyor. Yabancı gazetelerde Türkiye adına rastladınız mı, ardından "Türkiye'de üç kişi daha öldürüldü" gibi satırları okuyorsunuz. Türkiye adı, uğursuz çağrışımlarla, kan, cinayet, kargaşa ve terörle eş anlamda kullanılıyor artık.

Peki ne olacak bu işin sonu? Önümüzdeki pıhtılaşarak akan bu kan selini, on altı, on yedi yaşlarındaki çocukların "Canım sıkılıyordu adam öldürdüm" gibisinden açıklamalarıyla yorumlamak kimine kolaylık ve gönül rahatlığı verir, verir ama şu gerçeği anlayalım: olayların kökeni bugünde değil dündedir.

Evet dündedir.

Niçin dündedir? Gençleri, adına "komando kampları" denen silahlı eğitim merkezlerinde yetiştirenler, bir bir ortaya çıkarılıp cezalandırılmadan bu olayların dününü, önceki gününü anlamaya olanak yoktur. Kim kurmuştu bu kampları? Bu kamplara kimler para yardımı yapmıştı? Kimler desteklemişti bu suç örgütlerini?

Ve devletin Milli İstihbarat Örgütü, bu silahlı eğitim kampları için ne gibi "istihbarat" çalışmaları yapmıştı? Bu kamplar hakkında raporlar veren namuslu MİT elamanları, neden, nasıl ve ne yolla örgütten "tasfiye" edilmişlerdi? Arayan, soran yok mu, olmadı mı, olmayacak mı?!..

Bizim "karınca ezmez" CHP'lilere hiç sormayın bu soruları hiç! "Saygılar, saygılar, saygılar efendim" demekten ve partiiçinde birbirlerinin kuyularını kazmaktan başka bir işe yaramazlar pek.

Devletin istihbarat örgütleri ne yapıyor? İki yılda ele geçen silah ve mermilerin piyasa satış fiyatı iki milyar Türk lirasını buldu. Daha önceki gün Karadeniz yakınlarında bir milyondan fazla kaçak mermi ele geçti. Nereden geliyor bu "değirmenin suyu" nereden!?!

Nereden geldiğini araştıranlar da ilginç sürprizlerle karşılaşıyorlar. "Silahı kaçakçısıdır" diye yakalanıp, tutuklananlar, birkaç gün sonra salınıveriyorlar. Bir de bakıyorsunuz, bu kaçakçıların avukatları, 12 Mart'ın işkenceli sorgularına adları karışmış emekli askeri yargıçlar. Hey, canına yandığımın dünyası be!..

12 Mart öncesi binbir türlü kargaşanın ortasında silahlı devrim yolunu seçmiş gençleri, yasaları paşa gönüllerince zorlayarak darağaçlarına yollayanlar, kanlı silahlı sağcı eylemcilerin dosyalarını nasıl kapatmışlardı ve niçin kapatmışlardı, bugün daha iyi anlaşılmıyor mu artık?!

Seçim sonrasında kurmayı düşündükleri yeni yönetim için seçim sandığını bu kan selinde yüzdürmeyi ve terörü Ekim ayına doğru daha da tırmandırmayı "strateji" kabul etmiş silahlı örgütlerle karşı karşıyayız; on yedi yaşındaki tüysüzlerle değil!..

(Cumhuriyet, 14 Eylül 1979)

SAYIN AKDOĞAN'A...

Cumhuriyet Başsavcısı sayın Kazım Akdoğan önümüzdeki günlerde yaş dolumu nedeniyle emekliye ayrılıyor. Kendisine sağlık, esenlik, mutluluk dolu günler dileriz.

Sayın Akdoğan, bilindiği gibi engin hukuk bilgisi, derin araştırma yetenekleri ve gelmiş geçmiş cumhuriyet başsavcılarıyla kıyaslanmayacak önseziler ile çok değerli bir hukukçudur. Böylesine olağanüstü nitelikleri üzerinde toplamış bir hukukçunun etkin görev alanından ayrılması, hiç kuşkusuz, hukuk dünyası için giderilmesi olanaksız boşluklar yaratacaktır.

Bilindiği gibi, siyasal partiler hakkında dava açma yetkisi Cumhuriyet Başsavcı'sına tanınmıştır. Hiçbir devlet görevlisinin başında resmi ad olarak "Cumhuriyet" sözcüğü bulunmaz. Cumhuriyet savcıları ve Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet'in temel niteliklerini korumak üzere görevlendirilmiş kamu görevlileridir. Bu yüzden "Cumhuriyet'in bekçisi" sayılırlar.

Cumhuriyet Başsavcısı sayın Kazım Akdoğan, görev süresi boyunca, "Cumhuriyet bekçiliği" görevini büyük duyarlıkla yürütmüş, örneğin genel kurullarını zamanında toplamayan siyasal partiler hakkında duraksamaksızın dava açmıştır.

Sayın Akdoğan'ın kılı kırk yaran bu titiz hukukçuluğunu, siyasal partiler hakkındaki suç duyurularında da görüyoruz. Saygıdeğer Cumhuriyet Başsavcısı, Milliyetçi Hareket Partisi'yle ilgili olarak çeşitli Cumhuriyet Savcılıkları'nca düzenlenen dosyaları olağanüstü duyarlılıkla incelemektedir. Sayın Akdoğan, üstünkörü araştırmalarla yetinmediği için bu gibi soruşturmaları derinleştirerek sürdürmektedir.

Ama ne yazık ki dosyalar üzerindeki incelemeler bitmeden sayın Akdoğan emekliye ayrılmaktadır.

Hukukçu olarak övünç kaynağımız olan değerli hukukçu Kazım Akdoğan, eğer önümüzdeki ay emekliye ayrılmamış olsaydı, hiç şüphemiz yoktur ki MHP hakkındaki soruşturmalar tamamlanacak ve Anayasa Mahkemesi'ne dava açılacaktı. MHP hakkında dava açılmasını geciktiren etken, sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nın dosyalar üzerindeki olağanüstü titiz araştırma alışkanlığıdır.

Böylesine titizlik gösteren bir Cumhuriyet Başsavcısı olmasaydı, belki de şimdiye kadar MHP hakkında çoktan dava açılacak ve bu parti hakkında temelli kapatılma kararı verilecekti.

Silahlı eğitim kampları konusunda 1968 yılında, tam on bir yıl önce başlayan inceleme, sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nın olağanüstü duyarlık, derin hukuk bilgisi ve önsezi yeteneği ile derinleştirilerek sürdürülmüş, ancak ne yazık ki, sayın Akdoğan bu konularda tam bir kanı sahibi olmadan yaş dolumu nedeniyle emekliye ayrılmak zorunda kalmıştır.

Ülkemizin özgürlük ve barış dolu günleri içinden, saygın hukukçu, değerli hukuk bilgini, saygıdeğer Kazım Akdoğan'a "vicdan huzuru" ile mutlu günler dileriz.

Tek üzüntümüz, sayın Akdoğan'ın yıllarca üzerinde çalıştığı dosyalar hakkında kesin görüşe varmadan emekliye ayrılmış olmasıdır.

(Cumhuriyet, 15 Eylül 1979)

PAZARLIK

Geçen gün Türk Hava Yolları terminaline giderek, İzmir'e uçak bileti ayırtmak istedim. Bilindiği gibi artık uçak biletleri elektronik aygıtlar aracılığı ile ayrılıyor. Böyle olunca da herşeyin

düzene gireceği sanılıyor. Ben de saf saf düşündüm. "İkinci yedeksiniz" deyince eşyamı alıp havaalanına gittim. Bekliyorum ki sıram gelsin. Yok, gelmiyor. Merak edip, sordum.

- Elektronik beyne göre ikinci yedek olarak yazıldım, acaba sıram gelmedi mi?

Görevli hostes elindeki listeye bakarak, "Hayır, adınız burada yok" deyince şaşırdım. "Ama" dedim, "Elektronik beyine öyle yazılmıştı..."

Sonra, işin içyüzünü öğrendim. Meğer, havaalanındaki elektronik aygıt bozukmuş. İşbu nedenle yolcu listeleri yine telefonla alınıyormuş. Bu yüzden bazı karışıklıklar oluyormuş. Olur a...

"Kel başa şimşir tarak" mı dersiniz, "Ayranı yok içmeye" diye mi başlarsınız, bilemem. Bildiğim şu:

Bu elektronik beyin gibi duyarlı araçları yapanlar, Türkiye'deki voltaj düşüklüğünü hiç hesaba katmadıkları için, bu gibi araçlar Türkiye'de hemencecik bozuluveriyor. Eee, tabii, 220 volta göre çalışması gereken araçları saatten saate 120, 130, sonra efendim yeniden 200 belki de zaman zaman 240'a inip çıkan voltajla çalıştırırsanız, böyle olur.

Bilindiği gibi, çokpartili hayatımıza parlak insan beyni pek dayanamıyor, beyin sindirim sisteminden başka işlevlere dönünce, bu beyni yok etmek için yükleniyoruz. İnsan beyninin hayırlısıyla hakkından geldik, şimdi, beynin "aşırı cereyan" ile çalışan elektroniğine de alışamıyoruz pek. Yakında, bu beyinleri de hep birlikte gözaltına alırız, olur biter.

İlgililerin yaptığı açıklamaya göre son maden kazası da şehir cereyanının kesilmesi nedeniyle meydana gelmiş; şehir cereyanı kesilmiş, bu yüzden madene temiz hava verecek aygıt çalışmamış, bu arada jeneratör de devreye sokulmamış.

Olacak iş değil bunlar ama, burası Türkiye'dir. Tüfek icad olunca mertlik bozuldu. Bunu Köroğlu aracılığı ile bir türkü ile saptayıp, dünya kamuoyuna sunduk. Fakat elektrik icad olunca ne yapacağımızı şaşırdık, bir türlü alışamadık doğru dürüst voltaja.

Şu "şehir cereyanı" denilen şakacı elektrik akımını, kontrgerilla işkencecileri bile kullanmasını öğrenememişlerdi de, ikide birde sanıklara gereğinden fazla cereyan verirlerdi. Hatta, bu yüzden ölen de olmuştur. Y.a öyle işte!..

Bu voltaj düşüklüğünden elektronik araçlar bozulur, elektronik beyinler çalışmaz, buzdolapların motorları patlar, televizyonlar bozulur, elektrikli mutfak eşyaları bozulur.

Büyüklerimiz kusura bakmasınlar ama elektrikli araçları çalıştırmasını öğrenemezsek, "Batı demokrasisi" denilen duyarlı aracı nasıl çalıştırırız acaba?.. Bunlar önce altyapı işi, sonra üstyapıda hüner işi!..

Bu soruları, voltajın normal olduğu zaman bir elektronik beyine sorup öğrensek. Yoksa başka türlü öğrenmenin olanağı yok...

(Cumhuriyet, 16 Eylül 1979)

KÖKÜ NEREDE?

"Türkçü İntikam Tugayı" adı verilen sağ terörist örgütün "İnfaz Komutanı" olduğu söylenen ülkücü Cengiz Ayhan'ın, Mersin'de görevli Başkomiser Ömer Cengiz'in evinde gizlendiği ileri sürülüyor. Haber doğruysa, bundan sonra yapılacak soruşturmalarla bu tür örgütlerin nerelere dayandığı ortaya çıkarılabilir. Fakat korkarız ki, araya seçim hayhuyu girince bu dosya da unutulur gider!..

Bu gibi ilişkiler üzerinde derinlemesine durmak gerekiyor. Şimdiye kadar benzer dosyalar üzerinde yeterince durulmadığı için bu kanlı olayların önü arkası alınamamıştır

Böylesine konular açılınca, hemen "Ülkü Ocakları'na silah veren yüzbaşıları" anımsamamak elden gelmiyor. Silahlı Kuvvetler'de görevli iki subay, nasıl olur da silahlarını Ülkü Ocakları Genel Başkanı ile MHP Gençlik Kolları Genel Başkanı'na verirler? Hadi verdiler diyelim, bu silahlarla üzerinde üniforma taşıyan bir yedeksubay doktor öldürülür ve bu subaylar kanlı silahları bellerine takarak görevlerine nasıl devam edebilirler?..

Evet, söyler misiniz, gelmiş geçmiş İçişleri Bakanları ve Jandarma Genel Komutanları; nasıl bir hoşgörüdür bu?!

Üç-beş solcu kitap okudu diye, "Subay Sicil Yönetmeliği"nin acımasız kurallarına çarptırılıp, yirmi dört saat içinde Silahlı Kuvvetler'den atılmış bunca genç subay ortadayken, ülkü-

cü katillere silah dağıtan subaylara kim kolkanat germiştir yıllarca?

Şu koskoca Türkiye Cumhuriyeti içinde bir tek devlet görevlisi çıkıp, "Ülkü Ocaklarına silah veren yüzbaşılar" dosyasına el sürmeye cesaret edemiyorsa, bu "Hukuk Devleti" kime karşı nasıl savunulabilir?

O kadar saf değiliz; bu soruları, MC hükümetlerinin İçişleri Bakanları yanıtlasın diye beklemedim. İstedim ki, CHP hükümeti gelsin, bu dosyalar hakkında soruşturma açsın ve bu yüzbaşıları koruyan görevlileri de ortaya çıkarsın. Bu amaçla bu köşede sık sık yazılar yazdık. Fakat ne yazık ve ne ayıp ki üzerlerine serpilmiş "ölü toprağı" altından sağa sola "saygılar sunan" CHP hükümeti de susmayı yeğledi. Ara sıra bakanlardan şu yanıtları da aldık:

- Haklısın ama...

"Ama" ne?.. Aması ne bu işin?!..

Ülkücü teröristlerin devlet içinde görevli adamları ve yandaşları vardı. "Ülkü Ocaklarına silah veren yüzbaşılar dosyası" bu ilişkileri en somut biçimde ortaya koymaktaydı. Şimdiye kadar bu dosya üzerine gidilmiş olsaydı, bugün birçok gizli ilişki de ortaya çıkarılacaktı. Bu konu üzerinde bu kadar ısrarlı durmamızın nedeni buydu.

Bu konuyu ortaya attıktan sonra, çok sayıda "tehdit mektupları" aldık; fakat CHP'li bakanlara bile bu işin ciddiyetini anlatamadık! Anlatamadık ve bu yüzbaşılar bellerinde kanlı cinayet silahları, altlarında son model Mercedes arabalarla 30 Ağustoslar'da terfi ede ede bugüne kadar geldiler. Vicdanı sızlayan yok mu hiç? Yok mu? Yok mu? Yok mu?!..

Ülkücü teröristler, katiller suç işledikten sonra kaçabiliyor ve nasıl gizlenebiliyorlar? İşte bu yollarla; birtakım resmi görevlilerden silah sağlayarak ve güvenlik görevlerinin evlerinde gizlenerek...

Ülkücü katili gizleyen Başkomiser dosyasının, "Ülkü Ocaklarına silah veren yüzbaşılar dosyası" gibi gürültüye gitmesinden korkarız.

(Cumhuriyet, 17 Eylül 1979)

TAŞKENT SEMİNERİ

ÖZBEKİSTAN Sovyet Cumhuriyetinin başkenti Taşkent'te, dünyanın dört bir ucundan gelen gazeteciler, ünlü öğretim üyeleri, basın ve yayın kuruluşu yöneticileriyle birlikte günümüzde gazeteciliğin karşılaştığı koşulları tartıştık.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'nun Sovyetler Birliği komitesince düzenlenen toplantıya Asya ve Afrika ülkeleri yanında kapitalist ve sosyalist ülkelerden gelen temsilciler katılmaktaydı. UNESCO Genel Sekreteri M. Bow'ın da katıldığı toplantıda, "Uluslararası Yeni Haber Düzeni" konusunda ilginç görüşler ortaya atıldı.

Toplantıda birbiri ardından ileri sürülen görüşleri dinlerken, Kurtuluş Savaşı'mızı anımsadım. Batı basını Kurtuluş Savaşını "bir avuç asinin" örgütlediği bir eylem olarak sunmuyor muydu?.. Anadolu Ajansı, Türk Kurtuluş Savaşı'nın sesini duyurmak için kurulmuştu ve dünya kamuoyuna Türk halkının canı ve kanı pahasına yürüttüğü Kurtuluş Savaşı'nı duyurmayı amaçlıyordu.

O günlerde batı basını, sömürgeciliğe, emperyalizme karşı ulusal bilinçle örgütlenen Kurtuluş Savaşı'mızı gölgelemek ve karalamak için bütün basın hünerlerini kullanıyordu.

Asya ve Afrika ülkelerinden gelen delegeler özellikle batılı haber kaynaklarının yarattığı "haber tekelciliği" üzerinde duruyor ve "kültürel yayılma"ya karşı önlem alınmasını istiyorlardı. Hele hele Afrika'dan gelen zenci delegelerin konuşmaları, birer acı çığlık gibiydi. Sömürgeciliğin acılarıyla kavrulmuş bu kara derili insanlar, emperyalizmin ekonomik cenderesinden sonra şimdi de "kültür emperyalizmi"nin sinsi yayılma alanlarını mayın tarlaları gibi bir bir işaret ediyorlardı.

Seminerde etkili konuşmalardan birini, California Üniversitesi öğretim üyelerinden Amerikalı Profesör Harbert Schiller yaptı. Amerikalı Profesör'ü bizim ilkel sağcılar dinlemiş olsalardı, hemen "Komünist, komünist" diye yaygaraya başlarlardı.

Prof. Schiller, kitle iletişim araçlarının ulaştığı tekniğin gelişmekte olan ülkeleri olumsuz yönde etkilediğini ve batının bu teknik üstünlük aracılığı ile gelişmekte olan ülkeleri "ideolojik etki" altında bıraktığını ileri sürmekteydi. Amerikalı Profesör,

"yeni-sömürgecilik" olarak adlandırdığı, Batı'nın yayılma politikasının yalnızca haberleşme konusunda değil, hayatın birçok alanında görüldüğünü de söylüyordu.

Prof. Schiller konuşmasını şöyle bitiriyordu:

İşte bunun içindir ki, ulusal bağımsızlık çok önemli bir konudur. Batı hiçbir zaman "ulusal bağımsızlık" isteyen ülkelerden hoşlanmamıştır.

Amerikalı Profesör'den sonra, Finlandiyalı Prof. Kaarle Nordensreng'in yaptığı konuşma bütün delegelerce ayakta alkışlanıyordu. Ne diyordu Finlandiyalı Profesör? Şunları söylüyordu:

- Bizler, üniversitelerde gazetecilik alanında dersler verip, öğrenciler yetiştiriyoruz. Ama biliyorum ki, gazetecilik alanının gerçek öğretmenleri, profesörleri, görüşlerinden dolayı cezaevlerinde yatan gazetecilerdir. Onlar cezaevlerinden çıktıktan sonra, bizler onların öğrencileri olacağız.

Bu gibi toplantılarda Türkiye'nin nasıl bir boşlukta olduğu daha iyi anlaşılıyor. Batı bloku karşısında önemsiz bir ülkeyiz. Sosyalistler karşısında batının uysal başlı bir uydusuyuz. "Üçüncü Dünya" ise bizlere kırgın! Söz açılınca, "Nerede Atatürk Türkiyesi?.." diye acı acı sitem ediyorlar.

"Uluslararası Yeni Haber Düzeni", bizim gibi ülkelerin kendi ulusal ajanslarını güçlendirmeleri ve dünyanın bütün ülkeleriyle serbest haber alışverişi yapmalarına bağlıdır.

Sosyalist ülkeleri, Asya ve Afrika'daki ulusal kurtuluş savaşlarını, biz Türkler yıllarca kimlerin gözlüğü ile gördük, bir düşünür müsünüz?!..

(Cumhuriyet, 18 Eylül 1979)

TEMEL GÖREV

Batı Demokrasileri'nde niçin "düşünce suçu" diye adlandırılan suç türlerine neden rastlanmaz?.. Rastlanmaz, çünkü bu gibi ülkelerde hoşgörü binbir türlü deneyin imbiğinden geçmiş ve kalıcı bir niteliğe, bir değer yargısına dönüşmüştür. Kaldı ki, düşünceyi suç saymanın hukuk alanında belirli, somut ve inandırıcı bir ölçüsü de yoktur. Her zaman verdiğimiz örneği

yeniden anımsatırsak, örneğin kim kime göre "aşırı" sayılır? "Aşırı sağ" ile "aşırı sol" olarak adlandırılan siyasal düşüncelerin "orta noktası" neresidir? Ve daha da önemlisi, "aşırı" sayılan her iki siyasal düşünceye eşit uzaklıktaki "orta nokta" hangi hukuk verisiyle, hangi fizik ya da geometri ölçeği ile ölçülüp belirlenebilir?.

Günümüzde suç sayılan ve sayılması gereken, silahlı eylemlerdir. Çünkü düşünce suçlarının tersine, burada suç somuttur, ortadadır, kanıtlar elle tutulur gibidir.

Sözü şuraya getirmek istiyorum: Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, "Dostlar Tiyatrosu" tarafından sergilenen ünlü yazar Bertolt Brecht'in bir oyununu yasaklamıştır. Daha önce Ankara'da üç ay sahnelerde kalan bir oyunun birdenbire yasaklanması, ister istemez değişik yorumlara yol açmaktadır. Niçin dün değil de bugün?

Bu gibi yasaklamalar ve bu tür işlemler, Sıkıyönetimi temel amacından, silahlı eylemleri önlemek ve işlenmiş suçları karara bağlamak amacından alıkoyar. Silahlı eylemcilerin yakalanıp yargılanmalarında azımsanmayacak başarılar elde eden Ankara Sıkıyönetim komutanlığının bu tür işlerle meşgul edilmesi; bu başarıların gölgelenmesine yol açmaz mı acaba?.

Bu oluşumu yerinde ve zamanında görüp, anlatmak; eleştiri ve özeleştirileri bu noktada yoğunlaştırmak sanırım çok yararlı olacaktır. Çünkü eleştirisiz ve denetimsiz "kamu kudreti" hepimiz biliriz ki, sonunda bu "kamu kudretini" kullananları zedeler; öncelikle onları yıpratır.

Sıkıyönetim'in ilanından sonra, sivil mahkemeler ellerindeki bütün davaları, hiçbir hukuksal araştırma yapmadan doğrudan doğruya Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne göndermişler ve Sıkıyönetim Mahkemeleri bu dosya yağmuru altından kalkmak için geceli gündüzlü çalışmışlardır. Bu dosyaların ayıklanıp, sıkıyönetim gerekçesiyle ilgili olanların alıkonması, ötekilerin yeniden sivil mahkemelere gönderilmeleri aylar sürmüş; bu süre içinde sıkıyönetim boş yere işgal edilmiştir.

Aynı sakınca, Sıkıyönetim'in ilan gerekçesiyle uzaktan yakından ilgili olmayan tiyatro yasaklamaları gibi işlemlerin ön plana geçirilmesiyle de ortaya çıkacaktır. Sanat ürünlerinin yasaklanması gibi işlemlerin güncellik kazanması, sıkıyönetimin temel amacından sapmasına yol açacaktır.

Bu gibi işlemler yerine, silahlı eylemler ile ilgili soruşturmaların daha da derinleştirilmesi ve özellikle kentin giriş ve çıkışlarında silah aramalarının yoğunlaştırılması çok daha yararlı sonuçlar doğuracaktır.

Çünkü terörün böylesine azdığı bir dönemde temel görev, terörizmin kaynaklarını kurutmaktadır.

(Cumhuriyet, 19 Eylül 1979)

DEVLET NEREDE?

Şu tüyler ürpertici habere bakın: "Adana Meslek Lisesini basan iki kişi 6 öğretmeni öldürdü!.."

Kim, kimi niçin öldürüyor? Bu soruyu şimdiye dek bin kez sorduk. Nasıl insanlar ki bunlar, hiç düşünmeden, kılları bile kıpırdamadan, vicdanları sızlamadan adam öldürüyorlar? Kim bunlar? Kim yetiştirdi bunları, kim?! Kimler?! En acımasız savaşlarda bile böylesi görülmez. İnsan kendi özüne nasıl yabancılaşır böyle? Nasıl bir kin bu? Nasıl bir öç alma duygusu bu?!..

Sağcı-solcu kavgası mı? Olamaz! Proleter-burjuva savaşı mı? Bu çağda böylesine rastlanmaz. Ülkücü-devrimci kapışması mı? Yok, yok, yaşanan olaylar, bu kalıpların çok ötesinde bir kanlı kavganın, bir sinsi planın parçalarıdır. Yüzeydeki görüntüler belki böyle; ülkücü-devrimci çatışması, proleter-burjuva çelişkisi, sağcı-solcu çekişmesi... Fakat, özellikle şu dört-beş yıldır, şu uğursuz Milliyetçi Cephe çadırlarının kurulduğu günden bu yana, toplum açıkça bir iç savaşa sürükleniyor. Ve bir plan, her gün adım adım işletiliyor. Bunu görmemek için insanın kör olması gerekir.

Şu Adana, Türkiye'nin en kanlı kenti oldu. Teröristlerin en azılılarının bu kente niçin sığındıkları, bu yöreleri niçin seçtikleri başlı başına bir kuşku kaynağıdır. Teröristler niçin Çukurova bölgesini seçiyorlar? Demek ki, teröristlere kol kanat geren çeteler bu yörelerde karargah kurmuş. Devletin, bütün gücüyle bu yöredeki terörist çetelerin üzerine gitmesi gerekmez miydi şimdiye kadar?

MİT bu yöredeki çeteleri bulup çıkaracak istihbarat gücüne sahip değil midir? Kimdir Adana MİT Bölge Başkanı ve bu-

güne kadar ne gibi istihbarat çalışmaları yapmıştır? Milli Güvenlik Kurulu'nun Adana MİT Bölge Başkanı'nı çağırıp bilgi alması gerekmez miydi? Ya da "karınca ezmez hükümetimiz" MİT Müsteşarı'na "Sayın paşam ne oluyor oralarda" diye soramaz mıydı?.. Sorsa ayıp mı olurdu? Ne olurdu? Kahramanmaraş olayından sonra devlet haberalma birimlerini bu yörelerde yoğunlaştırmış mıdır; yoksa işi oluruna mı bırakmıştır? Eğer devlet, şu "bölünmez, parçalanmaz" diye tanrının günü üzerine övgüler dizdiğimiz şu devlet, üç-beş teröristin hakkından gelemiyorsa, gelemeyecekse, bunu efendice itiraf etsinler, herkes de başının çaresine baksın!

"Devlet" ama nasıl "devlet" bu? Anlamıyorum, anlamıyorum!..

Bütün iş, dönüp, dolaşıp "istihbarat" işine dayanır. CHP hükümetinin ilk işi, MİT'i baştan ayağa kadar değiştirmek olmalıydı. MİT içinde bir sigara tablasının yerini değiştirmeyen bir hükümet, hangi doyurucu haber kaynaklarıyla teröristin üzerine gidecek?

İki yılda iki milyar Türk liralık kaçak silah ele geçirilen bir ülkede bir tek silah kaçakçısı yakalanıp mahkum olmamışsa, ben kendi hesabıma bu "devlet" denilen "kamu tüzel kişisi"ne söyleyecek çok söz bulurum.

(Cumhuriyet, 20 Eylül 1979)

KANLI SALDIRI

Birtakım gizli güçler terörizmi daha da tırmandırmak için yeni hedefler seçtiler. Şimdi de MHP yanlısı Hergün Gazetesi kanlı bir saldırıya uğradı. Bu kanlı saldırıyı nefretle kınar, Hergün Gazetesi'ne geçmiş olsun dileklerimizi iletiriz.

Adana'daki tüyler ürpertici olaydan sonra Hergün Gazetesi'nin saldırıya uğraması, gizli güçlerin yeni stratejilerini sergilemektedir. Sağ ve sol görüntülü terör örgütlerinin aynı yerden yöneltiliyorlarmış gibi şaşılacak bir eşgüdüm içinde olmaları, hiç düşündürücü değil midir? Acaba bu terör, aynı siyasal merkezden mi yönetilmektedir?

Bilmiyoruz, bilemiyoruz.

Önce, Doğu ve Güneydoğu yörelerimizde "Alevi-Sünni" çatışması yaratarak bir iç savaş başlatmak istediler. Bu uğurda çok kan döküldü. Malatya, Tokat ve Kahramanmaraş'ta oluk gibi kan aktı. Bu yoldaki bütün uğursuz çabalara karşın ülke çapında eylemli bir kalkışma olmadı. "Alevi-Sünni" çatışmasıyla içiçe olarak, "Türk-Kürt" kavgasını körüklemek istediler. Bundan bekledikleri sonuç çıkmadı. Seçimler yaklaşırken bu kez, kanlı çatışmaları yeniden büyük kentlere kaydırdılar.

Yöntemleri de çok açık seçik ortadadır. Bir sağcıya karşı bir solcu, bir solcuya karşı bir sağcıyı öldürmek; yani adıyla sanıyla "misilleme" yapmak. Şimdi buna bel bağladılar. Bu "misilleme" ile silahlı eylemlerden uzak duran kimi çevreleri de bu sıcak, kızgın ve kanlı çatışmanın içine sokmak istiyorlar.

Bu seçim ortamında gazetelerin saldırıya uğraması hiç de rastlantı değildir. Çünkü bilinir ki, gazetelere yapılan saldırı kamuoyuna daha geniş ve duyarlı biçimde yansır. Hergün Gazetesi'nden sonra birkaç gazetede daha böyle kanlı saldırılar yönetilirse siyasal kargaşa daha da yoğunlaşır. Bu bir de "misilleme" ile sürdürülürse kimse olayların nerede biteceğini bugünden kestiremez.

Siyasal kargaşa, bu kanlı olaylarla bir "iktidar boşluğuna" doğru yol alıyor. Bu "iktidar boşluğu" kime yarar? 27 mayıs öncesi olayların dört nala gelişmesine bakıp, yeni bir 27 Mayıs bekleyenler aldandılar. Şimdi bu kan denizinden yeni bir 12 Mart'ın doğacağını bekleyip, hesaplarını buna göre yapanlar da aldanacaklardır! Çünkü tarih, her zaman benzer koşullarla yinelenmez. Günlük dildeki atasözü bu toplumsal gelişim için de söz konusudur: "Papaz her zaman pilav yemez!"

İki yılda ele geçen iki milyar Türk Liralık silah ve mermi, terörün gizli ve zengin örgütlerce yönetildiğini ortaya koyuyor.

Ah, sağcısıyla, solcusuyla bunu bir anlamış olsaydık!..

(Cumhuriyet, 21 Eylül 1979)

DR. SÜKAN

Dr. Faruk Sükan'ın beklenmedik bir zamanda hükümetten ayrılması çeşitli yorumlara yolaçıyor. Ecevit hükümetinin temel

direklerinden biri sayılan Sükan'ın seçimlere dört hafta kala "Hadi bana eyvallah" demesi hiç şüphesiz, başta Demirel, AP ve MHP olmak üzere birçok kişi ve çevreyi sevindirmiştir.

Sükan, görevde kaldığı süre içinde birçok yolsuzluk dosyasına el atmış ve elde ettiği sonuçları kamuoyuna açıklamıştı. Dr. Sükan'ın, Demirel ailesine yakınlığı ile tanınan Emin Hattat ve kardeşlerinin sahibi bulunduğu "Hema Şirketler Topluluğu" ile başlayıp, Lockheed rüşvet olayı ile noktaladığı yolsuzluk dosyaları birçok çevreyi tedirgin etmişti.

Hele Dr. Sükan'ın inanılmaz bir cesaretle, bankalar düzenine karşı çıkması ve adları üzerine sağ basında toz kondurulmayan sermaye babalarını eleştirmesi, sermaye çevrelerinde öfkeli tepkilere yol açmıştı. Dr. Sükan'ın kredi yolsuzluğu ve adaletsizliği üzerine yaptığı açıklamalardan sonra Bankalar Yasası'nda değişiklik yapılacağını söylemesi, kapitalist düzenin can damarı olan banka çevrelerinde tepkiyle karşılanmıştı.

Sükan, geçen aylarda, Demirel ailesiyle ilgili yolsuzluk dosyalarını da kamuoyuna sunmuş ve tavrını çok açık-seçik belli etmişti. Bunların hepsi Dr. Sükan'ın övülecek davranışlarıdır.

Sağcı bir partinin ileri geleni; sermaye düzenine nasıl karşı koyardı?. Anti-komünist düşüncelerle yetişmiş bir politikacı mali oligarşiye nasıl böylesine saldırabilirdi?. İşte sorular burada noktalanıyordu.

Başbakan Ecevit, Dr. Sükan'a hiçbir Bakana ve Başbakan Yardımcısına tanınmamış yetkiler vermişti. Öyle ki, Dr. Sükan'ın sözü, Başbakan'ın buyruğu gibi geçerli sayılırdı. Dr. Sükan hükümetten ayrıldığı güne kadar bu ayrıcalığını hiç kötüye kullanmadı. Ve Başbakan Ecevit, Dr. Sükan'ı hemen hemen her davranışında destekledi, ona arka çıktı. Öyleyse bu istifayı nasıl yorumlayacağız?.

Sızan haberlere göre, Demokratik Parti ileri gelenleri, Sayın Cumhurbaşkanı ve Genelkurmay Başkanı'nın 30 Ağustos demeçlerinden sonra 12 Mart gibi bir "ara dönemin" gelmekte olduğunu düşünüp, adımlarını bu olasılığa göre ayarlamayı uygun görmüşlerdi. Partinin yetkili kurullarının bu kuşkuyla aldıkları karar, bir süreden beri tedirginlikler içinde bocalayan Dr. Sükan'ın hükümetten ayrılmasına yetmişti.

Sükan'a sorarsanız, "Mataracı ile aynı kabinede oturmam" demektedir ve kendi ifadesine göre tedirginliğinin ana kaynağı,

Gümrük ve Tekel Bakanı ile ilgili yolsuzluk söylentileridir. Bu söylentiler çoktan beri kulaktan kulağa dolaşmaktadır. Bu söylentilerin seçimlere dört hafta kala bir istifaya yol açmış olması, pek inandırıcı gelmiyor. Öyle sanıyoruz ki asıl, "muhtıra geliyor. Yeni bir ara rejim başlıyor" yolundaki kuşkular, Dr Sükan'ı son istifa kararına zorlamıştır.

Bir "ara rejim" mi geliyor?. Bilemiyoruz. Bildiğimiz şu. Ara rejimler, hiç bir zaman beklenen sonuçları sağlamamış, tersine demokratik kurumlara ve anayasal düzene zarar vermişlerdir. Yeni bir "ara rejim" özlemi içinde olanlar, belli olmaz, çok "acı sürprizlerle" de karşılaşabilirler.

Dr. Sükan'ın istifa gerekçesi ne olursa olsun, istifa için seçilen zaman belli kuşkuların doğmasına yolaçacaktır. Sükan, üç ay önce, beş ay önce, Feyzioğlu'nun hükümetten ayrılmasından sonra, İşgüzar olayı patlak verdiği günlerde istifa etmiş olsaydı, "istifaya Mataracı hakkında söylentiler rol oynadı" denebilirdi.

Fakat seçimlere dört hafta kala ve DP yöneticilerinin baskılarıyla verildiği anlaşılan istifa dilekçesi, ister istemez "DP bir ara-rejim kuşkusuyla hareket ediyor" yargısının oluşmasına yolaçacaktır.

(Cumhuriyet, 22 Eylül 1979)

FAŞİZME KARŞI...

Başbakan Ecevit'in dört gün sürecek seçim gezisinin ilk durağı Manisa'dan yazıyorum bu satırları. Şu okuduğunuz yazıyı seçim otobüsü içinde yazmaya çalışırken, otobüsün penceresinden çevreye bakıyorum:

Alan hınca-hınç dolu. Manisalılar bir sloganın çevresinde kenetlenmişler gibi:

- Faşizm iktidar olamayacak...

Bu slogan yeni yeni kullanılıyor. Manisalılar, kentlerinde estirilen terör rüzgarlarına rağmen yılgınlığa düşmemişler; tersine, dirençli, coşkular içinde dimdik ayakta duruyorlar.

Sanırım gündemdeki konu, terörizme karşı savaşmak. Bunun için halkın örgütlü gücünü dipdiri ayakta tutmak gerekiyor.

Hele demokrasi dışı özlemlerin yeniden boy verdiği, umutsuzluğun, yılgınlığın bulaşıcı hastalıklar gibi, sağlıklı sanılan bünyeleri bile sardığı şu günlerde başvurulacak ana kaynak halktır, halkın bilinçli ve örgütlü gücüdür.

Şilili ozan Neruda, "Biz halkız, yeniden doğarız ölümlerde" diyor; öyledir: Faşizme, teröre karşı en sağlam ve kalıcı güç halkın bilinçli tepkilerindedir, coşkulu örgütlerindedir.

Ecevit, Manisa'da Cephe hükümetlerinin yarattığı ekonomik yıkıntıyı anlatıyor. Halk, Demirel'in adı geçince bir öfke seli gibi dalgalanıyor. Ecevit, Cephe hükümetlerinden söz ederken halktan yanıt geliyor:

- Faşizm iktidar olamayacak...

Bu halk yığınlarını gördükçe, Ankara'da, İstanbul'da kapalı kapılar ardında uğursuz planlar peşinde olanları düşünüyorum. Bu toplulukları eze eze nasıl iktidar olacaklar? Ve nasıl sürdürecekler iktidarlarını?..

Böyle bunalım dönemlerinde siyaset, Ankara'da seçkinlerarası ayak oyunlarının sessiz figüranları gibi görülüyor. Üç-beş kişi biraraya gelirse, köşe başını tutmuş birkaç ihtilalci eski düşlerine dalarlarsa, "Tamam, oldu bu iş" diye düşünüveriyorlar.

Bu planlar, bu karanlık planlar, bu örgütlü halk gücünün nasırlı elleriyle yırtılıp atılacaktır. Hem de tarihin çöp tenekesine... Bunu Manisalılar açıkça ilan ediyorlar:

- Faşizm iktidar olamayacak...

Evet, faşizm iktidar olamayacak. Buna önce halkın örgütlü gücü izin vermeyecek, işçi sınıfı izin vermeyecek. Anayasal güçler izin vermeyecek.

Öyleyse Manisalılar gibi bizler de haykıralım:

- Faşizm iktidar olamayacaktır...

(Cumhuriyet, 23 Eylül 1979)

ARA REJİM

Doğrusu, Başbakan Ecevit ile seçim gezisine çıkarken, "Acaba halk genel seçimlerdeki kadar ilgi gösterecek mi" diye kendi kendime soruyorum. Ankara, bu açılardan karamsar bir kent. Hele, siyasal dedikodular, "efendim, hazırmış, geliyor-

muş" gibi kulaktan kulağa yayılan söylentiler, bu karamsarlığı büsbütün artırıyordu.

Ankara'daki karamsar havayı yayanların, gelip bu halk yığınlarını görmelerini isterdim. Halk, gerçekten bilinçli bir coşku içinde, ara rejim özlemcilerine, geniş taban müteahhitlerine ve faşist teröristlere karşı sıkılmış yumruk gibi.

Bu son seçim gezilerinde en çok ilgi gören konu, "ara rejim" Halk, kendisini demokratik çarkın devresinden çıkarmak isteyenlere karşı çok öfkeli. Ecevit, bu duyarlılığı çok iyi değerlendirmiş. Şu sözleri dakikalarca alkışlanıyor:

- Otel odalarında, vurguncu yazıhanelerinde, siyaset kulislerinde oynanan oyunları, sizlerin oylarınızla, tarlalarda, fabrikalarda bozacağız.

Ecevit, "halksız yönetim haksız yönetimdir" diyor, "Onların oyunu sizlerin oyu ile bozulacak" diyor. En çok alkışlanan sözler bunlar.

Halkın "taban fiyatı" gibi konulardan çok, bir "ara rejim" üzerinde durduğu anlaşılıyor. Bu bir önsezi belki de. En duyarlı konuyu sağduyusuyla seçip ayırıyor. Şu anda güncel olan, üzümün, ayçiçeğinin, tütünün taban fiyatından çok, şu geniş tabancıların taban fiyatları, onların halk için ödetmeye hazırlandıkları faturalar, öyle değil mi?

Yol boyunca karşımıza çıkan, alanlarda, dağ köylerinde ellerinde "Faşizm iktidar olamayacak" sloganı ile gördüğümüz bilinçli halk çocuklarını, yıllarca CHP Genel Merkezi önünde takla atıp, sonradan sağcı gazetelerin çokuluslu sayfalarına düşen ve Demirel'i "milletin babası" ve "umut" ilan eden gazeteci eskilerinin görmelerini isterdim.

Halkın bu duyarlığını, bu önsezisini çok iyi anlamak ve anlatmak gerekiyor. Halk, teröre, cuntaya, ara rejimlere, muhtıralara, geniş tabanlara, tarafsızlaştırılmış başbakanlara, lacivert elbiseli orta yolculara heveslenenleri, kapalı kapılar ardından uğursuz planların peşine düşenleri, eline geçirse bir kaşık suda boğacaktır.

Öyle sanıyorum ki bu seçim, biraz da "ara rejim" özlemlerine karşı halkın güçlü yanıtı ile noktalanacaktır

(Cumhuriyet, 24 Eylül 1979)

HALK PINARI

Son siyasal gelişmeler üzerine görüşü sorulan Nihat Erim, "Ben artık bu işlerden elimi eteğimi çektim" demiş. Yaa, işte böyle oluyor sonrası!

Ara rejimlerin Başbakanları olmaya özenenlerin dönüp dolaşıp ulaşacakları son durak burasıdır işte; beş ay başbakanlık yaparsın sonra, elini eteğini çekmek zorunda kalırsın; öyledir bu işin kuralı.

Şimdi 12 Mart hükümetlerinin bakanları nerede? Kim anımsar şu ünlü İsmail Arar'ı, burnundan kıl aldırmayan öfkeli Sadi Koçaş Beyefendiyi, ne bileyim ben, Hamdi Ömeroğlu'nu, Ferit Kubat'ı?.. Söz gelişi, "Ferit Kubat" desem, kim bilir Ferit Kubat'ın kim olduğunu, neci olduğunu, ne yaptığını? Oysa 12 Mart'ın dehşetli İçişleri Bakanı, bu "zat-ı şerif"ti, unuttunuz mu?

Sonra ne oldu? Hepsi sapır sapır döküldüler. 12 Mart'taki birkaç aylık koltuk sevdalarının pişmanlık dolu anılarıyla başbaşadırlar şimdi. 12 Mart'ın, yani şu "ara rejimin" ünlü "kuvvetli ve inandırıcı ve reformcu" Başbakanı şimdi nasıl süt dökmüş kedi gibi uysallaşmış.

- Ben bu işlerden elimi, eteğimi çektim...

Ecevit'in Ege ve Trakya gezilerinde coşkulu halk yığınları renkli filmler gibi gözümüzün önünden akıp geçerken nedense bunları düşünüyordum. Şimdi Erim'i bu toplulukların önüne çıkarıp, "Hadi konuş Nihat bey" deseniz ne olurdu acaba?

Canım, öyle pek eskilere gitmeye gerek yok, bugünün ara rejim özlemcilerine "Gelin, gerekçelerinizi bir de bu halk yığınlarına anlatın" desek, ne yaparlardı ve örneğin Edirne halkından ne gibi karşılık alırlardı?

Ben bu gezide şunu gördüm. Halk, kendisinin siyasal süreçten çıkarılmasına pek ama pek çok öfkeleniyor. Bir başka sonuç da şu. Halk, inandığı lidere dört elle sarılıyor.

CHP'nin solunda olanlar için de çıkarılacak sonuç var. Sosyalistler, halk ile beraber, bir hamur gibi yoğurulmadıkça, dar çerçeveler içinde kısır ve soyut kalmaya mahkumlar. Kusura bakılmasın ama örnek vermek için bir banka reklamına yollama yapacağım:

- Halktan aldığını halka vermek...

Bilinç ve inanç bağını, düşünsel ve kurumsal gerçeği bu hamur içine bir maya gibi koyarak güçlenir sosyalist eylem birikimi; başka türlü nasıl olacak?

Ulusal marşlara karşı saygısız umursamazlıklar içinde zıpırlıklar yaparak üniversite duvarlarına sıkıştırılmış "kampus devrimciliği"nin kısır döngüsü içinde silahlı eylem bataklığına saplanarak gelişmiş bir tek sosyalist eylem ve uygulama yoktur yeryüzünde. Birbirinden kaynaklanan iki umutsuz akımdır bunlar. Ve iki kör kapıdır. Biri ara rejim özlemciliği, öteki halksız devrimcilik... İkisi de aynı kapıların kilitlerini zorluyor.

Şu tükenmeyen halk pınarı bu güçlükleri aşacak ve gün gelecek halkın kendisi, kendisi için iktidar olacak. Er ya da geç, ama öyle olacak!

(Cumhuriyet, 25 Eylül 1979)

OY VERMEMEK...

Bir de bu çıktı. Bir takım sorumsuz grup ya da grupçuklar "hiçbir partiye oy yok" diye "seçimleri boykot kampanyası" başlattılar. Yazının sonunda yazacağım satırı buraya yerleştireyim: Oy kullanmamak MHP'ye iki oy vermek demektir. Bu kampanyanın en kısa ve özlü formülü budur.

Terör dalgalarının azgınlaştığı günlerde böylesine kampanyalar açmak "ara rejim" özlemcilerine yeşil ışık yakmak değil de nedir Allah aşkına?.. Oy verilmeyecek de ne olacak? Hem oylarını vermeyecek olanlar kimler?. Bu, aklı fraksiyonundan kısa "keskin devrimciler", AP, MHP, CGP, MSP, DP seçmenlerine değil CHP, TİP, SDP, TSİP, TBP gibi ilerici partilere oy verecek seçmenlere seslendiklerine göre, sol oyların azalması için çalışan birer "ajan" durumuna düşmüyorlar mı?

Hadi git, MHP mitinginde söyle bunları, varsa bildirilerin git oralarda dağıt, sağcı seçmenleri inandır da onlar oy vermesin ve sağ oylar eksilsin. Yok onu yapmaz. İlle de CHP'nin, TİP'in, TSİP'in TBP'nin ve SDP'nin oylarını engelleyecek.

Peki bu partiler, hadi CHP'yi geçtik, örneğin TİP, TSİP SDP düzenden yana partiler mi acaba?.. Bu partilerin oyları eksilsin, sağcı partilerin oyları artsın; aman ne devrimci mantık!

- Efendim biz bu partilerin hiçbirini devrimci saymıyoruz.

İyi, güzel, bu da bir görüş. Oturur, çalışır bir sosyalist parti, bir devrimci parti kurarsın, sen de düşüncelerini yayarsın.

- Ben böyle parti kurmam.
- Eeeee, ne yaparsın?..
- Devrim yaparım.
- Öyleyse yap.

Yap efendim; "devrimin nesnel koşulları" varsa "dünya genelinde" ve "Türkiye özelinde devrim hazırsa", proletaryanın çelik disiplini içinde bir parti kurar, yaparsın devrimi; engel olan kim!..

Hem devrim yapmaya gücün yetmeyecek, hem sağcı oyların artması için çalışacaksın... Çelişkiler böyle mi artacak?.. "Uzlaşmaz çelişki" böyle mi keskinleşecek, derinleşecek?..

Oy vermemek, "MHP'ye iki oy vermek" demektir. İlerici yurttaş, tırmanan teröre karşı ilerici partilere oy vermek zorundadır. Oy vermek ve seçim sandığına sahip çıkmak zorundadır.

Ara rejimciler, "Seçim güvencesi yoktur" diye bir yerlere göz kırparken, bu "delikanlı sosyalistler" de böylesine çocuksu, sersemce işler yapıyorlar. Zıpırlık bu, zıpırlık!

Evet, oy vermemek MHP'ye iki oy vermek demektir.

(Cumhuriyet, 26 Eylül 1979)

KİM SIZIYOR?.

CHP'nin son seçim gezilerinde coşkulu halk yığınlarının umut verici görüntüleri yanında altını çizmemiz gereken bazı olumsuz belirtilere de rastlanmıyor değil. "Nedir bunlar" diye soracaksınız. Bunlar, kimi CHP yöneticilerinin kapıldıkları "sol düşmanlığı", ve partidışı sola karşı gösterilen ölçüsüz öfkedir

Elbette CHP'nin örgüt olarak silahlı sol eylemlere var güçleriyle karşı çıkmaları gerekir Kaldı ki, böyle tavırlarda CHP yalnız değildir. DİSK ve sol partiler, silahlı eylemlere, teröre ve maceracılığa karşı bilinçli, kararlı tutum takınıyorlar.

CHP toplantılarına sızıp, "Partilere oy yok" kampanyası başlatan "fraksiyon bağnazlarına" karşı CHP yöneticilerinin ta-

kındıkları tavır CHP dışında birçok kuruluş ve kişi tarafından da paylaşılmaktadır. Ancak, seçim gezisinde gözümüze çarpan bazı olaylar var ki, bunları "özgürlükçü demokrasi savunuculuğu" ile bağdaştırmanın gerçekten olanağı yoktur. Örnek verelim:

Ege'de Ecevit'in seçim arabasının yolu, sayıları yüze varan bir köylü grubunca kesildi. Kalabalık arasında, elinde "İKD açılsın" dövizi taşıyan şalvarlı bir köylü kızı da vardı. İKD, İlerici Kadınlar Derneği'dir ve CHP dışındaki bir sol görüşü paylaşmaktadır. Bu kuruluşun yandaşı olan bir köylü kızı, bir süre önce kapatılan örgütlerinin açılmasını istemektedir. Bu, demokratik bir istem, yani yaygın deyişle, "masum" bir istektir.

"Özgürlük" CHP'nin bu gibi istekleri olgunlukla karşılaması gerekmez miydi? Yok hayır! "İndirin, tutun, alın elinden" gibi bağırış, çağırışlar arasında görevli polisler bu şalvarlı genç kızın elinden dövizini alıp, yere çarptılar. Ve o şalvarlı genç kız, yine de yırtılan dövizi yerden alıp başının üstünde taşıdı. Seçim otobüsü yoluna devam ederken CHP'liler halkın coşkulu gösterilerini unutup, bu şalvarlı genç kıza olan öfkelerini dile getiriyorlardı.

Buna benzer bir olay da Çanakkale'de oldu. Toplantı alanının çevresindeki binalardan birine "141-142'ye hayır" diye bir döviz asılmış ve dövizin bir ucuna Ecevit'in renkli bir portresine iliştirilmişti. "141-142'ye hayır" CHP'nin 1977 genel seçimlerinde alanlarda bas bas bağırdığı bir "slogan" değil miydi? CHP Genel Başkanı Ecevit, 6 Haziran 1977 sabahı Farabi sokağındaki genel merkezinin balkonundan "141-142'yi kaldıracağız" dememiş miydi? 1977'den 1979'a kadar geçen süre, CHP'yi bu ölçüde gerileştirmiş demek... Yazık!

Bu gibi davranışlar, önce CHP tabanında tepkiyle karşılanır. Bu hırçın tutum devam ederse CHP kendi içinde bir tedirginliğe itilir. Örgüt, 1977 seçimlerinde alanlarda bağıra bağıra verdiği sözün 1979'da yasaklanmak istendiğini görürse, ne der?.. Ne düşünür, ne yapar?..

Ecevit, CHP dışındaki solun kendi partilerine sızma girişimlerinden yakınmaktadır. Acaba "141-142'ye hayır" demek partiye soldan kaynaklanan bir sızma mıdır, yoksa bu sözü yasaklamak bir "sağ sızmaya" kapıları alabildiğine açmak mı? Düşünmek gerek.

(Cumhuriyet, 27 Eylül 1979)

GÖREV ŞEHİDİ

Adana bir kurban daha verdi. Teröristler bu kez de üzerlerine cesaretle giden yurtsever bir güvenlik görevlisini, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'u öldürdüler. Dün, daha önce ülkücü terörist Ferhat Tüysüz'ün ifadesinde öldürüleceğini söylediği Urfa'nın CHP'li Belediye Başkanı Feridun Yazar da teröristlerin saldırısına uğrayarak ağır yaralandı.

Teröristlerin 14 Ekim seçimlerine doğru kanlı olayları tırmandıracakları biliniyordu. Bu "tırmanma stratejisi" Adana Emniyet Müdürü'nün öldürülmesiyle ve Urfa Belediye Başkanı'nın vurulmasıyla yeni bir noktaya ulaşmış bulunuyor.

Sağcı teröristlerden kaynaklanan bu saldırıların, Adana ilimizde yoğunlaşmasının, elbette ki çok önemli bir nedeni bulunmaktadır. Kahramanmaraş soykırımı ile ilgili siyasal ve tarihsel önemdeki davanın Adana'da görülmekte bulunması, teröristlerin bütün vurucu güçleriyle bu ilimizde karargah kurmalarına yolaçmıştır. Çünkü bu dava sonunda verilecek karar, Türkiye'deki terörizmin kaynakları ile terörizme bulaşan siyasal örgüt ve dernekleri bütün çıplaklığı ile gözler önüne serecektir.

Terör, çok planlı yürütülüyor. Adana'da Sıkıyönetim'in gözleri önünde ilin Emniyet Müdürü'nün delik deşik edilerek öldürülmesi, devlet güçlerine karşı açıkça meydan okumak ve Kahramanmaraş davasını yürütenlere gözdağı vermek amacını güdüyor.

Teröristler neden özellikle bu kentimizde karargah kuruyorlar? Bunları koruyan ve kollayanlar kım? Adana Emniyet Müdürü'nün öldürülmesi, tam bu ilişkiler birer birer ortaya çıkarıldığı günlere rastlıyor.

Yasadışı "Türk İntikam Tugayı"nın önde gelen eylemcilerinden Cengiz Ayhan'ın, bu yörede bir başkomiser tarafından saklandığı anlaşılıyor; Tarsus Cumhuriyet Savcı Yardımcısı'nın silah altındaki bir er tarafından öldürüldüğü belirleniyor; buna benzer birçok ilişki teker teker ortaya çıkarılıyor. Ve tam bu günlerde Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul açılan ateş sonunda öldürülüyor. Düşündürücü değil mi?

Acaba bu konuda Milli İstihbarat Teşkilatının elinde geniş bilgiler ve ayrıntılı raporlar var mıdır? Adana'da neler oldu, ne-

ler oluyor, neler olacak? MİT Müsteşarlığı bu konuda ciddi bir değerlendirme yapmış mıdır? Kahramanmaraş davasının bu ilimizde görülmesi nedeniyle bu yörede olağanüstü önlemler alınmış mıdır alınmamış mıdır?

Hükümetin yapacağı ilk işlerden biri, MİT'in bütün yetkililerini çağırıp, Adana hakkında geniş bilgiler almaktır. Kahramanmaraş olayı patlak verdiğinde MİT Adana Bölge Başkanı kimdi? Bu Bölge Başkanı olay hakkında herhangi bir rapor verdi mi? Vermediyse bu görev savsaklanmasının nedeni neydi? Kahramanmaraş olayından hemen sonra odasında ölü bulunan MİT Adana Bölge Başkanı'nın ölüm nedeni araştırılmış mıdır? Bu Bölge Başkanı'ndan önce görev yapan MİT görevlisi, neden, hangi gerekçeyle ve hangi olaydan sonra görevinden alınmıştı? Bütün bunların tek tek araştırılması, ve en küçük olasılığın üzerinde durulması gerekiyor.

Öyle anlaşılıyor ki, Türkiye'deki terör Adana'dan yönetiliyor, terörün vurucu gücü Adana'dadır. Adana'da terörün kaynaklarına inmek isteyen bir Emniyet Müdürü böylesine öldürülüyorsa, devlet Adana'da teröre boyun eğiyor demektir.

Aylardır, "Devlet nerede" diye soruyoruz. "Adana'dadır" diyecek devlet yetkilisini, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un tabutu başında saygı duruşuna çağırırız!

(Cumhuriyet, 29 Eylül 1979)

MİN PARASIYLA?..

Geçenlerde bir dostum anlatmıştı. bir bankanın Yönetim Kurulu Başkanı, anlı şanlı bir profesörümüz, başkanı bulunduğu banka çalışanlarının kurduğu vakıflardan kendisi ve kardeşleri için hisse senedi almış; bu hisse senetlerinin bedellerini yine aynı vakıflardan aldığı borç para ile ödemiş. Yani üstadımız, cebinden beş kuruş çıkmadan, kendi ve kardeşleri adına milyonlarca liralık hisse senedi sahibi oluvermiştir.

"Gerçekten böyle mi olmuştur" diye ben de merak ettim; araştırdım. Sonunda elime bir inceleme raporu geçti. İnceleme raporu Sosyal Güvenlik Bakanlığı Başmüfettişi Salih Türkay, Maliye Bakanlığı Baş Hesap Uzmanı Zekai Pişkin ve Ticaret

Bakanlığı Başmüfettişi Yılmaz Ulusoy'un imzalarını taşımaktadır. Bu ortak inceleme raporu 5.4.1977 gün ve 1 sayılıdır. Evet, rapor, dostumun bana anlattıklarını fazlasıyla doğruluyordu.

İnceleme raporu, Türkiye Öğretmenler Bankası Yönetim Kurulu Başkanı ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Ticaret Hukuku Profesörü Sait Kemal Mimaroğlu ve arkadaşlarıyla ilgilidir.

Seçim gürültüsü içinde bu konuya el atmamızın nedeni, songünlerde Türkiye Öğretmenler Bankası TÖBANK'ta çalışanlara yapılan baskılardır. Bu bankada neler oluyor, kimler yönetiyor bu bankayı, derken bu ilginç olayla karşılaştım. Değerli Ticaret Hukuku Profesörü Sait Kemal Mimaroğlu ve arkadaşlarına hemen bildireyim ki, yazdığım her satırın belgesi özel arşivimdedir.

Olayı herhalde sizler de merak ettiniz. Anlatayım. Öğretmenler Bankası Emekli Sandığı 1958 yılında kurulmuştur. Vakıf "Türkiye Öğretmenler Bankası T.A.Ş. Emekli Sandığı ve Sosyal Yardım Sandığı Vakfı" olarak ad değiştirmiş ve vakıf tüzüğüne bu adla kaydolmuştur.

Bu Vakfın kurulmasından sonra daha geniş kapsamlı sosyal haklara sahip olmak üzere, "Türkiye Öğretmenler Bankası T.A.Ş. Mensupları Munzam Sosyal Güvenlik ve Yardım Vakfı" kurulmuştur. Kurulan ilk vakıf, bu ikinci vakıf kurulduktan bir süre sonra elinde bulunan 8 milyon liranın ikinci vakfa aktarılmasına karar vermiştir.

Öğretmenler Bankası T.A.Ş. Emekli Sandığı ve Sosyal Yardım Sandığı Vakıf hesaplarının incelenmesi sırasında, Banka Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Sait Kemal Mimaroğlu ile kardeşleri Naci Mimaroğlu ve Muhibe Mimaroğlu'na çeşitli tarihlerde hisse senetlerinin satıldığı anlaşılmıştır. Bu hisse senetlerinin 6 milyon 70 bin 200 liralık bölümü Prof. Mimaroğlu'na, 1 milyonluk kısmı kardeşi Naci Mimaroğlu'na, kalan 500 bin liralık hisse senedi de Muhibe Mimaroğlu'na satılmıştır.

Buraya kadar iyi güzel de, bu Mimaroğlu ailesi bu kadar hisse senedi karşılığı parayı nasıl bulmuştur? İşte işin önemli noktası burada düğümleniyor:

Efendim Mimaroğlu ailesine bu para, Öğretmenler Bankası Emekli Sandığı Vakfı'ndan çok düşük faizle ve çok uzun vade ile 8 milyon lira borç olarak verilmiştir. Yani, Mimaroğlu ailesi

ceplerinden beş kuruş para çıkarmadan milyonlarca liralık hisse senedi sahibi olmuşlardır.

TÖBANK'ta neler oluyor? Neler olduğunu şu belgeler bir ölçüde açıklıyor. Ve banka yönetiminin niçin işçilerine bu denli acımasız olduğu ve banka işyerlerinde örgütlenen DİSK'e bağlı Bank-Sen'e niçin ağır baskılar yapılmak istendiği de anlaşılıyor.

Paralar paralar, bozulmasın aralar!..

(Cumhuriyet, 1 Ekim 1979)

SUÇLULUK KARİNESİ

Ceza yargılaması hukukunda "masumluk karinesi" olarak bilinen bir kural vardır. Masumluk karinesi, "bir kimsenin mahkum oluncaya kadar suçsuz" sayılması demektir. Bu kural 1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nde; 1945 tarihli İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde ve 1950 tarihli İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nde yer almıştır.

Türkiye, İnsan Hakları Sözleşmesi'ne imza koymuştur. Anayasa'mızın 65'inci maddesi, "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir" kuralını getirmiştir.

İnsanların mahkum oluncaya kadar suçsuz sayılacaklarını öngören bu evrensel kural, 12 Mart döneminde Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'na eklenen bir madde ile ortadan kaldırılmıştır. Usul Yasası'na eklenen bu madde, "masumluk karinesi" adı verilen bu yasal güvenceyi ortadan kaldırmış ve yerine "suçluluk karinesi" diyebileceğimiz bir peşin yargı getirmişti.

Bir suçu kanıtlamak devletin görevidir. Devlet, elindeki yasal olanaklarla, suçladığı kişi ile ilgili bütün kanıtları ortaya koyacaktır. Ceza yargılamasında suçu kanıtlama görevi, doğrudan doğruya devlete verilmiştir. Yurttaşa, "Sen suçsuz olduğunu kanıtlayacaksın" denmez. Denirse bu, temel hukuk kurallarına aykırı olduğu gibi, altına imza koyduğumuz uluslararası antlaşmalara da ters düşer.

12 Mart döneminde bu hukuk ayıbı işlenmiş ve Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'na şöyle bir ek madde konmuştu:

"Kanun dışı vücuda getirilen veya kanuna aykırı faaliyetleri sebebiyle yargı mercilerince kapatılan dernek veya siyasi kuruluşlara üye olunması suç sayılan hallerde bu nitelikteki bir kuruluşun:

1- Bir görevlisi gibi hareket eden, 2- Adına bir emir veren veya tavsiyede bulunan veya bildiri çıkaran veya demeç veren yahut haber taşıyan 3- Yararına herhangi bir kimseye aidat veya diğer nam altında yardım eden veya yardım taahhüdünde bulunan 4- Yardım veya yardım taahhüdünde bulunan 5- Bir komitesi, kolu veya hücresinin bir kaç toplantısına katılan veya orada hazır olan kimse, aksini ispat etmedikçe, o kuruluşun üyesi sayılır."

Görüldüğü gibi Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'na 1696 sayılı yasa ile eklenen ek 2'nci madde, "masumluk karinesi" yerine, "sen suçsuz olduğunu kanıtla" diye özetlenebilecek "suçluluk karinesini" getirip yerleştirmiştir!

Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman illeri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, Avukat Emin Değer ve Halil Sıtkı Güllüoğlu tarafından yapılan, söz konusu maddenin Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki başvuruyu "ciddi" bularak konuyu Anayasa Mahkemesi'ne göndermiştir.

Bu madde Anayasa'nın 2'nci maddesine aykırıdır. Çünkü Anayasa'nın 2'nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti'nin bir "hukuk devleti" olduğunu belirtmektedir. Hukuk devletinde, suçları kanıtlama görevi devletindir. Suçsuzluğu kanıtlama yükümlülüğü getiren yasa kuralı, hukuk devleti kavramı ile bağdaşmaz.

Bu madde, Anayasa'nın 12'nci maddesine aykırıdır. Çünkü Anayasa'nın 12'nci maddesi herkesin yasa önünde eşit olacağını bildirir. Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın ek 2'nci maddesi, bazı suç türleri için "suçsuzluğu kanıtlama yükümlülüğü" getirdiği için, çeşitli suçlar ve bu suçların sanıkları arasında ispat yükümlülüğü açısından eşitsizliğe yol açmaktadır.

Bu madde Anayasa'nın 33'üncü maddesine aykırıdır. Çünkü 33. madde, "kimse, kendileri ve yakınlarını suçlandırma sonucu doğuracak beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz" kuralını içermektedir. Sanığa "Sen suçsuz olduğunu kanıtla" demek, Anayasa'nın 33'üncü maddesini açıkça çiğnemek demektir.

Bu madde Anayasa'nın "Uluslararası antlaşmalar kanun hükmündedir" diyen 65'inci maddesine de ters düşmektedir. Çünkü, Türkiye'nin de katıldığı "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi" bir suçun kanıtlanması görevini devlete yükleyen "masumluk karinesini" temel güvencelerden biri olarak kabul etmiştir. Anayasa'ya böylesine açıkça aykırı olan bu yasa maddesi, bir hukuk profesörünün başbakan olduğu dönemde yasaya sıkıştırıverilmiştir.

Anayasa apaçık aykırı olan bu maddeyi Anayasa Mahkemesi'ne gönderen Adana Sıkıyönetim Mahkemesi'nin sayın üyeleri, Yargıç Binbaşı Yaşar Yüksel, Topçu Binbaşı Yılmaz Kalmaz ve Yargıç Yüzbaşı Faruk Aygın'ı Anayasa ve hukuk saygısından kaynaklanan bu kararları nedeniyle yürekten kutlarız.

(Cumhuriyet, 2 Ekim 1979)

ARSLANA BAK ARSLANA...

Hükümetten istifa eden İmar ve İskan Bakanı Ahmet Karaarslan, AP Genel Başkanı Demirel ile hemen bir telefon görüşmesi yapmış; daha önce de Dr. Sadettin Bilgiç, Karaarslan ile oturup konuşmuş. Demek ki Karaarslan'a AP çengel atmış, sonunda istifa sağlanmış.

Karaarslan hükümet içindeyken, öteki bağımsız bakanlara, "hadi hep birlikte CHP'ye girelim" önerisinde bulunmuş. "Herhalde" diyorum, bu önerisi ilgi görmeyince çekmiş gitmiş. Ama nereye? Şimdilik bağımsızdır, yarın, öbürgün yeniden "yuvaya dönüyorum" diye AP'ye döner. Hiç şüphem yok.

"Peki" diyeceksiniz, "Demirel ve sağ basın bunlara sabahakşam 'hainler' diye saldırmadı mı?.. Bunlar hep unutulur efendim, çokpartili hayatımızda unutkanlık, demokratik alışkanlıklarımız arasına girmiştir; hiç merak etmeyin, bütün bunlar unutulur.

Unutulmasa, bir zamanlar Demirel'e ağız dolusu küfürler eden şu Dr. Bilgiç, bugün aynı Demirel'in yanıbaşında, seçim arabasında hart-hart elma yiyebilir miydi? Bunlar, birbirlerinin yüzlerine bakarken, hiç sıkılmazlar mı? Sıkılmazlar. Niçin sıkılsınlar!

Ne diyorduk? Evet Karaarslan'dan sözediyorduk.

1978 yılı Bütçe görüşmelerinde AP Burdur Milletvekili Ahmet Sayın, Karaarslan'ı eleştirirken sözlerine şöyle başlamış:

- Her oya bir koltuk prensibi ile kurulan bu hükümetin bu prensibini temsil eden bir bakanın...

Ve AP'li Sayın, konuşmasının bir yerinde ilginç bir açıklama yapmış. 1 Temmuz 1977 günlü Günaydın gazetesinde bazı Doğulu milletvekillerinin Ecevit hükümetine olumlu oy kullanacaklarının yazılması üzerine, içlerinde Ahmet Karaarslan'ın da bulunduğu 17 milletvekili, 2 Temmuz günü bir basın toplantısı düzenleyerek Ecevit'e şiddetle çatmışlar Meğer bu basın toplantısı metnini de Ahmet Karaarslan yazmamış mı!..

AP'li Ahmet Sayın'ın açıklamasına göre, Karaarslan'ın kaleme aldığı basın toplantısı metninde şu sözler yer alıyormuş:

1977 seçimlerinde CHP'nin Sayın Genel Başkanı milletten alamadığını vekillerinden almaya çalışmaktadır. Bunun için her çareye, her vasıtaya başvurmaktadır. Ayrıca siyasi teammül ve ahlak kurallarını bir yana iterek, kurduğu siyaset pazarlarında rejim yozlaşmakta, parlamentonun itibarı sonuna kadar tüketilmeye zorlanmaktadır. Yunanlı kardeşlerinden esinlenerek ancak Bizans'ın saray entrikalarında rastlanacak hile ve desiselerle milletin vekillerini, milletin tevdi ettiği kutsal emanetlere ihanete zorlamaktadır. Kendi yanlısı basın vasıtasıyla utanç verici kampanyayı sürdürmektedir. Sayın Ecevit ve ona hayran basın mensupları, bizde diğer milletvekillerinden farklı bir özellik arama talihsizliğine düşmemelidirler. Bizde bir özellik arayan varsa, özeliğimiz şudur: Emanete ihanet etmemek..."

Ahmet Karaarslan, bu sözleri yazdıktan ve altına imzasını attıktan beş ay sonra, "emanete ihanet edip" partisinden ayrılmış ve Ecevit hükümetinin İmar ve İskan Bakanı oluvermiştir.

AP'li Ahmet Sayın bu sözleri anımsatınca, Karaarslan ne yapmış, diyeceksiniz. O da şunları söylemiş:

- 11'ler hareketi şu veya bu şekilde eleştirildi, çeşitli ithamlara maruz kaldık, kamuoyunda, basında cevaplar verildi. Ben AP'li arkadaşlarımdan rica ediyorum, bu konuyu fazla irdelemesinler veya bize irdeletmesinler. İrdeledikçe bataklıkta çırpınan insanların durumuna düşersiniz; bataklık sizi yutar.

Yaa, işte böyle...

AP milletvekili iken Ecevit'e söv; sonra git, sövdüğün adamın hükümetinde bakan ol ve bu kez eski partine söv; bunları unut, Dr. Bilgiç ile sarmaş-dolaş ol, AP Genel Başkanı'na selamlar yolla! Hey demokrasi arslanı be!..

Benden bu Karaarslan'a bir tavsiye: Sakın "bataklık" dediğin AP'ye dönme; o bataklıkta çırpındıkça batarsın; bu bataklık seni yutar.

(Cumhuriyet, 3 Ekim 1979)

PLANLI VE ÖRGÜTLÜ

Seçimlere on gün kala yurt çapında yoğunluğunu artıran terör, örgütlü ve planlı biçimde belli noktalara doğru tırmanıyor. Bu terörün arkasında güçlü örgütler var. Bu terörün arkasında, iki yılda ele geçen ikl milyar Türk liralık silah ve mermiden anlaşılacağı üzere, bitmez tükenmez para kaynakları var.

Adana'daki terörden sonra Kars'ta AP senatör adayının öldürülmesi aynı planın son halkalarından biridir. Yurtsever güvenlik görevlisi Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmesinden sonra yeni hedeflere yönelecekleri anlaşılıyordu. Kars ilinde, tam CHP'nin açık hava toplantısının yapılacağı günden bir gece önce bu cinayetin işlenmesi, hem de çok profesyonelce işlenmesi, herhalde "sağ-sol çatışması" türünden sözlerle geçiştirilecek olaylardan değildir.

Adana'da Cevat Yurdakul'un ölümünden sonra bazı polisler direnişe geçti. Sıkıyönetim ile polis arasında soğuk rüzgarlar estirildi. Sonunda devletin askeri ile polisi karşı karşıya getirildi. Kurşunu sıkan teröristin arkasındaki uğursuz beyinler, işte bunun planını yapıp yürürlüğe koyuyorlar.

Malatya'da Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun bilinmeyen kişilerin yolladığı bombalı paket ile öldürülmesinden, Kahramanmaraş soykırımına kadar uzanan kanlı halkalar, gelip geçici toplumsal öfkelerin ve "karşıt görüşlerin" değil, soğukkanlı biçimde hazırlanmış planların sonuçlarıdır.

Birkaç gündür gazetemizde ülkücü teröristlerin serüvenlerini okuyorsunuz. "Bu on altı-on yedi yaşlarındaki çocukları insanlıklarından çıkartıp, böylesine tüyler ürpertici cinayetleri işleten kimlerdir" diye merak etmez misiniz? Terörü planlayan

ve bu teröre akıl almaz ölçüde paralar yatıran örgütler kimlerdir? Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca'nın bankadaki hesaplarına yüzbinlerce lira para yatıranlar kimlerdir? Kimlerdir Cengiz Ayhanlar'a, Ferhat Tüysüzler'e her cinayetten sonra binlerce lira verenler? Evet kimler bunlar, kimler?!!..

MHP yanlısı Hergün Gazetesi güpegündüz teröristlerce basılıp, çevreye kurşun yağdırılıyor. Ertesi gün bu MHP yayın organı, içlerinde Sosyalist Parti liderleri ve ilerici basının tanınmış yazarları bulunan bir liste yayınlayıp, "Bunları öldürün" demeye getiren başlıklar atıyor ve hiçbir askeri ve sivil savcı, "Ne oluyor" diye sormuyor.

Bir silah kaçakçısı, İçişleri Bakanlığı'na başvurup, kendisinin de içinde bulunduğu bir kaçakçılık şebekesinin siyasal ilişkilerini açıklıyor. Bir hafta sonra bu ihbar mektubunu yazan İbrahim Telemen ölü olarak bulunuyor.

AP Genel Başkanı Demirel 3 Haziran 1977 günü CHP Genel Başkanı Ecevit'in Sheraton Oteli'nin penceresinden uzun namlulu ve dürbünlü tüfekle öldürüleceğini ihbar ettikten sonra, yazdığı mektubu şu ilginç açıklama ile bitiriyordu:

"Bu teşebbüsün 29 Mayıs 1977 günü İzmir-Çiğli havaalanında cereyan eden olayla birlikte, 1 Mayıs 1977'de Taksim meydanında vukua gelen olaydan cesaret alan, iç barışı büyük ölçüde sarsabilecek kanlı tertiplere karar veren ve ayrıca 5 Haziran 1977 tarihinde yapılacak olan seçimlerden bir fayda ummayan, seçimlerin yapılmasını arzulamayan veya seçimlere gölge düşürmek isteyen illegal-komünist terörist örgütlerin yanısıra, memleketimizi iç meselelerle uğraştırmak isteyen yabancı kuruluşların ve uluslararası tedhiş teşekküllerinin muhtemel suikast ve sabotaj eylemleri ile özellikle vazifelendirilmiş kimseler tarafından yapılmak istendiği alınan haberler meyanındadır."

Demirel, Başbakan olarak bu dehşet verici açıklamayı yapmış, ancak sözünü ettiği bu örgütler ve "özellikle vazifelendirilmiş kimseler" hakkında en küçük bir bilgi vermemiştir!

Bütün bunları tek-tek düşündükten sonra soralım:

12 Mart dönemindeki kontrgerilla adlı örgütü, acaba gelip geçici bir sorgu ekibi mi sanıyordunuz?

İki yılda iki milyar liralık silah!.. Türkiye'de estirilen terör rüzgarının ardındaki gerçekleri açıklayan en kısa ve yalın yanıt...

(Cumhuriyet, 4 Ekim 1979)

KAÇAK ŞİRKET

İstanbul'da Taksim alanının bir köşesine oturtulmuş bulunan Inter-Continental Oteli'nde DİSK'e bağlı "Türkiye Otel Lokanta, Eğlence yerleri Sendikası", kısa adıyla OLEYİS'in grevi sürerken, oteli işleten çokuluslu şirket, "Inter-Continental oteli kapatacağını" bildirmiştir.

Yasal açıdan bir grev sürerken işyerinin kapatılması olanaksızdır. Yargıtay kararları bu gerçeği birçok kez vurgulamıştır.

Inter-Continental Oteli'nin sahibi, Osmanlı Bankası'nın bir yan kuruluşu olan İstanbul Turizm ve Otelcilik A.Ş'dir. Bilindiği gibi, Osmanlı Bankası da çokuluslu bir kuruluştur. İstanbul Turizm ve Otelcilik Anonim Şirketi'nin 220 milyon liralık sermayesinin yüzde ellialtısı bankanın Paris kuruluşu, geriye kalan yüzde yirmibeşlik pay ise aynı bankanın Türkiye kolu tarafından karşılanmıştır. Bu çokuluslu şirket, oteli bir başka çokuluslu şirket olan Inter-Continental şirketine kiraya vermiştir.

Böylece -milliyetçilerimizin kulakları çınlasın- Türk toprakları üzerinde iki çokuluslu şirket otelin işletilmesi konusunda anlaşmaya varmışlardır. Bu iki çokuluslu şirketin imzaladığı kira sözleşmesine göre, bir uyuşmazlık çıkarsa, bu uyuşmazlık, "Milletlerarası Ticaret Odası'nın uzlaştırma ve tahkim kaideleri" gereğince çözüme bağlanacaktır.

Bu iki çokuluslu şirket, İstanbul Turizm ve Otelcilik A.Ş. ile Antil adalarında kurulmuş bulunan Inter-Continental Şirketi, Otelden sağlanan gelirin paylaşımında uyuşmazlığa düşünce, Inter-Continental şirketi, OLEYİS Sendikası'nın toplu iş sözleşmesinde önerdiği ücret artışlarını karşılayamayacağını ileri sürerek Türkiye'den ayrılacağını bildirmiştir.

Bir grev sürerken işyerinin kapatılamayacağı Yargıtay kararları ile belirlenmiş bir hukuksal gerçektir. Türk hukukundaki bu yasal gerekler, çokuluslu şirket Inter-Continental tarafından ayaklar altına alınıyor. Burası Türkiye; yabancı sermayenin en rahat at oynattığı yerdir burası! Eloğlu gelir para kazanır, Türk yargıcının kararını dinlemez. Türk emekçilerinin alın terini de çalar gider.

Ama, otelin yabancı uyruklu müdürüne bir yılda sekiz milyon Türk lirası ödenir, üstelik bu paralar Türk parası olarak

değil, dolar olarak ödenir. Sıra Türk emekçilerine gelince, "Haydi eyvallah..." Al paranı git Antil adalarına!.

İki çokuluslu şirket "Sen mi daha fazla kazanacaksın, ben mi" diye kazanç bölüşümünde birbirlerine elense çeksinler, arada Türk emekçisine, Türk işçisine "Sana para vermeyiz. Yargıtay'ının kararını da dinlemeyiz" desinler, renkli basınımızın bülbülleri de "Ah o işçiler yok mu" diye çokuluslu şirketlere arka çıkıp bu şirketlerin sözcülüklerini yapsınlar...

Inter-Continental şirketi, milyarlık otelin işletmeciliğini altı milyon sermaye ile üstüne alacak, sonra da Türk işçilerinin alın terini silip süpürüp, yurt dışına kaçacak.

Büyük otellerin yeşil çuhalı masalarında bile kumarın böylesine izin verilmez!..

(Cumhuriyet, 5 Ekim 1979)

BUNALIMIN AMACI

AP Genel Başkanı Demirel, "Önce hükümet bunalımı, sonra da devlet bunalımı çıkacak" diyor. Demek istediği şu: 14 Ekim seçimlerinden sonra hükümet düşecek, ama yeni bir MC'nin kurulması hemen hemen olanaksız! Hükümet düşecek, yenisi kurulmayacak, böylece bir "iktidar boşluğu" doğacak, sonra bunalımlar birbirini izleyecek.

Önümüzdeki Kasım ayında Millet Meclisi ve Senato Başkanlıkları için seçimler yapılacak. Cephe partileri, oylamalara katılmayarak bu seçimleri engelleyebilirler. Başkanlar seçilmeyince parlamento çalışma yapamaz. Alın size "devlet bunalımı."

Bunu hemen izleyen günlerde Bütçe görüşmeleri başlayacaktır. Başkanlarını seçemeyen, başkanlık divanlarını oluşturamamış bir parlamentoda elbette bütçe görüşmeleri de engellenecektir.

Sonra? Sonra, önümüzdeki Nisan ayında Cumhurbaşkanı seçimi var. Partiler arasında bir ölçüde anlaşma ve uzlaşma sağlanamazsa yeni cumhurbaşkanının seçilmesi olanaksızdır. Senato Başkanı'nı, Millet Meclisi Başkanı'nı ve Cumhurbaşka-

nı'nı seçemeyen, bütçeyi çıkaramayan bir parlamento uzun süre ayakta kalabilir mi?

Bunalımın varacağı nokta burasıdır ve bunun için Demirel, "devlet bunalımı" gibi bir olasılık üzerinde durmaktadır.

Bugünlerde kimileri açık açık, "Ah neydi o Yunanistan'daki albaylar cuntası" diyerek faşizme övgüler diziyor. Aynı kalemlerden "Demokrasi çiçeğinin budanarak bir başka saksıya aktarılması" gibi buram buram "ara rejim" kokan satırlar okuyoruz. Kimi siyasetçi kırması büyücüler, kendilerine göre anayasalar hazırlıyor, kimi Ege motellerinde ihtilalci özlemlerine yeni şırıngalar yaptırıyor, kimi İstanbul yalılarında "ihtirası boyundan büyük" ve ayak altında dolaşan "anamalcı" senatör ile toplantılar düzenliyor, kimi CIA damgalı ihtilalci eskisi albayların sofralarında "yeni sentez" kuramları oluşturuyor.

Böylece sanıyorlar ki, bir "ara rejim" gelecek ve sırtlarına lacivert elbiselerini geçirmiş "politikacı fosilleri" ile "ihtilal artıkları"nı Bakanlar Kurulu koltuklarına oturtacak; ve son demokrasi çiçeğini başka saksılara aktarmak isteyen "nazlı sermaye"nin acemi bahçıvanları da böyle rejimlerin sözcülüklerini yapacaklar. Ama aldanıyorlar; aldanacaklar.

Seçimlerden sonra yaşayacağımız bunalımların en büyüğü, hiç şüphesiz ekonomik kökenli olanıdır. Bu siyasi bunalım, ekonomik bunalım ile büsbütün körüklenerek alevlenecektir. Bu arada, ülkeye iki yılda en az iki milyar Türk liralık silah sokan çeteler, terörizmi çok daha yüksek noktalara sıçratmak için ellerinden gelen tüm hünerleri ortaya koyacaklardır.

Seçim sonrası ortaya çıkacak "parlamento aritmetiği" ne olursa olsun, güncel görev, "bunalım stratejisini" tırmandığı yerde dondurup ülkeyi hükümetsiz, meclisleri başkansız ve devleti cumhurbaşkansız bırakmamaktır. Çünkü bunlar MC partilerinin izlediği "bunalım stratejisinin" önemli halkaları ve kavşak noktalarıdır.

MHP'yi yaşatacak iklim, bu bunalım stratejisinden kaynaklanan rüzgarla uzadıkça, uzar. Bunalımın bitmesi, MHP'nin hesap vermeye başlaması demektir. Anayasal düzen olağan biçimde çalışırsa, hiç kuşkunuz olmasın, MHP hakkında Anayasa Mahkemesi'nde dava açılacaktır. Ve bu yüzden, emekliye ayrılan Yargıtay Başsavcısı yerine yapılacak seçimin olağanüstü önemli bulunmaktadır.

Bu "bunalım stratejisi" gereği oluşturulacak "iktidar boşluğu" ile bir "ara rejime" varmayı akıllarına koyanların oyunlarını bozacak güç, halkın örgütlü ve bilinçli tepkileridir. Bu yüzden bu ara seçimin önemini çok iyi kavramak gerekiyor.

Bunun için formülümüzü yeniden yazalım: Seçime katılmamak, MHP'ye iki oy vermek demektir. 14 Ekim günü verilmeyen bir oy, MHP'ye verilen iki oy demektir!

Anayasamızın önsözünde yazılı "Anayasa'nın uyanık bekçiliği", işte bugünler içindir. İlericiler, solcular, sosyalistler, Atatürkçüler, sosyal demokratlar, ilerici aydınlar, devrimci gençler, işçiler köylüler, sandık başına! Verilmeyen oy, MHP'ye verilen iki oy demektir; sandık başına!

(Cumhuriyet, 6 Ekim 1979)

GÜNEŞ

Birgün Prof. Turan Güneş'e sormuştum, "Hocam, Hasan Fehmi Güneş ile bir yakınlığınız var mı?" Prof. Güneş, "Yok" demişti, "O doğan Güneş, ben batan Güneş!.."

Hasan Fehmi Güneş'in film ve ses sanatçısı Aynur Aydan'ın kapısı önünde çekilmiş fotoğrafını görünce Prof. Güneş'in bu sözlerini anımsadım. Yetenekli, başarılı, kişilikli bir Bakan, böylesine günlük bir aşk serüveni nedeniyle görevinden ayrılacaktı. İçim acıyla burkuldu.

Bu, Hasan Fehmi Güneş için kurulmuş bir tuzak mıydı? Bana öyle görünüyor. AP mitinglerinde kıratlı gömleklerle gösteri yapan bayan Aydan, acaba bir oyunun özenle seçilmiş figüranı mıydı? Ya da bayan Aynur Aydan, gazino patronları gözündeki değerini artırmak için böyle bir reklam yoluna mı başvurmuştur? Her neyse, öyle ya da böyle sonuçta bayan Aynur Aydan başarılı olmuştur. Belki bundan sonra İstanbul'un büyük gazinolarında artık adını "as solist" olarak yazdırabilecektir.

Bu olay nedeniyle bir başka bayan Aydan'ı anımsadım istemez istemez. Opera sanatçısı sayın Ayhan Aydan'ın eski Başbakanlardan Adnan Menderes ile yaşadıkları aşk serüveni, ne acıdır ki 1960 İhtilali'nden sonra Yassıada mahkemelerinde şu ünlü

"bebek davası"na konu olmuştu. O günlerde sayın bayan Ayhan Aydan'ın, nice büyük sayılan siyaset adamının buruşuk çamaşırlar gibi renk ve biçim değiştirdiği Yüksek Adalet Divanı önünde başını dimdik tutarak, "Evet Menderes'i seviyordum. Ondan bir çocuğum olsun istiyordum" demesi, bu gizli ilişkinin ürkek anıları üzerine özveri ve saygı ilmikleriyle örülmüş bir örtü atılmasına yetip de artmıştı bile.

Eski başbakanlardan Adnan Menderes'in sevgilisi sayın bayan Ayhan Aydan'la İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'in kapısını çaldığı bu bayan Aynur Aydan arasında, dağlar gibi fark var. Birinde insanlık ve duygusallık, ötekinde -kusura bakılmasın- reklamcılık ve siyasal sömürü açıkça göze çarpıyor.

Başbakan Ecevit'in dediği doğrudur: "Siyaset, özel yaşamda kesin özveri ister." Aslına bakarsanız, bu gibi ilişkiler ayıplansa da kınansa da, insanların özel yaşamlarını ilgilendirir. Ancak siyaset, bu gibi gizli ilişkileri renkli projektörlerle gün ışığına getiriyor.

Bu başarılı, kişilikli İçişleri Bakanı terör odaklarının üstüne üstüne gidip, olayların kökenine ışık tutarken, hiç umulmadık bir anda pusuya düşürülmüş ve aldığı yara bir terörist kurşunu kadar ağır olmuştur.

Bu kirli düzenin binbir türlü karanlık ilişkisi orta yerde dururken, şu küçücük aşk serüveni arsız dillerde alay konusu olmuşsa, ne yapalım, buna üzülmemek elden gelmez. İnsanoğlu bu. Kendi iç dünyasında zayıf ve güçlü yanlarıyla sürekli bir savaş içindedir. Gün olur, insan zayıf yanına yenilir. İnsanı oturduğu koltuktan önce, güçlü ve zayıf yanlarıyla "önce bir insan" olarak görmek, şu siyaset dünyasında bu kadar güç oluyor, neylersiniz!..

Öyle umuyorum ki, Hasan Fehmi Güneş bu olayın yıkıntısından çarçabuk kendisini kurtararak, ülkesine ve partisine yaptığı değerli hizmetleri, yine eskisi gibi sürdürecektir.

Hasan Fehmi Güneş, belki -belki değil yüzde yüz- ustaca kurulmuş bir tuzağa kurban gitti. Fakat, atasözüdür, bilirsiniz: Güneş balçıkla sıvanmaz...

(Cumhuriyet, 7 Ekim 1979)

SORUŞTURURKEN

Ankara Savcı Yardımcılarından Doğan Öz niçin öldürülmüştür?

Bu sorunun yanıtını, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nin kararında buluyoruz. Doğan Öz'ün öldürülme nedeni sürdürdüğü bir soruşturmadır. Bu soruşturma, Levent Özyörük adlı sol eğilimli bir öğrencinin öldürülmesi olayı ile ilgilidir.

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmesinden sonra kendi kendime sordum: "Acaba Cevat Yurdakul, öldürülmeden önce önemli bazı soruşturmalar üzerinde miydi?.." Hiç şüphesiz böyleydi. Adana Emniyet Müdürü, bölgesindeki terörün kaynaklarına inmek üzereydi; tam bu sırada öldürüldü. Öyleyse yapılacak ilk iş, Cevat Yurdakul'un elindeki bütün dosyaları tek tek incelemektir. Belki cinayetin ipuçları bu dosyalar içinde saklıdır. Kimbilir, belki böyledir.

Yurdakul'un ölümünden sonra Adana'da üzücü bir takım olaylar oldu. Önce elli iki polis açığa alındı. Bunu yirmi bir güvenlik görevlisinin gözaltına alınmaları izledi. Hiç şüphesiz, Cevat Yurdakul olayını hazırlayanlar, böyle bir kargaşanın da doğumunu planlıyorlardı. Böyle bir planları varsa, başarılı da oldular.

Bu gibi olaylarda çok serinkanlı olmak gerekiyor. Cevat Yurdakul olayı basit bir cinayet değildir. Teröristler, bir sıkıyönetim bölgesinde devlete meydan okumuşlardır. Bir Cevat Yurdakul bir daha geri gelmez. Bu olayı planlayanlar, hazırlayanlar, bunların arkasındaki beyinler, örgütler ortaya çıkarılırsa ancak o zaman bozulan "kamu düzeni" bir ölçüde kurulmuş, "devlet otoritesi" yeniden sağlanmış olur.

Bu olayın ortaya çıkarılması için, hiç şüphemiz yok ki Sıkıyönetim Komutanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı ve Adana Emniyet Müdürlüğü tam bir eşgüdüm içinde çalışmaktadır. Bunun tersini düşünmek, devletin ciddiyetine inananlar için umut kırıcı olur. Umarız durum böyle değildir.

"Durum böyle değildir" derken bir konunun altını kalın çizgiyle çizmek istiyoruz. Acaba gözaltına alınan bu güvenlik görevlileri arasında önemli soruşturmaları sürdüren polisler de var mıdır? Varsa Sıkıyönetim ile Adana Emniyeti arasında ge-

rekli ortak çalışma ve eşgüdüm nasıl sağlanacaktır? Bu koşullarda, gerek Sıkıyönetim, gerekse Adana Emniyeti'nde görevli polislerin olanca soğukkanlılık, karşılıklı hoşgörü ve saygı içinde olaya çözüm bulmaları gerekir. Önemli olan Adana'da estirilen terör rüzgarının, Sıkıyönetim, MİT Bölge Başkanlığı ve Adana Emniyet Müdürlüğü'nün ortak çabalarıyla önlenmesidir. Bu aşamada bundan daha güncel ve önemli bir konu yoktur.

Türkiye'de yaşanan olaylar, çoğumuzun diline yerleştiği gibi, "karşıt görüşlülerin çatışması", ya da "sağ-sol kavgası" değildir. İçinde yaşadığımız terörü bu gibi yüzeysel gözlemlerle tanımlamanın olanağı yoktur. Bütün bunlar, ülkemize iki yılda en az iki milyar Türk liralık silah sokan uğursuz örgütlerin hünerleridir.

Adana Emniyet Müdürü, son günlerde hangi olayların peşindeydi? En son hangi soruşturma dosyalarına el atmıştı? Kimlerin sorgusunu yapmıştı? Hangi ilişkiler üzerine suç kanıtları toplamaya başlamıştı? Bunların araştırılması gerekiyor.

Cevat Yurdakul olayı açıklığa kavuşturulmadan, Adana'da "devlet otoritesi" sağlanmış sayılmaz. Cevat Yurdakul olayını ortaya çıkarmak, devletin namus borçlarından biridir. Bu borcun er ya da geç yerine getirileceğinden hiç kuşkumuz yoktur.

(Cumhuriyet, 8 Ekim 1979)

SEÇİME DOĞRU...

Önceki gün, Ecevit'in Zile, Amasya ve Samsun gezisindeydim. Zile ve Amasya'da olağan kalabalıklar vardı. Fakat Samsun, başta Ecevit olmak üzere sanırım birçok kişiyi şaşırttı. Samsun'da gerçekten insanı şaşırtan, göz kamaştırıcı, görkemli bir topluluk ile karşılaştık. Samsunlular, Ecevit'i saatlerce yağan yağmura karşın beklemişlerdi. Samsun'a bir-iki saat gecikerek girilmişti. Halk yağmur altında yerlerinden bile kımıldamadan öyle bekliyordu. Samsun'daki kalabalık, önceki hafta Edirne'de gördüğümüz kalabalık kadardı, belki daha fazlaydı.

Bu kalabalıklar seçim sandığına nasıl yansıyacak? Sorun bu. Ve öyle sanıyorum ki güncel sorun, terörizme ve ara rejimcilere karşı halkı, böyle dipdiri ve coşkulu insan seli olarak ayakta tutabilmektir.

Ecevit seçim konuşmalarında, MC partilerince oluşturulan "bunalım stratejisini" sert dille eleştiriyor. Başbakan, MC partilerinin, seçimlerden sonra bir bunalım dönemi yaratıp ara rejimcilere yeşil ışık yakacakları kanısındadır. Böyle bir bunalım dönemi yaratılacak, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlarını seçemeyecek, Cumhurbaşkanı'nın seçimi için anlaşma sağlanamayacak, bütçe çıkarılmayacak, sonra gelsin "ara rejim..."

Kapalı kapılar ardındaki bu planları, halkın örgütlü ve bilinçli tepkileri bozacaktır.

Ecevit, hemen hemen her seçim konuşmasında Demirel'e aynı soruyu soruyor.

- MHP ile ortaklık kuracak mısın?

Bu soruyu, son gezisinde de yineledi. Ecevit, bazı AP'lilerin bile MHP ile ortaklık kurmaya yanaşmayacaklarını söylüyor. Kalabalıklardan, "MHP, ÜGD kapatılsın" sloganları yükselince, "Siyasal partileri, dernekleri kapatmak, adaletin işidir. Biz hükümet olarak kanıtları toplayıp, adalete teslim ediyoruz" diyor. Son seçim gezilerinde iki slogan iyice benimsenmiş gibi; biri, "Faşizm iktidar olamayacak", ikincisi de "MHP, ÜGD kapatılsın..." Halk teröre ve bu terörün açık çağrılar çıkarttığı ara rejimlere karşı bir öfke seli gibi kabarıyor.

Ecevit, son seçim konuşmalarında mezhep ayrımı üzerinde çok durdu. Sanıyorum ki bu konu, son gezinin ara rejim gibi ağırlık noktalarından birisiydi. Bu konuşmalardan benim çıkardığım sonuç şu.

Dış güçler, dünyanın en duyarlı bölgesi olan Ortadoğu'da ırk ve mezhep ayrımı konusuna iyice el attılar. Kanlı olaylar, ırk ve mezhep ayrımına dayatılarak sürdürülmek isteniyor. Türkiye'de yaşadığımız olaylar, özellikle Kahramanmaraş soykırımı bunun acı ve kanlı örneğidir.

Ecevit, "ırkçı sağcılık yanında bir de ırkçı solculuk çıktı" diyor ve "sol kafatasçılar" adını verdiği bu çevrelerin, ilerici, devrimci ve sosyalist olamayacaklarını söylüyor. Bu sözlerin altında yatan kuşku, "Alevi-Sünni, Türk-Kürt" gibi etnik kökenli kışkırtmaların ulaştığı boyutlardır. Anladığıma göre, Ecevit'in kafasında böyle kuşkular oluşmuş; bu kuşkuları dile getiriyor.

Bu gözlemler ve bu gözlemlerden kaynaklanan kuşkular gerçekleri yansıtmaktadır. Toplumsal ilişkilerde temel çelişki,

sömüren-sömürülen ikilisinde yatar. Bu çelişki, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çelişki odağından kaydırılınca, etnik kökenli ayrımlar ön plana geçer ve temel çelişki gözlerden kaçar. Ecevit, bu kışkırtmaların aktörlerini, "sol kafatasçılar" ve "mezhep ağaları" olarak tanımlıyor.

Türkiye bu bunalımları aşacaktır. Yaratılan bu bunalım günlerinde teröristlere, ara rejim özlemcilerine, etnik kışkırtmalara karşı son derece uyanık olmak gerekiyor.

Bu oyunları bir ölçüde bozmak için pazar günü seçim sandığına koşmak ve oylarımızı kullanmak zorundayız. Unutmayalım; Verrneyen bir oy, MHP'ye verilen iki oy demektir!

(Cumhuriyet, 9 Ekim 1979)

ALACAKAPTAN OLAYI

Başbakan Ecevit, Hasan Fehmi Güneş'in istifasıyla boşalan İçişleri Bakanlığına Ankara Senatörü Prof. Uğur Alacakaptan'ı getirmek istemiş; ancak Sayın Cumhurbaşkanı bu isteğe karşı koymuştur. Gazetelere yansıdığına göre Cumhurbaşkanımız, Prof. Uğur Alacakaptan'ın 12 Mart döneminde Sıkıyönetim Mahkemesi'nce yargılandığını ve bir süre tutuklu kaldığını ileri sürrnüş; bu nedenle hazırlanan kararnameyi geri çevirmiştir.

Bakanlar Kurulu'nun atanmasıyla ilgili anayasal kural, "Bakanların Başbakanca seçilip, Cumhurbaşkanınca atanacağı- öngörmektedir. Bu Anayasa maddesine bakıp, "Atama yetkisi Cumhurbaşkanına tanınmıştır. Öyleyse bu takdir yetkisine karışılmaz" denilebilir.

Buna benzer bir uygulama, Ecevit hükümeti kurulurken yaşanmıştı. Sayın Cumhurbaşkanı, Başbakan Ecevit tarafından Maliye Bakanlığı'na getirilmesi uygun görülen Prof. Besim Üstünel'in atama işlemine karşı çıkmış; bunun üzerine Ecevit, Üstünel'i Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına kaydırrnak istemiş, ancak Prof. Üstünel bu görevi kabul etmeyeceğini bildirerek Bakanlar Kurulu'nda görev almamıştı.

Sayın Cumhurbaşkanı eğer, "Alacakaptan 12 Mart döneminde yargılanmıştır. Bu yüzden İçişleri Bakanlığı'na getirilmesini sakıncalı görüyorum" demişse, o zaman bu "takdir yetkisi" üzerinde uzun uzun durup düşünmek gerekecektir.

Prof. Uğur Alacakaptan, birçok ilerici ve namuslu aydın gibi, 12 Mart döneminde yargılanmış ve "Türk ulusu adına" görev yapan mahkeme kararı ile beraat etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı, Alacakaptan'ın yargılanmış olmasını bakanlık yapması için sakıncalı görüyorsa, o zaman demek oluyor ki, bu yüce devlet katında Türk ulusu adına karar veren bağımsız mahkemelerin kararlarına değil bağımlı savcıların iddianamelerine geçerlik tanınmaktadır.

Eğer yargılanmış olmak, Sayın Cumhurbaşkanımızın gözlerinde bakanlığa engel olucu olumsuz bir nitelik sayılıyorsa, biri 1944, öteki 1962 yılında olmak üzere askeri mahkemeler önünde iki kez yargılanmış olan MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in Başbakan Yardımcısı olarak atanmasını nasıl yorumlayacağız?

Sayın Cumhurbaşkanımız, Demirel tarafından seçilen ve askeri mahkemelerde iki kez yargılanmış olan Türkeş'i Başbakan Yardımcılığına atıyor, ancak Ecevit tarafından seçilen ve askeri mahkemelerde yargılanıp beraat eden Prof. Uğur Alacakaptan'ın atanmasını uygun görmüyor!..

Buradan şu sonuç çıkıyor. Sayın Cumhurbaşkanımız takdir yetkilerini nesnel, kalıcı ve inandırıcı biçimde kullanmış değillerdir. Türkeş'e tanınan bu ayrıcalık ile Alacakaptan'a çıkarılan engeli "Bunlar takdir yetkileridir" diye kestirip atmaya herhalde olanak yoktur.

İzninizle, Sayın Cumhurbaşkanımıza bir örneği daha anımsatmak istiyoruz:

Dr. Saadettin Bilgiç, bir süre Milli Savunma Bakanlığı yapmıştır. Dr. Bilgiç'in Sağlık Bankası yöneticilerinden olduğu ve bu banka yöneticileri hakkında, "mudilerinden topladıkları mevduatları zimmetlerine geçirmek" savıyla davalar açıldığını bilmeyen yoktur. Acaba Sayın Cumhurbaşkanımızın bu titizliği, neden adı böylesine davaya karışan Dr. Bilgiç için söz konusu olmamış ve Bilgiç, Milli Savunma Bakanlığı gibi bir Bakanlığın başına oturtulmuştur? Hukuk devletine inananlar için bunları anlamaya, gerçekten olanak yoktur.

Bir örnek daha verelim:

Milli Selamet Partisi, 12 Mart döneminde laiklik ilkesine aykırı tutumu nedeniyle Anayasa Mahkemesi tarafından te-

melli kapatılan "Milli Nizam Partisi" yöneticilerince kurulmuştur. Ve Necmettin Erbakan Anayasa Mahkemesi'nce kapatılan bu partinin Genel Başkanı'dır.

Sayın Korutürk, Necmettin Erbakan'lı Demirel hükümeti önüne geldiğinde, "Anayasa Mahkemesi'nce kapatılan bir partinin Genel Başkanı'nı Başbakan Yardımcısı yapmam" diye düşünmüş müdür? Böyle düşünseydi bu hiç şüphesiz, antidemokratik bir tavır olurdu. Laiklik ilkesine sımsıkı bağlı olduğunu bildiğimiz Korutürk, "siyasal sabıkası" Anayasa Mahkemesi'nde kayıtlı bir politikacı için, "Ne yapalım; seçilmiş gelmiş" diyebilmiştir. Sayın Korutürk, Demirel'e ve Demirel'li hükümetlerin Başbakan yardımcıları Türkeşler'e, Erbakanlar'a, Milli Savunma Bakanları Dr. Bilgiçler'e gösterdiği hoşgörüyü, 12 Mart döneminde yargılanmış ve aklanmış bir hukuk profesöründen, bir ilerici aydından esirgemişse, bunu yalnızca hukuk devletinin aldığı bir yara olarak görmek yetmez sanırız; bunun anlamı daha da derindedir.

Biz, Korutürk'ün Cumhurbaşkanlığı'na seçimini 12 Mart döneminin kapanışı olarak görmüştük. Yanılmış mıyız dersiniz?..

(Cumhuriyet, 10 Ekim 1979)

BİR DOSYA

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul öldürülmeden önce hangi dosyalar üzerindeydi?

Bize ulaşan haberlere göre Cevat Yurdakul, son günlerde Osman Dişcen adındaki bir yedek teğmen ile ilgili soruşturmaya ağırlık vermişti. Neydi bu soruşturma?.

Bu soruşturma, görev yaptığı Diyarbakır'daki birliğinden izinli olarak ayrılıp Adana'ya gelen ve burada 45'lik kolt marka bir tabanca ile yakalanan Piyade Asteğmen Osman Dişcen'in Adana yöresindeki ilişkilerini kapsamaktaydı.

Üzerinde 45'lik kolt marka tabanca ile yakalanan Piyade Asteğmeni Osman Dişcen, bu tabancayı Silahlı Kuvvetler'de görevli bir yüzbaşıdan emanet olarak aldığını ileri sürmüştür. Yapılan balistik inceleme tabancanın, Asteğmenin üzerinde yakalanmasından bir süre önce ateşlendiğini rtaya koymuştu.

Hangi olayda kullanılmıştı bu silah?

Piyade Asteğmeni Osman Dişcen'in, Cevat Yurdakul'un öldürmesinden sonra gözaltına alınan MHP Adana Merkez İlçe Başkanı Avukat Adem Eroğlu ile de yakın ilişkisi olduğu ileri sürülmektedir.

Üzerinde 45'lik kolt tabanca ile yakalanan Piyade Asteğmeni Osman Dişcen, yakalandığı yere en yakın polis karakolunda sorgusu yapıldıktan sonra, Sıkıyönetim Komutanlığı'na teslim edildi. Yine bize ulaşan haberlere göre Asteğmen Osman Dişcen Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından salıverildi.

Şimdi kamuoyu önünde soruyorum: Böyle bir olay olmuş mudur? Olmuşsa, bu kovuşturma ne aşamadadır? Bu Asteğmen Osman Dişcen kimdir? Kimlerle ilgisi vardır? Üzerinde yakalanan 45'lik kolt tabancanın sahibi kimdir? Ve bu tabanca hangi olayda kullanılmıştır?

Böyle bir olay olmamışsa, yoksa; yapılacak açıklamayı bu köşeye koyar, okurlarımdan özür dilerim. Varsa, bu soruları sormaya devam ederim. Şimdi Sayın Genelkurmay Başkanı'na, Adana Sıkıyönetim Komutanı'na, İçişleri Bakanı'na ısrarla soruyorum:

- Nedir bu olay?

Bu köşede okurlarımı bıktırırcasına bir konu üzerinde durdum. 1970 yılında Dr. Necdet Güçlü, o zamanki Ülkü Ocakları Genel Başkanı İbrahim Doğan ve sonradan MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı'na getirilen Ali Güngör tarafından tabancayla vurularak öldürüldü. Yapılan yargılamalar sonunda, cinayette kullanılan bu silahların Silahlı Kuvvetler'de görevli, o günkü rütbeleriyle Teğmen Fehmi Altınbilek ve Mustafa İlerisoy'un üzerlerine kayıtlı olduğu anlaşıldı. Bu iki Teğmen bellerine kanlı cinayet silahlarını takarak, yüzbaşılığa kadar yükseldiler. Bugün Ordu'da görev yapıyorlar.

Bu gibi ilişkiler ortaya çıkarılmadan terörün kaynağına inmenin olanağı yoktur.

1978 yılı ocak ayının 25. günü Ankara Devlet Mimarlık ve Mühendislik Okulu öğrencileri üzerine bir bomba atıldı. Yapılan araştırma bu bombanın Silahlı Kuvvetler'de kullanılan Amerikan yapısı "Füze M2 hat bi-İ131 2-53" bombası olduğunu kanıtladı. Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nda 978/3925 sayı ile kayıtlı bu dosya şimdi nerededir? Ne olmuştur bu soruşturma?

Bunlar çok şüpheli ipuçlarıdır. Bu ipuçlarının ülke çapındaki olaylardaki benzer kanıtlarla birleştirilmesi çok ilginç ilişkileri ortaya koyacaktır.

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un ölümünden bir süre önce, üzerinde bir yüzbaşının 45'lik kolt tabancası ile yakalanıp, Sıkıyönetim tarafından serbest bırakılan Asteğmen Osman Dişcen ile ilgili soruşturmanın ne aşamada olduğunu ve soruşturmanın kimler tarafından yürütüldüğünü soruyorum.

Adana'nın yolları taştan değil artık, kandan, kandan!.. Ve bu kan denizinde ipuçları arıyoruz...

(Cumhuriyet, 11 Ekim 1979)

KONU KITLIĞI

Bugün ne yazayım acaba?

Böyle düşüne, düşüne yazı makinasının başına oturdum. Evet ele alınacak konuyu buldum: Hangi partiye oy kullanacağımı yazayım diyorum.

"Ulusal damadımız" ve "ebedi içgüveyimiz" değerli "demirbaş yazar" Metin Toker üstadımız, geçen pazar günü Hürriyet gazetesindeki köşesinde baklayı ağzından çıkardı:

- Oyumu AP'ye vereceğim.

"Eee, üstad, sen ismet Paşa'dan kalan Pembe Köşkü müteahhide verdikten sonra, elbet oyunu da AP'ye verirsin" diye mi yazayım? Yok, yok, olmaz.

Şu tarihsel gerçeği hiç gözardı etmeyelim. 1973 seçimlerinde üstad Metin Toker, "oyumu CHP'ye vereceğim" der demez, bütün AP'liler "Bu paşa'nın damadıdır, bir bildiği vardır" diyerek hep beraber gidip CHP'ye oy vermişlerdir. Şimdi de bütün CHP'liler, Metin Toker'in yazısını okuyunca, "Bu tarihi yanılgıya son verelim" diyerek, hiç şüphesiz, gidip mührü kıratın böğrüne basacaklardır.

Yok değmez; bu konuyu yazmayayım.

Tercüman gazetesinde Güneri Civaoğlu arkadaşımız, "Alacakaptan olayının gerçek yüzü" başlıklı yazısında, Uğur Alacakaptan'ın 1977 yılında kurulan Ecevit hükümetinde Ada-

let Bakanı olarak yer aldığını ve Sayın Korutürk'ün Alacakaptan'ın da yer aldığı Bakanlar Kurulu listesini "onayladığını" yazmaktadır.

Alacakaptan'ın Adalet Bakanlığı yapmadığını sokaktaki yurttaş bile biliyor ama, nedense eski arkadaşım Güneri Civaoğlu Tercüman gazetesinin Genel Yayın Müdürü ve Başyazarı olarak Alacakaptan'ı 1977'de kurulan hükümetin Adalet Bakanı yapıveriyor...

Hem birşey fısıldayım mı? Prof. Alacakaptan, Civaoğlu'nun nikah şahididir. Canım bu kadarı da ayıp. Alacakaptan senin nikah şahidin olacak, sonra sen aynı Alacakaptan'ın iki yıl önceki hükümetin Adalet Bakanı olup olmadığını bilemeyeceksin... İnsan bir telefon açar, örneğin bana sorar.

Bu konuyu mu işleyeyim. Yok yok, gerekmez.

"Tercüman" deyince aklıma geldi: Tercüman gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'ın azınlık ortaklarla oluşturduğu "TARIMSAN" şirketine yeniden "lastik dışalım izni" verilmiş. Yani Ilıcaklar bir köşe daha döndüler. Döndükıeri bu kaçıncı köşe! Vallahi başları dönecek artık.

Ne düşünüyorum biliyor musunuz? Bu Tercüman gazetesi, Ecevit hükümetine "komünist, komünist" diye sabah-akşam saldırır durur. Bundan iyi hükümet mi olur! Sen bu hükümeti yıkmaya çalışıyorsun, bu hükümet sana milyarlık olanaklar sağlıyor. Daha iyisini nereden bulacaksın?!..

Bu konuyu mu yazayım? Yok, yazmayım. Konumuz seçim. Sonra bu konulara yeniden döneriz.

Siyaset kırması bir Büyükelçi yeni Anayasa hazırlamış; anamalcı bir senatör, İstanbul iş çevrelerinde bacak kadar boyu ile fırıl-fırıl dönüp, "ara rejim" kadroları oluşturmaya çalışıyormuş; bak bücürün yaptığına!.. Kendisi istifa edecekmiş, yerine bir general seçilecekmiş; bugeneral Başbakan olacakmış da, falan da filan...

Bu konuyu mu yazayım? Yok artık, bu konu "kabak tadı" verdi, yazmayayım.

Bir de ne var? Şu var. MHP Başbuğu Türkeş, "Biz suç işleyenleri partimizden ihraç ediyoruz" diyormuş. Bende, suç işleyenleri "ihraç" değil "ithal" ettiklerine ilişkin belgeli bilgiler var. Bunu mu yazsam? Ha, bir de şu var. Türkeş, CIA'dan yakınıyormuş. Bakın bu önemli.

Ne diyordum? Ha, CIA... Ankara'da uzun süre CIA temsilcisi olarak görev yapan Ruzi Nazar adlı bir Amerikalı vardı. Bu Ruzi Nazar, aslında Türk kökenlidir. İkinci Dünya Savaşı'nda, Sovyet ordusundan kaçıp Hitler ordularına sığınmış, sonradan Amerika'ya geçmiş, son yıllarda da CIA görevlisi olarak Türkiye'ye gelmişti. Bu Ruzi Nazar, 12 Mart'tan sonra Türkiye'yi terketti, şimdi de Almanya'da başka adlar altında görev yapıyor, oğlu da, nedense Kahire Üniversitesi'nde okuyor.

Ruzi Nazar, Ankara'da Bahçelievler'de oturur; bu eve birçok politikacı gelir giderdi. Ne düşünüyorum biliyor musunuz? Türkeş Almanya'da bu Ruzi Nazar'ı bulsun, CIA Türkiye'de ne yapıyor, o'na sorsun olmaz mı?

Yoksa bu konuyu mu yazsam?.. Sevgili okuyucular, kusura bakmayın, bugün yazacak konu bulamadım. Özür dilerim.

Ne yazsam acaba?..

(Cumhuriyet, 12 Ekim 1979)

SEVİNDİRİCİ, ANCAK...

Cumhurbaşkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'nden yapılan açıklamada, Sayın Cumhurbaşkanı'nın İçişleri Bakanlığı'na yapılan atama ile ilgili yetkisini kullanırken; "Anayasa'nın 109'uncu maddesinin 1'inci fıkrası hükmünün ruhuna uygun bir davranış içinde hareket etmeye dikkat ve özen gösterdiği" belirtilmektedir.

Yapılan açıklamada 14 Ekim seçimlerinin "genel seçim havası içine girmiş olması"nın böyle bir davranışa yol açtığı bildirilmektedir. Açıklama şöyle son bulmaktadır:

Atama konusunda 12 Mart olayı ile bağlantı kurularak yapılan yorumlar sayın Cumhurbaşkanı'nın düşüncelerini yansıtmamaktadır...

Bu açıklama sevindiricidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın bu açıklamayı yapma gereğini duyması, bu konudaki duyarlığını göstermektedir. Cumhurbaşkanlığı gibi bir yüce katta oturan bir devlet büyüğünün bu duyarlığı göstermiş olması, demok-

ratik hukuk devleti adına bir güvence sayılmalıdır. Yapılan açıklama bir ölçüde yüreklere su serpmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanı, niçin Prof. Uğur Alacakaptan'ın İçişleri Bakanlığı'na getirilmesine karşı çıkmıştı? Yapılan yorumlar, Alacakaptan'ın 12 Mart döneminde yargılandığı, bu nedenle İçişleri Bakanlığı'na getirilmesinde sakınca görüldüğü yolundaydı. Sayın Cumhurbaşkanımız bu düşüncelerin kendisine maledilemeyeceğini belirterek "Anayasa'nın 109'uncu maddesinin ruhuna uygun" davrandığını açıklamaktadır.

Nedir 109'uncu madde ve nedir bu maddenin "ruhu?" 109'uncu madde "Millet Meclisi Genel seçimlerinden önce, Adalet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanları çekilir" diye başlamaktadır. Sayın Cumhurbaşkanı "işte" diyor, ben bu maddenin ruhuna uygun olarak İçişleri Bakanlı'ğına tarafsız sayılan bir milletvekilini getirmek istedim."

Bu gerekçeyi nasıl yorumlayacağız?

İçişleri Bakanlığına getirilen Sayın Vecdi İlhan, Pof. Uğur Alacakaptan gibi bir CHP üyesidir. Bu açıdan Sayın İlhan ile Sayın Alacakaptan arasında hiçbir fark yoktur. CHP'nin her üyesi, her seçimde olduğu gibi bu seçimde de partilerinin oylarının artmasını isterler. "Hayır, Alacakaptan daha çok ister. İlhan istemez" denmeyeceğine göre yapılan bu ayrımı anlamaya hiç mi hiç olanak yoktur.

Yok eğer "İlhan ılımlı bir kişiliğe sahiptir. Alacakaptan ateşlidir" diye düşünülüyorsa bunu da anlamaya olanak yoktur. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanı'mızın bu iki politikacıyı bu denli yakından tanıyıp gözlediklerini sanmıyoruz.

Anayasa'nın genel seçimler için öngördüğü "tarafsız bakan" kavramını, "bu seçim genel seçime benziyor" diyerek değiştirmek ve atama yetkisini Anayasa'nın öngördüğü "tarafsız bakan" yerine partiiçinde "taraflı-tarafsız" ayrımı yaparak kullanmak, sanıyoruz ki "Cumhurbaşkanlığı tarafsızlığı" ile pek bağdaşmaz. Çünkü bu "tarafsızlık", çeşitli siyasal partiler arasında kesin yansızlık olduğu kadar, belki ondan da çok, bir siyasal partinin çeşitli kanatları ve kişileri arasındaki yansızlık demektir. Bakanlar Kurulu'na atanacak herhangi bir üye için, partiiçinde ayrım yaratmak önce Cumhurbaşkanı'mızın kendisini, sonra da Cumhurbaşkanlığı kurumunu yaralar.

Sayın Cumhurbaşkanı'mızın açıklamaları gerçekten sevindirici olmuştur. Fakat hemen belirtelim ki. inandırıcı olmamıştır. Yaşadığımız bu acılı dönemden kişiler ve kurumlar olarak yara almadan çıkabilirsek, bu sonuç, ulusumuz ve yurdumuz için büyük kazanç olacaktır.

(Cumhuriyet, 13 Ekim 1979)

ETTİ 7 MİLYON

Emin olun bıktım!.

"Neden?.." diyeceksiniz. Yolsuzluklarla ilgili yazılar yazmaktan bıktım. Yazıyoruz yazıyoruz da ne oluyor?.. Eloğlu milyonları cebine indirip yurt dışına kaçıyor, bize de oralardan nanik yapıp dil çıkartıyor. Siz olsanız bıkmaz mısınız?..

Biz bu yolsuzlukları yazıp çiziyoruz ya; böylece "burjuvaziye hizmet" ediyormuşuz... Evet evet, bir de bu var. Yani ne yapıyormuşuz?.. Yolsuzluklarla ilgili yazı yazanlar, sömürüyü bir "ahlak sorununa indirgiyorlarmış"; sonra efendim, böylece "sınıfsal sömürü" gözardı ediliyormuş... Öyle diyorlar!..

Peki ne yapalım öyleyse?.. Duvarlara "katil oligarşi" diye yazıp, devrimciliğimizi kanıtlayalım. En iyisi bu. Hem bu arada, "akmaz boya" dedikleri boya türünü satanları zengin edip, kapitalizmin gelişmesine böylece "sınıf çelişkilerinin keskinleşmesine" de katkıda bulunuruz!..

Neyse canım; bu uzun girişten sonra yeniden "burjuvaziye hizmet ederek" yeni bir yolsuzluk olayına göz atalım:

Anımsayacaksınız, geçenlerde bu köşede "Odalar Birliği" Başkanı Sezai Dıblan Beyefendinin, "özel sektörün dinamik ve devamlı müdafaası" amacıyla 1974 ile 1979 yılları arasında birilerine 3 milyon 981 bin lira para dağıttığını yazmış bu paraların hangi "değerli basın mensupları" arasında paylaştırıldığını sormuştum. Fakat Sezai Bey bir yanıt vermedi.

Sezai Bey bana telefon edip, "Yahu Uğur Bey kardeşim, ben bu paraları komünizmle mücadele eden yazarlara dağıttım" dese ne çıkardı canım!.. Koskoca Sezai Beyefendi bu paraları kendisi "iç edecek" değil ya! Vermiştir birilerine. Komünizmle mücadele eden insanların elbette ki ufak-tefek masrafı olacaktır. Dese ki "şuna, şuna verdim", ne olurdu yani!..

Elimde bir dosya daha var. Aksilik bu ya, bu dosya da Sezai Bey'le ilgili değil mi!.. Yine ne yapmış Sezai Bey? "Umumi Mağazalar T.A.Ş. Genel Müdürü" olarak 1973-1978 yılları arasında, şirketten tam 3 milyon 90 bin lira almış ve bu paraların nereye harcandığını bildirmemiş. Allah, Allah!.. Ticaret Bakanlığı Müfettişleri hazırladıkları, raporda bakın ne diyorlar:

- Sürdürdüğümüz denetim sırasında, şirketin belge ve defterleri üzerinde yaptığımız incelemelerde toplam 3.000.000 lira tutan şirket parasının 1973 yılından, şirket nezdinde denetime başladığımız 4.6.1979 tarihine kadar halen Genel Müdür bulunan Sezai Dıblan'a hiçbir müsnet evrak ve belgeye dayanmadan şirket işlerinde sarfedilip, edilmediği araştırılmadan temsil tahsisatı adı altında yönetim kurulu kararı ile ödendiği...

4 milyon Odalar Birliği'nden, 3 milyon Umumi Mağazalar'dan, etti mi 7 milyon!.. Ne oldu bu paralar?.. Kimin elinde, kimin cebinde bu paralar?..

Sezai Beyefendi bu konuda açıklama yapmazsa, bu soruları Umummi Mağazalar T.A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeliği yapmış olan Son Havadis gazetesi yazarı Abdullah Uraz'a, AP Manisa Milletvekili Faik Türün'e, AP'li işadamı Şinasi Ertan'a mı soralım?.. Kime gitti bu paralar, kime?!..

Emin olun bıktım şu yolsuzlukları yazmaktan, bıktım! Eloğlu paranın üstüne yatıp, bana mısın demiyor! Keskin solcudan da lafı yiyoruz:

- Burjuvaziye hizmet ediyorsun!..

Ne olur Sezai Bey, hatırım için söyle, kime verdin şu yedi milyon lirayı?.. Allah aşkına söyle, meraktan çatlayacağım!

(Cumhuriyet, 14 Ekim 1979)

OLASILIKLAR

Seçim yapılmış, sonuçlar alınmış, ak koyun, kara koyun belli olmuştur. AP umulanın da üzerinde bir başarı sağlamış; CHP ise kesin bir yenilgiye uğramıştır. Sonuç budur. Bu sonucun gerek parlamento, gerekse seçimi yitiren CHP içinde yeni dalgalanmalara yol açması sürpriz sayılmamalıdır. Çünkü, yeni si-

yasal dengelerin yeni bunalımlara ve çözümlere kapılar açması kaçınılmazdır.

Bundan sonra ne olur?

Seçimden başarı ile çıkan AP Genel Başkanı Demirel'in bundan sonraki hedefi, yeni bir MC kurmaktan çok, her türlü siyasal olanağı zorlayarak bir erken seçime gitmektir. Önümüzdeki günlerin çalkantılarında, öyle sanıyoruz ki Demirel'in bu hedefe gitmek için neler yaptığını izleyeceğiz.

Seçimi yitiren CHP ile oy yüzdelerini küçük ölçüde artıran MSP birleşip, bir ortaklık kurabilir mi? Bu soruya kağıt üzerinde "Evet kurabilirler" gibi bir kestirme yanıt vermek belki kolaydır. Fakat, MSP içindeki bir kanadın böyle bir ortaklığa dirençle karşı olduğunu bilenler için bu soru, en azından "Böyle bir ortaklığın kurulması oldukça güçtür" biçiminde yanıtlanabilir.

MSP, "AP bir hükümet kursun, biz onu dışarıdan destekleyelim" gibi bir "formüle" sarılacaktır. MSP, böylece CHP'den sonra AP'nin de yıpranmasını beklemeyi uygun görecektir. MSP, CHP ile bir ortaklık kurmaya kalksa hem kendi içinde bölünecek, hem de Demirel'e uzun süre kullanacağı önemlice bir "koz" vermiş olacaktır. Erbakan'ın aşağı-yukarı böyle bir yol izleyeceğini sanıyoruz.

MHP için güncel konu cezaevlerindeki yandaşlarını kurtarmaktır. Bunun için CHP hükümetince ilan edilen sıkıyönetimin bir an önce kaldırılması; bazı Sıkıyönetim Komutanları'n askeri yargıç ve savcıları değiştirmeyi amaçlayan yeni bir sıkıyönetimin ilanı için elinden geleni yapacaktır. Bunun için de tıpkı MSP gibi, "Biz de AP'yi destekleyelim" diyebileceği gibi, MSP'nin desteğinde bir "AP-MHP" hükümeti kurmayı da isteyebilir.

Bunlar olasılıklardır. Bu olasılıklara başka olasılıklar da eklenebilir Örneğin CHP'den birkaç milletvekili ayrılabilir. CHP'den ayrılacak bu birkaç milletvekili -ki bazıları üzerinde dolaşan dedikodular kulağımıza kadar ulaşmıştır- bir AP-MHP ya da tek başına AP hükümetini destekleyebilir. AP, akla gelen bu olasılıkların gerçekleşmesinden pek hoşnut olmaz. Çünkü, Demirel'in kafasındaki hedef ne olursa olsun, erken seçime ulaşmaktır.

Demirel, seçim öncesi yaptığı konuşmalarda, seçimle birlikte başlayacak bunalımın adını koymuştur. Devlet bunalımı!..

Bu "devlet bunalımı", ülkeyi bir "erken seçim hükümeti" kurmaya zorlayacaktır. Bu arada terörün yeni boyutlara ulaşması, bu bunalımı daha da yoğunlaştıracaktır.

Demirel için hedef "erken seçim" olunca, AP Genel Başkanının bu amaca ulaşmak için "esnek strateji" izleyip, her türlü olanağı deneyeceğini sanıyoruz.

Bu koşullarda CHP ne yapabilir?..

CHP bu koşullarda Demirel'in kafasındaki erken seçime engel olmak istiyorsa, AP'ye "Ben CHP olarak AP'nin tek başına iktidara gelmesi için desteğimi esirgemem, üstelik oy veririm" diyebilir. Demirel'in erken seçim için başvuracağı yol ve yöntemler, bu açık öneri karşısında etkinliklerini belli bir süre ve belli ölçüde yitirmiş olur. Amaç, erken seçime engel olmak ise, bu öneri MSP tarafından da benimsenebilir; üstelik bu öneri Demirel'i güç duruma da sokabilir.

Böyle günlerde ilerici güçlere büyük görev düşüyor. Bu görev, sonucu "efendice" kabul edip, gelişecek ve oluşacak olayları olanca "soğukkanlılıkla" izlemektir.

(Cumhuriyet, 16 Ekim 1979)

BUNALIMA DOĞRU...

İşte önümüzde bir denklem! Hükümetin çekilmesiyle başlayan bunalım nasıl noktalanacak? Bunalım hemen çözülecek mi, yoksa bu bunalım çok daha büyük bunalımlara mı yol açacak? Önümüzdeki günlerde hep birlikte göreceğiz.

AP bu seçim sonuçlarından sonra hiç şüphesiz, erken seçim yapılmasını ister. Erken seçime karar verecek olan kimdir? Millet Meclisi'dir. Millet Meclisi, bu aşamada böyle bir karar alır mı? Almaz. Erken seçim için, CHP ve AP'nin anlaşması gerekir. Bu anlaşma sağlanmayacağına göre, Demirel erken seçim kararını nasıl aldıracaktır?

Görünen köy şu. AP ve MHP, erken seçim yapılması için her yola başvuracaklar, buna karşılık, CHP ve MSP erken seçime karşı çıkacaklar.

Öyleyse çözüm nedir?

CHP şöyle düşünüyor olabilir: Amaç, erken seçime engel olmaktır. Erken seçime engel olmanın yollarından biri, AP'yi iktidara getirmekten, en azından AP'nin iktidara gelişini kolaylaştırmaktan geçer. AP muhalefet partisi olarak erken seçimden bugünkü gibi kazançlı çıkacaktır. Sonuçlar bunu göstermiştir.

CHP'nin iktidarda karşılaştığı güçlüklerin çoğu, düzenden kaynaklanmaktadır. CHP bu sorunları çözememiş, tersine bu sorunlar CHP'yi çözmüştür. AP bu ekonomik sürecin başdöndürücü hızı içinde iktidara gelse, aşağı yukarı CHP'nin karşılaştığı güçlüklerle karşılaşacaktır. Her gün dev gibi büyüyen ve yeni yeni boyutlara ulaşan bu sorunları AP iktidarının da çözmesine olanak yoktur. AP iktidarı da tıpkı CHP hükümeti gibi bu sorunların altında kalacak ve seçmen önünde bugün kazandığı saygınlığı gün geçtikçe yitirecektir.

Bugün AP çevresinde toplanan oylar, dün CHP'yi en güçlü parti yapan oylar gibi, kararsız oylardır. Bu oylar, artacak yaşam sıkıntısı karşısında yeniden CHP'ye dönebilir. AP'ye verilen oylar, enflasyon, buna bağlı yaşam sıkıntısı ve terörizmin yolaçtığı güvensizlik ortamının tepkileriyle oluşmuştur. Bu tepkiler, siyasal bilinçten çok duygusal nedenlerle açıklanabilir. Bu nitelikli tepkilerin bir süre sonra yön değiştirmesi olasıdır.

Öyleyse ne yapalım? öyleyse, Demirel'in Başbakanlığını kolaylaştıralım! Kolaylaştıralım ama MHP'siz bir AP hükümetinin kurulmasına çalışalım.

Buna karşılık Demirel, "Davul benim boynumda, tokmak sizin elinizde" diyerek bu öneriyi hemencecik geri çevirecektir. Demirel'in amacı erken seçim ise, erken seçime ulaşmak için kendi deyişi ile bir "devlet bunalımı" yaratacaktır.

Nedir "devlet bunalımı?" Devlet bunalımı, ilk aşamada Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanları'nın seçilemeyişi ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin kilitlenmesi ile oluşacak siyasal bunalım demektir. Bu bunalım, bir de yeni hedeflere yönelecek ve toplumun en etkin örgütlü ve duyarlı kesimlerine "yeter artık" dedirtecek olan terörizm ile körüklenirse, o zaman birçok kişi, "Ne yapalım, erken seçim kaçınılmaz" diye düşünebilir.

"Bunalım", bunun hemen arkasından da erken seçim!.. Demirel'in kurduğu denklem bu olsa gerek.

Buna karşı CHP'nin denklemi, tıpkı bir çocuk tekerlemesi gibi, Demirel'e, "Al kardeşim, ben yoruldum, sen oyna" diyerek, MHP'siz bir AP iktidarını kolaylaştırmaktır. Demirelse, Ecevit'in bu önerisini geri çevirip, olayları bunalım yokuşuna doğru sürüklemek isteyecektir.

Ya "Üçüncü MC?.." Bu, bir başka bunalımın adı ve soyadı demektir!

Evet, haklısınız, bu kış güç geçecek.

(Cumhuriyet, 17 Ekim 1979)

YENİ HÜKÜMET

Bugünlerde gazetelerde seçim sonuçlarıyla ilgili incelemelere rastlıyorsunuz. Bu incelemelerin yanısıra ilginç yorumlar da okuyoruz. Bence bu incelemelere ve yorumlara hiç gerek yoktur. Hem, yapılan inceleme ve yorumlar tümüyle, temelinden yanlıştır. Evet yanlıştır.

Geniş tabanlı bir hükümetin başbakan aday adayı, kontenjan senatörü Metin Toker, seçimden bir hafta önce ne yazmıştı?.

- Ben oyumu AP'ye vereceğim.

Metin Toker'in yazısını okuyan halk, gitmiş AP'ye oy vermiştir. Bu işin özeti budur.

CHP, 1973 seçimlerinde oyunu nasıl artırmıştı? Bunun da nedeni çok açık-seçik ortadadır. Metin Toker o günlerde, "oyumu CHP'ye vereceğim" demiş ve halk sandık başına giderek Ecevit'e oy vermiştir.

Kusura bakmasınlar ama, ben bilim adamlarına, araştırmacılara şaşıyorum. Akıllarına bu gerçeği yerleştirmedikleri için ellerinde hesap cetvelleri, "yüzde kırk yedi, yüzde yirmisekiz, yüzde sıfır, sıfır yedi" gibisinden hesaplara girişip, "halk şu yüzden CHP'ye oy vermedi" gibisinden yorumlar yapıyorlar.

Zahmet ediyorlar. Metin Toker, siyasal olayların trafik polisidir. Olaylara şöyle bir bakar, eline kalemi alıp, kimi zaman "sağa yanaş, sağa yanaş" der, kimi zaman, "hafif sola" der, zaman zaman da "geç, geç, geç" diye komutlar verir. Değerli a-

raştırmacı ve yorumcuların hesap edemedikleri gerçek budur. Halk Metin Toker'i izlemiş ve önce CHP'yi, sonra da AP'yi iktidara getirmiştir. İçinde bulunduğumuz bunalımın çözüm yolu da buralarda aranmalıdır.

Şimdi Ecevit, "Vallahi ben artık hükümet mükümet olmam. Erkekse gelsin Demirel Başbakan olsun" diyor. Demirel, "Alıp da kaçan mı" diye diretiyor, böylece "emanet" ortada kalıyor.

"Emanet" -bu lafa da bayılıyorum. Sanki hükümet Karaköy'de emanetçi Sultana'ya bırakılan asker bavuludur- Metin Toker'e verilmelidir. Son zamanlarda ortalıkta Adnan Başer Kafaoğlu adında bir senatör dolaşıyor. Metin Toker alsın bu Kafaoğlu'nu, kursun "geniş tabanlı", "yüksek ökçeli", "uzun bağcıklı" hükümeti, olmaz mı?..

Böyle bir hükümet sağda mı olur, solda mı?

Adnan Başer -fevkalbeşer- Kafaoğlu, 1960'dan sonra kurulan Sosyalist Kültür Derneği'nin kurucu üyelerindendir. Kafaoğlu, zaman içinde solculuktan vazgeçmiş, holdingli, moldingli bir hayata karışmıştır. Öyle anlaşılıyor ki "geniş tabanlı-ara hükümet" ne sağda ne solda olacaktır. Sağa da sola da eşit uzaklıkta "ortanın ortasında" kurulacak bu hükümet, "geniş tabanı" nerede bulacaktır?..

Öyle sanıyoruz ki, Metin Toker Başbakan olunca, Bakanlıklar, değerli senatörümüzün İsmet Paşa'dan kalan Pembe Köşk'ün bahçesine yaptırttığı "geniş tabanlı" apartmanlara taşınacaktır. "Geniş taban" bu demektir.

"Erken seçim", aslında, yarının başbakanını bugünden seçmek demektir. Bizler erken seçimimizi yapıp, başbakanımızı seçtik; Metin Toker!..

Beğenmediniz mi?. Beğenmediyseniz yeniden seçim yapalım:

- O çıtı pıtı, karamela sepeti, terazi lastik, jimnastik!.. Kutukutu pense, elmayı yense, Bay Metin Toker köşkten dönse... Oooooo, aya, maya kumpanya...

Ya şundadır ya bunda helvacının kızında. Kestane kebap, yemesi sevap...

(Cumhuriyet, 18 Ekim 1979)

LEŞ...

AP Genel Başkanı Demirel, bugün köşke çıkıp sayın Cumhurbaşkanı ile görüşecek. Görüşsün! CHP içinde öfkeli bir muhalefet başlayacak; başlasın! Demirel hükümet kurma işini yokuşa sürecek; sürsün! Birkaç CHP milletvekili kıratın kuyruğuna yapışacak; yapışsın!

Bu toz-duman içinde temel gerçeği sakın gözardı etmeyelim. Bu işin kuralı bellidir. Bu bir düzen sorunu, bu bir "sistem" sorunudur. Türkiye'de "dışa bağımlı" dediğimiz düzen, yani şu "çarpık kapitalist düzen" çökmüştür. Yaşadığımız siyasal bunalım, bu yıkıntının sonucudur.

Doğru, kapitalist düzen çökmüştür. Bir doğru da şu. Sosyalist partilerin aldıkları toplam oylara bakarsanız, toplum henüz sosyalizme yakın ve yatkın değildir. Bunalım budur. İktidar boşluğunun gerçek nedeni de bu bunalımdadır. Ecevit gitse, Demirel gelse, Demirel ve Ecevit'in yerlerine başkaları da gelse sonuç değişmez. Bu bir düzen sorunudur, bu bir sistem sorunudur. Önce bunu anlayalım. Gerisi, "laf-ı güzaf", boş laf!..

Ecevit bütün iyi niyetiyle bu yıkıntıyı önlemeye çalıştı; önleyemedi. Çünkü kanser aspirinle tedavi edilmezdi. Önleyemedi ve bu düzenin faturasını kısa sürede çok ağır bir biçimde ödemek zorunda kaldı. Gerçek böyle; bu bir düzen sorunudur, bu bir sistem sorunudur. Geriye dönüp düşünelim. 1946 yılında Recep Peker hükümeti dış yardım alma umuduyla Türk parasının değerini düşürmüştür. Para değerinin düşürülmesinin en önemli amacı dış yardım almaktır. Geleceğini dış yardıma bağlamış olan ekonomilerin gelecekleri karanlıktır. Bu yolla kalkınmış ve bağımlılıktan kurtulmuş bir tek ülke yoktur.

1946'da Recep Peker, 1958'de Adnan Menderes, 1970'de Süleyman Demirel, 1977'de Ecevit, dış yardım alma amacıyla para değerini düşürdüler. Bu ekonomik kararların siyasal sonuçlarına bakınız. 1946 devalüasyonundan dört yıl sonra 1950'de CHP hükümeti, 1958 devalüasyonundan iki yıl sonra Adnan Menderes hükümeti, 1970 devalüasyonundan bir yıl sonra Demirel hükümeti ve 1977 devalüasyonundan iki yıl sonra da Ecevit hükümeti devrilmiştir. Bunların anlamı yok mu?

Bütün bunların bir düzen sorunu, bir sistem sorunu olduğunu anlatmaya kalkanlar, "Vay komünist" gibi ilkel saldırılarla karşılaşıyorlar. Önce gerçeği görelim, gerçeği!

Demirel gelir bunalım olur; o gider, Ecevit gelir bunalım olur; o da gider. İşte iki büyük parti; biri ortanın sağında, biri solunda; Demirel geliyor batıyor, Ecevit geliyor batıyor. Evet nedir bunların anlamı?

Bize kızanlar; bir kez daha kızın lütfen. Bu bir "sistem" sorunudur. Yaşadığımız olaylar, dışa bağımlı kapitalist düzenin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Bu düzen iflas etmiştir, çökmüştür, bitmiştir. Yaşatana aşkolsun!

Demirel diyor ki:

- CHP hükümete değil, leşine bile taliptir.

Biz de diyoruz ki:

Leş, kokuşan bir düzendir. Al hortlat bakalım bu leşi, hortlat gücün yetiyorsa...

(Cumhuriyet, 19 Ekim 1979)

SÖVEN KAZANIYOR

Ordu Milletvekili Günay Yalın'ın CHP'den ayrılıp AP'ye girmesi, çoğulcu demokrasimizde alışılan olaylardan birisidir. Yalın niçin partisinden istifa etmiştir? Para sıkıntısı mı vardı, ruhi sıkıntısı mı; artık orasını pek bilemiyorum.

Benim bildiğim şu. Bu Günay Yalın MC partilerine en çok söven milletvekillerinin arasında yer alırdı. O kadar ki, Yalın'ın MC partileri için kullandığı bazı sözler, o kadar ayıp sayıldı ki, bunlar sonradan tutanaklardan çıkarıldı.

Yalın'ın istifasından sonra tutanakları karıştırdım. Gelin bu "çiçeği burnunda" AP'linin, bir zamanlar MC partilerine nasıl sövüp saydığını birlikte görelim.

Millet Meclisi Tutanak Dergisi'nin 23.2.1978 günlü 114'üncü birleşim, ikinci oturumun 615-618'inci sayfalarına bakıyoruz: CHP'li Günay Yalın, Ticaret Bakanlığı bütçesi üzerinde konuşuyor:

- Siyasal tarihimize birinci ve ikinci MC iktidarları adıyla geçen bu dönemin, kanlı, ölümlü, her türlü faşist kıyım ve baskıya dayanan yönlerini, suçluların yargılanma gününe bırakarak...

Günay Yalın böyle başladığı konuşmasını şöyle sürdürmüş:

- MC dönemlerinin halkımıza ızdırap ve gözyaşından başka birşey vermediği...

Sonra ne demiş? Şunları söylemiş:

- Bugünkü düzende, kredi kaynaklarının büyük bir bölümü, halkı sömürenlerin, gıda maddeleri, temel sanayi malları ve mamulleri üzerinde, çiftçinin yetiştirdiği tarım ürünleri üzerinde spekülasyon yapanların, tefecilerin, aracıların, orada alıp burada satanların, yeğen ve kardeşlerin, hayali ihracatçıların ve oturduğu yerden telefonlarla devleti soyanların emrinde kullanılmaktadır.

Konuşmanın tam burasında AP Milletvekili Mehmet Ali Dağlı CHP'li Günay Yalın'a sataşmış:

- Telefonlar şimdi size geçti

Günay Yalın yapıştırmış yanıtı:

- Onu Sayın Yahya Demirel'e sorarsınız beyefendi.

Bu sözlerden sonra şöyle sürdürmüş konuşmasını:

- MC iktidarlarında palazlanan bir avuç soyguncu ve vurguncunun...

Yalın'ın "yeğen ve kardeşler" dediği AP Genel Başkanı Demirel'in yeğeni Yahya Demirel ile kardeşleri Hacı Ali ve Şevket Demirel'dir. "Hayali ihracatçı" yine Yahya Demirel'in kendisidir. Günay Yalın, şimdi, sövdüğü bu adamların, kendi deyişi ile "bir nefer" olarak emirlerine girmiştir. Mübarek olsun, ne diyelim!

Günay Yalın, konuşmasını şöyle bitirmiş:

Bütün bu dediklerimi yapabilmek için, devlet hazinesini soyanların, eş ve dost yardımı ile milyonları vuranların foyalarını meydana çıkartacak, yine yargı organları önünde yargılanmalarını sağlayacak, eşkıya ve cinayet şebekelerini ense kökünden yakalayacak yürekli ve inançlı bir yönetim gereklidir.

Demirel'in yakın çevresi, bir zamanlar Demirel'e ağız dolusu sövenlerle doludur. Demirel'e en çok söven Dr. Bilgiç, bu hüneri nedeniyle Demirel'in en yakınında yer almıştır. Bunların "milli ve manevi değerler" anlayışı, bu açıdan oldukça büyük gelişim göstermiştir. Günay Yalın'ın bu yakın çevrede hakettiği yeri alacağından hiç kuşkum yoktur.

Haydi, haydi, söven kazanıyor!..

(Cumhuriyet, 20 Ekim 1979)

KURULTAY

CHP 14 Ekim seçim yenilgisinden sonra beklenen kararı alarak, parti kurultayını olağanüstü toplantıya çağırmıştır. Bu aşamada yapılması gereken de buydu. Genel Başkan ve parti yöneticileri, kurultay önünde eleştiri ve özeleştiri süzgecinden geçerek son kararı parti tabanına bırakacaklardır.

Genel Başkan Ecevit ve Genel Yönetim Kurulu, Kurultay'dan güvenoyu isteyeceklerdir. Bu güvenoyu, Genel Başkan için ayrı, Genel Yönetim Kurulu için ayrı mı olacaktır? Yoksa Genel Başkan ve Genel Yönetim Kurulu için tek bir oylama mı yapılacaktır?

Ecevit "Oylama ister ayrı ayrı olsun ister tek olsun, ben Genel Yönetim Kurulu'na verilecek güvensizlik oyunu kendime verilmiş güvensizlik oyu sayarım" diye düşünüyorsa -ki böyle düşündüğünü sanıyoruz- o zaman CHP yeni bunalımlara gebedir demektir.

Ayrı ayrı oylama yapılsa, partiiçi muhalefet, Ecevit'i bir ölçüde eleştirip sarstıktan sonra, büyük bir olasılıkla "Ecevit'e evet, Genel Yönetim'e hayır" demeyi uygun görecektir. Yok, eğer Genel Başkan ve Genel Yönetim Kurulu için tek oylama yapılacaksa, Ecevit'e evet diyeceklerin, Genel Yönetim'e de evet demeleri gerektiğinden, bu oylama biçimi partiiçinde sert tartışmalara yol açacaktır.

Partiiçi muhalefet, "Biz Ecevit'e güven duyuyoruz. Ancak aynı güveni Genel Yönetim için duymuyoruz. Bu nedenle oylama ayrı ayrı yapılsın" diye diretince, Ecevit, öyle sanıyoruz ki büyük bir olasılıkla, "Genel yönetim'e verilecek güvensizlik bana verilmiş güvensizlik sayılır" diyecektir.

Bu arada Genel Yönetim Kurulu da partiiçi muhalefete dönüp, "Amacınız bizi yıkmak değil, Genel Başkan'a karşı çıkmaktır" gibisinden saldırı ile karışık bir tür savunmaya başvuracaktır. Öyle görünüyor ki bu tartışmalardan kurtulmak hemen hemen olanaksızdır.

Ecevit, siyasal yaşamında doruk noktalarda dolaştıktan sonra, başarı grafiğinde umulmadık bir düşüş göstermiştir. Son Başbakanlığı sırasında duyarlı dengeler üzerinde duran ve bu nedenle bir oy sahibi milletvekilline bile ödün vermek zorunda kalan Ecevit, öyle anlaşılıyor ki "Ödün politikası beni bu duru-

ma soktu" diyerek partiiçinde, sonucu ne olursa olsun, sert ve ödünsüz bir savaşa hazırlanmaktadır.

CHP bu olağanüstü kurultay ile çok önemli bir dönemeç dönecektir. Partiiçi muhalefetin bir kanadı "Ne oluyor, bütün bunlar bizleri tasfiye etmek için mi?.." diye kuşkuya kapılacak ve direnecektir. Genel Başkan Ecevit de, "Ya genel yönetim ile beraber çalışırım ya da çeker giderim" diyerek kurultay delegelerini, tıpkı İsmet Paşa'nın yaptığı gibi, "Ya ben, ya o", ya da "onlar" hesaplaşmasına çağıracaktır.

Bu seçim yenilgisinin ana nedeni, düzenden kaynakıanan yaşam pahalılığı ve geleceğe olan güvensizliktir. Bunlara, beceriksizlik, kararsızlık, denge ve ödün politikası da eklenince, sonuç bu olmuştur. Bu yenilginin sorumluluğu kişiselleştirilirse, bunda CHP'nin genel başkan, genel yönetim kurulu kadar, liderler, hükümette görev yapmış muhalefet kanatları ve senatör ve milletvekillerinin de payları vardır.

CHP bu yenilgiyi tüm kadrolarıyla, soğukkanlılıkla değerlendirip bu kurultaydan ileriye dönük sağlıklı çözümlerle çıkabilecek mi? Yoksa bu olağanüstü kurultayda kişisel tutkularla alevlenmiş kısır çekişmeler mi ağır basacak?

CHP "tavanındaki" bu çekişmelere kurultay delegelerinden oluşacak CHP "tabanının" kesin çözüm bulacağına inanıyoruz.

(Cumhuriyet, 21 Ekim 1979)

İNSAN MANZARALARI

MC hükümetine sövüp saydıktan sonra AP'den ayrılıp, CHP hükümetinde İmar ve İskan Bakanlığı koltuğuna bağdaş kuran Ahmet Karaaslan adındaki demokrasi arslanı, yeniden AP'ye döndü. Demirel, Karaaslan'ın DP'ye girişi nedeniyle düzenlenen törende, bu demokrasi aslanı için "Yuvaya döndü" demiş; iyi demiş!

Karaaslan, AP'den ayrılmadan beş ay önce Ecevit'e: "Yunanlı kardeşlerinden esinlenerek, ancak Bizans saray entrikalarında rastlanacak hile vesiselerle" gibi ağır sözlerle saldırmış; bu sözleri taşıyan bildirideki imzası kurumadan AP'den

ayrılıp, Ecevit'in yanında yerini alıvermişti. Karaaslan, sırtına kırmızı plakayı iliştirdikten sonra öylesine hızlı bir Ecevit'çi olmuştu ki, hükümetteki bağımsız bakanlarla ikide birde "Hep beraber CHP'ye girelim" diye çağrılarda bulunurdu. Ecevit hükümetinin bakanıyken, AP'yi bataklığa benzeten Karaaslan şimdi yuvasına dönüyor; yani "bataklık" dediği yuvaya...

Çoğulcu demokrasimizde, "insan manzaraları" böyle işte; kumaş bu, ne yaparsınız!

Kürsülerde Demirel'e küfrettikten sonra AP'ye kapılanan Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemirleri, Sivas Milletvekili Vahit Bozatlıları, Konya'da köy köy dolaşıp Demirel ailesine etmedik söz bırakmayan Necati Kalaycıoğluları, Demirel ailesiyle ilgili yolsuzluk önergeleri verildikten sonra Demirel'in dizi dibine çöken Trabzon Senatörü Ömer Lütfi Hocaoğluları ve şu Dr. Saadettin Bilgiçleri unutmayın sakın.

CHP grup odalarının duvarlarının dili olsa da konuşsa; konuşsa da şu Ordu Milletvekili Günay Yalın'ın Demirel'e nasıl sövdüğünü bir anlatsa diyorum.

Siyaset dünyasındaki "insan manzaraları" budur; gerçekten böyledir. Bu yüz seksen hatta zaman zaman üç yüz altmış derecelik dönüşlere basın dünyasında da rastlamıyor muyuz hiç?

Bir zamanlar Bayarlı-Menderesli Demokrat Parti iktidarına karşı amansız savaş veren Dünya Gazetesi sahibi ve yazar Bedii Faik, bugün, "Biz Demokrat Parti'nin devamıyız" diyen AP'nin sözcülüğüne soyunmadı mı? Evet, dünya dönüyor. Yıllarca Adnan Menderes'e söv, say, sonra kaleminin kirini Menderes'in kefenine sil ve bugün Demirel'in Kırat'ına seyislik yap... Hey canına yandığımın dünyası!

Unutuldu mu?.. Bedii Faik'in 1960 ihtilalinden hemen sonra her gün radyolardan dinlediğimiz "Yassıada Saatleri"ni hazırladığı unutuldu mu?

1960'ın ilk üç beş ayının ünlü "Akis" dergisini karıştırdım geçen gün. O günlerde Akis dergisi, devrik Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakan Adnan Menderes için şu satırları yazmış; rastgele okuyorum:

- Eski Cumhurbaşkanı bütün politikasını iki başlı sisteme dayamıştır: Bedelini ödedikten sonra satılmayacak insan yoktur.

- Eğlence alemlerinden zevk almış, lüks ve ihtişamdan başka put tanımamış, bir Deli İbrahim'den farksız davranmıştır.

Bayar, planlarını gizlemek lüzumunu duymayacak kadar hunhar ve akılsızdı; Menderes ise muvazenesizdi.

- Lakin Bayar, aynı zamanda son derece dar kafalı, cahil ve -kurnazlık bir dereceye kadar hariç- akılsız bir adamdı. Öte yandan Menderes, şizofrenik yapıda bir insandı. Sık sık değişik şahsiyetlere bürünürdü. Bu, ona bazen, Bayar'ın gösterdiği yoldan farklı yolların da mevcut olabileceğini görmek imkanını verirdi. Fakat Menderes öte yandan paranoyak bir bünyeye sahipti.

- Kapkara vicdanın esiri...

Bu satırların yer aldığı Akis dergisinin Sorumlu Yazıişleri Müdürü kimdi, merak eder misiniz?.. Geçenlerde Tercüman Gazetesi'nde, bu kadar sövüp saydığı Bayar ile, "Tarihi kişiliğinizi dikkate alarak" diye başlayan bir konuşma yayınlayan Kurtul Altuğ!.. Yaa, böyle işte...

İnsanın düşünceleri değişir; bu doğaldır. Fakat bir zamanlar böylesine ağır küfürlerle saldırdıkları insanlara, sonra "tarihi kişiliğin" diyerek düğme iliklemenin basın ahlakında yeri nedir, ben bunu merak ediyorum doğrusu. Ama canım, bu Tercüman Gazetesi böylelerine alışıktır. Gazetenin eski Genel Yayın Müdürü Sadettin Çulcu, "Yassıada'dan Geliyorum" adını verdiği kitapta, -Bayar'dan özür dileyerek aktarıyorum- Bayar için, "Hocalıktan kaçma, komitacıdan bozma, ilkokuldan atılma, adıyla sanıyla haşmetli köpek hırsızı- diye yazdıktan sonra bu gazetenin başına Genel Yayın Müdürü olarak oturtulmamış mıydı?..

Çoğulcu demokrasimizle ne kadar övünsek azdır!.

(Cumhuriyet, 22 Ekim 1979)

AÇIKÇA

CHP içindeki kapışma nasıl noktalanacak?. Kurultay ne getirip, ne götürecek?

Bu seçim yenilgisinden sonra CHP'de tam anlamıyla bir hesaplaşma olacaksa, bunun açıkça, erkekçe, mertçe yapılması gerekir. Öyle "Biz sana çok saygılıyız ama, o senin çevren yok

mu..." gibisinden özür gerekçeleriyle kaçamak güreşlerde elense çekmek, sorunları daha da içinden çıkılmaz kör noktalara sürükler.

Bu yenilgide Ecevit'in payı var mıdır, yok mudur? "Vardır" diyenler, çıkıp bütün eleştirilerini ortaya koymalıdırlar.

- Çevre değişmeli....

Böyle konuşanların çoğu, dün Ecevit'in en yakın çevresini oluşturan halkalardır. Yani, özetle dünkü "çevre" bugünkü "çevreyi" eleştirmektedir! Bugünkü "çevre", daha önce bugün partiiçi muhalefete geçen dünkü çevreyi eleştirmekteydi.

Peki öyleyse değişen ne? Değişen, çevredeki insanların adları, soyadları, seçim bölgeleridir.

CHP'nin seçim yenilgisi, büyük ölçüde düzenden kaynaklanmaktadır. Düzeni, şurasından burasından değiştirmek isteyen CHP, düzene yenik düşmüştür. Bunun dışında, beceriksizlik mi vardır, yeteneksizlik mi? Elbette vardır. Bunları kimse yadsıyamaz. Ancak, temel neden, düzenin çarklarındadır. Bunu gözden uzak tutmak, sonra da "Efendim Ecevit'in çevresi değişmeli" diye diretmek, sorunları çok ama çok basitleştirir. Tartışmanın özü temel sorunlardan saptırılıp, "dediydim, dediydi" kıskacına sokulursa, CHP yeni kısır döngülere doğru itilmiş olur.

CHP yeni bir dönemecin başındadır. Öyle "çevre mevre" gibi yüzeysel ve kısır çekişmeler bir yana bırakılıp yenilginin siyasal ve toplumsal nedenlerine eğilinmelidir.

Çevre, dünkü çevre, bugünkü çevre... Geçin bunları! Eğer sorunlar toplumsal özlerinden soyutlanıp, kişiselleştirilecekse, buyurun açık açık Ecevit'i eleştirin; sorumlu odur!..

Öyle bir kişiselleştirme başlarsa, hükümette görev almış muhalefet kanatları, bu eleştiri oklarından kendilerini kurtarabilirler mi? "Siz bu hükümetin bakanları değil miydiniz" diye sorulunca, "Öyleydi ama, başarısızlık Ecevit'in. Bizim hiç sorumluluğumuz yok" diyebilirler mi?

Sen bu hükümette görev al, partin seçimleri kaybetsin, sonra çık, "Benim ne sorumluluğum var" de; üstelik hesap sormaya kalk. Bunun, hükümette yirmi bir ay birlikte görev yaptıkları, sonra yeniden eski partisi AP'ye dönen Ahmet Karaaslan'ın davranışından ne farkı kalır?!

Sorulacak hesabı kimin soracağı önemlidir. Dün Ecevit'in çevresinde, hükümette görev alanlar hesap soramaz. Olsa olsa ancak hesap verirler, hesap!

(Cumhuriyet, 23 Ekim 1979)

EN HAKLISI...

Gazetelere yansıdığına göre, CHP içinde muhalefet grupları "ittifak halinde" hareket edeceklermiş. Bu, "Baykalcı", "Topuzcu" olarak bilinen "düşman kardeşlerin, kendilerine "sol kanat" adı takan grubun, partiiçinde "geniş taban" kurmaları demektir. Olağanüstü Kurultay için oluşacak böylesine partiiçi geniş taban, ileriye dönük sağlıklı çözümler getirebilir mi?

CHP Genel Merkezi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal tarafından dile getirilecek eleştirileri ilk ağızda, "Sen bu hükümetin bakanı değil miydin" diye karşılayacaktır. Ve şunları da söyleyeceklerdir; "Elektrik kısıntısından sen sorumlusun, mazot yokluğundan sen sorumlusun. Üstelik kendi ilinde, Antalya'da AP'ye iki senatörlük kaptırmışsın, konuşmaya ne hakkın var?.."

Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz eleştiriye kalksa, gerekçeler ardarda sıralanacaktır; "Hazırladığın KUP projeleri kendi reklamından başka bir işe yaramadı. Prensliğini ilan ettiğin İstanbul'da yenildik. Bunlar yetmezmiş gibi, bir de koluna partini yıpratmak için özel görev almış bir dedikodu yazarını takarak İstanbul'da seçim yapılırken, sen Karadeniz'de Kurultay hazırlıklarına giriştin. 22 aylık bakansın; 4,5 aylık genel yönetimden hesap soramazsın!.."

Baykal ve Topuz, ayrı ayrı Ecevit'in yakın çevresini eleştirmeye kalksalar, birileri de kalkıp, "Birkaç yıl önce Ecevit'in yakın çevresinde olanlar sizlerdiniz" dese, buna kem-kümden başka ne yanıt bulacaklardır?

Baykal ve Topuz dışında, bir zamanların ünlü "mülkiye cuntası" üyeleri, Prof. Turan Güneş, Prof. Besim Üstünel ve Prof. Haluk Ülman konuşsalar ne olacaktır?

Prof. Güneş, birinci Ecevit hükümetinin Dışişleri Bakanı, İkinci Ecevit hükümetinin Başbakan Yardımcı'sıdır. Güneş kal-

kıp, "Tek adam yönetimine hayır" dediğinde, birileri de kalkıp, "Yahu hoca, Ecevit'in tayfasıyım diyen sen değil miydin" diye başlayıp "Tek adamı, tek adam yapan eski tayfalarıdır" diye sürdürseler, Prof. Güneş, "Yanılmışım" demekten başka çare bulabilir mi?

Prof. Güneş'in geçen Kurultay'da da "yanıldığını" uzun uzun anlattığını bilenler, "Biz de bu kadar yanılan bir politikacının peşinden gitmeyiz" diye diretseler, sevimli Turan Hoca'nın "espri" yapacak gücü kalır mı? Vallahi bilmem?

Prof. Güneş inip, Prof. Üstünel kürsüye gelse; Ecevit'i ve Genel Merkezi en ağır dille suçlasa; o'na da "Daha önceleri nerelerdeydiniz" diye sorulmaz mı? "İktisat profesörüsün, planlama örgütünün başında bulunmuşsun; neden bütün bunları grup toplantılarında anlatmadın, konuşmadın eleştirmedin" diye sormazlar mı? Eminim ki sorarlar.

Ya Prof. Haluk Ülman?.. Haluk Ülman konuştuğu zaman delegeler, "Evet Haluk hoca; doğru, haklısın; işte bu gibi konuların konuşulduğu yer burasıdır. Sen bunları gazete sütunlarına yazıyorsun. Parti disiplini diye bir kavramı düşündün mü bunları yazarken" diye, en azından "sitem" etmezler mi?

Bu yanılgının boyutları CHP yönetimiyle, hükümeti, Ecevit'i, Baykal'ı, Topuz'u çoktan aşmıştır. Yenilginin kişisel nedenlerinden çok, sınıfsal temellerine inmek gerekir.

Sorumluluğun ana nedeni düzenden kaynaklanmaktadır. Sol bir partinin ilk aşamada saptayıp değerlendireceği olgu budur. Yenilginin toplumsal özü gözardı edilip Genel Merkezcilik, Baykalcılık, Topuzculuk gibi tartışmalara dalındı mı, bu kısır ve kör tartışmadan ne çıkacağı hiç belli olmaz.

Bugünkü CHP yönetimini ve hükümeti eleştirmeye hakkı olanlar, dün ve bugün Ecevit'in yakın çevresinde ve hükümette görev almamış "sol kanat" sözcüleridir. Çünkü, bu milletvekili ve senatörler, CHP'nin ve hükümetin yönetim birimlerinde sorumluluk üstlenmemişlerdir. Bu yüzden ileri sürecekleri eleştirilerde, kendilerini yaralayacak bir iz bulmak, CHP Genel Merkezi için hiç de kolay olmayacaktır.

Kendilerine "sol kanat" adı veren grubun kaç kişi olduklarını, Kurultay'da ne gibi etkinlikler sağlayacaklarını bugünden kestirmek olanaksızdır. Fakat bu Kurultay'ın yazgısı, biraz da bu "sol kanat"ın tutumuna, davranışlarına, erginlik ve olgunluğuna, özellikle de kurduğu "ittifaklara" bağlıdır.

"Sol kanat", yenilginin toplumsal ve siyasal nedenlerini, sen- ben hesaplarından ve çevre dedikodularından uzak, tümüyle bilimsel temellere oturtarak sürdürür ve partide derlenip toparlanmanın sözcülüğünü ve öncülüğünü üstlenirse bundan hem CHP, hem Türk solu kazançlı çıkacaktır.

Kurultay'da eski cızırtılı plaklar değil, yeni ve gür sesleri umut ve güven veren şarkıları dinlenmelidir.

(Cumhuriyet, 24 Ekim 1979)

ÇÖZÜM NEREDE?

CHP Genel Başkanı Ecevit, "Kurultay'da Genel Yönetim için verilecek güvensizlik oyları bana verilmiş sayılır" biçiminde özetlenen kararını, partinin son Genel Yönetim Kurulu toplantısında da yineledi. Öyle anlaşılıyor ki Ecevit, çevresinin kendisinden kendisinin de çevresinden ayrı tutulmasına izin verme eğiliminde değildir.

İlk bakışta Ecevit'in bu kararı doğru ve haklıdır. Bu Genel Yönetim Kurulu yerine, bir başka Genel Yönetim Kurulu da olsaydı, sonuç pek değişmez miydi?. Mustafa Üstündağ yerine Turan Güneş ya da Orhan Eyüboğlu, Uğur Alacakaptan'ın yerine Ali Topuz ya da Deniz Baykal gelseydi ne değişirdi? Ya da Necdet Uğur Genel Sekreter olsaydı, ne değişmiş olurdu? 22 aylık hükümetin sorumluluğunu dört buçuk aylık parti yönetimine yıkıp hedef şaşırtmak, yanlış yerleri topa tutmak değil midir? Sorumluluk parti yönetiminden çok hükümetin omuzlarındadır.

Yirmi iki aylık hükümetin sorumluluğunu, dört buçuk aylık Genel Yönetim Kurulu'nun üzerine yıkmak doğru değildir ama, bu arap saçına dönmüş tartışmadan çıkış yolunun kilometre taşlarından biri de, Genel Yönetim Kurulu'nun kendiliğinden istifa kararı olamaz mıydı? Sızan haberler, Genel Sekreter ve yardımcılarıyla, bazı Genel Yönetim Kurulu üyelerinin bu eğilimi gösterdikleri, ancak Genel Başkan Ecevit'in, "Bu sorumluluğu sizin üzerinize yıkmayı içime sindiremem" dediği yolundadır.

Genel Yönetim Kurulu, bu seçim yenilgisinden sonra inandırıcı bir açıklama ve özeleştiri yaparak görevinden çekilmiş olsaydı, partiiçinde doruk noktalarına varan bugünkü gerilim bir ölçüde hafifleyecek ve eleştiriler de doğrudan doğruya Genel Başkan Ecevit'in kişiliğinde yoğunlaşacaktı. Doğrusu da bu olurdu. Çünkü en sinsi ve yıkıcı eleştiriler, kapalı kapılar ardında ve parlamento kulislerindeki dedikodularla yürütülen eleştirilerdir. Bunu önlemenin yolu, Genel Yönetim Kurulu'nu aradan çıkartarak, hesap sormak isteyeni, partinin Genel Başkanı ve sorumlu tutulan hükümetin Başbakanı ile karşı karşıya getirmektir.

Ama şimdi böyle mi oldu? Şimdi, Ecevit ile doğrudan bir hesaplaşmayı göze alamayanlar, genel yönetime ve yakın "çevreye" yükleneceklerdir. Böyle olunca da ön plana seçim yenilgisinin siyasal ve sınıfsal nedenleri değil, genel merkezcilik, Deniz Baykalcılık, Ali Topuzculuk geçecektir. Oysa bu aşamada sorunlar çok açık, çok aydınlık, çok net biçimde ortaya konmalıdır.

İlk bakışta haklı ve doğru görünen bir "vefa duygusundan" kaynaklandığı izlenimi veren, Ecevit'in "Genel Yönetim'e verilmiş güvensizlik oyu bana verilmiş sayılır" kararı, şimdiden sakıncalı boyutlara varan olasılıkları zorlamış ve bu kararın kendisi başlıbaşına bir "sorun" olmuştur. Oysa bu gibi bunalımlı dönemlerde sorun yaratmak değil, sorunları bir bir çözmek gerekiyor.

Adına "demokratik sol" diyen bir parti, yenilginin nedenlerini düzenin çarklarında arayıp bulduktan sonra tam bir açıklık ve özgürlük ortamı içinde eleştiri ve özeleştiri süzgecinden geçmelidir.

Bunun için ilk ve büyük görev Ecevit'e düşüyor. Sorumlu tutulan hükümetin başbakanı ve partisinin genel başkanı olarak, bu yenilginin toplumsal nedenlerini, kendi tutumunu da eleştirip, bir özeleştiri süzgecinden geçirdikten sonra ortaya koyması, bundan sonraki tartışmalara sağlam bir ortam yaratacaktır.

Şu görünüşe bakın! CHP iç kapışma içinde; işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü neredeyse bir iç savaşın eşiğinde; sosyalist partiler birbirlerinin gözlerini oyma peşinde... Ama AP gelişiyor, ama MHP bütünleşiyor!

Bu görünüşü tersine çevirmek gerekiyor. Dayanışma ve birlik içinde bir CHP, bütünleşmiş bir DİSK ve bir tek örgüte, bir tek siyasal partiye dönüştürülmüş sosyalist birikim...

Bu sonuç sağlanmazsa, sağlanmamışsa ve sağlanmayacaksa, emekçi yığınlara güven vermek, umut vermek, yol göstermek olası mı hiç?!..

(Cumhuriyet, 25 Ekim 1979)

AHENKLİ AZINLIK HÜKÜMETİ

En sonunda Demirel "emaneti" aldı; bakalım ne yapacak? Kim bilir ailesi nasıl sevinmiştir? Hacı Ali'si, Şevket'i ve Yahya'sıyla zil takıp oynasalar, hani yeridir. Şimdi Demirel ailesi hakkında "icra takipleri" şırak diye duracaktır. Sonra gelsin yeni banka kredileri.

AP Başkanı, "ahenkli hükümet" kuracağını söylemektedir. Bilindiği gibi "ahenk", öztürkçede "uyum" anlamına gelir. Fakat "ahenk" sözcüğünün bir başka anlamı daha vardır. "Ahenk" aynı zamanda "çalgılı, eğlence" demektir. Acaba Demirel, bu anlamda ahenkli, yani çalgılı, eğlenceli bir hükümet mi kuracaktır? Demirel'in eski hükümetlerinde "çalan çalmış, oynayan oynamış", bu anlamda "ahenk" tam anlamıyla sağlanmıştır.

MSP ve MHP liderleri Demirel'i "dışarıdan destekleyeceklerini" açıkladıklarına göre, kurulacak bol ahenkli hükümet, yalnızca kırat damgası taşıyacaktır. Böyle bir hükümet "azınlık hükümeti" olmaz mı?

"Azınlık hükümeti" iki anlama gelmektedir. Birinci anlam, Millet Meclisi çoğunluğuna sahip bulunmayan bir siyasal partinin hükümet kurması demektir. "Azınlık hükümeti" aynı zamanda Ermeni, Yahudi ve Rum kökenli yurttaşlarca kurulacak ve desteklenecek hükümet de demektir. Böyle bir azınlık hükümeti kurulsa, başbakanlığa hiç şüphesiz Demirel'in yakın dostu ve aile şirketlerinin ortağı, ünlü dolandırıcı Mıgırdıç Şellefyan yakışır.

"Demirel ile Şellefyan arasındaki bu yakın dostluğu nereden biliyorsun" diye sorsalar da ben de açıklasam... Desem ki,

"Pek Sayın Demirel, sabah-akşam size övgüler dizen Tercüman Gazetesi yazarları var ya... İşte onlar bir zamanlar Akis dergisinde Mıgırdıç Şellefyan ile Demirel ilişkileri üzerine neler neler yazmışlardı?"

Hadi yazmayayım, ne de olsa bunlar benim eski arkadaşlarımdır; yazmayayım, belki yeri gelirse birgün yazarım ama hadi, hadi şimdi yazmayayım...

Mıgırdıç Şellefyan da Demirel hükümetini, tam anlamıyla "dışarıdan" destekleyecektir.

Ne diyorduk? "Bol ahenkli azınlık hükümeti..." Demirel böyle bir hükümet kuracak, MSP lideri Erbakan; "Milli Selamet Partimiz, evellalah, Demirel'e içerden köstek olduğu gibi, dışarıdan da destek olacaktır" diye kıskıs gülüyor. Şimdi de "Umudumuz Erbakan!" Mitinglerde pankartlar hazırlanmalı. bundan sonra:

- Umudumuz Erbakan / Süleyman'a yan bakan...

Demirel, "bol ahenkli azınlık hükümeti" için kimleri bakan seçecek acaba?.. Dr. Sadettin Bilgiç, Necati Kalaycıoğlu gibi Demirel'e ettikleri küfürlerle ün yapmış ağırbaşlı AP'liler ile Metin Musaoğlu, Eşref Cengiz, Ahmet Karahan ve Günay Yalın gibi "CHP dönmesi" değerli milletvekilleri ve Ecevit hükümetinde "Engin devlet adamı deneyi kazanmış" olan "demokrasi arslanı" Ahmet Karaaslan, "kültür hazinesi" Ali Rıza Septioğlu, -genellikle siyasal bunalımlarda anti-septik olarak kullanılır- ve "amin, amin" sesleri arasında yeniden yuvasına dönen "garip kuş" Enver Akova'nın, kurulacak Demirel hükümetine ahenk üzerine ahenk katacakları şüphesizdir!..

Az kalsın unutuyordum. Bu Enver Akova, AP'ye girişi nedeniyle yaptığı konuşmada, "İnsan ceset ve ruhtan ibarettir" diye dört dörtlük bir atasözü yumurtlamıştır. Yani demek istiyor ki, "Benim cesedim Ecevit hükümetinde, ruhum AP'deydi!"

Umarız ki, Enver Akova'nın saygı değer ruhu, "tuz ruhu" değildir. Enver Akova'nın ruhu tuz ruhu gibi akıcı değilse, gelin geleceği ondan öğrenelim:

- Ey ruh!.. Geldiysen masaya üç kez vur... Hacı Ali ne kadar kredi alacak... Yahya ne zaman dönecek... Mıgırdıç ne kazanacak... Bol ahenkli hükümet nasıl kurulup nasıl düşecek...

(Cumhuriyet, 26 Ekim 1979)

KİMDEN KURTUL?

Önce mektubu okuyalım; mektup şöyle:

"- Sevgili Can Ağabey,

Sanırım girişimimiz konusunda bilgiyi sana Sunuk Pasiner vermiştir. Büyükçe bir basımevi kurduk ve şu anda Günaydın grubunun yayınlarını ve Vatan'ı basıyoruz. Tabii, bu arada 7 Gün'ü de...

Ancak 7 Gün'ün şu sıralarda bir hamle yapması ve Türkiye'nin isterlerine, hiç değilse çağdaş boyutlar içinde cevap vermesi gerekiyor.

Her zaman bana yakın ilgi göstermişindir ve bir kardeş, bir yakın dost olarak yardımlarını esirgememişindir. Bu sırada da yardımına ihtiyacım var. 7 Gün'ün yaşaması artık dert olmaktan çıkmıştır ama, gelişmesi benim için ciddi bir sorundur. Bu da senin gibi rahatlıkla yardım isteyebileceğim dostlarımız sayesinde çözümlenebilir kanısındayım.

Bize elinden gelen yardımı yapacağını sanırım. Koç grubuna olan duygularımızı bilirsin. Vehbi Bey de bizim hakkımızda gerekli bilgiye, sanırım onun yanı sıra sevgiye de sahiptir. Ama nedense her kampanyada 7 Gün unutulur. Bunu geçen sefer bana ettiğin sitem için hatırlatıyorum.

Sevgi ve saygılarımı yollar, dost elini uzatmanı beklerim. Sanırım 7 Gün bunu unutmayacaktır."

Bu mektup, 13.12.1976 tarihinde Koç grubu üst yöneticilerinden sayın Can Kıraç'a yazılmıştır. 7 Gün dergisi sahibi Kurtul Altuğ, DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nca kurulan "Emaş Matbaası" ile ilgili bilgiler verdikten sonra, dergisi için Koç grubundan mali destek istemektedir.

Buraya bir nokta koyup, bir başka belgeye gözatalım:

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin 1 Eylül 1976 günlü sayısını alıp okuyoruz. Koç grubundan mali destek isteyen aynı Kurtul Altuğ'un, Devrim Gazetecilik Matbaacılık Reklamcılık Ticaret Limited Şirketi adıyla bir şirket kurduğunu da, tarihini verdiğim bu Ticaret Sicili Gazetesi'nden saptamış bulunuyoruz. Bu Şirketin bir numaralı kurucusu DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'tür. Yani gazeteci Kurtul Altuğ, Koç grubundan mali destek almaya çalışırken, öte yandan da devrimciliği

kimseye bırakmayıp, Abdullah Baştürk ile günlük, haftalık, aylık yayın organı çıkartmak için ortaklık kurmaktadır.

Bir eliyle DİSK Genel Başkanı'nın koluna yapışmış bulunan bir gazetecinin, bir elini de Koç grubuna avuç açmak için kullanması, sanırım Türk basını için çok ilginç bir kişilik yapısını sergilemektedir. Şu iki belgeyle görüntüsü belirlenen Kurtul Altuğ'un bu "vesikalık" fotoğrafını böylece Türk basınına dağıtıyorum.

Kendi Genel Başkanlarını, kendi parti arkadaşlarını karalamak için bu Kurtul Altuğ'un kaleminden yardım bekleyen ünlü CHP'liler bilmem bu belgelere ne diyeceklerdir! Bu belgeleri, kendilerine birer Kurultay armağanı olarak sunuyorum.

Kurtul Altuğ'a bilgi vermek, "düşman karargahına" bilgi sızdırmaktan daha mı farklı bir iştir?..

(Cumhuriyet, 27 Ekim 1979)

DÖNEMEÇ

"Bu seçim bozgununun sorumlusu kimdir?.."

Yenilginin toplumsal nedenlerini gözardı edip ille de bir takım suçlular aranıyorsa sorumlu bulmak çok kolaydır. "Sorumlu Genel Başkan'dır", "hükümettir" ya da "Genel Yönetim Kurulu'dur" denilebilir.

Genel Başkan'ın Kurultaydan "güvenoyu" istemesinden sonra, Genel Yönetim Kurulu da istifasını veriyor. Şimdi Genel Başkan ve partiiçi muhalefet, tam anlamıyla karşı karşıya gelmiş bulunuyorlar. Öyle ya, partiiçi muhalefet sözcüleri artık, "Genel Başkan'a saygımız var ama Genel Yönetim Kurulu değişsin" diye diretmek olanağını bulamayacaklardır.

Genel Yönetim Kurulu, istifa kararı ile partiiçinde oluşacak gerginlik ortamını bir ölçüde hafifletmiş oldu. CHP, bu aşamada kişisel hesaplaşmalardan ancak ve ancak zarar görür. Gün, yaraları sarma, gün, partinin demokratik yapısını güçlendirme, gün, partinin olgunluk ve özveri içinde, eleştiri ve özeleştiri süzgecinden geçme günüdür.

Böyle bir aşamada, böyle bir dönemde, çevre dedikoduları, hizip hesapları, CHP'nin onarılmaz yaralar almasına, çökmesine, giderek erimesine yolaçacaktır.

CHP düzene niçin yenik düşmüştür?.. IMF baskıları, devalüasyon-enflasyon sarmalı, dış politikadaki zigzaglar, iç güvenlik konusunda takınılan ürkek tutumlar... Bütün bunların, elbette ki açıklanması gereken açık ya da gizli nedenleri bulunmaktadır. Bunları tartışmak, bu nedenlerin kökenlerine inmek yerine, yüzeydeki görüntülerle oyalanmak, "sen yaptın, ben yaptım" kör döğüşüne soyunmak, kime ne kazandıracaktır?..

Bugünkü bozgundan sonra ayaküstü adam harcayan sıradan milletvekilleri, senatörler, "Acaba biz ne yaptık, partimize nasıl hizmet ettik" diye düşünmüşler midir?.. Bakanlık koridorlarını Sirkeci Garı örneği doldurup, "delege mihmandarlığı" yapan bunca parlamenter, hiç "vicdan muhasebesi" yapmazlar mı, yapmayacaklar mı?.. Demokratik solculuk bu muydu?.. Delege yatırımı yapmak mıydı demokratik solculuk? İş takip etmek mi?.. Neydi, neydi Allah aşkına?..

Sorun, bu ölçülerde kişiselleştirilirse, işin içinden çıkmak hiç kolay olmaz. Yenilginin bedelleri böyle kişiselleştirilirse, birileri de kalkıp, "Ey İstanbul örgütü, bu bozgunda senin de payın var. Sen de ver istifanı, ey Antalya örgütü, sen de istifa et, ey Konya örgütü sen de, Muğla örgütü sen de" demezler mi?..

Bu kurultayın CHP tarihinde çok önemli bir yeri olacaktır. Kurultay bir dönemeçte, iki yol ağzının başındadır. CHP ya yenilginin nedenlerini olanca soğukkanlılıkla değerlendirerek, başta Genel Başkan Ecevit olmak üzere eleştiri ve özeleştiri süzgecinden geçip kendini toparlayacak, ya da kişisel hesapların kör döğüşünde parçalanacaktır.

O zaman "Topuz" hangi anlamsız boşluklarda sallanır, "Güneş" hangi yamaçların ardından gölgelenip batar ve "Deniz" hangi ölgün sulara dönüşür, bilinmez!

(Cumhuriyet, 28 Ekim 1979)

O ESKİ TÜRKÜ...

Ulusal bağımsızlık harcıyla temeli atılmış bir cumhuriyeti dünyanın en bağımlı devleti haline getirenler, her Cumhuriyet Bayramı'nda, içlerinde en küçük bir sıkıntı bile duymadan yapay söylevler vermeye devam ediyorlar.

- Atam izindeyiz...

Mustafa Kemal Atatürk, bir Kurtuluş Savaşı'nın önderi ve ulusal bağımsızlığın simgesidir. Atatürk'ün izinde yürünse, devlet ve ülke bu koşullara sürüklenir miydi?

Sen ülkeni, okyanusötesi devletlerin öncü karakolu yapıp, sınırlarını Amerikan üsleriyle donat; sen, ülke ekonomisini uluslararası tekellerin ahtapot kollarına teslim et; sen, kardeşi kardeşe vurdurtmak için gizli çeteler kur; sonra kalk utanmadan ve sıkılmadan, "Atam izindeyiz, cumhuriyeti koruyoruz" diye siyaset dolandırıcılığı yap!..

Bağımsızlık savaşı, Türk halkının kanı ve alınteriyle kazanılmıştır. Bu kavganın temelinde emperyalizme karşı ulusal direnişin adı olan "milliyetçilik" ve "devrimcilik" yatmaktadır. Bu "milliyetçilik" Demirel'in, Türkeşlerin, Erbakanların, Feyzioğulları'nın milliyetçiliği değildir. Bu "milliyetçilik", bağımsızlık meşalesini ve kurtuluş sancağını ellerinden düşürmeyen yurtseverlerin milliyetçiliği, Mustafa Kemal milliyetçiliğidir.

Aradan geçen zaman, şu yarım yüzyıl, temelinde bağımsızlık harcı bulunan şu koskoca Türkiye Cumhuriyeti'ni, avuç içi kadar ülkelere bile el açacak çaresizliğe sürüklemişse, nerede kaldı Atatürkçülük, nerede kaldı Atatürk milliyetçiliği?.. Nerede, nerede!!?..

"Kuvayı Milliyeciler"in bağımsızlık türküleri yerine, Anzavur ordularının, "Kuvayı inzibatiye"nin sinsi soluklarını duyuyoruz her gün.

- Elsiz ayaksız bir yeşil yılan / Yaptıklarını yıkıyorlar Mustafa Kemal / Hani bir vakitler Kubilay'ı kestiler / Sen buyurdun kesenleri astılar / Sen uyudun asılanlar dirildi / Mustafa'm, Mustafa Kemal'im...

İşte böyle her gün halk çocukları, aynı ailelerden, aynı halk kökeninden gelen çocuklar, birer kurbanlık koyun gibi ardarda, birer ikişer sırtlarından vurularak, kahvehanelerde kurşuna dizilerek, işkence edilerek, yolları kesilerek öldürülüyor. Ve uğursuz politikacılar söylev üzerine söylev vermeye devam ediyorlar:

- Atam izindeyiz...

Cumhuriyetin temelini elsiz ayaksız yeşil yılanlar kemiriyor; devletimiz NATO generallerinin emrinde; ülkemiz IMF'lerin ipoteğindedir!..

Uyan Gazi Kemal uyan!.. Miralay İsmet'lerle uyan... Karabekir'lerle, Çakmak'larla, Albay Bekir Sami'lerle, Yüzbaşı Selahattin'lerle, efelerle, seymenlerle, işçilerle, köylülerle, aydınlarla uyan!.. Uyan Gazi Kemal uyan!

Batı'dan Doğu'ya, Güney'den Kuzey'e, Kuvayi Milliyeci'lerle uyan... Uyan Gazi Kemal uyan!

Devletin devlete, insanın insana kulluğunu yok etmek için uyan... Uyan Gazi Kemal uyan!..

(Cumhuriyet, 29 Ekim 1979)

226 BİN OY...

Seçim sonuçlarının değerlendirilmesinde "halk" ya da "seçmen çoğunluğu" tek bir "birey" gibi ele alınıyor:

- Seçmen şöyle yaptı, böyle yaptı, şunu istedi, bunu istedi...

Oysa "seçmen", karmaşık bir bütünün ortak adıdır. Örneğin kemikleşmiş sağ ve sol oylar vardır. Bir de "gezer ve yüzer oylar" dediğimiz, siyasal yörüngesi seçimden seçime değişen oy sahipleri bulunur. İşçi seçmen vardır, köylü seçmen vardır, parababası seçmen vardır, yoksul seçmen vardır, bilinçlisi vardır, bilinçsizi vardır.

Gelin sizinle şöyle bir değerlendirme yapalım:

AP, 1965 seçimlerinde kaç milletvekili ile gelmişti? Tam 240. Sonra? Sonra, Seçim Yasası'nda değişiklik yapılmış, 1969 seçimlerinde AP, oy yüzdesi 6.4 oranında düşmesine karşın, bu değişiklik nedeniyle 256 milletvekili çıkarmıştır. Yani seçim sistemi değişirse, şu "milli irade" adı takılan "seçmen çoğunluğu tercihi", parlamentoya başka türlü yansımaktadır. 1965 seçimlerinde uygulanan seçim sistemi, oyların yüzde üçünü alan Türkiye İşçi Partisi'ne 15 milletvekili getirmişti. Bugün aşağı yukarı bu oranda olan ve çeşitli partilere dağılan bir oy yüzdesi, parlamentoya değil bir sandalye, sandalye bacağı bile göndermemektedir!.

AP, 1965 yılında yüzde 52.9 ile 240, 1969'da yüzde 46.5 ile 256, 1973 yılında yüzde 29.8 ile 149 milletvekili çıkarmış, 1977 yılında oy oranı 7.07 artarak, yüzde 36 dolaylarında oy

yüzdesi sonunda 189 milletvekili ile gelebilmiştir. AP 1979 seçimlerinde oy yüzdesini 40.71'e çıkarmıştır.

1965 yılından 73 yılına kadar düşme eğilimi gösteren AP oyları, 1977'de bir ölçüde toparlanmış ve 79'da da yüzde 47'lik bir düzeye ulaşmıştır. Seçim yapılan 29 ilde AP'nin oyları 266 bin kadar artmıştır. AP'ye bu sonucu sağlayan, kendi oylarında "olağanüstü" denebilecek bir artış değil, CHP oylarındaki "beklenmeyen" düşüştür. Seçim yapılan 29 ilde CHP oylarındaki düşüş, 1 milyon dolaylarındadır.

AP, son seçimlerde başarılı çıkmıştır ama, bu başarı 1965 seçimlerinde ulaştığı % 52'lik oya yeniden ulaşmasına yetmemiştir. Demek oluyor ki AP, geriye dönüp bakıldığında oy kazanmıyor. Ya ne yapıyor? Yitirdiği oyları toplamaya çalışıyor. Hatta bunu bile başaramıyor.

CHP, "ortanın solu" kavramını siyaset sahnesine sürdüğünden bu yana, şöyle bir oluşum gösteriyor:

CHP, 1965 seçimlerinde yüzde 28'lik bir oy yüzdesi tutturuyor. Bu oran, 1969'da çok küçük bir düşüş göstererek yüzde 27'ye iniyor. 1965 ile 69 seçimleri arasında, CHP'den ayrılan Güven Partisi, CHP'den bir kısım oyları koparıyor, 12 Mart döneminin hemen sonrasında yapılan seçimler, CHP'yi yüzde 27'den yüzde 33'e çıkarıyor. 77'de bu oran, yüzde 41.38'e sıçrıyor. Ve aynı oran, iki yıllık yarım-yamalak iktidardan sonra, yüzde 29.23'e iniveriyor. Bir kısım CHP'liler seçim sandığına gitmiyor, bir kısım "gezer ve yüzer oylar" da bu kez, başta AP olmak üzere sağ partilerde toplanıyor.

Bu süreç içinde, örneğin 73 seçimlerinde AP'den kopan Demokratik Parti'nin yüzde 11.9'luk oy aldığını, ayrıca, MHP ve MSP'nin AP'den yüzde 15.3 dolaylarında oyu alıp, götürdüğünü de düşününüz.

CHP'yi 1974'de iktidar yapan oluşum, sağ oyların parçalanması, buna karşılık sol oyların birleşmesidir. 1965-69 seçimlerinde, bütün sağ partilerin oy toplamı yüzde 65.1, 1969 seçimlerinde yüzde 61.5, 1973 seçimlerinde yüzde 62.2, 77 seçimlerinde yüzde 55.5 iken, bu oran seçim yapılan 29 ilde en yüksek noktasına ulaşmış, yüzde 65.4'ü bulmuştur. "Gezer ve yüzer oylar", orta soldan ana sağa doğru kaymıştır. Bu yüzdeleri bir yana bırakırsanız, AP'nin son seçimlerindeki kazancı yalnızca 266 bin oydur. İşin kabaca özeti de budur.

CHP, yeniden derlenip toparlanırsa, bu oyları alması hiç de güç değildir. Yeter ki partiiçinde ileriye dönük sağlıklı gelişmeler, kişisel hesapları aşabilsin!

Orta soldan kopan oyların, sosyalist partiler yerine orta sağa yönelmesi, sosyalistleri derin derin düşündürmesi gereken bir başka sorundur.

(Cumhuriyet, 30 Ekim 1979)

ÖNEMLİ GÖREV

CHP Kurultay'ı bugün toplanıyor. Bugün CHP, tarihin en önemli kavşak noktalarının önündedir. Bugün, ya ileriye dönük sağlıklı çözümlerin tohumları atılacak ya da sen-ben kavgalarının toz dumanı, partinin geleceğini karartacaktır.

- Ali Topuz şöyle yaptı da, Deniz Baykal böyle dedi de, Turan Güneş şunu söyledi de, Haluk Ülman bunu yazdı da...

Tartışma bu gibi konuların cadı kazanlarına sokulacaksa, bundan kimse kazançlı çıkmaz. "Baykalcılık", "Topuzculuk" gibi yapay ve yüzeysel kümelenmelerin yerini, partinin "sol" anlayışının farklı yorumlardan kaynaklanan düşünce ayrılıkları almadıkça, bu kör döğüşünden kurtulmanın olanağı yoktur.

"Demokratik sol" CHP, yarım yamalak da olsa, bir "iktidar deneyi" yaşamıştır. Bir "sol" partinin bundan çıkaracağı sonuçlar olmalıdır. Bu bir seçim yenilgisi midir? Evet, bir seçim yenilgisidir. CHP, seçim yapılan illerde, 77 seçimlerinde kendisine oy veren bir milyon seçmeni, bu kez seçim sandığına götürememiştir. Bunun nedeni ve niçini, olanca soğukkanlılıkla tartışılmalıdır. Bu aşamada böyle bir olgunluğu gösteremeyen bir "sol" partinin, yarın seçmenlerine umut verip, güven duygularını tazelemesi hiç kolay olmaz.

Bu aşamada, öncelikle CHP'nin iktidar döneminde "sol" bir partinin gereklerini yerine getirip getirmediği tartışılmalıdır. Çünkü ana sorun, bu noktadan kaynaklanmaktadır. Sol bir parti nasıl örgütlenir? Sol bir partinin "disiplin" anlayışı nasıldır? Tabandan tavana nasıl bir örgütlenme "modeli" oluşturulur? Eleştiri ve özeleştiri yöntemleri nasıl çalıştırılır? "İktidar" olmanın sorumluluğu nedir? Ne yapılmış, ne yapılmamıştır?

Bu seçim yenilgisinin düzenden kaynaklanan temel ekonomik nedenleri yanında, partinin "sol" bir parti olarak "örgütsel yapısı" ve çalışma biçiminden kaynaklanan nedenleri de bulunmaktadır. Bunlar tartışılıyor mu? Genel Başkan'dan genel yönetime, genel yönetimden partili bakanlara, partili bakanlardan partili belediyelere, belediyelerden milletvekili ve senatörlere, bunlardan en yetkisiz parti birimine kadar, akla gelen kesimler ve sorumluluk halkaları, "sol" bir parti olmanın gereklerini yerine getirmişler midir, getirmemişler midir? Sorun budur, bu olmalıdır.

Böyle bir dönemde bu yapısal sorunları tartışmak, Ali Topuz ile Deniz Baykal'ın, Baykal ve Topuz'la "sol kanadın" hangi ittifaklar içinde olduklarından ve Genel Sekreter'in kim olacağından, genel yönetime kimlerin gireceğinden. çok ama çok daha önemli konulardır.

Umarız ki, CHP'de bundan sonra başlayacak dönem, bu tartışmaların sağlıklı çözümleriyle aydınlanır, Yoksa, kazanan tarafın da büyük kayıplar vereceği "Pirus zaferleri" kimseye, hiç bir kanada, hiç bir gruba ve kimseye kazanç sağlamaz.

CHP bu aşamada hem "demokratik" hem de "sol" bir parti olduğunu kanıtlamak ve şimdiye dek boş verdiği "sol" bir partinin gerekli "disiplin" anlayışını sağlamak ve pekiştirmek sorumluluğu ile başbaşadır.

Bir önemsiz not:

Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nce çıkarılan Bayram Gazetesi'nde, şu ünlü "HEMA" şirketinin tam sayfa ilanları üzerinde, bol damgalı kalemi ile amuda kalkıp, bayram sabahında çirkin naralar atan "mahalle çocuğu" Kurtul Altuğ, bu arada bana da sataşmaya yeltenmiştir.

Öyleyse okusun:

1- Sen hısım akrabanla birlikte 110171 sayı ile kayıtlı bulunduğun CHP'nin tanıdık bakanlarından Brüksel Basın Ataşeliği dilenip, bozuk Türkçe'nden başka dil bilmediğin için geri çevrildikten sonra, buna kızıp Tercüman Gazetesi'nde dün övgüler dizdiğin partinin yöneticilerine bugün sövgüler yağdıran bir "basın ahlak" ve "meslek haysiyeti"nin temsilcilerinden birisin, otur yerine!..

2- Sen, 12 Mart döneminde, Nihat Erim'in kanlı balyozunun yanına paslı bir cımbız gibi ilişip, boynuna "basın müşaviri" diye kartvizit asıp dolaşırken, ben, birçok namuslu ve ilerici aydın ile birlikte, cezaevi hücrelerindeydim. 12 Mart günlerinde, "solculuğumu" ve "Atatürkçülüğümü", bugünkü gibi, yürekle ve inançla savundum. Müşavirlik yaptığın dönem, omuzlarımdan yedeksubaylık hakkımı zorla söküp almışsa, bundan senin ağababalarının utanması gerekir. Ben Patnos dağlarında halk çocuklarıyla birlikte er olarak askerlik yapmaktan ancak onur duyarım. Bu senin gibilerin tadacağı duygulardan değildir.

Bu dönemin mahkeme tutanakları, benim onur belgelerimdir. Bu tutanakları, suratına boş bir eldiven gibi fırlatıyor ve "öyle huysuz kediler gibi tırmık atıp, mırıldanma ne söyleyeceksen, açık açık söyle" diyorum. Senin holdinglerden para dilenen kalemin, benim gibi devrimci yazarlara çamur atmaya yetmez. Otur, oturduğun yerde, cürmün kadar yaz, boyun kadar konuş!

3- Sen bir yandan, "her zaman hizmetinizdeyim" şakşakçılığı ile holdinglere avuç açar, öte yandan, holdinglere karşı savaş veren DİSK'in genel başkanı ile "devrimci yayın organları" kurmaya çalışıp, kalemini, holdinglerle sendikalar arasında köprü gibi kullanarak para kazanmaya bakarsın. "Basın ahlakını" ve "meslek haysiyetini" savunmak sana mı kaldı, haftanın "yedi günü" fir fir dönen dedikodu yazarı Kurtul efendi?!!

Sen, dün ağız dolusu sövgülerle saldırdığın Celal Bayarlar'ın, Süleyman Demireller'in önünde bugün düğme ilikler; yarın da bugün sövdüğün adamlara yaranmak için, kılıktan kılığa, renkten renge girersin. Bu basın dünyasında seni tanımayan mı kaldı, binbir devrin artığı "mahalle çocuğu" Kurtul?!

Utan, sıkıl ve otur yerine!

(Cumhuriyet, 4 Kasım 1979)

"ÇERKEZ ETEM KOŞUSU"

Ecevit, sonunda söyleyeceğini başında söyleyip, açıkça "ya ben ya onlar" demek istedi. Diyor ki, "kendimi görevi sürdüremeyecek durumda hissetmem halinde Genel Başkanlık'tan ayrılırım."

Bu ne demektir? Bu, "Kurultay'ın, benimle uyumlu olarak çalışacak bir Genel Yönetim Kurulu seçmemesi halinde, güvenoyu verilmiş Genel Başkan olarak kalmam" demektir. Bu, "Deniz Baykal'ları, Ali Topuz'ları parti yönetiminde görmek istemiyorum" demektir.

Ya bu gruplar parti yönetimine seçilirlerse?.. Ya o zaman?.. "O zaman" diyor, "ille de Genel Başkan olarak kalmak diye bir tutkum yoktur."

Yani? Yani, "Ya benim beğeneceğim bir genel yönetim kurulu oluşturursunuz, ya da partiyi Ali Topuzlar'a; Baykallar'a teslim edersiniz."

Kurultay, Ecevit'in uygun göreceği kişilerden oluşacak bir genel yönetim kurulu seçerse?.. Ecevit, "İşte o zaman" diyor, "ilerde partiye yararlı olabilmem olasılığını güçlü görürsem, elbette görevi sürdürürüm ve bundan kıvanç duyarım."

Bunun da anlamı, "Aliler'i, Denizler'i seçmeyin"dir. Türkçe'si ve açıkçası budur! Ecevit, Kurultay'ı açarken, Kurultay'dan nasıl bir sonuç çıkmasını beklediğini de açıklamış bulunuyor.

Yararlı olabilmem olasılığı zayıfsa, bana zayıf görünürse, elbette Genel Başkan olma hakkını da kendimde görmem.

Ecevit'in bu konuşmasından şu sonucu çıkarmak hiç de güç değildir:

CHP son seçimlerde bir hüsrana uğramıştır. Hükümet içinde zaman zaman kararsız ve şaşkın bir politika izlenmişse, bunun nedeni, kaybetme korkusudur. Kaybetme korkusu Ecevit'i ödün üzerine ödün vermeye zorlamış ve bu ödün politikası, hükümeti de, Ecevit'i de, CHP'yi de yaralamıştır. Bu arada parti, parti olmaktan çıkmış, partiiçinde ayrı ayrı particikler oluşmuştur!

Eğer Ecevit böyle bir değerlendirme yapıyorsa; bunun doğal sonucu kendisini şu politikaya sürükler:

- Bundan sonra üç milletvekili, beş milletveklli eksilse ne olur? Yeniden hükümet kurmaya niyetli olmadığıma göre, artık kişilere ve gruplara ödün vermek zorunluluğum yoktur. Giden gider, kalan kalır. Kalanlarla uyumlu bir çalışma yapar, partiyi 1981 seçimlerine hazırlarım. Bunu yapamazsam, 81'de bu yenilgi üzerine bir yenilgi daha alırım. Öyleyse, "Ya ben ya onlar!.."

Bu açık hesaplaşma çağırısı, Topuz ve Baykal'ı iyice köşeye sıkıştırmıştır.

Ecevit'in bu tutumu, Kurtuluş Savaşında İsmet Paşa'nın Çerkez Etem'e karşı uyguladığı taktiği anımsatmaktadır: Topuz ve Baykal, ya Ecevit'e teslim olacaklar, ya da "düşman güçlerle" yani AP ile birleşeceklerdir!

İsmet Paşa, Çerkez Etem'e bunu yapmadı mı?.. "Ya bize teslim olursun, seni biz cezalandırırız; ya da işte düşman kuvvetleri... Gidip, onlara katılırsın."

Ecevit'in bu açık tavrı karşısında Topuz ve Baykal ne yapacaklardır? "Düşmana katılma" bu grupların CHP'den ayrılıp AP ile hükümet kurmaları demektir. Bu onların "intiharı" olur. Böyle bir olasılık ya da istek sözkonusu değildir. Genel Başkan'a teslim olsalar, bu da onların "tasfiyesi" demektir! Ne yapacaklar?

Bu iki seçenek dışında, bir de "zaman kazanmak" vardır. "Zaman kazanmak", zaman içinde "tasfiye olmak" tehlikesini taşısa da en azından, "Çerkez Etem koşusuna" düşmekten çok daha güvenli bir yoldur.

İsmet Paşa'nın en "sadık öğrencisi" Ecevit, Baykal'ları ve Topuz'ları böyle bir "mayın tarlası" içine sürmüş bulunuyor.

Bakalım bugün Kurultay'da ne olacak?

(Cumhuriyet, 5 Kasım 1979)

BÜTÜNLEME

CHP Kurultayı'nda Başbakan Ecevit ile üç bakanını, Necdet Uğur'u, Deniz Baykal'ı, Ali Topuz'u arka arkaya dinledikten sonra şöyle düşündüm: Demek oluyor ki, Sayın Ecevit ve Bakanları, ülke ve yurt sorunları üzerinde hükümette görev yaparlarken, pek başbaşa gelip konuşmamışlar. Öyle ya, konuşmuş olsalardı, Kurultay'a gelip böylesine içlerini dökerler miydi?

Başbakan Ecevit bakanlarından yakınıyor. Ad vermiyor ama önce Ali Topuz'a, sonra da aynı ölçüde olmasa bile Deniz Baykal'a yükleniyor. Ecevit, bazı bakanların bakanlıklarda kendi-

lerine bağlı hizip kadroları kurduğunu söylüyor ve bundan yakınıyor.

Bir Başbakan'ın görevi, bakanlıklar arasında uyumu sağlamak değil midir?.. Şimdi Başbakan, yirmi ikl aylık bir yönetimden sonra, "Ben bu uyumu sağlayamadım" diyorsa, bunu bir "özeleştiri" olarak mı kabul etmemiz gerekiyor?

Bu, ister Topuzlar'a, Baykallar'a yönelmiş bir "eleştiri, ister Ecevit'in kendi "özeleştirisi" olsun, sonuç değişmez; Şimdi başta Demirel olmak üzere Erbakanı, Türkeşi kalkıp, "Siz partizanlık yaptığınızı kendi kurultayınızda kendiniz itiraf ettiniz" deseler, CHP'li dostlar buna ne yanıt bulacaklar acaba? Doğrusu, ben merak ediyorum.

Bu seçim yenilgisinden sonra "sol" bir partinin kendi "sol" anlayışını "ameliyat masasına" yatırıp, yenilgilerin kökenlerine inmesi gerekmez miydi? CHP, tüzüğünde ve programında yazıldığı gibi, gerçekten "demokratik sol" doğrultuda bir parti midir? Yoksa kısacık iktidar döneminde bile düzenle bütünleşen "çağdaş sağcı" bir "düzen partisi" midir? Partinin örgütsel yapısı, "sol" bir partinin gereklerine, isterlerine uygun mudur? Ve bu yirmi iki aylık deney, partinin "sol" anlayışında ne gibi aksaklıkları ortaya koymuştur?

Kurultay'da bu gibi konulara ayrıntılı ve özlü olarak pek değinilmedi. Kimsenin bu gibi tartışmalara girmeye niyeti de yoktu. Necdet Uğur'un "dipten gelen dalgalar" adını verdiği yeni sosyolojik oluşumlara değinmesi, çoğu sabırsız politikacının, "Canım bunların Kurultayla ne ilgisi var" yollu yakınmalarına bile yolaçtı!

Oysa, CHP'nin önümüzdeki dönemde yeni yaklaşımlara, yeni kavramlara gereksinmesi var. Eski plaklar, eski "uzun çalarlar" cızırdıyor. Halk yeni şarkılar, yeni ve güçlü sesler istiyor. "Baykalcılık" ve "Topuzculuk" adı verilen hiziplerin yapay oluşumlar olduğu, düşünce ayrılıklarından kaynaklanmadığı gün geçtikçe daha iyi anlaşılıyor.

Eğer, Ecevit'e karşı kalıcı, etkili ve güven verici bir "muhalefet" anlayışı gelişecekse, bunun, yepyeni yaklaşımlarla, yeni ve sağlıklı bakış açılarıyla biçimlenmesi gereklyor.

Bir seçim yenilgisinden sonra, bu yenilgide şu ya da bu ölçüde payları olanlar, Başbakanı ile bakanları ile "dedim, dedi" yüzeyselliğinin çevresinde dolaşıyorlarsa, bundan sonra bir parti olarak topluma nasıl güven verilecektir?..

Kurultay toplandı da ne oldu? Ecevit konuştu, bakanları konuştu; konuştular de ne oldu? Partinin örgütsel yapısında, temel politikasında ve "sol" anlayışında ne gibi değişiklikler oldu? İleriye dönük ne gibi çözümler getirildi? Ne kazanıldı? Ne oldu?..

CHP, son Kurultayı ile "sol" bir parti olmaktan çok "Hababam Sınıfı" olduğunu kanıtlamıştır! Hem Ecevit "Biz sınıfta kalmadık, bütünlemeye kaldık" demedi mi?..

Öyledir: CHP'nin bütünleme sınavlarını atlatması için yeni "dersler" alması gerekiyor. "Hal ve gidiş" şimdiden bozuk.

(Cumhuriyet, 6 Kasım 1979)

PİRUS ZAFERİ

Epir Kralı Pirus (Pyrros), Milat'tan önce 279 yılında Auskulum Savaşı'nda, büyük kayıplar pahasına Roma ordularını yendikten sonra, "Tanrım" demiş. "Bir daha bana böyle zaferler verme..." Ve Pirus iki yıl sonra Roma orduları karşısında yenik düşüp, bozguna uğramıştır. O günden bu yana, büyük kayıplar pahasına elde edilen ve kazanan tarafı da yıpratıp bitiren yengilere "Pirus Zaferi" adı verilir.

Ecevit, seçim yenilgisinden sonra topladığı Kurultay'da yıpranarak, yara alarak "Pirus Zaferi" kazanmış, kendi geleceği ile birlikte, partisinin geleceğini de kuşku bulutlarına doğru sürüklemiştir.

Ecevit, Kurultay'da "Ya ben, ya onlar" derken, özellikle Ali Topuz'un başını çektiği hizibe "Çerkez Etem tuzağı" kurmuş, onları "Ya partiden koparsınız, ya da sizleri cezalandırırım" açmazına itmiştir. Gerçi Ecevit, "Mazimde tasfiyecilik yoktur" gibisinden güvenceler vermek istemişse de bu, kimse için inandırıcı olmamıştır. Çünkü o halk deyişi ile, "Perşembenin gelişi" çarşambadan belli olmuş gibidir.

Evet, bu bir "Pirus Zaferi"dir. Yarın kimin yenik düşüp, kimin yeneceği belli olmayan bir "Pirus Zaferi..."

Yirmi iki aylık bir iktidar dönemi. "sol" bir parti için zengin deneylerle doludur; böyle olmalıdır. Bu deneyin değerlendi-

rilmesi, bu değerlendirmeden kaynaklanacak düşüncelerin partiye egemen olması gerekirken; Kurultay'dan sonra "aynı hamam, aynı tas" felsefesine sımsıkı sarılmış bir anlayışın yer etmesi, umut kırıcı olmuştur.

İktidarı iktidara, muhalefeti muhalefete benzemeyen bir "sol parti", bundan sonra işçilere, köylülere, aydınlara, öğrencilere ve ilerici kamu görevlilerine nasıl güvence verecektir?.. Birileri de çıkıp, "Siz ne biçim partisiniz ki, doğru dürüst sağınız solunuz yoktur; siz yüzeysel gruplaşmalarla partide iktidar ve muhalefet kanatları oluşturup, düzenle bütünleşirsiniz: siz bu düzenin ayrılmaz parçalarından birisiniz; siz burjuvazinin yedek lastiğisiniz" derlerse, "sayınlı, saygılı" sözcüklerden başka ne gibi yanıtlar bulunacaktır?

Ne bileyim ben, bir başkası da çıksa, "Siz, MHP'nin terör odağı olduğunu söyler durursunuz; söyler misiniz, neden, hangi gerekçeyle, Siyasal Partiler Yasası'nın size verdiği yetkiyi kullanıp, CHP olarak, MHP'nin kapatılması için Cumhuriyet Başsavcısı'na başvurmadınız? Neden? Neden? Neden..." diye sorsa, ne söylenecektir?.. "Siz Sayın Genel Başkanım, bir önceki Kurultay'da, AP'yi ve Demirel'i, MHP hakkındaki raporları işleme koymamakla suçlamıştınız; ya siz ne yaptınız" dense, Sayın Ecevit, bu suskunluğunu, bu çelişkisini, hangi parlak sözcüklerle savunabilecektir?..

Bir Kurultay delegesi, bir "sol kanat" sözcüsü, Ecevit'e "Hayır" diyebilen bir milletvekili, bir senatör bunları söyleyebilir mi diye boş yere bekledim.

Düzenden kaynaklanan nedenlere, IMF'sine, NATO'suna değinemeyen, iç güvenlik konularında kontrgerillayı, MİT'i tartışma alanlarına sokamayan bir "muhalefet", adam harcayarak, manevi ipotekler kurarak ömrünü uzatmaya çalışan bir Genel Merkez... "Pirus Zaferi"nin yenilen ve yenen tarafları bunlardır.

Kavruk bir karıyarık gibi hiziplerle ikiye ayrılmış orta sol, birbirlerine çelme atmaya hazır sendika başkanlarıyla işçi sınıfımızın sendikal örgütü, devrimci öğretmeninden, işçisinden ve köylüsünden oy alamayan, "burjuvaziye" olan hınçlarından çok birbirlerine öfkelenen sosyalist partiler!..

Orhan Veli bugünler için söylemiş galiba: *"Sarhoş oldum da seni hatırladım yine / Sol elim / Acemi elim / Zavallı elim..."*

(Cumhuriyet, 7 Kasım 1979)

SAYGILAR BİZDEN...

CHP Kurultayı, birbirleriyle, "Saygılar, saygılar bizden, ak saygılar" diye konuşmaya alışmış CHP ileri gelenlerinin, ülke ve parti sorunları üzerinde konuşmaya pek zaman ayıramadıklarını ortaya koymuştur.

Demek oluyor ki, örneğin Sayın Genel Başkan, Sayın Genel Sekreter eski Yardımcısı Sayın Ali Topuz ile Sayın Başbakan ve Sayın Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı olarak karşı karşıya gelip, şöyle doğru dürüst konuşmuş değillerdir.

Saygılar efendim...

Sayın Genel Başkan, Sayın Başbakan olarak, Sayın Genel Sekreter eski Yardımcısı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Sayın Bakanı Deniz Baykal ile enerji açığı konusunda hiç ama hiç konuşmamışlardır.

Saygılar bizden efendim...

Sayın Kurultay delegeleri hayretle görmüşlerdir ki hükümetin Sayın Bakanları ile Sayın Başbakan, Sayın Ali Topuz ve Sayın Deniz Baykal'ın Bakanlıklarına alındığı söylenen sayın partililerden oluşan sayın kadrolar üzerinde pek konuşma yapmamışlardır.

Ak saygılar...

Sayın "sol kanat" sözcüleri, sayın IMF, sayın MİT, sayın kontrgerilla ve sayın teröristlerin pek sayın kaynakları üzerinde tek bir saygın söz söylememişlerdir.

Saygılar bizden efendim...

Milli Eğitim Bakanı Sayın Necdet Uğur'un, "dipten gelen dalgalar" adını verdiği yeni ve sayın sosyolojik oluşumlar konusunda şimdiye dek sayın kapı komşusu Sayın Genel Başkan ve Sayın Başbakan Ecevit'e bilgi vermedikleri de anlaşılmıştır.

Saygılar, saygılar...

Sayın Ecevit'in eski sayın "tayfası", Dışişleri eski Bakanı, Sayın ve eski Devlet Bakanı ve Sayın Başbakan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Turan Güneş'in, tayfalıktan sayın "kamarotluğa" terfi ettikten sonra Sayın Genel Başkanı ile Sayın Yunan Silahlı Kuvvetlerinin, Sayın NATO'dan çekilmeleriyle doğan boşluğun tarafımızdan nasıl doldurulacağı konusunda şöyle ayak üstü bile olsun konuşmadıkları belli olmuştur.

Saygılar bizden efendim...

CHP eski Genel Sekreterlerinden, dün ölen Dr. Kamil Kırıkoğlu'nun, sayın naylon delegeler tarafından tasfiye edilmesi, Sayın Vedat Dalokay'ın sayın Ankara halkından, Sayın Ahmet İsvan'ın da sayın İstanbul halkından sökülüp atılmasından sonra, Sayın Ali Topuz'un Sayın Genel Başkan'a, örgüt işleriyle görevli Sayın Genel Sekreter Yardımcısı olarak ayrıntılı bilgiler vermediği de saptanmıştır.

Saygılar, saygılar, saygılar bizden...

Seçim yitirmiş sayın parlamenterler, birer sayın yönetim kurulu üyesi olarak, sayın İktisadi Devlet Teşekkülleri ve sayın bankaların sayın arpalıklarına atanırken, Sayın Başbakan ve Sayın Bakanlar arasında bu sayın kadrolar konusunda tam bir uyum ve eşgüdüm sağlandığı iyice anlaşılmıştır. Saygılar efendim...

Bütün bunlardan benim çıkardığım iki sonuç var; izninizle:

Bir: Saygı sunmaktan, ülke ve parti sorunları görüşülememiştir!.. İki, saygı sunmaktan sevgi duymaya zaman ayrılmamıştır!..

Saygılar, saygılar, saygılar efendim; ak saygılar, saygılar, saygılar bizden efendim, saygılar, sayın, sayın saygılar, saygı, sayın, sayın, saygı, say, say, say...

Sonuç mu?..

- Saydık efendim. sayın Genel Merkez 719, sayın muhalefet 641...

Saygılar...

(Cumhuriyet, 8 Kasım 1979)

DR. KIRIKOĞLU

- Partiyi bir şef partisi, partilileri emir kulu robotlar olmak bahtsızlığından kurtarmak için sonuna kadar direndik. Genel Başkan'ın tüzük dışı isteklerine hayır dedim. İnönü'ye saygı, o'nun yetkilerine saygı demektir; bunun ötesi, Ortaçağ köleliği, mürailik, dalkavukluktur. Bu partinin şahıs partisi olmayacağını herkesin bilmesi zamanı gelmiştir...

Bu sözler, önceki gün yitirdiğimiz erdemli, dürüst ve ilerici politikacı Dr. Kamil Kırıkoğlu'nundur. Ve bu sözler, 1972 Nisanı'nda, İsmet İnönü'yü Genel Başkanlık'tan indirip, yerine Bülent Ecevit'i getirmek için başlatılan savaşın komutları gibi çalkalanmıştı.

- İsmet Paşa padişah değil, padişahlığı yıkan adamdır. İsmet Paşa padişah değil ki, onun semavi iradelerine peki diyelim...

Bu sözler İsmet Paşa'nın koltuğuna Ecevit'i oturtan sözlerdir.

Ne acıdır ki, aynı Kamil Kırıkoğlu kısa bir süre sonra Genel Başkan Ecevit ve o'nun yakın çevresi tarafından düşman ilan edilip, önce parti yönetiminden uzaklaştırılmış; son genel seçimlerde de, bugün CHP içinde partiiçi iktidar ve muhalefet kanatlarını oluşturanların bir kısmının elbirliği ile ve adına "naylon delege" dediğimiz, "sahte oylarla" liste dışı bırakılmıştır.

Londra'da tehlikeli bir ameliyat geçirip, evine döndüğünde uzun uzun konuşmuştuk. Bana, "Bu muhalefet" demişti, "Sahte muhalefettir, naylon muhalefettir; birbirlerinden farkları yoktur. Bir dönem muhalefet, bir dönem iktidar olurlar, bu bir dönme dolaptır." Ve eklemişti:

- Ecevit'e karşı açıksözlü, demokrat, kişilikli ve sol bir muhalefet anlayışı oluşturmak gerekir.

Hastaydı, güç konuşuyordu. Eski arkadaşlarının kendisini arayıp aramadıklarını sordum. Biraz küskünce, "Pek aramıyorlar" dedi. Sonra, "Bir tek Eyüboğlu, Orhan Eyüboğlu... partiiçinde ayrı kanatlardaydık ama dost adamdır, arkadaştır, insan adamdır" diye Orhan Eyüboğlu'ndan söz etmişti. Sonradan öğrendim; Eyüboğlu, Kırıkoğlu'nun hastalığı ile çok yakından ilgilenmiş; eski arkadaşının yurt dışında ameliyat edilmesi için, elinden geleni yapmıştı.

Ne olurdu Sayın Ecevit, Kırıkoğlu'nu, kendisine Genel Başkan olma yolunu açan, bu yiğit, bu namuslu politikacıyı hasta yatağında ziyaret edip, bir "Geçmiş olsun" diyebilseydi!..

- NATO'nun dışında milli bir askeri strateji ve ulusal çıkarlarımıza uygun bağımsız bir politika inşa etmek ve bunun güçlüklerle karşılaşması halinde, Fransa ve Yunanistan örneklerini izleyerek NATO'nun askeri kanadından çekilmek, CHP'nin açıkça ve cesa-

retle savunacağı temel öneri olmalıdır. Demokratik sol CHP, ABD ile ilişkilerimizde NATO ittifakı sınırları dışına çıkan ikili anlaşmaların tasfiyesini açık bir amaç olarak saptamak zorundadır. Bu, ulusal bağımsızlığımızın vazgeçilmez bir koşuludur. Geçmişte izlenen tereddütlü belirsiz tutumun sürdürülmesi halinde, belli bir dış konjonktürün CHP'yi bu konuda tutucu partiler koalisyonunun da gerisine düşürmesi imkan dahilindedir...

İşte Kırıkoğlu buydu ve bu düşünceler, bugün CHP içinde bol keseden solculuk edebiyatı yapanların bir kulağından girip, öteki kulağından çıkıyordu.

Politikada bir yıldız daha kaydı. Namuslu, erdemli, yiğit ve ilerici bir politikacı aramızdan ayrılıp, gitti.

Kırıkoğlu'nun, Ecevit'i Ecevit yapan kavgadaki unutulmaz yiğitliğini, çalımsız özverisini ve erdemini anımsayanların belki gözleri yaşaracak; Sayın Ecevit'in çelengini, vefa duygularına bırakılmış ölgün güller gibi selamlayacaklardır.

(Cumhuriyet, 9 Kasım 1979)

İZİNDE!..

Bugün 10 Kasım. Ülkeyi yokluğa ve karanlığa sürükleyen uğursuz politikacılar yine demeçler verecektir:

- Atatürk izindeyiz...

Böyle bir günde önemli bir noktaya değinmek isterim. Acaba, "Atatürk izindeyiz" yollu beylik tören konuşmalarının dışında, Atatürk'ü, Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızı Türk halkına, gençliğimize anlatıyor, öğretiyor, benimsetiyor muyuz?

Bence hayır; benimsetmiyoruz, öğretmiyoruz, anlatmıyoruz. Biz yalnızca bu işin edebiyatı ile ilgiliyiz:

- Atam izindeyiz...

Anayasamızın önsözünde "milli mücadele ruhu"nun, "millet egemenliği"nin ve "Atatürk devrimleri"nin devletin temelini oluşturan harçlar olduğu yazılmaktadır. Ama ne var ki, bu kavramlar, devleti devlet yapan bu kavramlar, bırakın orta öğrenimi, özerk üniversitemizde bile doğru dürüst okutulamamakta, öğretilmemektedir.

Üniversite son sınıflarda okutulan "Devrim Tarihi", açıkça "göstermelik" bir derstir. Bu ders, üniversite yönetimleri tarafından -kusura bakılmasın- hiç ciddiye alınmaz.

1942 yılında, Ankara Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi'ne bağlı olarak bir "Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü" kurulmuş, bu enstitüyü kuran yasa maddesinde, enstitünün "Türk inkılap ve rejiminin öğretilmesi maksadıyla memleket içinde dersler ve konferanslar vermek ve her türlü yayında bulunmak" göreviyle yükümlü olacağı, ayrıca aynı yasada, "Fakülte ve yüksek okullardaki inkılap tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti rejimi derslerinin, Maarif Vekaleti'nce hazırlanacak program dahilinde ve tayin edilecek esaslara göre, vazifeli profesör, doçent ve öğretmenler tarafından okutulacağı" belirtilmiştir.

Özerk üniversitenin, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan ayrı olarak kendi öğretim üyeleri ve araştırma birimleriyle Atatürk devrimleri ve Ulusal Kurtuluş Savaşı'mız konularında araştırma ve öğretim yapması gerekirken, bu görev sürekli olarak savsaklanmış, fakat işin edebiyatı hiç bırakılmamıştır:

- Atatürk izindeyiz...

Ulusal Kurtuluş Savaşı'mız, üniversitelerimizde yeterince araştırılmış ve öğretilmiş değildir. Bu konuda daha çok, üniversite dışından araştırmalar yapılmıştır.

Üniversitelerimizde Türk devrimini, dünyanın öteki ülkelerindeki devrimlerle karşılaştırmalı olarak okutacak ve Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızı ve bu savaşın yüce komutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü gerçek çizgileriyle, -ulusalcılık ve devrimcilik yönleriyle- tanıtacak çağdaş bir anlayış gerekmektedir. Acıdır ki, bu anlayıştan yoksunuz.

Kurtuluş Savaşı'mızı ve Atatürk'ü tanıtmak, üniversitelerimizin temel görevlerinden biri olmalıdır.

- İzindeyiz...

Öyledir. Bir yazarımızın dediği gibi "izne çıktınız", bu yüzden görevinizi bir türlü yapamadınız!

İçinde yaşadığımız olayları gördükçe, Atatürk'ün büyüklüğünü her gün daha iyi anlıyorum...

(Cumhuriyet, 10 Kasım 1979)

TÜRÜN'E UYARI

Değerli kontrgerilla yöneticisi, pek muhterem Faik Türün paşamızın İçişleri Bakanlığı'na getirileceği söylenmektedir. Kurulacak "ahenkli hükümet" için bundan daha isabetli bir atama yapılamaz. Türün, -evelallah- ortalığı dümdüz eder, anarşiyi, manarşiyi kurutur, ipe dizer, terörizmi şöyle bir tuttuğu gibi yerle bir eder. Bundan eminiz!

Fakat bu aşamada pek muhterem Türün Paşa'mıza çok önemli uyarılarımız var; bize kulak versin.

Türün, İçişleri Bakanı olunca çevresine dikkat etmelidir. Makam şoförü komünisttir, özel kalem müdürü anarşisttir. Kapıda elinde sten tabancayla selam duran polis var ya, o Leninisttir. Koridora gelince çevresine bakmalıdır. Orta yerde duran kül tablası komünisttir, yerdeki uzun halı komünisttir, duvardaki resimler komünisttir. Saksılar komünisttir, çiçekler komünisttir.

Diyelim ki, Bakan oldu. Makam arabası gelip kendisini evinden almayacak mı? Aman, aman, sakın! Gelen koruma polisleri komünisttir. Biri Leninist, öteki Maoist, o uzun boylu olan var ya, ha, ha, o işte, o da - haşa huzurdan!- Stalinisttir. Paşa'yı alıp kaçırırlar. Paşa makamına yaya olarak gitmelidir.

Makam odasının kapısı komünisttir. İçeri girince, ortalık bir yerde toplantı masası vardır. O masa komünisttir. Sandalyeler Dev-Gençli, koltuklar İGD'li, çalışma masası POL-DER'lidir.

Emniyet Müdürlerinin hepsi komünisttir. Emniyet amirleri Maoist, polis memurları Leninist, istihbarat görevlileri gizli komünisttir. Emniyet Genel Müdürü komünist, yardımcıları Leninist, özlük işleri müdürü Troçkist'tir.

Çalışma masasının önünde bakırdan yapılmış yuvarlak bir masa daha vardır. Bu masayı yapanlar komünisttir, Kürt'tür, Çerkez'dir. Bu masa "Etnik Grup" masasıdır. Bu masanın üzerinde bir şekerlik bulunur. Bu şekerliğin içinde çukulatalara sarılmış komünist beyannameler vardır.

Koridordaki hademeler komünisttir. Makam odacısı Marksisttir. Ya getirilen çay ve kahveye zehir konursa -ne bileyim ben, örneğin fare zehiri konursa- ne olacaktır? Paşa, makam odasında çay, kahve ve su içmemelidir. Çay, kahve ve su komünisttir.

1940 yıllarının eski ülkücülerinden olan müsteşar da komünisttir. Müsteşar yardımcıları da komünisttir. Müsteşar yardımcılarının odacıları da komünisttir. Müsteşarın özel kalem müdürü de komünisttir.

Daktilolar komünisttir, daktilo şeritleri komünisttir. Silgiler, kalemler, defterler, sigara tablaları, sigara kutuları hepsi, hepsi komünisttir.

Makam odasının arkasında bir küçük oda daha vardır. Buradaki telsizler komünisttir. Aman o kırmızı düğmeli telefona dokunmayın, o doğrudan doğruya Moskova'ya bağlıdır; üstelik o telefonla ödemeli konuşulur. Öbür telefon, şu yeşil düğmeli, o da eski Bakan Korkut Özal'dan kalmıştır. O yeşil komünisttir.

Duvarlar komünisttir, yerler, tavanlar komünisttir. O komünisttir, öbürü komünisttir, şu da komünisttir...

Aman Paşa'm, aman, aman, aman...

(Cumhuriyet, 11 Kasım 1979)

"İFTİRACI ALİ PAŞA"

Pek muhterem Faik Türün Paşa'mızın İçişleri Bakanlığı'na getirilmesi çok şüpheliymiş: Hatta "Bu iş kötü" diyenler de var. Neyse, hayırlısı!..

Bir başka paşamız daha var. Unuttunuz mu canım! Ali Elverdi.. Hani canım, 1972 yılında sırtında üniforma ile siyasal parti liderlerini dolaşarak, "Faruk Gürler'i Cumhurbaşkanı seçin" diye "cuntacılık" yapan şu Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanı... O da bir önemli bakanlığa getirilebilir, ense kulak yerinde. Bir boyu kısa. Eh, bu kadar kusur kadı kızında da olur.

Elverdi İçişleri Bakanı olur, Adalet Bakanı olur, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olur; ne bileyim ben, Milli Savunma Bakanı bile olur.

Dilerseniz, bu devlet büyüğünün, Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanı iken Demirel ve AP iktidarları hakkındaki özlü düşüncelerini öğrenelim, olmaz mı?

Tuğgeneral Ali Elverdi, Yargıç Albay Ahmet Tetik ve Yargıç Yarbay Mehmet Turan ile birlikte Deniz Gezmiş ve arka-

daşlarını ölüm cezasına çarptırırken, gerekçeli kararı şu sözlerle süslüyordu:

- Ekonomik sıkıntı, buhran, politik tutarsızlık, 26 milyonluk birader yolsuzluğu söylenti ve çalkantılarının ve şayialarının gün ışığına çıkması yolundaki çabaların baltalanması, engellenmesi yolunda ayak oyunları...

Şu Ali Elverdi Paşa'ya bakın; Demirel'e "26 milyonluk birader yolsuzluğunu ayak oyunları ile unutturdu" diyor! Bak bak, bak sen hele. Demirel, memleketi ekonomik sıkıntıya düşürmüş de, buhran yaratmış da yolsuzlukların gün ışığına çıkmasını önlemiş de... Allah kuru iftiradan saklasın!..

Başka ne diyor şu iftiracı Ali Paşa?

- Sınıf çelişkileri, sosyal devlet ilkelerini zedeleyici intiba ve kanaati yaratan Şellefyan ortaklıkları, kitlesel öfkeyi tahrik eden emeksiz kazanç, vurgun, devlet eliyle fert zengin etme politikası.

Aman Allahım, aman Allahım, neler öğreniyoruz!.. Demirel, Mıgırdıç Şellefyan ile ortaklık kurmuş. Kurar ne var bunda?! Demirel kitlesel öfkeyi tahrik eden emeksiz kazanç sağlamış... Kendisinin emeği yoksa kardeşlerinin ve yeğeninin emeği de mi yok?

Demirel döneminde vurgun ve devlet eliyle fert zengin etme politikası geçerliymiş. Yok yok, bu kadarı da olmaz. Demirel'e bu kadar iftira ettirmeyiz, bunu söyleyen ağzı "cart" diye yırtarız. Demirel'e laf yok, Demirel'e laf yok!

Bu iftiracı Ali Paşa nasıl da sıkı bir devrimciymiş! Şu satırları da okuyun lütfen:

- Anayasa'nın getirdiği yeni müesseseler ve kitlesel baskı grupları ve sosyolojik kavramlar, ulusumuzun hayatında ve kişilerin yaşantısında gerçekten bir "devrim çığırı" olmuştur.

Bunları yazan Ali Paşa neredeyse, "Tek yol devrim" diye ortalığa çıkacakmış ama olmamış.

Demirel Elverdi'yi bakan yapar mı, yapmaz mı? "İftiracı Ali Paşa" Demirel hakkında bu satırları yazdıktan sonra, aynı Demirel ile öpüşüp koklaşarak AP'ye girdiğine göre bakan da olur; ne var bunda! Nasıl olsa, "Milli ve manevi değerlere" bağlıyız, anamıza avradımıza sövenlerle kolkola girmeyi demokrasinin gereklerinden sayarız!

Demirel'e yağdırdığı küfürlerden sonra cebinde ikiyüz milyonluk teşvik belgeleri ile AP'ye dönen Dr. Bilgiç bakan olur da Elverdi olmaz mı! AP'ye bir zamanlar "menfaat güruhu" diyen Talat Asal bakan olur da Elverdi olmaz mı! CHP dönmesi Selahattin Kılıç, Metin Musaoğlu ve efendim, Demirel'e Meclis kürsülerinden küfürler yağdıran Günay Yalın gibileri bakan olur da Ali olmaz mı?

Olur olur, bal gibi olur!

"İftiracı Ali Paşa iktidar yolunda; Ali Paşa Ali Paşa, tükürdü taşa, taş yarıldı baştan başa... Ya ya ya, şa şa şa, Ali Paşa çok yaşa...

(Cumhuriyet, 12 Kasım 1979)

DANIŞTAY GÜVENCESİ

Yargıtay Büyük Genel Kurulu, geçenlerde toplandı ve çok önemli bir hukuksal konuyu karara bağladı. Gerekçeli kararın önümüzdeki günlerde Resmi Gazete'de yayınlanması bekleniyor.

Nedir bu karar? Bu karar, bir "içtihadı birleştirme" kararıdır ve Danıştay kararlarının yerine getirilmemesi nedeniyle doğacak hukuksal sorumluluk ile ilgili temel ilkeleri kapsamaktadır.

İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu kolay kolay toplanmaz; bir kez toplanıp karar verirse, artık bu karardan kolay kolay da dönülmez.

İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu şuna karar vermiştir:

"Bir: Danıştay kararlarını yerine getirmemek, bu kararı uygulamayan kamu görevlisi için hukuksal ve cezai sorumluluk doğurur. İki: Danıştay kararının yerine getirilmemesi nedeniyle ceza ya da tazminat davasının açılabilmesi için kesin kararın, yani hukuk dilindeki adıyla "iptal kararının" beklenmesine gerek yoktur. Danıştay'ın iptal kararından önce vereceği "yürütmeyi durdurma" kararlarının uygulanmaması da aynı sonucu doğurur. Bu nedenle yürütmeyi durdurma kararlarını uygulamayan kamu görevlileri hakkında da ceza ve tazminat davaları açılabilir."

On iki üyenin karşı görüşüne karşın yetmiş üyenin oyu ile benimsenen bu görüşün hukuk devletimizde övünçle anılacak bir önemli karar olduğu kanısındayız.

Bu kararın önemini niçin vurguluyoruz? Şunun için. Danıştay kararlarını çiğnemeyi vazgeçilmez bir huy olarak benimsemiş olan AP, yeniden hükümete gelmiş bulunuyor. Ve AP hükümeti başta TRT Genel Müdürü olmak üzere birçok kamu görevlisini yerinden almak isteyecektir. Buna karşı, görevlerinden alınacak kamu görevlilerinin Danıştay'a iptal davaları açma hakları doğmaktadır.

Hükümet değişir değişmez, müsteşarların, genel müdürlerin, daire başkanlarının değişmesi diye yasal bir kural yoktur. Bir müsteşarın, bir genel müdürün ya da sıradan bir devlet memurunun yerinden alınması için kamu yararına uygun bir nesnel neden bulunması gerekir. "Ben o adamı pek beğenmiyorum" yollu görüşlerin, ya da "O, eski hükümetin adamıdır" biçimindeki endişelerin, siyasal ağırlığı vardır ama hukuksal ciddiyeti pek yoktur.

Görevlerinden alınacak devlet memurlarının zaman yitirmeden Danıştay'a başvurmaları ve haklarını Yüce Mahkeme önünde aramaları, hem hakları hem de görevleridir.

Yerlerinden alınacak devlet memurları! İşte yol açık. Danıştay, Ankara'da Sıhhıye'dedir. Kızılay'dan Sıhhıye'ye doğru yürüyün, Ordu Evi'nden sola sapın, tam karşınızdaki büyük yapı Danıştay'dır.

Hükümetteki AP mi? O 'da Selanik Caddesi'nde Anayasa Mahkemesi'nin karşısındadır...

(Cumhuriyet, 13 Kasım 1979)

HAKLARI YENDİ

Sonunda hükümet kuruldu. Demirel, "Bu hükümet bir kalp gibi çalışacak" diyor. İnşallah öyle olur. Aman Erbakan Hoca'ya kızıp "kalp krizi" geçirmesinler; artık bu işin ilacı milacı yok.

Bakanlar Kurulu açıklanınca, ben kendi hesabıma bazı AP'lilerin haklarının yenildiği sonucuna vardım. Müfit Bayraktar, İhsan Ataöv, Ethem Ezgü, Mustafa Başoğlu gibi ağırbaşlı

AP'liler niçin hükümete alınmamışlardır?.. Bayraktar'ın da kalbi kırıktır, Ataöv'ün de, Ezgü'nün de, Başoğlu'nun da...

Ya Ali Elverdi, ya Faik Türün?.. İnanın, insanın yüreği "cız" ediyor. Sen 21 Mayıs'ta vatanı kurtar; sonra bununla yetinme, 12 Mart döneminde vatanı ikinci kez kurtar; sana bir bakanlık çok görülsün... Yok, yok bu kadarı da olmaz!..

Faik Türün Paşa, 12 Mart döneminde komünizmin kökünü kazımadı mı? AP bu koskoca Paşa'ya ne verdi Allah aşkına? Önce Umumi Mağazalar Yönetim Kurulu üyeliği, sonra da sıradan bir milletvekilliği... Bunlar Paşa'nın dişinin kovuğunda kalır. İçişleri Bakanlığı tam Türün'e göreydi. Kim engelledi Paşanın bakanlığını?!..

Vallahi ne yalan söyleyeyim, ben en çok Barbaros Turgut Boztepe için üzüldüm. Sen gel, CHP'den dönme Ahmet Karahan'ı, Metin Musaoğlu'nu bakan yap, Barbaros Turgut Boztepe'yi aklına getirme... Olacak iş değil!. Haksızlık ki, ne haksızlık!..

Barbaros Turgut Boztepe pekala İçişleri Bakanlığı yapardı, niçin yapmasın! Ama kulağımıza geldiğine göre, bu görev için soyunan anlı şanlı Türün Paşa'mız, "bu Boztepe'nin eşi Dev-Genç'lidir. Gazetelerde okudum. Partide ya ben ya o" demiş Demirel de "ikinizi de yapmıyorum. Alın görün" diye kestirip, atmıştır. Ne dersiniz! "Nankörlük" işte...

Boztepe, Ticaret Bakanlığı yapabilirdi. Kendisinin ticaretle yakın ilgisi vardır. Ankara-İstanbul yolunda Akyazı Ormanköy'de benzin istasyonu işleten Boztepe, geçenlerde Ziraat Bankası'ndan beşyüzbin lirayı aşan kredi de almıştı. Kredilerle böylesine haşır neşir olan bir milletvekilinin Ticaret Bakanlığı'na getirilmesi çok iyi olurdu bence.

Belki Demirel, Boztepe hakkında Sakaryalı Nuri Bayar'dan bilgi almış, Bayar "bunun ailesi hep AP'lidir" deyince; "aman uzak dursun" demiştir, ne bileyim ben!..

Şimdi Akyazı Ormanköy'deki "yıkama-yağlama tesisleri" ne olacak? Olan oldu. CHP'den gelen Musaoğlu, Karahan kırmızı plakaya oturdular. Barbaros Turgut Boztepe, Günay Yalın gibileri de bir güzel hava aldılar.

Bir ailevi sıkıntı geçirdikten sonra, bu bunalım içinde balıklama cumbadak AP'ye dalan Ordu Milletvekili Günay Yalın'ın

özellikle son zamanlarda gelişen ticari zekası da Ticaret Bakanlığı için biçilmiş kaftandı.

Zonguldak milletvekili Gültekin Kızılışık'a da yazık olmuştur. Kızılışık, eski trafik müdürlerindendir. Belediye Başkanlığı yapmıştır. İçişleri Bakanlığı'na yakışırdı. Fakat herhalde soyadındaki "Kızıl" hecesi, ileri gelen AP'lileri "Türkeş'in dokuz ışığı yeter. Üstelik bu ışık kızıl" gibi yersiz endişelere düşürmüştür!

Ya Karataş'a ne dersiniz? Demirel Karataş'ı da unuttu. İçişleri Bakanlığı için Ömer Naci Bozkurt unutulur ama Milli Eğitim Bakanlığı için Karataş unutulmaz. Demirel, "Konyalım yürü" diyerek hükümeti böyle bir milliyetçiden yoksun bırakmıştır.

Hakkı yenenler arasında Ali Naili Erdem Ali Şevki Erek, Mustafa Deliveli, Yılmaz Ergenekon, Seyfi Öztürk gibi demirbaş AP'liler ile, demokrasi arslanı Ahmet Karaarslan, engin tecrübeli devlet adamı Ali Rıza Septioğlu -siyasal bunalımlarda antiseptik olarak kullanılır- ve Eşref Cengiz de bulunmaktadır.

Şu yukarıda adını sıraladığım AP'liler beni hiç sevmezler ama ben yine kendilerini "teselli" edeyim: Bu kabine geçicidir. Dört aylıktır. Kalp gibi çalışacak bu hükümet, Erbakan Hoca'ya dayanamayıp, kalp krizi geçirecektir. Bunun için fazla üzülmeye gerek yoktur. -Aşk bu, özleyiş bu, hiç belli olmaz- yarın öbürgün onlar da muratlarına ererler!

Hem siz AP'ye "nefer" olarak çalışmak için seçilip, ya da transfer olup gelmediniz mi? Arasıra, yanınızda Muhammet Kelleci gibiler, "kıta çavuşu" oluyor, siz yine neferliğe devam ediyorsunuz. Bunu, böyle kabul edin. Öyleyse efendim:

- Kıta marş, uygun adım, rap, rap, rap, esas duruş, rahat...

(Cumhuriyet, 14 Kasım 1979)

ÇAĞLAYANGİL DEMİŞ Kİ...

Millet Meclisi'nde Demirel hükümeti listesi okunduğunda AP grubundan cenaze alayı çıkmış gibiydi.

Gerçi Bakanlar Kurulu sıralarında öpüşme koklaşma sahnelerine rastlanıyordu ama AP milletvekillerinin bu Bakanlar Kurulu'ndan hiç hoşnut olmadıkları hemen anlaşılıyordu.

Demirel hükümetlerinde bakan olmaya alışmış olanlar köşelere çekilmiş fısır fısır konuşuyorlardı. Adlarını yazmayayım ama bazı ileri gelen AP'liler yüksek sesle söyleniyorlardı:

- Bu kadarı da olmaz kardeşim...

Hükümet listesi Cumhuriyet Senatosu'nda okunurken divan katibi, "doktor" yerine kullanılan "Dr."yi "dır" diye okumaz mı!

Dır Münif İslamoğlu, Dır Nuri Bayar, Dır Mustafa Gülcügil...

"Dr"nin "dır" diye okunmasına hükümet üyeleri de güldüler. CHP'liler de hükümete hemen bir ad taktılar: "dır-dır hükümeti!"

Hükümet kurulur kurulmaz, MSP ve MHP çevrelerinden kaynaklanan söylentiler duyulmaya başlandı. MSP yandaşı gazeteler hükümet içinde bol sayıda "mason" olduğunu yaymaya başladı. MHP'liler de saman altından su yürütüp, "nasıl olsa bu hükümet geçicidir" diye kamuoyu yatırımına giriştiler. AP yakını gazetelerde "MHP ve MSP'den çatlak sesler çıkıyor" diye başlıklar bile gördük; hem de bu günden!

Ne demişler? "Böyle gecenin hayır umulur mu seherinden..." Umanlara başarılar dileriz.

Allah aşkına sizin de aklınıza şu soru gelmiyor mu? "Madem üç parti, AP, MSP ve MHP gereken çoğunluğa sahipler, öyleyse niçin eskisi gibi biraraya gelip hükümet kurmuyorlar? Niçin MHP ve MSP hükümete katılmıyor?"

Birbirlerine güven duysalar, elbette tıpkı Birinci ve İkinci MC'de olduğu gibi, hep birlikte hükümet kurarlar. Hayır. Erbakan diyor ki "Hükümete gelsinler, orada yıpransınlar."

MHP'nin de bunca olaydan sonra hükümete girecek yüzü yok. MSP ve MHP birbirlerine güvenemiyorlar, Demirel, içinde MHP'nin bulunacağı bir hükümete partisinden silme güvenoyu çıkaramayacağını biliyor. Öyleyse ne yapsın? Önümüzdeki Mart ayına kadar ayakta duracak bir hükümet kursun. Sonra?.. Sonrasına Allah kerim!

Sonrasını Cumhuriyet Senatosu Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil anlatmış. Bana senatörler aktardı. Ben yazayım sizler de öğrenin. Bakın ne olmuş?

İki CHP'li senatör -adları bizde saklı- Senato Başkanlığı'na seçilmesi nedeniyle Çağlayangil'i kutlamaya gitmişler Çağla-

yangil, odasının orta yerine kadar gelerek bu senatörleri kucaklamış, sonra başlamış konuşmaya. CHP'li senatörler bakmışlar ki Çağlayangil, bu CHP'li senatörleri AP senatörleri sanarak içini bir güzel döküyor; onlar da hiç bozmamışlar.

Çağlayangil demiş ki:

- Seçimlerde halka senatör sayımızı artırın diyorduk, bunda başarı gösterdik. Sonra Senato Başkanlığı aldık. Şimdi Cumhurbaşkanı'na vekalet edeceğiz. Hükümeti de aldık. Şimdi sıra erken seçimde...

Senatörlerden biri "ama beyefendi MSP" diyecek olmuş; Çağlayangil, Erbakan'a okkalı bir küfür savurduktan sonra, "Onları da böleceğiz, bir kısmını partiye alacağız. Sonrası kolay" diye sözü senatörün ağzına tıkmaz mı!

Şimdi kulislerde bu olay anlatılıyor. Ben onların yalancısıyım.

Bugün biraz "dedikodu" yaptım, kusura bakmayın. Doktorlar dedikodunun can sıkıntısına iyi geldiğini söylüyorlar...

(Cumhuriyet, 15 Kasım 1979)

TÖB-DER OLAYI

Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi, TÖB-DER yöneticileri hakkında tutuklama kararları verdi. Ayrıca TÖB-DER binasında güvenlik kuvvetlerince arama yapıldı.

Böyle bir haber gazetelere ulaşınca yapılacak iş, başlayan soruşturmanın niteliğini araştırmaktır. Tutuklama kararları hangi olayla ilgilidir? Öğrenilecek ilk konu budur. Bundan sonra tutuklamanın Ceza Yasası'nın hangi maddelerine dayandırıldığı öğrenilir. Arama yapılmışsa, bu aramada suç kanıtı bulunup bulunmadığı soruşturulur.

Bu bilgiler kimlerden alınır? Önce soruşturmayı yürüten Askeri Savcılığa ya da Adli Müşavirliğe başvurulur. Buralardan "Efendim hazırlık soruşturması gizlidir, bu konuda açıklama yapmıyoruz" gibisinden bir yanıt alınınca, bu kez sanık avukatlarına sorulur.

Bunları uzun uzadıya niçin anlatıyorum? Şunun için: TÖB-DER yöneticileri, 2-15 Eylül günü Ankara'da düzenlenen Şube

Başkanları toplantısında yapılan konuşmalar nedeniyle tutuklanmışlardır. Askeri Savcı henüz dava açmamıştır. Sanık avukatlarından alınan bilgilere göre hazırlık soruşturması, ceza Yasası'nın bölücülükle ilgili 142/3 ve suç olan eylemleri övmeyi yasaklayan 312'nci maddeleri ile Dernekler Yasası'na dayanılarak sürdürülmektedir. TÖB-DER Genel Merkezi'nde yapılan aramada suç kanıtı bulunmuş değildir. Olayın özeti budur.

Gel gör ki, bizim, ulaştıkları teknik düzeyden çok hafiflikleri nedeniyle "boyalı basın" adını taktığımız gazeteler, TÖB-DER olayını özel amaçlarla çarpıtarak sunmuşlardır. Örneğin diyorlar ki "Dernek Genel Merkezi'nde yasadışı örgütlerden, DEV-GENÇ, Halkın Kurtuluşu bildirileri ele geçmiştir"

Yalan!

Arama tutanağı ortadadır. Bu tutanakta "DEV-GENÇ, Halkın Kurtuluşu" bildirilerinin ele geçtiği yolunda herhangi bir bilgi yoktur. Bir gazete, tutanakla saptanan bir arama haberini tutanak dışındaki özel bilgilere göre nasıl sunabilir? Bu haberi hazırlayıp, sunanlar yirmi-yirmi beş yıllık, deney görmüş gazetecilerdir. Bu tür gazeteciler, elbette ki tutanak dışı bilgileri gazetelerine yerleştirirken, ne yaptıklarını ve niçin yaptıklarını bilirler.

Üzerinde durulması gereken konu da budur. "TÖB-DER içinde çeşitli fraksiyonların bulunması ve bunların her birinin illegal örgütlerle işbirliği yaptığını belirleyen bazı belgelerin ele geçmesi..."

Yani şunu demek istiyorlar: "TÖB-DER yöneticilerinin yasadışı örgütlerle ilişkileri vardır. Soruşturma bu yüzden açılmıştır."

Bu da yalandır. TÖB-DER içinde "fraksiyon" adını verdiğimiz çeşitli siyasal bölünmelerin olduğu gerçektir. Ama bu "fraksiyonların illegal örgütlerle ilişkileri vardır" sav ya da gerekçesine dayalı bir soruşturma söz konusu değildir. Soruşturma ve buna bağlı tutuklama kararlarının nedeni, Şube Başkanları toplantısında yapılan konuşmalardır.

Yarın Askeri Savcı davasını açacaktır. Dava açılınca soruşturmanın hangi olaya ve hangi maddeye dayandırıldığı anlaşılacaktır. O zaman "boyalı basında" utanç nedeniyle kızaracak yüzlerin rengini yansıtacak ofset tekniğinin gelişip gelişmediğini soracağız.

Ayıp bunlar, ayıp!

12 Mart'ın ilk günlerinde kısaca "TÖS" diye bilinen "Türkiye Öğretmenler Sendikası" yöneticileri hep birlikte tutuklanıp, uzun uzun yargılandılar ve herbiri yapılan yargılamalar sonunda aklandılar.

Aklanmayan, yalnızca o günlerde tıpkı bugünkü gibi özel amaçlı "ısmarlama haberler" üreten basın ahlakıdır!

(Cumhuriyet, 17 Kasım 1979)

DEVLETİN BİLİNÇALTI

Kısa adı TİSK olan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu açıklıyor:

- DGM kurulmalı...

Kısaca DİSK olarak bilinen Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu "DGM kurulmamalı" deyince sağ basın başlıyor yaygaraya:

- Dernekler ve sendikalar siyasetle uğraşmamalı...

İşçi ve işveren sendikaları aynı yasaya bağlıdırlar. Birine yasak olan ötekine de yasaktır. Şu "faşizm" dediğimiz kapalı rejim özlemi hangi noktadan başlar? İşte bu noktadan: "İşverenler örgütlenip konuşsun ama işçiler, işçi sendikaları konuşmasın..." Faşizm bu noktadan başlar ve dalga dalga toplumsal yaşamın her kesimini sarar.

Her sağcıya "faşist" damgası vurulmaz; doğrudur. Ama sağcılık, işverenler ve toprak sahipleri gibi toplumun egemen kesimlerinden başkasına söz ve örgütlenme hakkı tanımıyorsa, bu sağcılığın adı düpedüz faşizmdir. Hiç başka yorum yapmayın; böyledir!

İnsanların bilinçaltları olduğu gibi devletlerin de bilinçaltları oluyor. Bu bilinçaltı, emekçi sınıf ve tabakaların söz ve örgütlenme hakları kullanılmaya başlanınca bir psikolojik direnç gibi kendini belli ediveriyor. Çünkü devlet, egemen toplum katmanlarının yasaları, dünya görüşü ve bakış açısıyla koşullandırılmıştır. Bir başka açı, bir başka dünya görüşü bu bilinç altını hemen eyleme geçiriveriyor.

Bir sağcı yazar, tutup 1967 yılında işbaşına gelen şu faşist Yunan cuntasına övgüler yağdıran bir yazı yazsa, buna kim aldırır? Ama bir solcu yazar, sosyalist ülkelerden birini anlatmaya kalkışsa, "vay komünizmi övüyorsun" diye apar topar cezaevine atılır. Oysa, Ceza Yasamız, şu ünlü 142'nci maddesiyle komünizmi övmeyi suç saydığı kadar faşist sistemleri övenleri de cezalandıracak yaptırımlar öngörmüştür. Fakat uygulama nasıldır? Uygulama, devletin bilinçaltıyla biçimlenmiştir. Faşizmi översen kılına dokunulmaz; sosyalizmden söz edersen canına okunur, ensende boza pişirilir!

TİSK, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu bildiri yayınlayıp, "DGM'leri isteriz" derse hakkıdır, görevidir. DİSK, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu aynı DGM'lere karşı olduğunu açıklarsa, siyasetle uğraşmaktır, suçtur, yasaktır, atın içeri! Öyle mi!..

Silahsız sol örgütlerin kapısına kilitler vurulur, silahlı saldırgan sağ örgütlere dokunulmaz.. POL-DER'e küfredilir, aynı polis örgütündeki sağcı kuruluş POL-BİR karşısında susulur. Hey canına yandığımın demokratik hukuk devleti!..

Ne diyelim! Politika Gazetesi'nin tutuklu Genel Yayın Müdürü Aydın Engin arkadaşım... Geçmiş olsun; "bu da gelir, bu da geçer, aldırma."

(Cumhuriyet, 18 Kasım 1979)

SORUMSUZ HALKALAR...

Belki avukatlıktan kalan bir alışkanlıktır; önüme bir dosya geldi mi, bütün belge ve bilgileri tek tek araştırıp, öncelikle "yolsuzluk var mı" sorusuna yanıt aramaya çalışırım.

Yahya Demirel ile Mıgırdıç Şellefyan ikilisine dayanan yolsuzluk çizgisinin ipuçlarını toplarken, Altan Öymen arkadaşımla birlikte her olasılığı birer birer gözden geçirmiştik. Sonrasını biliyorsunuz: Yahya Demirel çeşitli ceza mahkemelerince hapis cezalarına çarptırıldı; şimdi de bir yasa kaçağı olarak yurtdışındadır.

Önceki gün Hürriyet Gazetesi'nde Cüneyt Arcayürek arkadaşımızın imzası ile yayınlanan "Yağ dağıtımında paravan şir-

ket ortaya çıktı" başlıklı yazıda yer alan belge ve bilgileri de bir hukukçu titizliği ile incelemeye çalıştım. Bu aşamada ortaya konulan sav ve savunmalardan, Sayın Ecevit'in yakınlarının yolsuzluk yaptıklarına ve kazanç sağladıklarına ilişkin herhangi bir ipucu bulmak olanaksız gibi görünüyor. Cüneyt Arcayürek arkadaşımız, haberinde böyle bir sav ileri sürmüş de değildir. Arkadaşımız eldekl belgeleri kamuoyuna sunarak, bu konuda araştırma ve soruşturma yapılmasını istemektedir. Bu, bir gazetecinin hem hakkı, hem de ödevidir.

Olay nedir? Olay, kısa adı "TARKO" olarak bilinen "Tarım Satış Kooperatifleri Birliği"nin yağ dağıtımı yaparken, kurucuları arsında Sayın Rahşan Ecevit'in kardeşi, Anadolu Ajansı Genel Müdürü Aytekin Yıldız'ın eşi, CHP Kadın Kolları eski Genel Başkanı Güler Gürpınar'ın da bulunduğu "Üretim Tarım ve El Sanatları Üretim Sanayii Şirketi"nin bu yağ dağıtımına karıştığı yolundaki savlardan oluşmaktadır.

Şirket yöneticileri yaptıkları açıklamada, kurucu ortaklar olarak şirket kazançlarından pay alamayacaklarını "taahhütname"ye yazdıklarını belirterek, hukuksal niteliği ile bir "anonim şirket" olan bu kuruluşun, bir çeşit "hayır derneği" olduğunu ileri sürmektedirler. Aynı açıklamada, yağ dağıtımının şirketin kendisi tarafından değil, bu şirkete ortak olan Köylü Dernekleri Kooperatifleri'nce yapıldığı anlatılmaktadır.

Bu aşamada gazetelere ulaşan bilgilerden herhangi bir kişisel yolsuzluk yapıldığına ilişkin kanıt elde edilmiş değildir. Açılan soruşturma sonunda elde edilecek ayrıntılı bilgilerden yolsuzluk yapıldığı sonucu çıkarsa, başta bu köşe olmak üzere, basının birçok kesiminde öfkeli ve alaylı tepkiler çıkacağından kimsenin şüphesi olmamalıdır.

Bu aşamada elde edilen bilgi ve belgelere şimdilik koskoca bir noktalı virgül koyarak, olayın bir başka yönüne değinmek istiyorum:

Kendisini "sol parti" olarak adlandıran bir parti kendi solculuğunu, böyle "Amerikan misyonerleri"nden esinlenmiş "hayır dernekleri" ile geliştirip kanıtlamaya çalışmaz. Bu yola başvurulursa, parti yetkili kurulları çevresinde, ister istemez "sorumsuz halkalar" oluşur. Ve bu sorumsuz halkalar, bir süre sonra, partinin örgütsel yapısını aşan ve partiye zarar veren eylem ve işlemlere itilir. Yağ sorunu ile ortaya çıkan olay, CHP'nin "sol"

bir parti olarak örgütlenmediğini, sol bir parti olarak çalışmadığını, sol bir parti olarak iktidar olamadığını ortaya koymuşsa, bundan, ileriye dönük sonuçlar çıkarmak gerekir.

Sayın Rahşan Ecevit'in iyi niyet rüzgarları estiren bir "Polyanna" tavrıyla Köylü Dernekleri'nin başına geçip, böylesine işlere girişmesine, partiiçinde dün ve bugün "Hayır, olmaz" diyen bir "babayiğit" çıkmış mıdır acaba diye merak ediyorum.

Bu olay, CHP'nin örgütsel yapısının, "sol" bir parti olma niteliğine henüz ulaşmadığını da açıkça ortaya koymuştur. Olayın asıl üzerinde ısrarla durulması gereken gerçek boyutu, bence budur.

Geçen Kurultay'da sanırım Metin Tüzün söylemişti:

- Yağcılık, sağcılıktan da tehlikeli bir hastalıktır.

Ne yalan söyleyeyim, öyle olduğu anlaşılıyor.

(Cumhuriyet, 19 Kasım 1979)

MHP VE SIKIYÖNETİM

Yeni hükümet kurulurken bizler şu görüşteydik. Bu hükümet dış görünüşü ile bir "azınlık hükümeti", gerçek niteliği ile yeni bir MC'dir.

Çünkü hiçbir parti, bir başka partiyi kayıtsız-koşulsuz desteklemez. Kayıt ve koşul vardır, ancak bu kayıt ve koşul açıklanmaz.

MHP'nin hükümeti ne tür koşul ve kayıtlarla desteklediğini MHP Genel Başkanı Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu'nun önceki gün partisinin gençlik kollarınca düzenlenen "4. Türk Gençlik Kurultayı"nda yaptığı konuşmadan öğrenmiş bulunuyoruz. Somuncuoğlu ülkücü gençlere bakın ne demiş:

Hükümetle, Sıkıyönetim'in devamında anlaştık; ancak kadrolar değişecek.

Yani ne demek istiyor? Diyor ki, "Hükümet kurulurken bizim MHP olarak bazı kayıt ve koşullarımız vardı. Bunların biri, Sıkıyönetim kadrolarının değiştirilmesiydi..."

Demek oluyor ki MHP, bazı Sıkıyönetim Komutanları ile Adlı Müşavir, Askeri Savcı, Subay Üye ve Yargıçları değiştirmeyi amaçlayan bir hesabın içindedir.

Örneğin, silah kaçakçılarına karşı etkin bir savaşım veren ve bu kaçakçıları, düzenlediği bir operasyon sonunda yakalayıp tutuklattıran İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Sayın Necdet Üruğ, Ankara'da silahlı sağ eylemcileri kıskıvrak yakalayan Ankara Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Sayın Nihat Özer ve MHP'nin yandaş kuruluşlarında görev alan silahlı eylemcileri arka arkaya mahkum eden Ankara ve İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi yargıçları değiştirilmek mi isteniyor?

Eğer MHP, Demirel'e böyle bir kayıt ve koşul ile hükümeti destekleyeceğini bildirmişse -ki Somuncuoğlu'nun konuşmasından bu anlaşılmaktadır- o zaman yeni bunalımların eşiğindeyiz demektir.

Yasal açıdan Sıkıyönetim Komutanları'nı değiştirmek, yargıçları değiştirmekten çok daha kolaydır. Gerçi MC'nin siyasal sabıkaları arasında kıdemli orgeneraller dururken, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na bir korgenerali atamak gibi işlemler de vardır ama, bu aşamada Sıkıyönetim Komutanları'nı değiştirmek pek göze alınacak bir iş değildir. Böyle girişimlere Silahlı Kuvvetler'imizin üst yöneticilerinin "yeşil ışık" yakacaklarını sanmıyorum.

Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne atanan Askeri Yargıç ve Savcılar yasal güvenceye sahiptirler. Bu nedenle hükümet ya da hükümete destek olan bir parti istedi diye, herhangi bir Askeri Savcı ya da Yargıç, Sıkıyönetim Mahkemeleri'ndeki görevlerinden alınamaz. Bir Sıkıyönetim Yargıç ya da Savcısı, "Ben görevime devam ediyorum," diyorsa, bu askeri Yargıç ya da Savcıyı yerinden oynatmak yasal açıdan olanaksızdır.

Ama şunu yapabilirler. Kararlarını beğenmedikleri bir Sıkıyönetim Mahkemesi'ni, söz gelişi Ankara ve İstanbul 1 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemeleri'ni, toptan kaldırabilirler. 12 Mart döneminde bu yola başvurulmuş ve siyasal tarihimize "Remzi Şirin Mahkemesi" adıyla geçen İstanbul 1 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi kaldırılmış ve bu Mahkemenin Askeri Yargıçları, Remzi Şirin ve Refik Karaa İstanbul dışına sürülmüşlerdi. 12 Mart döneminde işleyen bu yöntemi bugün işletmek pek kolay değildir. Denemek isteyen boyunu ölçüsünü alır.

MHP Genel Başkan Yardımcısı, Sıkıyönetim kadrolarının değiştirilmesinden söz eder; çiçeği burnunda Adalet Bakanı, hiçbir yasal yetkisi yokken, Yüksek Savcılar Kurulu'nca görev

yerleri belirlenen Savcı Yardımcılarını göreve başlatmaz. Bunlar yeni hükümetin yargı erki üzerinde birtakım siyasal işlemlere başvuracaklarını gösteren tehlikeli belirtilerdir.

Bir Amerikan özdeyişini anımsatalım: "Kaplanın sırtında hüküm sürmeye kalkanlar, birgün gelir o kaplana yem olurlar."

Bilmem, anlatabiliyor muyuz!

(Cumhuriyet, 20 Kasım 1979)

KAN GÖLÜ...

Önce ilerci öğretmen Talip Öztürk, sonra sağcı yazar İlhan Darendelioğlu, dün de devrimci öğretim üyesi Prof. Dr. Ümit Doğanay...

Son günlerde İstanbul'da estirilen kanlı rüzgarlar, cinayet salgınını yeniden duyarlı noktalara doğru sürüklüyor. Belli ki, birtakım karanlık çeteler cinayet salgınını "misilleme" yöntemleriyle çok daha duyarlı noktalara doğru tırmandırmak amacındadırlar. Bu son üç cinayet, bu üç alçak, bu üç kanlı silah, kanlı rüzgarların ardındaki karanlık plan ve hesapları da ortaya koyuyor

Üç kurban: Talip Öztürk, İlhan Darendelioğlu ve Prof. Ümit Doğanay...

Birtakım gizli güçler, toplumun duyarlı kesimlerini kanlı eylemlerin içine iyice itebilmek ve "misilleme" yolunu zorlamak için akla gelen her yönteme başvuruyorlar. Ve biz, çoğumuz, bu olayların ardından, öldürülenin kimliğine ve bağlı bulunduğumuz siyasal düşünceye göre "faşist çeteler" ve "komünist militanlar" gibi belirsiz kavramlar kullanıp, olayların üzerine pek gidemiyoruz.

Bu olaylar, "sağ-sol çatışması" "ülkücü-devrimci kavgası" "karşıt görüşlü öğrenciler" gibi genel söz ve kavramlarla açıklanacak boyutları çoktan aşmıştır.

Üç günde üç cinayet. Bir ilerici eğitim emekçisi, bir sağcı yazar ve bir devrimci öğretim üyesi. Ne yapılmak istendiği belli değil mi!..

İstiyorlar ki olaylar daha da tırmansın; istiyorlar ki kan seli daha da azgınlaşarak taşsın ve toplumun her kesimi, bu kavga-

dan, bu uğursuz çekişmeden uzak duran herkes, evet herkes bu kan gölüne zorla itilsin. Budur, budur istedikleri!

Bu kan gölünün kıyısında şimdiden iki milyar Türk liralık silah ve mermi görünüyorsa, sağcısıyla, solcusuyla, "Bu terörü kim finanse ediyor" sorusuna yanıt arayalım. Ve yine soralım: "Neden bunca kanıta karşın bir tek silah kaçakçısı mahkum ya da tutuklu değil?.." Neden, neden, neden?!..

Bu cinayet sanıkları yarın öbürgün yakalanır belki de. Belki de on altı, on yedi yaşlarında, Ferhat Tüysüz örneği çocuklardır bunlar. Ya arkasındakiler?.. Ya bunlara adresler verip, ellerine otomatik tabancalar tutuşturanlar kimlerdir? Evet kimlerdir bunlar?.. Abdi İpekçi cinayeti ardındaki görünmez kişiler kimlerdir? 1 Mayıs kırımının sorumluları kimlerdir? Kimlerdir Hamid Fendoğlu'na, hiçbir güvenlik görevlisinin nasıl çalıştığını bile anlayıp, elini süremediği roketli bombaları yollayanlar?.. Kahramanmaraş soykırımında, dinamiti fitillercesine olayları başlatıp, sonra da ortalıktan kaybolan çeteler kimlerdir?

Ankara Devlet Mimarlık Akademisi'ne ordu yapısı bombaları atanlar kimlerdir? Kimlerdir İstanbul Üniversitesi'nin bahçesinde gencecik çocukların üzerine ölüm yağdıranlar? Doğan Öz cinayetinin, Necdet Bulut'un, Bedri Karafakioğlu'nun, Bedrettin Cömert'in katillerinin arkasındakiler kimlerdir?

Ülkemiz, sağcısıyla, solcusuyla bu kan gölünde kulaç ata ata, bir iç savaşın içine sürükleniyor. Ve devlet, nice büyüğü ile bütün olup bitenleri tören geçidi izlercesine kılı kıpırdamadan ve bir "kapalı tribün seyircisi" gibi aldırmadan göz ucuyla izliyor.

Devlet, adına övgüler dizilen, şu bölünmez, şu parçalanmaz devlet bu!..

(Cumhuriyet, 21 Kasım 1979)

DOĞANAY...

Cenaze namazında "Merhumu nasıl tanırsınız" diye sorarlar. Bütün dostları adına ben söyleyeyim:

- Mert, yiğit, namuslu...

Prof. Ümit Doğanay, ilerici öğretim üyelerinin en önde yürüyenlerinden biriydi. Devrimciydi, namusluydu, cesurdu. Me-

deni hukuk alanında yorulmaz bir araştırıcı, bir aydın olarak hukuk devletinin yılmaz bir savunucusuydu. İstanbul Üniversitesi'nde üniversite reformunun soluklu izleyicilerinden biriydi. Dedim ya, "Mert, yiğit, namuslu..." Böyle bir insandı. Yirmi üç hain kurşun saplanan gövdesinde hep dik tuttuğu başı ile, gerisinde kolay kolay doldurulmayacak bir boşluk bırakarak aramızdan ayrılıp gitti.

Geçen yılların birinde, Ankara'dan İstanbul'a birlikte bir araba yolculuğu yapmıştık. Hiç unutmam, yolda Koru Motel'de yemek yemiş, yanımızdaki dostlarla birlikte kahkahalar içinde bir yolculuk geçirmiştik.

Bu gibi ölümler karşısında hep "Bu insanlar nasıl yetişmişlerdi" diye sormaktan kendimi alamam. Bir Ümit Doğanay, kolay kolay yetişir mi bir daha?! Böyle namuslu bir yürek, böyle pırıl pırıl bir beyin nasıl da bir saniyecik içinde karanlığa gömülüveriyor? İnsanlık için taze bir gül gibi açılmış bu yürek nasıl kana bulanıyor, ülke sorunları için gece ve gündüz soluk soluğa çalışan bu beyin nasıl da duruveriyor?..

- El veriyor, el veriyor, orta direk bel veriyor...

Doğanay gibi yetişmiş aydınlar ülkenin orta direkleridir. Onlar gidiyor birbir, yok olan, ölen, kana bulanan en olgun yaşlarında, alçak namussuz ve hain ellerin kıydığı bu insanlar. Türk toplumunun en sağlam güvenceleridir, toplumu ayakta tutan güven ağaçlarıdır bu insanlar! Onlarla birlikte toplumun en değerli hazineleri kana bulanıyor, yok oluyor.

Hukuk Fakültesi diploması, demek boşuna! Almanya'nın Friburg kentinde Albert Ludwig Üniversitesi'nden alınan doktora, öğrenilen yabancı diller, doçentlik, profesörlük, makaleler, kitaplar, incelemeler boşuna, bir ömür boyu geceli gündüzlü harcanan aydın emeği demek boşuna! Bunların hepsinin üzerine yirmi üç hain kurşun, yirmi üç kan lekesi çekilecekse, neye yarıyor bütün bunlar, neye?!..

Ey devletin yetkilileri!.. Ey devletin bölünmezliği ve yüceliği gibi sakızları ağızlarında çiğneyip duran uğursuz politikacılar! Ey kapalı kapılar ardında devlet yetkisi dağıttığını sanan nice nasırlaşmış yürek, nice kireçlenmiş beyin!.. Prof. Ümit Doğanay'ın delik deşik edilmiş bedenine bakıp bakıp utanın!

Çoğunuz yıldızlarla süslenmiş bu koltuklara Ümit Doğanay gibi aydınların kanlarına basa basa çıkıp oturuyorsunuz; utanın, utanın, utanın!

İstanbul'un üzerinden oluk oluk kan akan caddeleri, 31 Martın kanlı kaldırımlarını çoktan unutturmuştur.

"Merhumu nasıl tanırsınız?"

- Mert, yiğit, namuslu.

Rahat uyu diyemiyorum Ümit Doğanay hoca; bilirim rahat uyuyamazsın; gözün arkada kalmıştır, gözün açık gitmişsindir, bilirim!

Ama inan, birbir kırılsak da baş eğmeyeceğiz, diz çökmeyeceğiz bu teröre. Barış ve özgürlük bayraklarını, senin gibi yiğit insanların mezar taşlarının başında da olsa, inan, inan, yeniden dalgalandıracağız!

Söz veriyorum, söz veriyoruz!..

(Cumhuriyet, 22 Kasım 1979)

SAYIN KORUTÜRK'E ARZ...

"İbrahim Telemen adını hiç duydunuz mu" diye sorsam, "Kimdir bu İbrahim Telemen" diyeceksiniz. Öyleyse anlatayım:

Geçen yılın Nisan ayında bir akşam üstü evimin telefonu çaldı. Karşıdaki ses kendisini, "İbrahim Telemen" olarak tanıttıktan sonra soruyordu:

- Size bir mektup yolladım aldınız mı?

"Hayır" dedim, "Almadım." Telemen, "Bu mektup benim için çok önemlidir" diye ekledi, "Aman ellerine geçmesin." "Kimin eline geçmesin?" diye sordum, "Mektubu okuyunca anlarsınız" dedi ve telefonu kapattı.

Ertesi gün öğle üzeriydi. Gazete telefonu çaldı. Beni arıyorlardı. Telefondaki ses yine İbrahim Telemen'di. "Aman diyordu, beni öldürürler, mektubum elinize ulaştı mı?"

Bir gün sonraydı. "Özel Ulak" damgalı bir büyük zarf masamın üzerinde duruyordu. Açtım, mektup İbrahim Telemen'den geliyordu ve Telemen yer ve adres vererek silah kaçakçılığı yaptığını ileri sürdüğü birtakım adlar açıklıyordu.

Akşam yine evimden aradı. Önce, "Mektubumu aldınız mı?" diye sordu. "Evet" dedim. Sesi çok heyecanlıydı:

- Hemen, hemen sizinle görüşmek istiyorum.

Ankara'ya gelmesini söyledim. "Gelemem, takip ediliyorum, öldürecekler" diye diretiyordu. Bunun üzerine, "Peki" dedim, "ben İstanbul'a geleceğim."

Telemen "Beni İçişleri Bakanı korusun, silah kaçakçıları hakkında bilgi vereceğim ve hepsi kıskıvrak yakalanacak" diyordu. Niçin bana başvurduğunu sordum. "Siz" dedi. "Bir televizyon açık oturumunda silah kaçakçılığı konusuna değindiniz, bu yüzden" diye yanıtladı.

İstediği şuydu: Bu mektubu İçişleri Bakanı'na vermeliydim. Kendisi bakana doğrudan doğruya başvurmak istemiyordu. "Mektubum bakanın eline geçmez, açarlar" diye diretiyordu. Telefonu kapatırken, aynı mektuba benzer bir mektubu da Milli Güvenlik Kurulu'na gönderdiğini söyledi.

Ben buluşma yerini bildirdim. İstanbul'da Nişantaşı'nda bir dostun işyerinde buluşacaktık.

O günlerde Bakan Hasan Fehmi Güneşti. Konuyu Güneş'e açtım ve mektubu da kendisine verdim. Güneş, İbrahim Telemen hakkında kısa bir soruşturma yaptırdı. Soruşturma sonucu elde edilen bilgi şöyleydi: İbrahim Telemen, azılı bir silah kaçakçısıydı. Almanya üzerinden yollanan silahları Türkiye'ye getirmekteydi. İzmir'de suç ortağı bir Alman ile yakalanıp, mahkum olmuş, sonra cezaevinden kaçmıştı.

İbrahim Telemen, mektubunda Türkiye'deki silah kaçakçılığının Hüseyin Uğurlu ve Abuzer Uğurlu adlı baba-oğul tarafından yönetildiğini açıklıyor ve baba-oğul Uğurlu'larla işbirliği yaptığını ileri sürdüğü güvenlik görevlileriyle bazı bürokratların da adlarını veriyordu.

Gerekli önlemleri alarak İstanbul'a gittim ve buluşma yerinde bekledim. Ama İbrahim Telemen gelmedi! Bir süre sonra gazetelerde küçük bir haber okuduk; "İbrahim Telemen adlı bir kişi Opera Oteli'nin penceresinden atlayarak intihar etti..."

Telemen'in ölümü bir intihar mıydı, yoksa bir cinayet mi? Ölümünden birkaç ay sonra bu konuda otopsi yapılması kararlaştırıldı. Fakat Telemen'in cesedinin hangi mezarda olduğu bile saptanamadı. Resmi kayıtlar, Telemen'in doğum yeri olan

Ankara'da, Kızılcahamam mezarlığında gömülü olduğunu yazıyordu. Fakat Telemen'in mezarına Kızılcahamam'da rastlanamadı!

İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, olayı adım adım izliyordu. Günlerden bir gün İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Necdet Ürüğ'un yönettiği bir operasyon sonucu, ihbar mektubunda adı geçen Hüseyin Uğurlu ile bazı işadamları gözaltına alındılar. Abuzer Uğurlu bir süre kaçmayı başardı. Bu arada bazı polis görevlilerine de işten el çektirilmişti. Sonradan İçişleri Bakanına başvuran bazı parlamenterler bu polis memurları için aracı olmaya kalkıştılar.

Abuzer Uğurlu'nun Ecevit hükümetinde bağımsız bakan olarak yer alan, sonra da Demirel'in elini öperek AP'ye dönen bir milletvekili ile yakın ilişkisi olduğu söylenirdi. Acaba Abuzer Uğurlu bu bakana mı başvurmuştu? Bütün araştırmalara karşın bu konuda bir kanıt elde edemedik.

Telemen'in, Milli Güvenlik Kurulu'na ve ayrıca benim kanalımla İçişleri eski Bakanı Güneş'e yolladığı ihbar mektubunda yer alan işadamları, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce tutuklandılar. Sanıklar, bu tutukluluk kararına Birinci Ordu Askeri Mahkemesi'nde itiraz ettiler ve mahkeme, bir yedeksubay asteğmenin karşı oy yazısı ile sanıkların salıverilmesine karar verdi. O zaman ilgimizi çekmişti. Sanıklara tahliye dilekçesi yazan avukatlar, 12 Mart'ın askeri yargıçlarıydı. Bu yargıçlar emekli olmuşlar, avukatlığa başlamışlardı!

Bu tahliye kararı üzerine, kulağımıza geldiğine göre, Milli Savunma Bakanlığı içinde bir soruşturma başlatılmış ve soruşturma sonradan emekli olan bir hukukçu general tarafından yürütülmüştü. Soruşturma nasıl sonuçlanmıştı? Bunu bilmiyorum, öğrenemedim.

Konu açılmışken, içimdeki bir kuşkuyu izninizle dile getireyim. Ben terör odaklarının üzerine gözünü kırpmadan giden Hasan Fehmi Güneş'in başına gelen belaların, biraz da çomak soktuğu arı kovanlarından kaynaklandığından hep şüphelenmişimdir.

Hüseyin ve Abuzer Uğurlu silah kaçakçısı mıdırlar? Bilemiyorum. Hiç kimseye mahkeme önünde suçu kanıtlanmadıkça suçlu gözüyle bakılmaz. Ben de, "Evet bunlar silah kaçakçısıdır" demiyorum. Yalnız, bu olay neydi, onu açıklamaya çalışıyorum.

Her türlü tehdite al.şığım, her türlü baskıyı da göğüslemeye hazırım. Bunlar benim, halkıma karşı görevlerimdir; ben bu görevi yerine getirmeye çalışıyorum.

Şimdi kamuoyu önünde soruyorum. İbrahim Telemen'in ihbar mektupları üzerine başlayan soruşturma ne aşamadadır? Soruşturmaya yer olmadığı kararı mı verilmiştir, yoksa henüz suç kanıtları mı toplanmaktadır?

Sayın Cumhurbaşkanı'mızdan bu konuda kısa bir inceleme yaptırtması için yüksek ilgilerini rica ediyorum.

(Cumhuriyet, 23 Kasım 1979)

NELER YAZMIŞLAR...

Silah kaçakçılığının bir yurtiçi bir de yurtdışı pazarı var. Silah ve mermiler yurtiçinde Türk parasıyla satın alınıyor. Peki bu silahlar yurtdışında nasıl satın alınıyor? Elbette bu silahlar için yabancı para ödeniyor. Bu para nasıl sağlanıyor?

Acaba şöyle bir yol mu buldular? Türkiye'den uyuşturucu madde gönderip, bunun karşısında silah mı alınıyor? Silah kaçakçılığının bu yolla yapıldığına ilişkin belirti, karine ve kanıtlar ele geçmeye başlamıştır.

Almanya'da yayınlanan ünlü "Stern Dergisi" 18 Ekim günlü sayısında bu konuda çok ilginç ve ayrıntılı bilgiler vermiştir. Bir tanesini aktarayım, kararı siz verin. Duisburg Asliye Ceza Mahkemesi'nde uyuşturucu madde satmak suçundan yargılanmakta olan Nusrettin Gündüzhan adlı bir Türk işçisi, çorabının içinden bir cilet çıkararak atardamarını kesmeye çalışır. Görevliler kendisine engel olurlar. Sanık "Niçin intihar etmek istedin" diye soran görevlilere, "Dinleyiciler bölümünde oturan dört Türk beni öldürecekler" der.

Soruşturma derinleştirilir. Duisburg kentinde, sahipleri Türk olan bir seyahat acentasının uyuşturucu madde kaçakçılığını yönettiği saptanır.

Stern Dergisi bu olayı aktardıktan sonra Federal Alman polis yetkililerinden Erich Strass'ın şu ilginç açıklamasına yer vermektedir:

- Aşırı sağcı Türkler'in de uyuşturucu madde ticaretine karıştıklarını kanıtlayan belgeler elimizdedir.

Stern Dergisi bu açıklamayı aktardıktan sonra bir olaya daha değinir:

Bu yıl, Berlin'de İsmail Çakır adlı bir gece kulübü patronu da uyuşturucu madde kaçakçılığından tutuklanmıştır. Dergi, bu gece kulübü patronunun "Bozkurtlar" adı verilen sağcı Türkler tarafından korunduğunu yazıyor; adres veriyor. Stern Dergisi bu bilgileri verdikten sonra çok önemli bir açıklama daha yapıyor:

- Aşırı sağcı partilerin eroin ticaretiyle ilişkileri olduğuna ilişkin tahminler, 58 yaşındaki eroin tüccarı Halit Kahraman'ın Ekim 1978'de tutuklanması ile güç kazandı. Kahraman, Duisburg'ta sorgusu yapılan işçi Nusrettin Gündüzhan'ın şefiydi.

Halit Kahraman MSP eski milletvekillerindendi ve verdiği ifadede açıkça şunları söyledi:

Ağustos ortalarında Ankara'ya MSP Merkezi'ne gittim, Erbakan'ın yanına uğradığımda bana şöyle bir öneride bulundu: Bununla Federal Almanya'da iyi para yapacağımı ve satacağım eroinin kilosundan 20 bin mark kazanacağımı söyledi. Eroini nereden alacağımı sordum, ben kimim yahu dedi, öyle küçük işlerin adamı değilmiş, eroin üretirlermiş...

Halit Kahraman kendisini kurtarmak için mi böyle ifade verdi, yoksa olay gerçekten mi böyle oldu, bilemiyoruz. Yalnız bizim bildiğimiz, eroin satarken yakalanan MSP eski milletvekili Kahraman, Genel Başkanı Erbakan'ı suçlayıcı bir ifade vermiştir ve Stern Dergisi'nde çıkan bu ifade bugüne kadar yalanlanmış değildir. Ben kendi hesabıma Erbakan'ın bu gibi işlere karıştığını pek sanmam. Fakat yayın ortadadır. Erbakan'a düşen görev Stern dergisine bir yalanlama yollayarak bu haberi kaynağında çürütmektir.

Stern Dergisi, 1977 yılında uyuşturucu madde imal etmek suçundan tutuklanıp, bir süre sonra serbest bırakılan İzzet Sarıyar'ın geçen yıllarda Fransa'da uyuşturucu madde satarken yakalanan MHP'li Senatör Kudret Bayhan ile ilişkisi olduğunu da yazmaktadır. İlginç değil mi?

Evet, Stern Dergisi'nin yazdıkları özetle böyle. Şimdi hep birlikte düşünelim. Türkiye'de silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığını kimler yönetiyor? Bu kaçakçılığa hangi siyasal ilişkiler

karışıyor? Uyuşturucu madde satıp, buna karşılık silah satın alanlar kimlerdir?

Birbirlerinin başını yemek konusunda bitmez tükenmez enerjilerine tanık olduğumuz CHP'li parlamenterler, lütfedip, bu konuların üzerine giderler mi acaba?..

(Cumhuriyet, 24 Kasım 1979)

AÇIK ÇAĞRI

İstanbul'da bir balıkçı motorunda yapılan aramada Varna'dan yüklenen on milyon değerinde 350 tane Fransız yapısı silah ele geçmiştir.

Burada sorulacak soruları sıralayalım: Bir: Bu silahlar Fransa'dan kimler tarafından satın alınmıştır? İki: Bu silahlar, Varna'ya kadar hangi yoldan, hangi ülkeler üzerinden getirilmiştir? Üç: İçinde silah yakalanan "Ahmet Reis" motorunun Kaptanı Varna'da bu silahları kimlerden teslim almıştır?

Bu gibi soruların yanıtları mahkemede yapılacak yargılamalar sonunda alınacaktır. Sivil mahkemeler, "Sıkıyönetim ilan edilmiştir. Biz bu işlere elimizi sürmeyiz" diyecekler, buna karşılık, Askeri Yargıtay'ın, "Evet, silah ticaretine Sıkıyönetim mahkemeleri niçin baksın" yolunda kararları bulunduğu için, bu soruşturma da bir süre boşlukta kalacaktır.

Söz gelişi İbrahim Telemen adlı eski silah kaçakçısının yazılı ihbarı ve şüpheli ölümü üzerine önce Sıkıyönetim Mahkemesi'nce tutuklanan, sonra da Birinci Ordu Mahkemesi'nin bir yedeksubay hukukçunun karşı oy yazısı ile salıverilen Hüseyin ve Abuzer Uğurlu adındaki baba-oğul ile ilgili dava, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nden sivil mahkemeye gönderilmiştir.

Birinci Ordu Mahkemesi'nin bu salıverme kararı üzerine Askeri Adalet İşleri Başkanı Yargıç Tuğgeneral Haydar Turgay bu konuda bir soruşturma açmış; bu konuyu soruşturmakla görevlendirilen Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanı Yargıç General Muzaffer Gücür, verdiği raporda salıverme kararının yargıçların "takdir yetkisine" gireceğini bildirmiş; soruşturma böylece kapanmıştır.

Salıverme kararı veren Birinci Ordu Mahkemesi duruşma yargıcı Yargıç Albay Metin Turan, bu kararı imzaladıktan bir süre sonra kendi isteği ile emekliye ayrılmıştır.

Baba-oğul Uğurlu'ların avukatları 12 Mart'ın Askeri Yargıçlarıdır! Bu konuda soruşturma yapan Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanı Yargıç General Muzaffer Gücür de 12 Mart'ta Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşaviri'dir. Bu konuda soruşturma emri veren Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet Başkanı Yargıç Tuğgeneral Haydar Tuncay geçen 30 Ağustos'ta emekliye ayrılmıştır Tuğgeneral Gücür ise görevinin başındadır.

Bu rastlantılardan kuşkulu sonuçlar çıkarmıyorum. Yalnızca olanları yazmakla yetiniyorum.

Bu olayları karıştıran bir başka olaya daha değinmekten kendimi alamıyorum. Geçen Temmuz ayında Mısır Elçiliği'ni basan Filistin'li dört gerillaya silah sağlayan Ömer Faruk Erden'in, yaptığı silah kaçakçılığı yanında, uyuşturucu madde ticareti ile de ilgilendiği anlaşılmış ve bu suçundan dolayı kovuşturma yapılması için dosya görevsizlik kararı ile sivil mahkemeye gönderilmiştir:

Silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığına adı karışan Gebzeli çiftlik sahibi Ömer Faruk Erden'in avukatı, 12 Mart döneminde "Sayın muhbir vatandaşlık" yapan ve MİT tarafından görevlendirildiği, zamanın Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Semih Sancar tarafından "resmi yazı" ile açıklanan ve bir süre önce Mamak cezaevi kapısında silahla yakalanan avukat Can Özbay'dır!

Kimin kimin avukatlığını ne amaçla yaptığına hiç karışmam ama, bu rastlantıyı da belirtmekten kendimi alamam.

Yaşadığımız anarşinin siyasal nedenleri vardır, işsizlikle ve düzensiz kentleşme ile ilgili sınıfsal nedenleri, toplumsal nedenleri vardır. Ama işin bir de bu yanı önemli: "Kim" finanse ediyor bu terörü? Bu soruyu sorup yanıtlarını almak zorundayız. Yaşadığımız anarşinin siyasal nedenlerini, toplumsal nedenlerini masa başından teorik yazılarla kestirip yazmak kolaydır. Fakat terörün kimler tarafından nasıl ve ne biçimde desteklendiğini, olayın bir de bu yönünü araştırıp yazmak -kusura bakılmasın- biraz yürek işidir, cesaret işidir.

Bu esrar ve silah kaçakçılığının, uluslararası çetelerden İstanbul'da "Beyoğlu Kabadayılarına" kadar uzanan kirli ellerini görmüyor muyuz?!

Biz, Türk basını olarak, bu kan gölünün bir an önce kurutulmasını istiyorsak, hep birlikte, korkmadan yılmadan bu kaçakçılık çetelerinin üzerine gitmeliyiz.

En azından, "Beyoğlu kabadayılarından" korkmadan...

.(Cumhuriyet, 25 Kasım 1979)

SOMUNCUOĞLU VE "KARA LİSTE".

1973 yılının 25 Mayıs günü Mehmet Fehmi Yücesoy adındaki bir yurttaşımız, adlarına "ülkücü" denilen teröristlerce tabanca kurşunu ile vurularak ağır yaralandı. Yapılan soruşturma sırasında "MHP'li ve "ülkücü" olarak adlandırılan bir grubun, içlerinde ağır yaralanan Yücesoy'un da bulunduğu 120 kişilik bir "kara liste" hazırladıkları, bu kara listede yer alanların birer birer öldürülecekleri yolunda bilgiler alındı.

Konu Ankara Valiliği kanalıyla İçişleri Bakanlığı'na yansıtıldı. Ankara Valiliği, 24 Ağustos 1973 gün ve Em. Şb. 1. 88175 sayılı yazısı ile, alınan bilgileri bütün ayrıntılarıyla İçişleri Bakanlığına bildirdi.

İçişleri Bakanlığı, gerekli incelemeleri yaptırdıktan sonra Müsteşar Hayrettin Ersöz imzasıyla bütün valiliklere ve kaymakamlıklara birer yazı gönderdi. Bu yazının gün ve sayısını da bildireyim: 3. 9. 1973 gün ve Em. Gn. Md. Güv. D. Top. 01. 6 , 223581 sayılı yazı.

Bu yazıda şu bilgiler yer almaktaydı:

12 Mart Muhtırası'ndan ve sıkıyönetimin ilanından sonra ülkücüler adını taşıyan, MHP'ye mensup komandoların fakülte ve yüksek okullarda faaliyetlerini yoğunlaştırıp solcu olarak bilinen öğrenciler üzerinde bir hakimiyet tesisine çalıştıkları, bu meyanda İstanbul Gençlik Kolu Başkanı M. P., Erzurum Üniversitesi'nde. Y. D., Ankara'da İ. M., S. S., MHP Başkanı Emekli Albay Ş. T. adında halı tüccarı F. A. ve öğretmen N. O., Hatay'da Mustafa öğretmen ve MİT milletvekili adayı adındaki

şahısların Türkiye çapında 120 kişilik bir kara liste hazırlayarak adam öldürmeyi kararlaştırdıkları ve bu cümleden olarak Ankara'da 25.5.1973 günü Mehmet Fehmi Yücesoy adındaki şahsı ağır şekilde yaraladıkları ve olaya adli makamlarca el konduğu Ankara Valiliği'nden alınan sayılı yazıdan anlaşılmıştır.

Bilgilerini, istihbarata önem verilerek önleyici güvenlik tertip ve tedbirlerinin alınmasını, gelişmelerden zamanında bakanlığımıza bilgi verilmesini rica..."

İçişleri Bakanlığı'nın yazısında yer alan bu adlardan bir tanesini açıklayım: Sadi Somuncuoğlu!.. Evet, MHP Niğde Milletvekili Sadi Somuncuoğlu...

İçişleri Bakanlığı'nın bütün valiliklere ve kaymakamlıklara yolladığı istihbarat, içlerinde Sadi Somuncuoğlu'nun da bulunduğu bir grubun adam öldürmek için toplantılar yaptığını bildirmektedir.

Bu yazıyı 1973 yılında görev başında bulunan 67 ilin valisi biliyor, bunu, sayısı saptanamayacak kadar çok sayıda kaymakam biliyor. Fakat devlet ne yapıyor?..

Siz devlet görevlisi olsanız, "Öldürülmek istenen bu 120 kişi kimlerden oluşuyor" diye sorup, o tarihten bu yana öldürülenlerin içinde bu "kara liste"de yer almış olanlar var mıdır diye kuşkulanmaz mısınız? Siz devlet görevlisi olsanız, adam öldürmek için bir araya gelip "kara listeler" düzenledikleri ileri sürülenler hakkında hemen bir soruşturma açmaz mısınız?

Şöyle yaparsınız, böyle yaparsınız, ama devletin ne yaptığını merak etmez misiniz? Devlet, valiliklere ve kaymakamlara gönderdiği bu yazıyı bir süre sonra geri istemiş, olay da böyle unutulup gitmiştir.

Sadi Somuncuoğlu, sonradan milletvekili, bakan ve partisinin Genel Başkan Yardımcısı olmuştur. Somuncuoğlu böyle kanlı işlere karışmış mıdır? Bilemem. Benim bildiğim Somuncuoğlu'nun, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın kimselere tanımadığı geniş hoşgörüsünü kullanarak, kürsülerden ülkücü katilleri koruyup, sıkıyönetim yargıçlarına ve güvenlik görevlilerine sövgüler yağdırmasıdır.

Şimdi İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil'den soruyorum: Nedir bu olayın içyüzü? Ve birbirlerine çelme takma konusunda olağanüstü hünerlere sahip olduklarını kanıtlayan CHP milletvekillerine ve senatörlerine sesleniyorum: işte size belge.

Önergeler verip, bu konuyu gündeme getiriniz. Tabii boş zaman bulursanız, tabii "zahmet" olmazsa!

Somuncuoğlu'ndan da bazı ricalarımız var. İstanbul'a gittiğinde o günlerin Emniyet Genel Müdürü Vali Orhan Erbuğ'a uğrayıp, çayını içsin, belki bu konuda aydınlatıcı bilgiler elde edebilir.

Somuncuoğlu, şunları şunları öldürün, diye kara listeler hazırlamışsa -ki hiç sanmam- beni de bu listelere koyup oymadığını açıklasın, ben de önlem alayım.

Ricalarım bu kadar. Çok mu?..

(Cumhuriyet, 26 Kasım 1979)

KİM KAÇIRDI?

"M. Ali Ağca'yı kim kaçırdı?"

Hiç kuşkum yok; Ağca'yı Silahlı Kuvvetlerde yuvalanmış silahlı bir sağ örgüt kaçırdı. Bu örgüt cezaevi yöneticileriyle ilişki kurdu; birlikte bir plan hazırlandı ve plan gerçekleşti. Olay budur!

Ağca tutuklandıktan sonra Selimiye tutukevine konmuştu. Sonra ne oldu? Sonra, Abdi İpekçi'nin katil sanığı, "Beni Maltepe tutukevine gönderin" dedi. Bu istek sıkıyönetimce hemencecik kabul ediliverdi. Belliydi ki, Ağca, burada kaçma planlarını daha rahat uygulayacaktı. Ve uyguladı.

Ağca'nın 5 Kasım günü Adli Tıp'a giderken bir kaçma girişimine tanık olundu. Bu girişim, görevli jandarma erinin uyanıklığı nedeniyle başarıya ulaşamadı. Açın ertesi günkü gazeteleri, başta -üzüntüyle belirtelim- Milliyet Gazetesi olmak üzere, birçok gazete bu olayı çarpıtmaya, "Yok canım, Ağca kaçmaya çalışmadı" demeye getirdi.

Abdi İpekçi'nin katil sanığı, bir rastlantı sonucu yakalanmıştı. Verdiği ifadelerde bir nokta göze çarpıyordu. Önce "Ben bu işi tek başıma yaptım, bağımsız teröristim" diyor, ve arkasındaki örgütü gizlemeye çalışıyordu. Önce "Evet ben öldürdüm" dedi, sonra mahkemede ikinci duruşmada "Hayır, öldürmedim" diye ifade değiştirdi. Zaman kazanmak istiyordu. "Mahkemeyi uzatın" diye açık açık konuşuyordu.

Bir askeri birlik içindeki cezaevinden, cezaevi yönetiminden yardım gelmedikçe kaçmak olanaksızdır. Ben de 12 Mart döneminde bir yılı aşkın bir süreyle cezaevinde kaldım. Mamak Askeri Tutukevi, 28'inci Tümen'in tam ortasındadır. Cezaevi yönetimi göz yummadan, bir tutuklunun koğuşundan çıkması bile olanaksızdır. Koğuşundan çıkacak, cezaevi kapısını geçecek, üç-dört kilometrelik askeri birliği aşacak ve nizamiyeye ulaşacak... Akıl alacak iş değildir! Maltepe Cezaevi, Mamak Cezaevi'nin konumundadır. Cezaevi, zırhlı birliğin ortasındadır. Açıkça, Silahlı Kuvvetler'e sızmış bir sağcı örgüt, Ağca'yı kaçırmıştır. Başka türlü yoruma benim aklım ermiyor.

Aynı cezaevinden 12 Mart döneminde Mahir Çayan ve arkadaşları da kaçmıştır. Çayan ve arkadaşları, cezaevinin o günkü yöneticilerinden yardım ve destek görerek kaçmışlardır Açıkça böyledir.

Abdi İpekçi'nin öldürülmesinden, katil sanığı Mehmet Ali Ağca'nın askeri cezaevinden kaçırılmasına kadar geçen süre, bu olayın üzerindeki kuşku bulutlarını daha da yoğunlaştırmıştır. Ağca'nın kaçışıyla Abdi İpekçi olayı, sanıldığından da daha koyu ve giz dolu karanlıkların içine gömülmüştür.

Ve ne acıdır ki, Milliyet Gazetesi bu karanlığı yırtmak için en küçük bir çaba harcamamakta, üstelik İpekçi'nin kemiklerini sızlatırcasına, olayları göz ucuyla izlemekle yetinmektedir.

Abdi İpekçi'yi öldüren örgüt, bu kez de katil sanığını kaçırmıştır.

Bu köşede, okurlarımı bıktırırcasına "Ülkü Ocakları'na cinayet silahları veren jandarma yüzbaşılarını" yazdım durdum, kimse kulak asmadı. Bu silahların kayıt sayılarını bile verdim, hiçbir asker ve sivil yönetici bana mısın demedi. Ankara'da Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi öğrencilerinin üzerine Amerikan yapısı ve ordu malı bombanın atıldığını yazdım, bu bombanın marka ve sayısını bildirdim, kimse tınmadı.

Ne oluyor, ne oluyor, kim yönetiyor bu devleti?!.. Şu olayı lütfen aklınızda tutunuz? 12 Mart döneminde silah kaçakçıları yakalanır ve "kontrgerilla üssü Ziver Bey Köşkü" komutanının birliğindeki bir tutukevine gönderilir. Bir süre sonra bu ünlü kaçakçılar salıverilir. Ve tutuklu kaldıkları cezaevinin komutanı albay, bu silah kaçakçılarının iş yerine müdür oluverir. Hey! Duyuyor musunuz beni, yetkililer heeey, heey, duyuyor musunuz?!..

Biz "kontrgerilla" diyelim, sizler başka ad takın, ama gerçek bu: Gizli bir örgütün kirli parmak izleri Abdi İpekçi cinayetine de karışmıştır.

Bu kanlı öykünün şimdilik kısa özeti de budur...

(Cumhuriyet, 27 Kasım 1979)

SAYIN ÜRÜĞ'A...

Abdi İpekçi'nin katil sanığı Mehmet Ali Ağca'nın tutuklu bulunduğu Kartal-Maltepe Askeri Cezaevi'nden elini kolunu sallayarak kaçmasıyla ilgili olarak bir yüzbaşı, bir asteğmen, bir astsubay ve on bir er tutuklandı. Sanıkların, Türk Ceza Yasası'nın 230, Askeri Ceza Yasası'nın 87'nci maddeleri uyarınca yargılanacakları bildirilmektedir.

Ceza Yasası'nın 230'uncu maddesi, "bir aydan altı aya kadar hapis, 100 liradan 500 liraya kadar ağır para", Askeri Ceza Yasası'nın 87'nci maddesi de, "iki yıla kadar hapis" cezası öngörmektedir. Ceza Yasası'nın 230'uncu maddesi görevin savsaklanması, Askeri Ceza Yasası'nın 87'nci maddesi de "itaatsizlikte ısrar etmek" suçu ile ilgilidir.

Ceza Yasası'nda tutuklu ya da hükümlünün kaçmasına yardımcı olan cezaevi yöneticileriyle ilgili başka maddeler de vardır. Yasanın 302'nci maddesi, sanığın kaçmasını "hazırlayan ve kolaylaştıran" cezaevi yöneticisine, "bir yıldan beş yıla" kadar uzanan hapis cezası öngörmektedir. Bir başka madde, kaçış, cezaevi yöneticilerinin "kayıtsızlık ve tedbirsizliklerinden" doğmuşsa," bir yıldan baş yıla" kadar uzanan cezayı "üç aydan iki yıla" indirmektedir.

Diyelim ki tutuklanan yüzbaşı, asteğmen ya da astsubay, Mehmet Ali Ağca'nın kaçışını hazırladılar ya da kolaylaştırdılar. Alacakları ceza tutarı en çok beş yıldır. Bu ceza beş yıl da olmaz. "Takdîri tahfif sebebi" denir indirilir, başka nedenlerle indirilir. Koşullu salıverme ve İnfaz Yasası'na eklenen yeni maddelerle, en çok beş yıl ağır hapse çarptırılsalar bile, çekecekleri ceza, iki buçuk yıldan çok olamaz.

Bu demek değildir ki, beş yıl hapis cezasına çarptırılacaklar! Bakarsınız, görev savsaklanması ile ilgili madde uygulanır, "bir

aydan altı aya kadar hapis, 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası" alıp, işin içinden sıyrılıverirler. Olur mu olur!

Olay daha geniş boyutta görülür; bütün bu olaylar, kanlı cinayetler, bir örgütün aynı amaçla gerçekleştirdiği bir dizi eylem olarak kabul edilirse, açılacak davada daha başka cezalar, daha başka yatırımlar gerekli görülebilir.

Fakat baksanıza; koskoca Sıkıyönetim'in Askeri Savcıları Kartal-Maltepe Askeri Tutukevi'nde sağcı sanıkların hakaretleriyle karşılaşıyorlar. Bu ne biçim devlet otoritesidir?! Askeri cezaevinde böylesine önemli bir suçun kovuşturmasını yapamayan devlet, nerede ve nasıl "otorite" sağlayacaktır?..

Devlet gizli örgütlere boyun eğmiştir! İşin acı ve kaba özeti budur.

Geçenlerde Üsküdar Paşakapısı Cezaevi'nde isyan çıktı; ömür boyu hapis cezasına çarptırılan bir sağcı sanık, görevli savcıya ateş etti; savcı bir şans eseri kurtuldu. Şimdi sormaz mısınız; cezaevlerine sağcı eylemcilerin kullandıkları silahları sokanlar kimlerdir?!..

Devam ediyorum. Bu silahın, Bayrampaşa'da altı kişinin ölümü ile sonuçlanan kahve taranmasında kullanıldığı ileri sürüldü. Böyleyse bu silah nasıl girdi, nasıl sokuldu cezaevine?!..

Yine devam ediyorum: İsyandan sonra Paşakapısı Cezaevi'nden Kartal-Maltepe Cezaevi'ne gönderilen sağcı sanıklar, Sıkıyönetim karargahının bulunduğu Selimiye kışlasının önünden geçerlerken kendilerini askeri cezaevine götüren askeri konvoyun ortasında ve bu yetkililerin gözleri önünde 3 hilalli MHP bayraklarını cezaevi arabasının penceresinden sallayıp, sıkıyönetim görevlilerine karşı bir gösteride bulundular. Bu konuda açılan soruşturma ne oldu?..

Ve Mehmet Ali Ağca'nın, tutuklu bulunduğu Selimiye'den Kartal-Maltepe Askeri Cezaevi'ne kendi isteğiyle aktarılmasına niçin izin verildi, niçin?!..

İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Sayın Nejdet Üruğ'un Atatürk'çü kişiliğini, yansız tutumunu ve görev anlayışını hep saygıyla karşıladık. Ama kabul etsin ki, cezaevi kapılarını kapamak, yasal örgütlerin kapısını kapamaktan çok daha güçtür!

Katil sanığı Mehmet Ali Ağca'nın elini kolunu sallayarak çıkıp kaçtığı cezaevi kapıları, soruşturma yapmaya gelen Sıkıyönetim Savcılarına, tutuklular tarafından kapanabiliyorsa ve bü-

tün bunlar MHP desteğindeki Demirel hükümetinin, parlamentoda AP ve MHP militanlarının genel kurul salonlarına kadar uzanan taşkın gösterileriyle güven oyu aldığı günün ertesine rastlıyorsa, bu, sayın Sıkıyönetim Komutanı'nı acı acı verin derin düşündürmelidir.

Geceleri evlerinde kalmak istedikleri için tutuklanan 92 genç teğmen üzerinde duraksanmadan kullanılan "devlet otoritesi", Ağca olayını soruşturmaya yetmeyecek midir?!

(Cumhuriyet, 28 Kasım 1979)

KAVGA

İçişleri eski Bakanı Hasan Fehmi Güneş ile AP'li Senatör Ömer Naci Bozkurt arasında çıkan kavga nedeniyle şu soruyu sormamız gerekiyor:

Bir senatörün, bir başka senatöre durup dururken ana-avrat ve yedi sülale küfretmesi ne demektir?

Güneş ile Bozkurt arasındaki olay bu kaba ve çirkin küfürle başlamıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü ve valilik yapmış, hem de başkent valiliğinde bulunmuş olan Bozkurt, mahalle kabadayılarını geride bırakacak çirkin sözlerle Hasan Fehmi Güneş'e saldırınca olanlar oldu.

Hasan Fehmi Güneş, hükümet programı görüşmelerinde konuşan MHP sözcüsü Sadi Somuncuoğlu'nun sözlerini yanıtlarken, "Bakan olduğu günlerde, İstanbul'da arabasına bir silahlı sol örgüt militanını aldığı" yolundaki ipe sapa gelmez savlara değinmişti. AP Senato grubu, kendilerinden hiç de beklenmeyen bir olgunlukla, bu konuşmayı sessiz sedasız dinlemiş; Güneş, CHP grubunun alkışlarıyla kürsüden inip, yerine oturmuştur.

Olay bu andan sonra başladı. Ömer Naci Bozkurt yerinden sataşmaya, giderek ağzını bozmaya ve analı-avratlı küfürler sıralamaya başladı. Bunun üzerine Güneş yerinden kalkarak, Bozkurt'un yanına gitmek istedi, ancak arkadaşları kendisini yatıştırdılar.

Söz dalaşı burada noktalandı sanmıştık ki, meclis kulisinde bir kapışma başladı. Başlarında Senatör Bozkurt'un bulunduğu

altı-yedi kişiden oluşan bir AP grubu parlamentodan ayrılmak üzere bulunan Güneş'e saldırdı. Küfürün bini bir paraydı. Havada çantalar uçtu. Belki amaçları Güneş'i aralarına alıp iyice hırpalamaktı.

Bundan sonrası bir renkli film sahnesi gibi geçti. Güneş, önce üzerine saldıran Senatör Ata Bodur'u, sonra da Naci Bozkurt'u birer yumrukla saf dışı ediverdi. Ancak saldırılar sürüyordu. AP'liler Güneş'in çevresini alıverdiler. Ve Güneş bir anda tabancasını çekerek çevresindeki çemberi yardı, kendisine hala küfürler yağdırarak saldıran Bozkurt'un kafasına tabancanın namlusuyla bir kaç kez vurdu. Bozkurt kanlar içinde yere yıkıldı. Bu arada Gıda Tarım ve Hayvancılık eski Bakanı Mehmet Yüceler'in AP'lilerle dövüştüğü, Başbakan eski Yardımcısı Hikmet Çetin ile AP Zonguldak Senatörü Ahmet Demir Yüce'nin kavganın ayrılması için çabaladıkları görüldü.

Olay budur.

- Efendim Güneş tetiğe bastı da, tabanca ateş almadı da...

Bunlar yalan. Güneş'in elindeki tabanca "Smith-Wesson" markalı toplu tabancadır. Tabancadan anlayanlar bilir, bu tür tabancalar tutukluk yapmaz. Güneş tetiği çekse tabanca ateş alırdı. Tabanca ateş etmek amacıyla çekilmiş değildir.

Parlamento çatısı altında bu gibi olaylar olmamalıdır. Kimse bu olaylar için "Aman ne iyi oldu" diyemez.

Bu parlamento buna benzer çok olay gördü. 1968 yılında TİP milletvekili Çetin Altan, kürsüde konuşan İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın gözleri önünde, genel kurul salonunda linç edilmek istendi. Saldırgan AP milletvekilleri; Çetin Altan'ı kurtarmak isteyen TİP milletvekili rahmetli Yunus Koçak'ı başından tabanca kabzasıyla yaraladılar; bir başka TİP milletvekili Prof. Sadun Aren'in az kaldı gözü kör oluyordu. Aynı dönemlerde General Sıtkı Ulay, AP Milletvekillerince yerlerde sürüklendi, tabii senatör Haydar Tunçkanat aynı tür saldırılara uğradı.

Bütün bunları, "56 yıllık parlamento hayatımızda..." diye söylevler çekmeye meraklı olanlar için aktarıyorum. Tek partili dönemlerde, deli Halit Paşa olayı örneği, meclis koridorlarında siyasal cinayetler bile işlendi. AP'nin, meclis çoğunluğunu elde tuttuğu günlerde milletvekilleri linç tertipleriyle karşılaştı.

Güven oylaması gününde, dinleyici localarından ağzı salyalı küfürlerle CHP milletvekillerine tüküren, genel kurul salonuna kadar girip gösteriler yapan AP yandaşlarını görünce "Bu dönem çok kavgaya tanık olacağız" diye düşünmüştüm, demek yanılmamışım.

Hani "aile terbiyesi" diye bir kavram vardır. Bunu, analı-avratlı küfürlerle yasama görevi yaptığını sananlara nasıl anlatmalı? Yoksa, Yüce Meclis'in çatısı altında bu konuda bir okul mu açmalı?..

(Cumhuriyet, 29 Kasım 1979)

S.S. YANITI

Pazartesi günü bu köşede İçişleri Bakanlığı'nın "3/9/1973" gün ve "Em. Gn. Md. Güv. D. Top. Ol. O/223581" sayılı belgesini yayınlamış, bu resmi belgede Sadi Somuncuoğlu'nun "120 kişilik bir kara liste hazırlayarak adam öldürmeyi kararlaştırdıkları"nın yazıldığı belirtilmişti.

Niğde Milletvekili Somuncuoğlu, resmi belgeye dayanan bu yazıya bir yanıt gönderdi. Somuncuoğlu'nun "inanmadan yazabilmek başarısı" başlığı ile gönderdiği yanıtı olduğu gibi yayınlıyorum. Lütfen okuyunuz:

"Sayın Mumcu,

26 Kasım 1979 tarihli yazınızı okuyunca, sizin namınıza üzüldüm. Bir ideolojinin "yaman" bir kalemşörü bilinen kişinin gülünç durumlara düşmesi çok garip oluyor. Aslı esası olmayan, böyle olduğu için de yayınlayanları bile utandıran 1973'ün yalanından medet ummaya kalkışmak, fikir mücadelesinde mağlubiyeti peşinen omuzlamak olmuyor mu?

Hadise nedir?

1973 yılında salaklardan biri zihniyetinin gereği olarak bir yalan uydurmuştu. İçinde benim de bulunduğum MHP'lilerden bir grup, komünistlerden ileri gelen 120 kişinin ismini kara listeye almış!..

Ne büyük istihbarat! Kara listeye alınanların adı belli değil, ama sayısı ve kimlerin hazırladığı, adı soyadıyla ve görevleriyle

belli. Genelgeye konu teşkil eden büyük istihbarat(!)'ın orijinalliği buradan geliyordu.

Böyle gariplikler içindeki gülünç genelge, bizzat Emniyet camiasında ve diğer güvenlik görevlileri arasında soğuk duş tesiri yapmıştı. Öylesine oyuna gelmişlerdi ki, bunu tamir için genelgeyi geri almaya kalktılar.

Devleti salak tertiplere alet eden böyle bir genelgeyi, o tarihlerde ben öğrenince, (hiçbir basın organının haberi yokken) genel yayın müdürü olduğum Devlet gazetesinde aynen yayınlayarak, mizah konusu yapmıştım. Böylece devlet yönetiminde sorumluluk almış bazı kişilerin, kafa çaplarına ve hizmet anlayışlarına dikkati çekmiştim.

Zaten bu konuda en küçük bir ciddiyet payı olsaydı, devlete mutlaka bazı görevler düşerdi. O tarihlerde ben milletvekili de değildim. Herhangi bir makam beni çağırarak bilgime başvurabilirdi. Sizin de yazınızda belirttiğiniz şekilde meseleye el konulurdu. Hele 2 yıllık Ecevit döneminde böyle bir "hazine" hiç kaçırılır mıydı?..

Sayın Mumcu, bizim 6 yıl önce gülerek geçtiğimiz ve hiçbir ciddiyeti olmayan bu olayı, siz şimdi "cankurtaran simidi" sanmışsınız. Öyle anlaşılıyor ki, geçenlerde Demirel hükümetinin programı görüşülürken yaptığım konuşma size pek dokunmuş. Tepki olarak bu büyük yalana sarılmışsınız. Elde başka malzeme olmayınca ve bir şeyler de söyleme mecburiyeti duyulunca adi bir tertipten bile medet umulmuş.

Öyle sanıyorum ki, yazdıklarınıza siz de inanmıyorsunuz. Bir konuda inanmadan yazmak, çok zor olsa gerektir. Eğer sizi tebrik etmek gerekirse, ancak böylesine zor bir işi başardığınızdan (!) tebrik etmelidir.

Meclisteki konuşmamda, "Sıkıyönetim yargıçlarına ve görevlilerine sövgüler yağdırdığım" iddianız ise, en az yukarıdaki kadar yalandır. Bu yalanı anlamak için Meclis'in tutanaklarına bakmak yeterlidir. Saygılar."

Somuncuoğlu'nun yanıtını okudunuz. Şimdi bir de ben Somuncuoğlu'na yanıt yazayım:

"Sayın Sadi Somuncuoğlu,

Size bundan sonra ad ve soyadınızın baş harfleriyle kısaca "S.S." desem ve sizi hep böyle ansam, bilmem alınır mısınız?

Alınacağınızı sanmam, çünkü siz yeryüzünde ve ülkemizde eşine az rastlanan büyük devlet adamlarından birisiniz.

Sayın S.S., ben devletin resmi belgesini yayınladım. Bu belgede sizin -hiç sanmıyorum ama- adam öldürmek için kara liste hazırladığınız yazılıyor. Ne yapayım? Devletin resmi görüşü bu! Sizin gibi büyük devlet adamlarının çok yakından bilecekleri gibi, "devlette devamlılık esas" sayılır. Bu belgede yazılı olanlar yanlış ya da doğrudur; onu ben bilemem. Siz "bu belgede yazılanlar yalan" derken, devlete karşı çıkmıyor musunuz? Devlete karşı çıkanlara "anarşist" demezler mi? Bakın bunu size yakıştıramam!..

Sayın S.S., önceki gün bu konuda düzenlediğiniz basın toplantısında "Çin ve Sovyet yanlısı gazeteler"in bu konuya eğildiklerini söylemişsiniz. Herhalde Çin Halk Cumhuriyeti ile Sovyetler Birliği'nin son günlerdeki en önemli sorunları Niğde Milletvekili Sadi Somuncuoğlu'dur! Çin-Sovyet yakınlaşmasına yaptığınız bu katkı, her iki ülke halkları tarafından şükranla anılacaktır.

Bir de diyorsunuz ki, "Meclis'te Sıkıyönetim Yargıçlarına ve görevlilerine sövgüler yağdırdığım iddianız, en az yukarıdaki kadar yalandır." Sayın S.S., bakın, bakın bu da olmadı. Büyük devlet adamları nedense sık sık bellek bozukluğu türünden hastalıklara yakalanırlar. Geçmiş olsun; bu hastalığa şu erken yaşınızda yakalanmışsınız.

Siz Sayın S.S., 18.2.1979 günü, bütçe görüşmelerinde Sıkıyönetim Yargıcı Sayın Hamdi Sevinç'e ağız dolusu sövgü yağdırdıktan sonra, Ankara Sıkıyönetimi'ne çağırılıp, bu konuda sizin bilginiz alınmadı mı? Ne çabuk unuttunuz! Genelkurmay Başkanlığı da sizin bu konudaki yakışıksız -daha doğrusu size yakışan- konuşmanızdan ötürü bildiri yayınlamadı mı? Siz de 19.3.1979 günü Samsun yolundaki Sıkıyönetim Komutanlığı karargahına giderek, komutanlığa bu konuda bir mektup vermediniz mi? Aynı saldırılara sıkıyönetimin uzatılma görüşmelerinde, 20.6.1979 ve 21.8.1979 tarihlerinde de devam etmediniz mi? Tutanakları da mı unutacaksınız? Bir konuşmanız sırasında, şimdi sizinle birlikte Demirel hükümetine güvenoyu veren Ordu milletvekili Günay Yalın size, "katiller" diye bağırmıştı, anımsadınız mı? Bakın ben size "Katil" diyor muyum?

Evimin çevresinde son günlerde beliren kuşkulu gölgeleri ve kapımın önünde sıkılan kurşunları sizden biliyor muyum?..

Sayın S.S, siz Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın kimselere tanımadığı hoşgörüyü son sınırına kadar kullanarak yaptığınız son konuşmada -bunu da unutmuşunuzdur, tutanağın 296'ncı sayfasına bakınız- "Ecevit döneminin karanlık ve yüzkarası usulleriyle mahkum ettiği insanları" diyerek yandaşlarınızı yargılayan Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne saldırmadınız mı?

Sayın S.S, basın toplantısında bir de "böyle yayın yapanların sonları iyi olmaz" diyorsunuz. Bu ne demektir? Yani ne yapacaksınız? Herkesin sonu ile bu kadar ilgiliyseniz, önce Alman Nazilerinin, SS kıtalarının sonlarını inceleyin, olmaz mı?

(Cumhuriyet, 30 Kasım 1979)

DEVLET GÜCÜ NEREDE?

Şu işe bakın: Adamlar Kadıköy-Karaköy arasında sefer yapan yolcu vapuruna binip terör yaratıyorlar. Cumhuriyet gazetesi okuyanlar hırpalanıyor, dövülüyor, denize atılmak isteniyor.

Bu eşkıyalığı önlemek için önlem almak, devlet için bu kadar güç müdür? Devlet, İstanbul'un iki yakası arasında gidip gelen bir vapurda güvenlik sağlayamazsa, kimi nasıl koruyacaktır? Vapura resmi giysili ya da sivil beş-on kişi yerleştirilemez mi Allah aşkına? Bunun için de mi DGM'nin kurulmasını bekleyelim? Nasıl devlettir bu? Ne yapar, ne işe yarar?!..

Bugün Cumhuriyet'i okuyanları dövsünler, yarın Milliyet'i okuyanları hırpalasınlar, sonra Hürriyet'i, Günaydın'ı okuyanlar denize atılsın, sonra da bir başka yerde Tercüman okuyanlar dövülsün ve devlet olup bitenleri göz ucuyla izlesin...

Ama iş palavraya gelince üzerimize yoktur:

- Devlet güçlüdür...

Sıkıyönetim karargahına iki adımlık yerde bu kabadayılık gösterileri yapılıyorsa, devlet ve sıkıyönetim kendisini nerede ve nasıl kanıtlayacaktır?

Gerçekten anlamıyorum! Bu konuda önlem almak çok mu güçtür? Anladık anarşinin siyasal, sınıfsal bir dizi nedeni var. İ-

deoloji-mideoloji, onu da anladık. Kökü içerdedir, dışarıdadır, eh bu da belli. Ama Allah aşkına bütün bunlar bir şehir vapurunda önlem almaya engel midir? Devletin bu konuda görevlendirilecek beş-on adamı da mı yoktur? Nasıl iştir bu?..

Bugün Cumhuriyet'e Politika'ya, Aydınlık'a, yarın Hürriyet'e, Günaydın'a, Milliyet'e, Tercüman'a... Bu işin kuralı böyledir. Eşkıyalık egemen oldu mu, artık bunun önünü almaya olanak yoktur. Sağcılar solcu gazeteleri, solcular sağcı gazeteleri okutmayacaklarsa, nerede kaldı düşünce özgürlüğü, nerede kaldı basın özgürlüğü? Sağcısıyla, solcusuyla bütün basın bu saldırılara karşı çıkmalıdır.

Şu yaşadığımız olaylara bakın: Abdi İpekçi'nin katili, askeri cezaevinden elini kolunu sallayarak kaçar; Kayseri'de AP milletvekili adayı olan valinin gözleri önünde iki günde 13 kişi öldürülür; Kadıköy vapurunda Cumhuriyet gazetesi okuyanlar dövülür; sonra da bir askeri savcı yazdığı iddianameden dolayı komünistlikle suçlanır

Ama kürsülerde, radyolarda televizyonlarda iş söylev vermeye gelince palavranın bini bir paradır.

- Devlet güçlüdür...

Evet, devlet güçlüdür ma katiller askeri cezaevinden ellerini kollarını sallayarak kaçarlar Evet, devlet güçlüdür ama Kayseri'de iki günde 13 kişiye kanlı kefenler biçilir. Evet, devlet güçlüdür ama bir yurttaş, şehir vapurunda istediği gazeteyi açıp okuyamaz. Evet, devlet güçlüdür ama kanlı cinayetlerin üzerine giden bir askeri savcı komünist ilan edilir.

Şu devlet, önce Karaköy-Kadıköy vapuruna bir gidiş-dönüş bileti kestirsin de gücüne bizler de inanalım.

(Cumhuriyet, 1 Aralık 1979)

GÖRÜNEN KÖY

"Acaba ne yapmak istiyorlar?"

Son günlerde basında, parlamentoda, cezaevlerinde ve sıkıyönetim mahkemelerindeki tavırlarına bakıp şu soruyu hep birlikte yanıtlamaya çalışalım:

Ülkücü sanıklar, Ankara Mamak Askeri Tutukevi'nde, içlerinde Halil Çelenk'in de bulunduğu ilerici avukatlara saldırıyor ve cezaevi yönetimi bu saldırıyı eli kolu bağlı izliyor. Ülkücü derneklerle ilgili bir siyasal cinayet davasında iddianamesini okuyan Askeri Savcı Yarbay Saydam Erdak sağ basında görülmemiş bir saldırıya uğruyor. Abdi İpekçi'nin katil sanığı, cezaevi yönetiminden gördüğü yardımla, bir askeri birliğin ortasındaki cezaevinden çıkıp gidiyor.

Nedir bunların anlamı?.. Bunların anlamı çok açıktır:

- Biz bu sıkıyönetimi istemiyoruz...

İstemiyorlar, çünkü Faik Türün gibi sıkıyönetim komutanları yok. Çünkü iddianamelerinde ve kararlarında ülkücülük yapan askeri savcı ve yargıçlar yok. Çünkü Ali Elverdi gibi mahkeme başkanları yok.

Kararlar verildikçe cinayetlerin arkasındaki siyasal ilişkiler bir bir ortaya çıkıyor. Yarın, öbür gün Kahramanmaraş olayı ile ilgili dava sonuçlanacak ve sıkıyönetim bölgelerindeki davalar birleştirilince ortada çok açık bir siyasal çizgi belirecektir. Bu kanlı çizgi şimdiden siyasal partilerin kapılarına kadar ulaşmıştır

Öyleyse ne yapsınlar? Bunları yapıyorlar işte. Önce parlamento kürsülerinde bazı sıkıyönetim yargıçları sövgülü saldırılarla eleştiriliyor; sonra "Bunlar solcu yargıçlardır, kararları geçerli değildir" dercesine duruşma salonlarında, basında askeri savcılara, yargıçlara saldırıyorlar. Amaçları, çıkacak kararlar üzerine şimdiden kuşku bulutları çökertmektir.

Abdi İpekçi'nin katil sanığı bir askeri birliğin içindeki cezaevinden nasıl kaçabilir? Ülkücü sanıklar, avukatlar için ayrılmış görüşme yerine geçip, ilerici avukatlara nasıl saldırabilir? Böyleyse, o zaman, Sayın Sıkıyönetim Komutanları'nın bu cezaevi yöneticileri hakkında çok ciddi soruşturmalar açmaları gerekir.

Çünkü, amaçları yalnızca "solcu" diye niteledikleri askeri savcı ya da yargıçları görevlerinden uzaklaştırmak değildir. İkinci adımları, MHP hakkında suç duyurularında bulunan İstanbul ve Ankara Sıkıyönetim Komutanları'nı yerlerinden almaktır! İstiyorlar ki komutanlar yıpransın; istiyorlar ki komutanlarla bu komutanlara bağlı askeri mahkemeler, adli müşavirlikler ve savcılıklar arasında çelişkiler doğsun!

Yeni hükümet gelir gelmez, önceden tasarlanmış ve planlanmış taşkınlıklara başvurmalarının gerçek nedeni budur. Bu

sıkıyönetimi, bu sıkıyönetim komutanlarını, askeri savcı ve yargıçları değiştirmek için her yola, her yönteme başvuracaklardır. MHP Demirel'in "azınlık hükümetini" işte bu amaçla desteklemektedir.

Öyle görünüyor ki, önümüzdeki günlerde sıkıyönetim komutanları ile askeri savcı ve yargıçlar bazı baskılarla karşılaşacaklardır. Görünen köy odur.

(Cumhuriyet, 2 Aralık 1979)

YARGI'YA KARŞI...

"Kime niçin saldırıyorlar?"

Sıkıyönetim yargıçlarına saldırıyorlar, savcılarına saldırıyorlar, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde görev yapan ileri ici avukatlara saldırıyorlar. Bu saldırılar planlı ve programlıdır. Bundan kimsenin şüphesi olmamalıdır.

Niçin? Niçini şu: Sıkıyönetim ilan edilince kendi doğrultularında askeri savcı ve yargıçların gelip görev yapmalarını istediler; olmadı. Olmayınca yaygaraya başladılar:

- Bu yargıç ve savcılar solcudur.

Sıkıyönetimin ilanından önce de ülkücülerin barındıkları yurtlarda arama yaptıran Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ü parlamento kürsülerinde hedef göstererek suçladılar. Ve bir süre sonra Doğan Öz kapısının önünde vurularak öldürüldü.

Rastlantı mıdır bunlar? Bunlar rastlantı olmadığı gibi, cezaevinde TÖB-DER yöneticileriyle konuşmaya giden ilerici avukatlara karşı düzenlenen saldırı da rastlantı değildir. Bunun gibi, kanlı cinayetlerin siyasal amacını sergileyen Askeri Savcı Yarbay Saydam Erdok'un, basında yoğun suçlamalara uğraması da rastlantı değildir. Bu rastlantı olmadığı gibi, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi duruşma salonunda, işi kaba tehditlere kadar vardıran ülkücü sanıkların taşkınlıkları da rastlantı değildir. Doğan Öz'ün katil sanığı İbrahim Çiftçi hakkındaki kararı veren Askeri Mahkeme'nin yargıcı Albay Hamdi Sevinç'e yöneltilen iğrenç saldırılar da rastlantı değildir.

Abdi İpekçi'nin öldürülmesinden sanık olarak yargılanan Mehmet Ali Ağca'nın olaydan önce ve sonra MHP'ye giriş-çıkışı da rastlantı değildir, cinayetten sonra ülkücülere "Seminer" vermesi de...

Ve Ağca'nın kaçışından sonra tutuklanan yedek Asteğmen Ahmet Duman'ın ülkücülerin egemen olduğu bir dönemde Eğitim Enstitüsü'nü bitirmesi, "ülkücülüğü" ile tanınması ve Maltepe Askeri Tutukevi'nde en duyarlı halkalarda görev yapması da rastlantı değildir.

Askeri savcıya saldıracaklar, yargıca saldıracaklar, cezaevinde, subay ve erlerin gözleri önünde ilerici avukatlara saldıracaklar, sonra da bunlar yetmezmiş gibi, Sıkıyönetim Mahkemesi'ndeki silahlı görevliler, salıverilen ülkücülerle savcıların, avukatların, ve yargıçların önünde sarmaş-dolaş olacaklar.

Nasıl sızıyor bu adamlar buralara nasıl?!..

Savcı önündeki kanlı dosyalar hakkında istediği iddianameyi okuyamayacak; yargıç duruşma salonundan parlamento kürsülerine kadar heryerde tehdit edilecek; avukat, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde savunma yapamayacak, cezaevinde müvekkilleriyle görüşemeyecek.

Bütün bunlar yargı erkinin kaba ve çirkin, kaba ve çirkin olduğu kadar "planlı ve programlı" bir saldırı ile karşı karşıya olduğunu kanıtlamaktadır.

MHP Genel Başkanı Türkeş, istediği kadar "MHP'nin cinayetlerle ilgisi yoktur" desin, yakında Sıkıyönetim Mahkemeleri ellerindeki bütün davaları sonuçlandıracaktır. Ak koyun, kara koyun o gün belli olacaktır!.. Askeri yargıçlara, savcılara niçin bu kadar saldırıldığı o zaman daha iyi anlaşılacak!..

(Cumhuriyet, 3 Aralık 1979)

ASKERCE VE UYGARCA...

İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Sayın Necdet Üruğ'un Ağca'nın kaçma olayı ile ilgili açıklaması, övgüye değer, uygarca bir davranıştır. Geçmiş dönemlerde "Asarım, keserim" yollu Sıkıyönetim bildirilerine alışmış olan kamuoyu, bu açıklamayı, hiç şüphesiz, "askerce" ve "uygarca" bir tavır olarak değerlendirecektir.

Sayın Üruğ, yayınladığı bildiride açıkça ve mertçe "Gazetelerimizde de değerlendirildiği gibi Mehmet Ali Ağca kaçmamış, kaçırılmıştır" demektedir. Sayın Orgeneral, ayrıca kaçma olayı ile ilgili olarak Sıkıyönetim uygulamalarını eleştiren basına "teşekkür ettiğini" de bildirmektedir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanı, bazı yayınlarda yer aldığını ileri sürdüğü, "istical, önhüküm, ima ve müphem ifadelerden" de yakınmaktadır. Bu da, uygulamaları nedeniyle eleştirilen bir Sıklyönetim Komutanı'nın hakkı ve görevidir. Hiç şüphesiz, bu konuda eleştiri yazıları yazanlar, Sayın Komutan'ın bu duyarlığını gereği gibi değerlendireceklerdir.

Sayın Üruğ'a, kaçış olayı ile ilgili yoğun eleştirileri yönelten bir gazeteci olarak teşekkür ediyor, kendisini ve karargahını bu askerce ve uygarca davranışından ötürü kutluyorum. Demokratik düzenin, açık rejimin, anayasal düzenin Sıkıyönetimi ve Sıkıyönetim Komutanı budur işte. Bu uygarca davranış, her gün ölüm tehlikesi altında bu gibi koşulları deşeleyen, araştıran, yayan, soruşturan basına büyük güç katmıştır.

Sayın Komutan, "Kaçırılma, Ağca'yı kaçırmak mecburiyeti ile karşı karşıya bulunan kimseler tarafından menfaat karşılığı elde edilen birkaç cezaevi görevlisinin yataklık ve yardımı ile tahakkuk etmiştir" demektedir.

Buradan şu sonuç çıkmaktadır: Mehmet Ali Ağca'nın yakalanmasıyla Abdi İpekçi olayı aydınlanmaya yüz tutmuştur. Cinayetin arkasında bir gizli örgüt bulunmaktadır. Bu gizli örgüt, Ağca'nın kendilerini ele vermesinden korkarak kaçırma olayını planlamıştır. Bu örgüt, Ağca'nın kaçırılması amacıyla cezaevi yöneticilerini parayla satın almıştır.

Olayın başından beri bizim de altını çize çize anlatmak ve vurgulamak istediğimiz gerçek budur. Abdi İpekçi cinayeti, bu cinayetin yaratacağı siyasal gelişmeler ve tepkiler planlanarak ve hesaba katılarak işlenmiştir. Bu cinayetin arkasında bir takım siyasal örgütler bulunmaktadır. Soruşturma, bu siyasal örgütlerin kapısına ulaşınca örgüt eyleme geçmiş ve konuşmasından korktuğu Ağca'yı cezaevinden kaçırmıştır.

Kaçış olayından sonra şu sorular soruldu: "Ağca niçin tutuklu bulunduğu Selimiye Cezaevi'nden alınıp, kendi istedi diye, sağcı tutukluların kaldığı Maltepe tutukevine gönderildi?."

Bu sorumuzun ne kadar haklı olduğunu gelişmeler göstermiştir.

İkinci olarak şu soruyu sorduk: "Ülkücü olarak tanınan bir asteğmen niçin cezaevinin en önemli bir halkasında görevlendirilmiştir?" Bu sorunun haklılığı da gerek bu asteğmeni tutuklayan Sıkıyönetim Mahkemesi kararıyla, gerekse Sayın Komutan'ın açıklamalarıyla iyice anlaşılmıştır.

Bu gibi soruların, olay bütün ayrıntılarıyla aydınlanıncaya kadar belli bir süre "istical ve önhüküm" olarak nitelenmeleri ya da "ima ve müphem ifade" olarak görülmeleri olasıdır.

Fakat bizler, şu kanlı katil çetelerine ve karanlık örgütlere karşı kalemlerinden başka silahları olmayan gazeteciler ve yazarlar, bu soruları sormakla görevimizi yaptığımızı sanıyoruz.

Evet açıkça yazalım: Sayın Üruğ'un bu uygarca ve askerce tutumu yüreklerimize su serpmiştir.

(Cumhuriyet, 4 Aralık 1979)

YAĞ SATARIM...

Yemeklik yağa yapılan yüzde yüz oranındaki zammı duyunca aklıma çocukluğumuzun şu ünlü tekerlemesi geldi:

Yağ satarım, bal satarım, ustam öldü ben satarım...

Demirel hükümeti ayağının tozuyla, gelir gelmez yağ sanayicilerine "Evelallah" demiş ve istedikleri zammı kabul edivermiştir. Ve böylece üç buçuk milyar lira, haksız kazanç olarak yurttaşın cebinden çıkıp yağ sanayicilerinin cebine girivermiştir. Yaaa işte böyle: Yağ satarım, bal satarım, ustam öldü ben satarım!

Şimdi yurttaş önceden bir kilo yağ için ödediği parayla ancak yarım kilo yağ alabilecektir.

- CHP demek zam demektir...

Ya peki, AP demek ne demektir?..

Hem bakın ne oluyor. Ecevit hükümeti 78 yılının Mart ayında bir kararname çıkararak yağa yapılacak zam için bir "fon" kurmuş; kararnameye göre yağa yapılacak zammın farkı bu fona yatırılırmış; böylece yağ sanayicilerinin haksız kazancı önlenmek istenmiş. Ama, miş... miş...

AP dinler mi böyle kararname? "Fon-mon yok" demiş. Haydi, paralar şirketlere, paralar tekellere, paralar sanayicilere...

Ecevit hükümeti döneminde yağ sanayicileri sürekli yağa zam istediler :

- Fiyatları serbest bırakın, pazarlamayı bize bırakın.

Ecevit hükümeti iyi niyetle bu istekleri kabul etmedi, yağ tekellerine karşı direndi. Bununla da yetinmedi. Yağ sanayicilerinden toptancı fiyatına aldığı yağı, TARKO'larla TANSA'larla dağıtmaya kalktı. O zaman da mahalle bakkalından tepki geldi:

- Biz ne olacağız?..

Türkiye'de yağ sanayii, biri çokuluslu şirket, ikisi büyük sermaye olmak üzere üç büyük kuruluşun elindedir. Arada irili ufaklı sermaye grupları da vardır.

Bu yağ sanayicileri, zam isteklerini kabul etmeyen Ecevit hükümetine karşı direnişe geçtiler; bu direnişe mahalle bakkalları da katıldı. Ve sonuçta yağcının sermayesi, Ecevit'in iyi niyetini yendi.

Şimdi sonuç: Yağa yüzdeyiz zam, yağcılara üç buçuk milyar lira haksız kazanç...

Şimdi ellerinde yağ stokları olanlar da mallarını orta yere silkeleyecekler, gizli köşelerdeki yağlar da ortaya çıkıverecek. Ee, böyledir bu düzenin çarkı, böyle döner bu çark işte. Yağ, üretiminden tüketimine kadar devletin elinde değilse, sonuç hiç değişmez: Yağ sermayesi dilediğini okur. Karşı çıkan hükümeti de duman eder!

Öyle olmadı mı? Oldu. CHP yağ konusunda ne İsa'ya yarandı ne Musa'ya. Yağ sermayesi zam alamadı, yurttaş yağ bulamadı. CHP'de düzenin bu oyununu bir türlü halka anlatamadı.

Şimdi CHP'lilere desek ki, "Üretim A.Ş. falan, filan anladık; hadi gelin şu yağ tekellerine karşı koyalım"; hiç şüphem yok. "Canım sırası mı" kaytarmalarıyla hemen Genel Merkezcilik, Baykalcılık, Topuzculuk işlerine dalarlar. Ne diyelim!

Yağ satarım, bal satarım, ustam öldü ben satarım...

(Cumhuriyet, 5 Aralık 1979)

İŞARET FİŞEĞİ

Senato'da, Adana Senatörü Hayri Öner, Kayseri olaylarını anlatırken çıt çıkmıyordu. AP Senatörleri de anlatılanları dikkatle dinliyorlardı. Ama kimbilir neler düşünüyorlardı.

Önce CHP İl Sekreteri Avukat Ömer Yılmaz, yazıhanesinde silahlı saldırı sonucu öldürülüyor. Sonra Devlet Hastanesi mutemedi Sait Çelik öldürülüyor.

Günlerden 24 Kasım. Hicret'in 1400'üncü yıldönümü nedeniyle Kayseri'de bir yürüyüş düzenleniyor. Toplantı ve yürüyüşte şu sloganlar göze çarpıyor:

- Anayasamız Kuran, düzenimiz şeriat.
- Ordu gidecek, şeriat gelecek.
- Allahuekber, Humeyni rehber.
- Şeriat gelecek, vahşet bitecek.
- Laiklik dinsizliktir, onu getirene lanet olsun.

Yürüyüş sürerken, Yenimahalle'de yol ağzında arkadaşlarıyla konuşmakta olan CHP Merkez İlçe Gençlik Kolu Başkanı Hulusi Aktan açılan yaylım ateşi sonucu öldürülüyor. Muzaffer Çiçek, Yaşar Saygın, Nazmi Taşkın ve Erdem Yiğit adlı CHP'liler de olay yerinde tabanca kurşunu ile yaralanıyorlar.

Olay üzerine CHP Örgütü saldırganların kimliklerini Vali vekili Babür Ünsal'a bildiriyor. Fakat Vali vekili hiçbir işlem yaptırtamıyor.

28 Kasım günü, CHP'li parlamenterler Ziya Müezzinoğlu, Hayri Öner ve Mehmet Gümüşçü, olayları yerinde incelemek üzere Kayseri'ye gidiyorlar. Aynı gün saat 19 sularında CHP'lilerin devam ettiği Fevzi Çakmak Caddesi'ndeki "Çalışkanlar" kahvesi otomatik silahlarla taranıyor ve Mustafa Erdoğan, Mustafa Sarıköse, Hacı Büyükelbaşı, Sadullah Yılmaz, Mustafa Öztaş adlarındaki CHP üyeleri ile soyadı saptanamayan Enver adlı bir yurttaşımız ölüyor. Zeki Demiray, İbrahim Şapçı, Erhan Yıldırım, Sami Çıdır, Ercan Kaman adlı CHP üyeleri de çeşitli yerlerinden yaralanıyorlar.

Aynı gece saat 21'de Atatürk Lisesi eski Müdürü Hurşit Aydın'ın evi otomatik tabancalarla taranıyor ve evde uyumakta olan lise Müdürünün dört yaşındaki oğlu Deniz Aydın ölüyor, on bir yaşındaki ağabeyi ağır yaralanıyor.

Senatör Hayri Öner'in Cumhuriyet Senatosu'nda yaptığı konuşmasından öğreniyoruz ki, bu olaylarla ilgili bir tek kişi gözaltına alınmış değildir ve son seçimlerde AP senatör adayı olan Vali Vekili Babür Ünsal olayları göz ucuyla izlemektedir.

Bu, Kahramanmaraş soykırımının küçük çapta yinelenmesidir. Bu, Kayseri'de devletin olmadığının, Kayseri'nin kanlı katillerin yönetimine bırakıldığının en acı kanıtıdır Bu, benzer olayların başka illerde de tezgahlanacağını gösteren işaret fişeğidir!..

Böylesine kanlı olaylardan sonra Vali'nin "vekilliği" Bakanlar Kurulu ve Sayın Cumhurbaşkanı'nca önceki gün "asilliğe" dönüştürülüyor. Kayseri Valisi, daha önce Çanakkale Vali'siydi ve hakkında Gelibolu ilçesinde eşi adına kaçak inşaat yaptırdığı yolunda bir de soruşturma açılmıştı. Kayseri'deki kan gölünü makam odasından gözucuyla izleyen Vali de işte bu Vali'dir.

Devletimize kutlu olsun.

İlgililere Not:

MHP yanlısı Hergün gazetesi, yalan ve iftiraya dayalı yayınlarla beni, İçişleri eski bakanı Hasan Fehmi Güneş'i, CHP Senatörü Prof. Uğur Alacakaptan'ı ve CHP Milletvekili Prof. Muammer Aksoy'u kanlı çetelere hedef gösterici yayınlar yapmaktadır. Bana, Güneş'e, Alacakaptan'a ve Aksoy'a bir saldırı olursa bunun sorumlusu MHP yanlısı Hergün Gazetesi ve "Sonları fena olur" gibisinden açık tehditler savuran MHP Niğde Milletvekili Sadi Somuncuoğlu'dur. Bu satırları kamuoyunu tanık tutmak için yazıyorum.

Silah kaçakçıları ve terör odaklarıyla ilgili yayınlarım nedeniyle her an bir saldırı bekliyorum. Yılmayacağız, korkmayacağız ve cinayet şebekelerinin üstüne vargücümüzle gideceğiz. Buyurun gelin, buradayım!..

(Cumhuriyet, 6 Aralık 1979)

BAZI BELGELER

Cinayet salgını bütün şiddetiyle devam ediyor. Son olarak MHP Genel İdare Kurulu üyesi avukat Hüseyin Cahit Aküzüm de son derece "profesyonelce" işlenmiş, alçakça bir cinayete kurban gitti; ortağı avukat Onur Eren ile yazıhanede bekleyen iki öğretmen ağır yaralandılar.

Bin kez yazdım, bir kez daha yazayım: Bu cinayetleri, "sağ-sol çatışması" ya da "ülkücü-devrimci kavgası" olarak görmeye olanak yoktur. Olayların boyutları bu kalıpları çoktan aşmıştır. Bir ucu esrar, öteki ucu milyarlık silah kaçakçılığına dayalı kanlı bir zincir, karanlık ve sinsi planlarla toplumumuzu bu kan denizi içine sürüklemek istiyor. Sağcısıyla, solcusuyla, liberali ve Marksist'iyle, askeriyle sivili ile bu gerçeği göremezsek, oynanan oyunlara basit birer araç oluyoruz demektir.

Bu nedenle, irin akan köşesinde kelime oyunları arkasına gizlenip cinayet kışkırtıcılığı yapan yazar bozuntularının kabak suratlarına bakmadan olaya elimdeki bir belgeyle yaklaşmak istiyorum.

Siyaset yaşamına atılmadan önce devletin önemli görevlerinde bulunmuş bir AP senatörünün çantasından parlamento kulisine düşen bazı belgeler, bu belgeleri bulanlar tarafından bana ulaştırıldı.

Belgeleri tek tek inceledim. Bu belgeler arasında "istihbarat raporu" izlenimi veren ve bugünkü kanlı olaylara ışık tutucu değerlendirmeler ile valiler ve emniyet müdürleri ile ilgili "cesur, atak, ehliyetli", "CHP militanı" ya da "hırsız, beceriksiz silik", "marksist militan, tehlikeli" gibi özel sicilleri taşıyan listeler bulunmaktadır.

Üşenmeden saydım: Bu belgelerde "cesur, atak, ehliyetli" olarak tanımlanmış valilerden on dokuzu son valiler kararnamesinde yer almışlardır!..

Valiler ve emniyet müdürleri için tutulan bu özel sicilde "aşağıda sıralanan isimler İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Teşkilatı'nda üst seviyede idareciler olarak istifade edilebilecek elemanlara aittir. Bu kimselerin müşterek vasıfları AP çizgisinde, milliyetçi, tavizsiz; kesin tavırlı, dürüst, cesur ve ehliyetli olmalarıdır", ya da "Aşağıdaki değerlendirmede, a) Kesinlikle önemli bir görev verilmemesi gereken menfi isimler hakkında; b) Ehli-

yet ve kapasite bakımından önemli bir görev verilmesinde fayda görülmeyen isimler hakkında; c) Çeşitli görevlerde istifade edilebilecek isimler hakkında kısa olarak bilgi verilmiştir" denilmektedir.

Bu belgelerde imza ya da mühür yoktur. Öyle anlaşılıyor ki, bunlar son atama kararnamesinde etkili olmuş özel siciller niteliğindedir. Öyledir ama bunlar senatörün çantasında ne aramaktadır?

Elimdeki bir başka belge, bu senatörün adını taşıyan kağıtlarda elyazısı ile yazılmış çok ilginç notları içermektedir. Altı sayfa tutan özel notlarda şu sözler yeralmaktadır: gözatalım:

- Öldürmeler yüksek seviyede olacak..

Bu sözler sayın senatörün kişisel endişeleri midir, yoksa "istihbarat raporu" izlenimi veren değerlendirmelerden çıkardığı sonuç mudur, bunu kestirmek olanaksızdır. "Öldürmeler yüksek seviyede olacak" satırının hemen üzerinde aynen şu sözler yeralmaktadır:

Halit Kahraman-Kudret Bayhan-Sami Birinci, MSP-MHP, Erbakan ve Fehim Adak-Almanya.

Halit Kahraman geçenlerde Almanya'da baz morfin ile yakalanan ve Alman polisine verdiği ifadede Erbakan ve Fehim Adak'ı da esrar kaçakçılığı ile suçlayan MSP eski milletvekili, Kudret Bayhan ise Fransa'da baz morfin satmak suçundan ağır hapis cezasına mahkum olan MHP senatörüdür

Acaba senatör bunlarla neyi anlatmak istiyor? Aynı sayfada yer alan bir başka nota bakalım.

- İsrail ajanları Filistin'e sızmışlar. Selameti'n Genel Başkanı ve yetkililerinin beyanatına dikkat.. Ondan sonraki hadiseler, elçilikler, uçak kaçırmalar...

Sonra da hiçbir anlam veremediğim şu satır:

- Kürtler, kadınları için elinde, kucağında ve karnında çocuk taşıyacaktır...

Hiç şüphesiz bu sayın senatör, el yazısı ile tutulmuş notlardan da anlaşılacağı üzere, yaşadığımız olaylara ışık tutucu bilgi ve belgelere sahiptir!

"Öldürmelerin yüksek seviyede olacağı" ne demektir? Ve ne demektir, esrar kaçakçılığından yakalanan MSP milletvekili

ile MHP senatörü için tutulan notların anlamı? Ve İsrail ajanları ve uçak kaçırmalar, "MSP yetkililerinin beyanatlarına dikkat" ne demektir?.

Sayın AP senatörü, bunların ne demek olduğunu kendisi açıklayacak mıdır, yoksa kendi adını taşıyan el yazısı ile tutulmuş notların tarafımdan tümüyle yayınlanmasını mı bekleyecektir?..

(Cumhuriyet, 7 Aralık 1979)

TÜTENGİL

Cavit Orhan Tütengil hocayı da vurdular. Her şey kamuoyunun önünde oluşuyor. Kanlı katil çeteleri hedeflerine adım adım ulaşıyorlar. Devlet yok! Devlet, olup bitenleri gözünün ucuyla izliyor. Gerçek bu!

Doçent Orhan Yavuz, Prof. Bedri Karafakioğlu, Doç. Bedrettin Cömert, Doç. Necdet Bulut, Prof. Ümit Doğanay ve Prof. Cavit Orhan Tütengil. Bunlar öldürülen öğretim üyeleridir. Abdi İpekçi, Ali İhsan Özgür, İlhan Darendelioğlu, Fedai Coşkuner. Bunlar da öldürülen gazeteciler. Savcı Yardımcısı Doğan Öz'den sonra öldürülen yargıçlar, savcılar...

MHP kesiminden il başkanları, parti yöneticileri, belediye başkanları...

Ve sağcısıyla, solcusuyla işçiler, öğrenciler, öğretmenler, polisler, subaylar, assubaylar...

Her cinayetin arkasındaki karanlıklar, bu kan gölü, her kesimden ölen ve öldüren insanlar ve bir ucu esrar, öteki ucu silah kaçakçılığına dayalı uluslararası örgütler...

"Sağ-sol çatışması" değil, "ülkücü-devrimci kavgası" değil, bir başka olay bu! Evet içinde sağcılık, solculuk var; evet içinde ülkücülük-devrimcilik var. Ama bunların çok ötesinde bir olay bu.

Bu ortamda tozdan dumandan geçilmiyor; bu ortamda neyin ne olduğu serinkanlı gözlemlerle ortaya konuyor. Ama toplum, adım adım ölmek ve öldürmek üzerine koşullanıp, bir yıkıntıya bir depreme doğru sürükleniyor. Görülmüyor mu, anlaşılmıyor mu bu?

"İç savaş, iç savaş" diyor, "iç savaşa sürükleniyoruz" diyoruz; bu "iç savaş" değil mi? İç savaş nasıl başlar başka türlü? İşte başlamış; bunlar ilk belirtileri; ilk silah sesleri bunlar.

CHP geliyor kan durmuyor, AP geliyor durmuyor, MC dönemlerinde kan durmadı.,Ööyleyse yeni baştan düşünelim, yeni baştan değerlendirelim, ne olur! Kim akıtıyor bu kanı? Kim, kimi niçin boğazlıyor?!..

Bu terörü kim finanse ediyor? Bu silahları yurda kim sokuyor, kim veriyor bu silahı gençlerin eline? Teröristleri kim koruyor, kim destekliyor, kim biliyor? Nereden geliyor bu değirmenin suyu, nereden?!..

Başsağlığı dilekleriyle, ağıt yazılarıyla değil, korkmadan ve yılmadan gerçeğe parmağımızı basarak yapalım bu görevi.

Vah Tütengil hoca vah!.. Sen de mi bu kör kurşunlara, bu namussuz çetelere kurban gidecektin?..

Senin gibi aydın, senin gibi ilerici insanların bizden beklediği, bu kan gölünün ardındaki gerçekleri gözler önüne sermemiz değil midir? Elimiz kalem tuttukça bu görevi yapmaya çalışacağız.

(Cumhuriyet, 8 Aralık 1979)

NAMUS BORCUMUZ

Geçenlerde gazetelerin bir köşesine sıklıştırılmış ilginç bir haber okudum: "İtalyan polisi Şark Ekspresi yolu ile uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan ve çoğunluğu Türk'lerden oluşan otuz kişilik bir şebekeyi ortaya çıkarmış.!" İtalyan polisinden alınan bilgiye göre, dört Türk kadının üzerinde yapılan aramada piyasa değeri yaklaşık 1 milyar 250 milyon tutan eroin ele geçmiştir. İtalyan polisi, uyuşturucu maddelerin silah karşılığı olmak üzere satıldığını da bildirmiştir.

Geçenlerde bu köşede İbrahim Telemen adındaki bir silah kaçakçısının bana bir mektup göndererek bir takım kişileri silah kaçakçılığı yapmakla suçladığını yazmış, konu hakkında geniş bilgi vermiştim, Telemen'in benimle buluşmak için randevu verdiğini, ancak bu randevuya gelmediğini, bir süre sonra da

İstanbul'da Opera Oteli'nin penceresinden atlayarak intihar ettiğini, bu intiharın şüpheli görülerek ceset üzerinde otopsi yapılmak istendiğini, ancak cesedin uzun süre aranıp bulunamadığını da yazmıştım.

Telemen'in, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na suç ihbarında bulunduktan bir gün sonra intihar etmiş ya da öldürülmüş olması olayın önemini büsbütün artırmıştır.

Telemen'in ihbar ettiği kişiler, İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nce tutuklanmış, ancak sanıklar, Birinci Ordu Mahkemesi'nce salıverilmişlerdir.

İhbar mektubunda adı geçen Hüseyin Uğurlu, tutuklanıp salıverildikten sonra içlerinde şoförünün de olduğu bir takım kişilerce kaçırılmış, yine ihbar mektubunda adı geçen oğlu Abuzer Uğurlu'dan "fidye" istenmiştir. İstanbul polisi, aldığı önlemlerle fidyecileri yakalamış ve Hüseyin Uğurlu'yu da kurtarmıştı. O günlerde olay basına, "Solcuların Hüseyin Uğurlu'yu kaçırdığı" biçiminde yansıtılmıştı.

Öyle midir değil midir, bilmiyorum. Ancak geçenlerde Hüseyin Uğurlu, avukatı ile birlikte gazeteye gelerek benimle görüştü. Hüseyin Uğurlu benimle karşılaşır karşılaşmaz. "Beni sağcılar kaçırdı" diyor ve ısrarla şu sorunun sorulmasını istiyordu:

- Beni kaçıran araba kimindir?

Yanımda Türkiye'nin üç ünlü gazetecisi vardı. Hüseyin Uğurlu ve avukatının anlattıklarını ilgiyle izledik. Uğurlu, "Ben bu işte yokum" diyor, avukatı da Hüseyin Uğurlu'nun 1974 yılında "toplu kaçakçılık" suçundan tutuklandıktan sonra yapılan yargılamada beraat ettiğini, son tutuklamada ise herhangi bir suç kanıtının söz konusu olmadığını söylüyordu.

İbrahim Telemen, son olarak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na göndermiş olduğu mektupta kimlerin adını veriyordu? Bunu, Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 30.5.1979 gün ve 1979/ 40874 sayılı "görevsizlik kararı"na bakarak aktaralım. Askeri Savcı, Telemen'in mektubunu şöyle özetlemektedir:

- İbrahim Telemen, 25.3.1979 tarihli bir ihbar mektubunu İstanbul Birinci Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı'na göndererek, 7-8 yıldan beri Kürt Abuzer, kardeşleri Mustafa, Sabri, Ahmet'in başında bulunduğu ve kendisiyle ismi Seyfettin

Orbak olarak bilinen Mehmet Cantaş, Orfi Çetinkaya, "Çayırovalı" lakabıyla Osman İmamoğlu, Hayrettin Yağcı, "Sarı Avni" lakabıyla Avni Karadurmuş'un dahil olduğu bir çete marifetiyle yurda silah ve mermi ile bunun kamuflesi için sigara kaçakçılığı yapıldığını, malın yurda girişinde Haydarpaşa Gümrük Müdürü Ali Galip Kayıran'ın rol oynadığını...

Bu davada sanık olanların adları şöyledir: Haydarpaşa Gümrük Müdür Vekili Ali Galip Kayıran, oto satıcısı Osman İmamoğlu, inşaatçı Nizamettin Aytemiz, tüccar Mehmet Cantaş, otel sahibi Hacı Mirza, lastik şirketi sahibi Mustafa Mirza, Kristal Han odabaşısı Mehmet özer, Hüseyin Uğurlu, inşaatçı Mehmet Tonbul, Seyfettin Orbak, Orfi Çetinkaya Hayrettin Yağcı, Selahattin Gönensoy Avni Karadurmuş, Nedim Dışkaya, Mustafa Uğurlu, Sabri Uğurlu, Ahmet Uğurlu ve Abuzer Uğurlu.

Sanıkların bir kısmının avukatları 12 Mart döneminin askeri yargıçlarıydı. Salıverme kararını veren Birinci Ordu Mahkemesi Duruşma Yargıcı da bir süre sonra kendi isteğiyle emekliye ayrılmıştı.

Şu yukarıda adları açıklanan kişilerin silah kaçakçısı olup olmadıklarını bilmem. Bu konudaki kararı mahkeme verecektir. Dosya da şu anda sivil mahkemenin elindedir.

Almanya'da eroin ile yakalanan MSP eski milletvekili Halit Kahraman, Alman polisine verdiği ifadede, MSP Genel Başkanı Erbakan ile milletvekili Fehim Adak'ın da kaçakçılık işlerine karıştıklarını bildirmiştir. Bu ifade devletin resmi görevlilerinin elindedir. MHP senatörü Kudret Bayhan da Fransa'da üzerinde baz morfinle ele geçirilmiştir. İtalyan polisinin yaptığı son açıklama, ele geçen bir milyar iki yüz elli milyon liralık uyuşturucu maddenin, silah satın almak üzere İtalya'ya sokulduğu yolundadır.

Bunlar kuşkulu ipuçlarıdır. Silah kaçakçılığı konusunda açıklamalar yapan İbrahim Telemen bu kaçakçılığa bazı siyasal kuruluşların da karıştığını bildirmişti.

Bu konulara el atmanın ne derece tehlikeli olduğunu biliyorum. Üzerimde son günlerde yoğunlaştırılan cinayet kışkırtıcılığının amacını da biliyorum. Ne olursa olsun; Türk kamuo-

yunun bunları öğrenmesini ve son iki yılda ele geçen iki milyar Türk liralık silahın nereden geldiğinin araştırılmasını ve soruşturulmasını istiyorum.

Bu görevi yerine getirmek bizim namus borcumuzdur.

(Cumhuriyet, 9 Aralık 1979)

KAYTARMACILIK

Önce şu gerçeği anlamalıyız: bu olayların bir ucu esrar, bir ucu silah kaçakçılığındadır. Sonra şu gerçeği kabul etmeliyiz: önümüzden akıp geçen bu olaylar, "sağ-sol kavgası" değildir.

Bu olayların kökü derinlerdedir. Bunları kafamıza iyice yerleştirdikten sonra şu noktayı aydınlatmalıyız: Teröristler ile silah ve esrar kaçakçılığı arasındaki ilişkileri kimler düzenlemektedir? Bütün bunlardan sonra şu noktada yoğunlaşmalıyız:

Terörizmi planlı biçimde sürdüren örgüt hangi örgüttür? Bunlar hiç şüphesiz, işin "polisiye" yanıdır. Ülkemizde yaşanan anarşinin temelinde ekonomik ve siyasal nedenler yatmaktadır. Bu anarşide, düzensiz kentleşmenin, çarpık kapitalizmin, eğitim noksanının ayrı ayrı yadsınmaz payları bulunmaktadır. Bu kan gölünün dibindeki siyasal ve ekonomik nedenler görmezlikten gelinemeyeceği gibi, terörizmin silah kaçakçıları ve terörist örgütlerle ilgili "polisiye" yanı da bir yana bırakılamaz. Çünkü ekonomik nedenlerle polisiye oluşumlar arasında neden sonuç bağı bulunmaktadır.

Son günlerde silah kaçakçıları ve terörist örgütler üzerine yoğunlaşan konulardan kaçmak ve bunları açığa çıkarmak görevini kaytarmak isteyenler, "iş sınıfsaldır diye" bilgiçlik gösterilerine kalkmıyorlar mı, o zaman bunlara, avazım çıktığı kadar bağırmak istiyorum:

- Sizin korkaklığınız, suskunluğunuz da sınıfsal...

Anarşinin temelindeki sınıfsal çelişkileri gidermek için toplumun sosyal adalet mayası ile yoğrulması gerekir. Bu da yetmez; sosyal adalet mayası ile yoğrulacak toplumun tarih dilimlerini aşması, takvim yapraklarını eskitmesi beklenir. Her gün on yurttaşımızın can verdiği bir dönemde "iş sınıfsaldır" diye-

rek terör ile savaşım görevini savsaklamak, psikolojik açıdan korkaklık, devrimcilik açısından yılgınlık sayılmaz mı?

Bu bir başka türlü "kederci" görüştür ki, bunun "diyalektik mantık" içinde yerini bulmak olanaksızdır.

Evet sorunların temelinde sınıfsal çelişkiler yatar. Anarşinin temelinde de bu çelişkiler yatıyor. Doğru, kim yadsıyabilir ki! Ama işin bir de, "polisiye" yanı var. Silah kaçakçılığı ile, esrar kaçakçılığı ile, terörist örgütlerle ilişkisi yok mu terörizmin? Var!..

Olayların sınıfsal yanını görmeden "polisiye" yanı, polisiye yanını görmeden yalnızca soyut sınıfsal nedenleri gözönüne alınıyorsa bir eksiğimiz, bir, noksanımız var demektir. Bu da bizi kısır döngülere ve yanıltıcı sonuçlara götürür. Götürüyor da.

"İş sınıfsaldır" demek bir genel doğrudur. Bu genel doğrunun somut olaylarla ve olgularla kanıtlanması ve günlük yaşamdaki siyasal yansımalarının gün-gün ve saat-saat işaretlenmesi bir kaçınılmaz zorunluluktur.

Ülke içindeki bu siyasal gelişmeler izlenirken, Türkiye'nin bu Ortadoğu çemberinde bundan sonra nasıl bir yere oturulmak istendiğini gözden hiç uzak tutmamalıyız. Ortadoğu'da kartlar yeniden karılacak, İran devriminin, bizim TRT'mizde "etnik gruplar" diye geçiştirmeye çalışılan depremleri, toplumumuzu belki daha da derinden sarsacaktır. Türkiye böyle bir açmaza sürüklenirse, ülke içinde bir iç savaşa yetecek kadar silah ve birbirlerinin kanına susamış toplum kesimleri bulunacak! İşin sınıfsal yanına bu konuları da katmak bu "sınıfsallığı" zedeler mi acaba?

Terörizm, işin "ticari" yanı ağır basan basit bir "silah kaçakçılığı olayı" olarak görülemez. Bu kaçakçılık ile terörist örgütler ve buradan bazı siyasal partilere kadar uzanan bir "ihanet çemberi", toplumu her gün kanlı zincirlerle biraz daha sarıyor. Terörizmin kanlı izleri bu noktaya gelmişken, soyut sözcüklerle süslü, "sınıfsaldır" gerekçelerine sarılmak, yeni bir kaytarmacılık türüdür.

Söyleyin dostlar; öyle değil mi?..

(Cumhuriyet, 10 Aralık 1979)

İŞGAL

- Bütün Türk ulusuna buradan haykırıyorum: Türkiye'yi işgal edenler vardır. Türkiye yeraltından işgal edilmiştir. Bu işgalciler en kısa zamanda Türkiye'yi toprak üzerinden de işgal etmek düşüncesindedirler. Soruyorum; acaba Türkiye'den sorumlu olanlar bunu bilmiyorlar mı? Soruyorum; Niçin bilmiyorlar? Eğer biliyorlarsa, neredeler? Niçin Türkiye'yi toprak altından işgal etmiş olan bu cinayet yuvalarını kurutmuyorlar? Bilmiyorlarsa, bilmek zorundalar. Biliyorlarsa görevlerini yapmak zorundadırlar...

Önceki gün Prof. Cavit Orhan Tütengil'in tabutu başında İstanbul Üniversitesi Rektörü Haluk Alp tarafından söylenen bu sözleri dinleyen devlet görevlileri birazcık olsun utanmış, birazcık olsun sıkılmışlar mıdır dersiniz?..

Evet, ülkemiz işgal altındadır; evet, güzel yurdumuz işgal edilmiştir. Evet, yeraltındaki kanlı çeteler ülkemizi işgal etmiştir.

Ülkemizin aydınları Doç. Orhan Yavuzlar Bedrettin Cömertler, Necdet Bulutlar, Prof. Bedri Karafakioğlular, Fikret Ünsallar, Ümit Doğanaylar, Cavit Orhan Tütengiller bu yeraltı işgal ordusunun kurbanlarıdır. Devlet, bunca aydın boğazlanırken, bu işgal ordusunun kanlı ayak izlerini bir geçit töreni izlercesine izliyor.

Ölenler, herbiri şimdi birer sessiz mezar taşı olan bu insanlar, yalnızca ve yalnızca namuslu olmanın cezasını ödediler.

Bu altın yürekli bilim adamlarının dirilerini korumasını bilemeyen bu devlet, onların cenaze törenlerini bile düzenleyemedi. Cavit Orhan Tütengil'in mezarına birer kürek toprak atacak olan arkadaşları, öğrencileri dipçiklerle dövülüp yaralandılar. Devlet bu mu? Bu mu devlet?!..

Şu yeraltı işgal ordusunun hakkından gelemeyen devlet, alçakça kurban edilmiş bir bilim adamının tabutu başında öğretim üyelerini dipçikliyorsa, söylenecek söz çoktan bitmiştir!

- Bütün Türk ulusuna buradan haykırıyorum: Türkiye'yi işgal edenler vardır. Türkiye yeraltından işgal edilmiştir.

Rektör Haluk Alp'ın ağzından haykıran üniversite karşısında utanmayan devlet, hiçbir yazıdan, hiçbir sözden utanmaz artık!

Ey ülkenin namuslu aydınları, gençleri, işçileri, köylüleri, her sınıftan, her meslekten, her düşünceden yurttaşları; el ele kol kola ve omuz omuza gelin, saflarınızı sıklaştırın. Ülkemizi yeraltından işgal eden çetelere karşı, tıpkı "Kuvay-i Milliye" günlerinde olduğu gibi, tek bir yürek, tek bir nefes ve tek bir yumruk gibi olalım.

Yeneceğiz, bu karanlıkları, bu tutsaklıkları yeneceğiz, çevremizdeki bu kanlı zincirleri söküp atacağız, diz çökmeyeceğiz, yenilmeyeceğiz.

(Cumhuriyet, 11 Aralık 1979)

SAĞLIK OLSUN

MC dönemlerinde DGM tasarısına karşı geniş tepki başgöstermiş ve tasarı Meclislerden geçememişti. O zaman DİSK, şu sloganı atmıştı:

- DGM'yi ezdik, sıra MESS'te.

MESS dedikleri, "Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası"ydı. O günlerde DİSK yönetimi Maden-İş Sendikasındaydı ve MESS ile Maden-İş arasında toplu sözleşme görüşmeleri sürüyordu. Bunun için bu slogana her yerde rastlıyorduk:

- DGM'yi ezdik, sıra MESS'de...

Maden-İş Sendikası bu sloganın verdiği moralle uzun bir grev yaşadı, sonunda isteklerini elde etti. Ve slogan yerli yerini buldu:

- DGM'yi ezdik, sıra MESS'te...

Aradan iki üç yıl geçmeden CHP ağırlıklı hükümet gümbür gümbür yıkıldı ve yerine kimimizin "örtülü MC" kimimizin "azınlık hükümeti" dediği Demirel hükümeti gelip oturdu.

Şimdi Başbakanlık Müsteşarı vevlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekili kim? MESS Başkanı Turgut Özal!..

Döndük dolaştık bu noktaya geldik işte: DGM tasarısı da yolda, MESS Başkanı "Sandalyesiz Bakan" gibi iktidarda ve Planlama Örgütü'nün başında.

MSP cemaatinin önde gelenlerinden Korkut Özal'ın kardeşi olan Turgut Özal, MESS Başkanlığını bırakıp Başbakanlık

Müsteşarlığı ve DPT Müsteşar Vekilliği'ni üstlenirken, hiç şüphesiz milyonlarca lirayı terkedip gelmiştir. Bunun da bir anlamı olsa gerek.

Şimdi, "DGM'yi ezdik, sıra MESS'tedir" sloganını ters çevirelim:

- MESS iktidardadır, DGM yoldadır.

Bunları hükümet için bir suçlama konusu yapmıyorum. Tersine, AP hükümeti için sermaye ilişkilerini vitrinlere çıkarması daha açık bir davranıştır. AP, sınıfsal kökenini, MESS Başkanı Korkut Özal'ın kişiliğinde kamuoyuna sunmuştur. Bundan daha içten bir davranış olur mu?

Elimde bir belge var. Bu belge Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Münif İslamoğlu'nun, ilaç işvereni Sayın Nejat Eczacıbaşı'nın temsilciliğini yaptığını kanıtlamaktadır.

Eczacıbaşı, 16.4.1968 tarihinde İslamoğlu'na gönderdiği bir mektupta, "Kağıt projemizin bugüne kadar çıkması lazımdı" diyerek İslamoğlu'na "Bu konuyu Planlama'da takip edin, bana neticeyi ulaştırın" diye, "talimat" vermektedir. Şimdi, söz gelişi, Eczacıbaşı'nın DPT'de bir işi olsa, ayrıca "mümessil" tutmasına hiç gerek kalır mı?.. Bunun için Dr. İslamoğlu suçlanır mı? Hayır, suçlanmaz. İslamoğlu, 1960 ihtilalinden sonra hapis yatıp çıktıktan sonra ekmek parası kazanmak için ilaç işvereni Eczacıbaşı'nın temsilciliğini almıştır. Eczacıbaşı'nın Dr. İslamoğlu'na yardım elini uzatması da insancıl bir davranıştır.

Fakat şu olguyu da görelim: İlaç işverenlerinin temsilcisi Sağlık Bakanlığı koltuğundadır!..

Bunu niçin yazıyorum? Şunun için: Demirel hükümetinin en acımasız bakanlarından biri, bu Dr. İslamoğlu'dur. Öyle ki, Bakanlığına bağlı memurları ilden ile sürüyor ve bu kıyım işleminde eşleri de ayırmak, karısını bir ile, kocasını bir başka ile atamak için emirler veriyor. Nedir bu öfkenin anlamı?

1960 ihtilalinden sonra hapis yatmış eski Demokratlar'a bakıyorum; hepsi "halim selim" insanlar. Sıtkı Yırcalı'sı, Sebati Ataman'ı, Baha Akşit'i ile çektikleri acıların hamurunda yoğurulmuş insanlar bunlar. Bu İslamoğlu, MHP'li Bakan Cengiz Gökçek'i de geride bırakacak işlere kollarını sıvadı şimdiden.

MESS Başkanı, Başbakanlık Müsteşarı, Sağlık Bakanı ilaç işverenin temsilcisi!. Ne diyelim! Sağlık olsun...

(Cumhuriyet, 12 Aralık 1979)

GAZİANTEPLİ DOKTORLAR

Birçoğumuz yaşanan kanlı olayları kanıksamış gibi görünüyor. TRT haberlerinin yarıdan çoğu ölüm olayları ile doluyor ama kimsenin kılı kıpırdamıyor.

Alçakça vurulup öldürülen Cavit Orhan Tütengil'in tabutu başında "Ülkemiz yeraltından işgal edilmiştir" diye feryat eden İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Haluk Alp, neredeyse kelepçelenip cezaevine atılacak. Oldu olacak, Prof. Haluk Alp'i, kurmaya çalıştıkları DGM'ye ilk sanık olarak çıkarsınlar!

Geçenlerde Gaziantep'ten gelen bir doktorun anlattıklarını dinlerken, "Acaba" dedim, "Gaziantep, Kurtuluş Savaşı'nda işgal altındayken bu kadar zulüm, bu kadar kan görmüş müydü?" Böylesini işgal orduları bile yapmaz! Bunlar, yeraltı işgalcileri, emperyalist ordulardan da hunhar ve alçaktırlar.

Ölüm haberleri arasında belki unutmuşsunuzdur. Gaziantep'te yeraltı işgalcileri, insan sağlığı ile görevli hekimlere, doktorlara kurşun sıkmaktadırlar.

Gaziantep Devlet Hastanesi doktorlarından Opt. Dr. Talat Bayram "kimliği bilinmeyen kişilerce" tabanca kurşunuyla vurulmuş olup, şimdi felçli olarak yaşamaktadır. Sağlık Müdiresi Doktor Berces Seden yine "kimliği bilinmeyen kişilerce" vurulup öldürülmüştür. Dr. Berces Seden'in ardından Op. Dr. Rauf Yılmazer öldürüldü. Gaziantep Belediyesi'nin CHP'li Başkanvekili olan Op. Dr. Yılmazer'in hemen ardından Sosyal Sigortalar Hastanesi Başhekimi Opt. Dr. Orhan Özbay vurulup öldürüldü. Devlet Hastanesi Başhekimi Dr. Faruk Balık da saldırıya uğradı.

Gaziantep'de görevli doktorlar, şimdi teker teker göç etmeye başladılar. Altı doktor şimdiden göç etti, bir o kadarı da hazırlık içindedir. Tam Gün Yasası'nın yürürlüğe girmesinden sonra hastaneleri bırakan doktorların eksikliği tamamlanmazken, bir de bu göç başlamıştır.

Gaziantep Devlet Hastanesi'nde doktor sayısı yirmi ikiden yediye düşmüştür. Bu nedenle, Gaziantep dışında Adıyaman, Urfa, Kahramanmaraş gibi çevre illerden gelen hastalara da bakması gereken hastanede Sağlık Kurulu bile toplanamamaktadır!

En acımasız işgal orduları bile hastaneleri bombalamaz, doktorlara dokunmaz. Yeraltı işgalcileri, işgal ordularının bile "alçaklık" saydığı bütün kirli ve kanlı yollara başvurarak, Gaziantep halkına ve Gaziantep'teki doktorlara kan kusturuyorlar.

Sayın Cumhurbaşkanı'mızın İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Haluk Alp'in, "Ülkemiz yeraltından işgal edilmişti" sözünün "tavzihini" istemesi, bizlerde gerçekten derin üzüntü yaratmıştır.

İşte Gaziantep Sayın Cumhurbaşkanım! işte Gaziantep, işte öldürülen doktorlar, işte sakat kalan doktorlar, işte canlarını kurtarmak için kaçan doktorlar!.. Bunları hangi sözcüklerle anlatsak da devlet büyüklerimiz üzülmese, incinmese? Türkçe'mizde bu olayları anlatacak sözcük kaldı mı, kaldı mı?

"Vurun Antepliler namus günüdür..." Türkü bu, değil mi? Kurtuluş Savaşı türküsü...

"Ölün Antepliler ölün, ölün Antepli doktorlar ölün, demokrasi günüdür, çokpartili hayat günüdür, hukuk devleti günüdür..."

(Cumhuriyet, 13 Aralık 1979)

YURTDIŞI BİR-İKİ!..

TRT Genel Müdürü Dr. Cengiz Taşer "Sana da, eşine de yurt dışında bol ücretli iş veririz" diyen Demirel hükümetine hemen "Eyvallah, yarabbi şükür" diyerek görevinden ayrılmayı kabul edivermiştir. Oldu da bitti maşallah, Büyükelçi olur inşallah!..

Cengiz Taşer biraz daha direnseydi, hiç şüpheniz olmasın, eşine iş bulduğu gibi, "üçüncü dereceye kadar" hısım ve akrabalarına da bol ücretli işler koparabilirdi!

İşin gerçeği şu: Taşer sağlam durabilseydi, kimse kendisini yerinden oynatamazdı. TRT Yasası kapı gibi ortada duruyor. Taşer'in yerinden alınabilmesi için, "milli güvenliği, kamu düzenini ve devletin dış güvenliğini" zedeleyici yayınlar yapmış olması gerekmekteydi.

Demirel hükümeti, Dr. Taşer'i görevinden alamazdı. Zorla alsa bile, Danıştay bu işlemi yüzde yüz iptal ederdi. Hükümet

bunu bildiği için Taşer'i zayıf yerinden yakalamış ve kendisine, "Al, sana da eşine de yurt dışında iş, haydi güle güle" demiş ve TRT sorununu bir çırpıda çözüvermiştir.

Bundan Sayın Ecevit gerekli dersi çıkaracak mıdır, bilemiyorum. Çünkü Cengiz Taşer'i ısrarla bu göreve getirmek isteyen kendisidir.

İsmail Cem'in TRT Genel Müdürlüğü'ne getirilmesi yasal hakkıydı. Ecevit seçim alanlarında söz vermişti; Cem'i yeniden TRT Genel Müdürlüğü koltuğuna oturtacaktı, ama olmadı; sözünü tutamadı. Çünkü hükümette yeralan Bağımsız Bakanlar, onlardan da önce Cem'i görevden alan kararnameye imza atan MC hükümetinin Başbakan Yardımcısı CGP Genel Başkanı Turan Feyzioğlu "Hayır" diyorlardı; "Olmaz. Ya Cem, ya biz!.. Ve Ecevit direnemedi. Ve Ecevit seçim alanlarında toz kondurmadığı "Benim yasal Genel Müdürüm" diye selamladığı Cem'i sokak ortasında yapayalnız bırakıverdi. Cem'den sonra, TRT Genel Müdürlüğü'ne örneğin, dünyaca tanınmış gazeteci ve yayıncı Hıfzı Topuz'u getirebilirdi. Üstelik Topuz, TRT Genel Müdür Yardımcılığı yapmıştı ve elinde bir de Danıştay kararı bulunuyordu.

TRT Genel Müdürlüğü için Hıfzı Topuz vardı, bir Mahmut Tali Öngören vardı; ne bileyim ben, bir Prof. Cevat Geray vardı. TRT içinden de bu görevi üstlenecek bir sürü namuslu ve yetenekli insan söz konusuydu. Sayın Ecevit'e bu seçeneklerin hemen hepsi gösterildi. Fakat Ecevit kararını çoktan vermişti ve uyarılara kulak asmadan Dr. Cengiz Taşer'i Genel Müdürlüğe oturtuverdi.

İşte sonuç: Bir yurt dışı göreve değişiverilen Genel Müdürlük, ondan da önemlisi güven duygusu!.. Ecevit'in "pırıl, pırıl bir bürokratını" daha görmüş ve tanımış bulunuyorsunuz.

Dr. Cengiz Taşer'e yeni işi hayırlı ve uğurlu olsun! CHP yeniden iktidara gelirse, yine bekleriz. Belki kendisine daha iyi görevler de bulunur. Ayıp olmazsa soralım:

Yeni görevinizde ne kadar para alacaksınız Cengiz Bey; ayda karı - koca ne kadar?.. Kaç mark Cengiz Bey, kaç mark?..

Pazar ola Cengiz Bey, pazar ola!..

(Cumhuriyet, 14 Aralık 1979)

PAKETİN DÜĞÜMÜ

CHP hükümetinin hazırlayıp parlamentoya sunduğu yasa tasarılarında suç ihbarında bulunan ya da suçlarını itiraf eden sanıkların ceza indiriminden yararlanacaklarını öngören hükümler de bulunmaktadır.

Ceza Yasamızın bazı maddelerinde buna benzer hükümlere rastlanmaktadır. Örneğin uyuşturucu madde ticaretini yasaklayan maddelerde, suç ihbarında bulunarak sanıkların yakalanmalarını kolaylaştıranlara ceza verilmeyeceği yazılıdır. Ayrıca Ceza Yasamızın şu ünlü 141 ve 142'nci maddelerinde de, suç ihbarında bulunan kişilerin bu ceza indiriminden yararlanacaklarını belirten özel hükümler bulunmaktadır.

Anımsayacaksınız; CHP hükümeti böyle bir tasarıyı parlamentoya sununca MHP Başbuğu Türkeş, ayağının nasırına basılmış gibi feryada başlamıştı:

- Adliyeye suikast yapılıyor...

Türkeş niçin bu kadar sert tepki göstermişti? Bunun nedeni çok açıktı. Kanlı eylemlere itilmiş birçok genç, bu yolların hangi çıkmaz sokaklarda son bulacağını gördükçe itiraflarda bulunacaklar, bu itiraflar birçok gerçeği kendiliğinden ortaya çıkarmaya yetecekti.

Bunun içindir ki Türkeş, Emniyet Müdürlüklerinde MHP ile ilgili açıklamalarda bulunanların ifadelerini çürütmek için "Polis işkence yapıyor" diye bağırmaya başlamıştı.

Bu tasarı, Dernekler, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Devlet Memurları, Polis Vazife ve Selahiyetleri yasalarını değiştiren öteki tasarılarla bir arada "önlem paketi" olarak Demirel hükümetince de ele alınmak üzerdir.

Türkeş, dün "adliyeye suikast" olarak nitelediği bu tasarıyı acaba bugün destekleyecek midir?

Demirel'in hazırladığı oyun çok açıktır: Önce "Bu tasarılar sizin tasarılarınızdır" diye CHP'yi sıkıştıracak, "önlem paketi" görüşülürken AP ve MHP'lilerin değiştirme önergeleriyle bu tasarılar büsbütün ağırlaştırılacak, arada Türkeş'in "adliyeye suikast" diye nitelediği tasarı, kaşla göz arasında geri çevrilecek. Ayrıca tasarılar arasında yeralan "İhtisas Mahkemeleri" yerine DGM'ler tasarısı hazırlanıp, sunulacak.

Terörün temel hak ve özgürlüklerle bir ilgisi yoktur. Terör, silahla yapılır. Önlem almak isteyen bir hükümetin yapacağı ilk iş, Dernekler Yasası'na, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na el atmak değildir.

Ama, Demirel'in amacı üzüm yemek değil bekçi dövmektir! Bu tasarıları getirecek, tasarılar engellemeyle karşılaşınca, "Görüyorsunuz, terörü önleyeceğim ama izin verilmiyor" gibisinden gerekçelerle ülkeyi bir erken seçime hazırlayacaktır. Hiç şüpheniz olmasın, amacı yalnızca budur!

Bu tasarıların yaratacağı çalkantı, önümüzdeki Mart'a, Nisan'a kadar sürer. Ondan sonra Cumhurbaşkanlığı seçimi var. Demirel, "Ondan sonra Allah kerim" diye düşünüyor.

Bu tasarılardan bir tanesi yasalaşacaksa, bu da, "suç ihbarında bulunan sanıklara ceza indirimi sağlayan" hükümler olmalıdır! Hem bu hükümler ceza yasamızda benzerlerine rastlanan hükümlerdir. Hem de efendim, bu hükümlerin benzerleri, beylerin çok savundukları ünlü 141 ve 142'nci maddelerde de vardır. Bu tasarıyı CHP de, MSP de savunur. Öyleyse ne bekleniyor?..

Sonra efendime söyleyim, MHP Başbuğu Türkeş, 21 Mayıs ihtilal girişiminde arkadaşlarını ihbar edip, mahkumiyetten kurtulmamış mıydı?

Buna inanmayan ülkücülerin, 1 Numaralı Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin 5 Eylül 1963 gün ve 963/11 esas ve 963/1 karar sayılı gerekçeli hükmünün 28'inci sayfasına bakmaları rica olunur.

"Önlem paketi"nin düğümü buradadır. Öyleyse çözelim efendim.

(Cumhuriyet, 15 Aralık 1979)

BÖYLE BAŞA BÖYLE TARAK

Ne kadar sevindim bilemezsiniz!

"Neye" diyeceksiniz. Doç. Mukbil Özyörük'ün TRT Yönetim Kurulu'na hükümet temsilcisi olarak seçilmesine...

Eh, ne de olsa eski hukukumuz var. Hukuk Fakültesi'nde öğrenciyken idare hukuku hocamızdı. Sonra aynı kürsüde ben

asistan, o doçent olarak beraber çalıştık. Fakülte'de odalarımız da ortaktı. 12 Mart günlerinde "Balyoz Harekatı" başladığında beraberce gözaltına alınmış, beraberce yargılanmıştık.

Özyörük, Demokrat Parti'nin Adalet Bakanlarından ve Yargıtay eski Başkanlarından Halil Özyörük'ün oğludur. Fransızca'yı da, İngilizce'yi de ana dili gibi konuşur. Uzmanlık alanı idare hukukudur. Ancak 1953 yılından bu yana bir kitap yazıp bir türlü profesör olamamıştır. Öyle ki, o doçent olduğunda ana rahmine düşen çocuklar sırtlarına avukatlık cübbesini geçirmişler, fakat Özyörük, bu çeyrek yüzyıl içinde bir türlü doçentlikten kurtulamamıştır!

Üniversitemizin bu "müebbet" doçenti. 27 Mayıs İhtilali'nden sonra, "147'ler Olayı" denilen "üniversite tasfiyesi" ile üniversiteden atılınca Ereğli Demir-Çelik İşletmeleri'nde Başhukuk Müşavirliği'ne getirilmişti Özyörük'ü ihtilalden sonra yeni kurulan Adalet Partisi'ne girerken görüyoruz. Özyörük hemen AP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı'na getirilmişti.

AP, "Anayasa'ya Hayır" kampanyasına başlayınca, Özyörük cafcaflı gerekçelerle partisinden ayrılmayı uygun gördü. Papuç pahalıydı, ihtilal söylentilerinden geçilmiyordu, ne olur olmazdı!

Özyörük'ün bu tarihten sonra yavaş yavaş bilinçlendiğini görüyoruz. Bu bilinçlenme süreci 1968 olaylarında doruk noktasına ulaştı. Özyörük, fakülteyi işgal eden öğrencilerin alkışları arasında konuşmalar yapıyor, düzenlenen yürüyüşlerin en ön sıralarında yer alıyordu.

Aynı günlerde Özyörük'ü CHP'ye girerken görüyoruz. Özyörük'ün partiye giriş bildirisini İsmet Paşa imzalıyordu. Çok geçmeden Özyörük, CHP Parti Meclisi'ne seçiliyordu.

Özyörük'ün CHP Parti Meclisi üyeliği kısa sürdü. Çünkü, o günlerde Celal Bayar ile, Yassıada'da çeşitli mahkumiyet cezalarına çarptırılan Demokrat Parti milletvekillerinin affı için başlatılan "kuyudan adam çıkartma" kampanyası, CHP'yi karıştırmış, bazı Parti Meclisi üyeleri Demokrat Partililerin affına karşı çıkıp, Parti Meclisi üyeliklerinden istifa etmişlerdi. Özyörük bunların arasındaydı.

Kaderin şu garip cilvesine bakın ki Özyörük, dün affına karşı çıktığı Hayrettin Erkmenler'in, Münif İslamoğulları'ın imzalarıyla "Hükümet Temsilcisi" olarak görevlendirebilmektedir. Hey canına yandığımın dünyası!

Özyörük, haftalık Devrim gazetesinde yazdığı bir yazıda Af Yasası ile bağışlanan Celal Bayar'ın eski Cumhurbaşkanı sıfatıyla Cumhuriyet Senatosu'na tabii üye olamayacağını, eğer Senato Başkanlık Divanı, Bayar'ı yemin etmek için kürsüye çağırırsa, bunun bir "idari işlem" sayılacağını, bu işlemin aleyhine Danıştay'a dava açılabileceğini yazacak kadar kendinden geçmiş, hızlı mı hızlı bir devrimciydi.

Özyörük, CHP Parti Meclisi üyeliğinden ayrıldığı günlerde devrimci kuruluşların Ankara'da Tandoğan Alanı'nda düzenlediği bir toplantıda, "keskin devrimci" görüşlerini açıklarken, "Robert Kolej'de muhallebi kaşıklamış Ecevit, bana devrim yobazı diyemez" diye, yeri göğü inletiyordu.

Devrim Gazetesi'nde, Akşam Gazetesi'nde, Cumhuriyet Gazetesi'nde yazdığı yazılar önümde duruyor. 27 Mayıs balolarında, eski ihtilalcilerin yanında beşlik simit gibi sırıtan fotoğrafları albümlerimde duruyor. Ve Süleyman Demirel'e ettiği küfürler kulaklarımda çınlıyor.

"Ah!" diyorum, "Ah!.. Hukuk Fakültesi'nin duvarlarının dili olsa da konuşsa..." Yenimahalle'deki evinde Demirel'in gazetede çıkan fotoğraflarını kesip masa camının altına koyarak kendince nasıl eğlendiğini, bunları bizlere kahkahalarla gösterdiğini nasıl anlatayım diyorum.

12 Mart günlerinde hem İstanbul, hem Ankara Sıkıyönetimi'nde yargılandı. İstanbul'da Tabii Senatör Ekrem Acuner ile birlikte genç subayların bulunduğu bir ihtilal toplantısına katılmakla suçlanmıştı. "O toplantıda neler konuşulmuştu" diye soran Yargıç Albay Remzi Şirin'e nasıl yanıt vermişti bilir misiniz?

Ben o gün ishaldim, sık sık tuvalete gidiyordum, bu nedenle konuşulanları duymadım...

Bu dava nedeniyle Acuner'in dokunulmazlığı kaldırıldı. Acuner bu kararın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurunca Özyörük'ün bu ifadesi Resmi Gazete'de yayınlandı. Ve böylece Özyörük'ün ishali Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Özyörük, 12 Mart'tan sonra devrimcilikten istifa etti, sağcılığa başladı. Arada bol ücretli Yönetim Kurulu üyelikleri buldu. Eski Demokratlar'dan Celal Yardımcı'nın aracılığı ile de Tercüman Gazetesi'nde bir köşe yaptı.

TRT'deki yeni hükümet temsilcisi budur işte. Söylenecek söz yok. Böyle başa böyle tarak yaraşır! Alsınlar tepe tepe kullansınlar!..

(Cumhuriyet, 16 Aralık 1979)

AT GÖZLÜĞÜ İLE...

İnfaz mangaları yine kol geziyor: Beşiktaş'ta sol görüşlü gençlerin devam ettiği bir kafeteryaya yerleştirilen bomba, 5 kişinin ölümü, 22 kişinin yaralanmasına yol açtı. Resmi ağızlara bakarsanız, "Güvenlik kuvvetleri çevrede geniş operasyonlar yapıyor" ayrıca "Soruşturma çok yönlü olarak sürdürülüyor." Yakalanan var mı? Yok!..

Gazetelere telefon eden bir kişi, "Türk İslam Birliği" adına konuştuğunu bildirerek olayı üstlenmiş, ayrıca "Ülküdaşlarımızın intikamını aldık" demiş. Şimdilik elde bundan başka belirti ve ipucu da yok.

Hep böyle oluyor; ölen öldüğü ile kalıyor. İstanbul Üniversitesi'nde 16 Mart 1978 günü öğrencilerin üzerine atılan bombanın soruşturulması ne oldu? Ankara'da Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi önünde öğrencilerin üzerine atılan ordu yapısı bomba ile ilgili soruşturma nasıl sonuçlandı? Malatya Belediye Başkanı Hamid Fendoğlu'na gönderilen bombalı paket ile ilgili soruşturma ne yönde gelişti? Bunları bilmiyoruz.

Bizim bildiğimiz şu. Fendoğlu'na gönderilen paketi güvenlik kuvvetlerimizde görevli uzmanlar bile açamadı. Bombanın açılabilmesi için İngiliz polisinden yardım istendi! Bunu öğrenince, "Teknik yapısı bu derece karmaşık bombaları kim hazırlıyor" diye sormaz mısınız? Sorarsınız!

Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde öğrenciler üzerine atılan bombanın, "Füze-M2-Hat. Bir-1131, 2-53" seri sayılı "Amerikan yapısı ve ordu malı" olduğunu bilirseniz, "Silahlı Kuvvetler'de silah ve bombaların kimlerin üzerine kayıtlı olduğu bellidir; öyleyse nerede bu olayın sanıkları" diye sormaz mısınız? Elbette sorarsınız!

Ve daha birçok soru sorarsınız. Böyle günlerde bu gibi soruları sormak çok tehlikelidir, çok sakıncalıdır. Böyle günlerde birtakım ilgililer, kanlı silahların peşine düşmek yerine, bu silah-

ların kaynağını soranlarla uğraşırlar. Böyledir bu düzenin kuralı...

Şu gerçeği kafamıza kazıyalım. Bunlar "sağ-sol çatışması" ya da "ülkücü-devrimci çatışması" türünden olaylar değildir.

Dört Amerikalı, evlerinin önünde alçakça öldürülüyor. Nedir bunun anlamı? İran'da Amerikalı görevliler İranlı öğrencilerce rehine tutulurken, Ortadoğu, çıkacak bir Üçüncü Dünya Savaşı'nın odak noktası olmuşken, bu cinayeti başka türlü yorumlamaz mısınız? Yorumlarsınız!

Ve Süleyman Demirel'in, 2 Haziran 1977 günü CHP Genel Başkanı Ecevit'e gönderdiği ihbar mektubunda "memleketimizi iç meselelerle uğraştırmak isteyen yabancı kuruluşlar" ve "uluslararası tedhiş teşekkülleri" ve "sabotaj eylemleri ile özellikle vazifelendirilmiş kimseler"den söz ettiğini anımsamaz mısınız? Anımsarsınız!

Başbakan Demirel'in, Ecevit'e "Sizi şu örgüt öldürecek" dedikten sonra, Ecevit'in de Demirel'in de bu olayı niçin unuttuklarını ya da unutmak istediklerini hiç düşünmez misiniz? Düşünürsünüz elbet, elbet düşünürsünüz!

Devlet otoritesinin yerini kanlı çeteler almışsa, bireysel terör her gün ülkenin gözbebeği aydınları kana buluyorsa, yurdun dört bir bucağından boşalan kan oluk oluk akıyorsa, gençlerimiz, işçilerimiz köylülerimiz, aydınlarımız, polislerimiz, bekçilerimiz birer ikişer öldürülüyorsa, Devlet Başkanı'ndan Başbakan'a, Başbakan'dan sıradan milletvekiline, milletvekilinden sokaktaki yurttaşa kadar bu olaylara çok başka gözlerle bakmamız gerekiyor.

Ama ne yaparsınız ki, MHP destekli Başbakan'ın gözlerinde "At Gözlüğü" vardır. Kırat gözlüğüyle kurtların kanlı ayak izleri seçilir mi hiç?!..

(Cumhuriyet, 17 Aralık 1979)

İKİ ÖNEMLİ KARAR

Sıkıyönetim'in yaygınlaştırılarak uzatılması konusu gündeme gelmişken, askeri yargı kararlarındaki son gelişmelere kısaca gözatmak yararlı olacaktır.

Önce, Askeri Yargıtay Dördüncü Dairesi'nce alınan bir kararа değinmek istiyorum:

Askeri Yargıtay Dördüncü Dairesi, Türk Ceza Yasası'nın 141 ve 142'nci maddelerini Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin görev alanı içinde görmeyen Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi kararını bozmuştur. Bu karara göre, bundan böyle Sıkıyönetim Mahkemeleri 141 ve 142'nci maddelerle ilgili davalara bakacaklardır. Gerçi Askeri Yargıtay'ın bu kararı, incelenen olaya özgüdür; ancak bu kararı, bu yolda belirmiş bir eğilim olarak görmek gerekir.

Bu eğilimin doğal sonucu, sol düşünceden kaynaklanan düşünce suçları gibi, sağ düşünceden kaynaklanan ve Ceza Yasası'nın 163'üncü maddesine giren suçların da Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin görev alanı içine alınmalarıdır.

Bu gelişmeden, AP hükümetini "kerhen", yani istemeyerek ve iğrenerek desteklediklerini açıklayan MSP'nin ve bu parti yandaşlarının tedirginlik duymaları gerekir. Çünkü 163'üncü madde, MSP'nin açık adresi demektir! Ve bu maddeye dayanılarak açılacak davalar, doğrudan doğruya MSP'nin sahip bulunduğu düşünceye açılmış demektir.

Askeri Yargıtay'ın bir başka önemli kararı da silah kaçakçılığı ile ilgilidir:

Askeri Yargıtay Daireler Kurulu, Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Urfa illeri Sıkıyönetim Mahkemesi'nin silah kaçakçılığı ile ilgili bir davada verdiği "görevsizlik kararını" incelemiş ve bu gibi suçlarla Sıkıyönetim Mahkemesi'nin görevli sayılmayacağına karar vermiştir. Daireler Kurulu'nun bu konudaki kararı şu gerekçeye dayanmaktadır:

- Dava konusu olayda sanıklara yüklenen suçun, Sıkıyönetim'in ilanına neden olan veya Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri'nce el konmuş herhangi bir suçla umumi ve müşterek gaye yönünden bağlı olacak biçimde Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni, temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelen yaygın şiddet eylemlerine ilişkin nitelikte görülmemiş, 6136 sayılı kanunun ve TCK'nın 264'ncü maddesinin ihlaline yolaçan münferit bir vak'a düzeyinde olduğu kabul edilmiş...

Bu kararın özünü oluşturan davanın özelliklerini ve gelişimini bir yana bırakalım. Çünkü bir dava hakkında söz söyle-

yebilmek için o davanın bütün bilgi ve belgelerini incelemek gerekir.

Fakat konuyu genel olarak ele alırsak, "Acaba her silah kaçakçılığı ticari amaçlı mıdır" diye sorabiliriz.

Terör silah ile yapıldığına göre, kaçakçılar ile teröristler arasındaki ilişki, hukuk açışından incelemeye değer bir konudur. Fakat bu ilişkinin, öncelikle güvenlik kuvvetlerince bulunup saptanması gerekmektedir. "Terör, silah ile yapılıyor, öyleyse silah kaçakçıları ile teröristler arasında amaç birliği söz konusudur" demek ve bundan hukuksal sonuçlar çıkarmak olası mıdır; yoksa bu "amaç birliği" için somut kanıtlar mı istenir? Bütün bunların, ülkemizin seçkin hukukçularınca bilimsel düzeyde tartışılması son derece yararlı olacaktır.

En bunalımlı dönemlerde verdiği kararlarla demokratik hukuk düzenini korumuş olan Askeri Yargıtay'ımız, yeni oluşumların ve gelişmelerin ışığı altında, hiç şüphesiz, aynı yüce işlevini sürdürmesini bilecektir.

Bu aşamada, bu konuları, görülmekte olan davaların tümüyle dışında, yalnızca hukuksal ve bilimsel konular olarak değerli hukukçularımızın incelemelerine sunuyorum.

(Cumhuriyet, 18 Aralık 1979)

YENİ HEDEF APAYDIN MI?

Güvenlik Kuvvetleri, Ülkücü Gençlik Dernekleri'nin Aksaray ve Mecidiyeköy lokallerinde yaptıkları aramalarda, yedi tabanca, beş yüz mermi, kırk dinamit, yüz kırk fünye ve fitillerle bazı kişilerin ev adreslerini ele geçirmişlerdir. Bu listelerde İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın ve geçen hafta alçakça öldürülen Prof. Cavit Orhan Tütengil'in de adlarının bulunduğu bildirilmektedir. Verilen bilgilere göre, ÜGD Aksaray Lokalinde Orhan Apaydın'ın fotoğrafı ile eve gidiş-geliş saatlerini saptayan özel notlar bulunmuştur.

Nedir bunların anlamı? Silahlar, mermiler, dinamitler, ilerici öğretim üyeleri ve aydınların ev adreslerini, eve gidiş-geliş saatlerini gösteren notlar!.. Evet, nedir bunların anlamı?!

Bu arama, CHP ağırlıklı hükümet döneminde olsaydı, hemen "Özaydınlı'nın, Hasan Fehmi Güneş'in polisleri... POL-DER iftirası" gibi gerekçelere sarılırlardı. Peki şimdi ne diyecekler?.. "Apaydın'ı avukat tutacaktık; evinde görüşme yapmak amacıyla geliş-gidiş saatlerini saptadık" mı diyecekler, ne diyecekler?..

Bunlar çok önemli ipuçlarıdır. İlerici aydınların evlerine gidiş-geliş saatleri niçin saptanıyor? Apaydın'ın fotoğrafı ÜGD lokalinde ne arıyor? Bu silahları ÜGD lokallerine kim sokuyor? Ve bu silahlar hangi olaylarda kullanılıyor?

Bunlar, herhalde, İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Sayın Üruğ'un özenli denetimi ile soruşturma konusu olacak ve bu listelerle cinayetler arasındaki ilişkiler bir bir ortaya çıkarılacaktır.

Hep böyle oluyor. Önce öldürülecek kimse listeye alınıyor. Sonra bir süre adım adım izleniyor. Eve geliş-gidiş saatleri, hangi yollardan geçtiği bir bir saptanıyor. Bir merkez, "öldürün" emri verince gidip öldürüyorlar. İşte Abdi İpekçi cinayeti ortada. Önce öldürmek için listeye almışlar, sonra bir hafta boyunca adım adım izlemişler, geçeceği yolları, geliş-gidiş saatlerini saptamışlar, bundan sonra bir yerlerden "öldürün" emri gelince, Mehmet Ali Ağca'yı yollamışlar ve Ağca basmış tetiğe!..

Sonra yakalanış, sonra örgütün eyleme geçişi ve cezaevinden kaçırılış...

Şimdi, "ÜGD lokalinde bu silahlar, bu dinamitler ne arıyor" diye sorsanız, "bizim bu işlerle hiç ilgimiz yok" derler; belgeler çıkarırsınız, "MHP'ye saldırıları evinde planlıyor" yalanından manşet yapıp, ilerici yazarları, ilerici politikacıları "hedef" gösterirler. Sonra da bütün Türk halkıyla alay edercesine "Sağcılar, anarşinin içinde değildir" diye gözlerimizin içine baka baka yalan söylerler.

Birçok aydın gibi, İstanbul Barosunun ilerici başkanı avukat Orhan Apaydın'ın da katil çetelerinin hedeflerinden biri olduğunu seziyorduk. Apaydın'ın terör çetelerine karşı yiğitçe kavgası, onu katil çetelerinin hedeflerinden biri yapmıştı; bunu anlamak güç değildi.

ÜGD ve bu örgütün ağababaları şimdi ne diyeceklerdir? Apaydın'ın fotoğrafını, ev adresini, geliş-gidiş saatlerini ÜGD

lokaline İstanbul'un yeni Emniyet Müdürü Şükrü Balcı mı koydu yoksa? Evet, ne diyeceklerdir; merak ediyoruz, bekliyoruz!..

Ülkemizin yiğit, namuslu ilerici aydınları, gazetecileri, öğretim üyeleri, savcıları, yargıçları, avukatları, emniyet müdürleri, Atatürkçüleri, devrimcileri, solcuları, sosyalistleri, böyle birer birer öldürülecekleri günü mü bekleyeceklerdir?

Öyleyse, bu devlete, bu sabah-akşam "bölünmez, parçalanmaz" diye övgüler dizdiğimiz bu devlete, kanlı olayları geçit töreni izler gibi izleyin diye "kapalı tribün bileti" kesen kimdir, söyler misiniz, ey etkililer, ey yetkililer; evet, evet sizler, sizler!!!

Ve bizler, ilerici Türk aydınları, 31 Mart'ın ağzı salyalı gericilerine yenilmedik, yendik; Kurtuluş Savaşı'nda emperyalist ordulara ve iç hayınlara karşı Kuvay-ı Milliye olduk; yenilmedik, yendik; 27 Mayıs öncesi bir avuç inançlı gençtik; yenilmedik, yendik; 12 Mart'a diz çökmedik. Ve şimdi bir aydın ordusuyuz. Bu teröre, bu kanlı silahlara karşı, o yenilmez tek güç halkla beraber tek bir yumruk, tek bir yürek gibi dimdik duracağız.

Ve çünkü biliriz; "Cesur bir kez, korkak bin kez ölür!.." Ve bilirler; "Sayılmayız parmak ile, tükenmeyiz kırmak ile!.."

(Cumhuriyet, 19 Aralık 1979)

BİR KANLI ZİNCİR...

Silah kaçakçılığı olayı ile ilgili olarak "Sayın Korutürk'e Arz" başlıklı yazıma Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'nden bir yanıt geldi. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Büyükelçi Sayın Haluk Bayülken'in imzasını taşıyan mektup aynen şöyledir:

"Cumhuriyet gazetesinin bugünkü nüshasında yayınlanan 'Sayın Korutürk'e Arz' başlıklı yazınızı okuyan Sayın Cumhurbaşkanı; açıklamalarınız üzerine gereken soruşturma yapılmak ve sonucundan kendilerine bilgi verilmek üzere, konunun Başbakanlığa intikal ettirilmesi talimatını vermişlerdir.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın bu talimatları, 23 Kasım 1979 gün ve 4/1012 sayılı yazımızla yerine getirilmiş bulunmaktadır:

Keyfiyeti bilgilerinize sunarım."

Sayın Cumhurbaşkanı'mızın bu olağanüstü duyarlığını yürekten gelen saygılarla selamlıyorum.

"Sayın Korutürk'e Arz" başlıklı yazıda, İbrahim Telemen adlı bir silah kaçakçısının, kaçakçılık olayı ile ilgili açıklamalar yaptıktan bir süre sonra şüpheli biçimde öldüğünü, Telemen'in ihbarı sonucu İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nce tutuklanan sanıkların Birinci Ordu Askeri Mahkemesi'nce salıverildiğini, tahliye kararı veren 1'inci Ordu Askeri Mahkemesi duruşma yargıcının, bu karardan bir süre sonra kendi isteği ile emekliye ayrıldığını yazmıştım.

Türkiye'de bütün görevliler, Sayın Korutürk'ün göstermiş olduğu bu olağanüstü duyarlığın binde birini gösterseler, terörün kaynağına inmek için çok önemli adımlar çoktan atılmış olurdu. Fakat yaşanan gerçekler, bir ucu uyuşturucu madde, öteki ucu silahlı kaçakçılığına bağlı kanlı bir zincirin devlet bürokrasisinde ve güvenlik kuvvetlerinde önemli halkalara sahip bulunduğunu kanıtlamaktadır.

Birkaç günden beri, Ankara'da Narkotik Büro'nun yurtsever görevlilerince ortaya çıkartılan sekizyüzoniki milyon liralık bir uyuşturucu madde kaçakçılığı ile ilgili olarak gözaltına alınan Emniyet Müdürlerinden Zahit Avcıbaşıoğlu ile ilgili soruşturma, bu şüphelerimizi doğrulayıcı niteliktedir.

Yapılan operasyon sonunda, İstanbul'da yıllarca uyuşturucu madde kaçakçılığını izlemekle görevli Narkotik Şube'de çalışmış ve şimdi de TBMM'ne bağlı Saraylar Koruma Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı olarak çalışan Emniyet Müdürü Avcıbaşıoğlu'nun, uyuşturucu madde satıcılarıyla suçüstü yakalanması, bu işlerin nasıl güçlüklerle dolu olduğunu göstermektedir.

Avcıbaşıoğlu, böyle suçüstü ele geçirilmeseydi ve evinde yapılan aramada 37 gram baz morfin yakalanmasaydı, kimbilir belki mesleğinin basamaklarında yükselip, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bu işlerle görevli en üst koltuklarından birine oturuverirdi.

Terörün bir ucu uyuşturucu madde, öteki ucu silah kaçakçılığındadır. Ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararına göre de, silah kaçakçılığı Sıkıyönetim Mahkemesi'nin görev alanı dışındadır. Öyleyse, Sıkıyönetim silah kaçakçılığı ile nasıl savaşacaktır?

Bu konular üzerinde yoğunlaşırken, Sayın Cumhurbaşkanı'mızın bu olağanüstü duyarlığına güvenerek önemli bir soruyu daha kamuoyu önünde sormak istiyorum:

Acaba son atamalarda, silah kaçakçılığı ile ilgili operasyonlarda gözaltına alınıp tutuklananların yazıhanelerinden çıkmayan merkez valileri, güvenlik kuvvetlerinin çok önemli koltuklarına mı oturtulmuşlardır? Sayın Cumhurbaşkanımız bu satırlarımla neyi anlatmak istediğimi, çok kısa bir incelemeyle kolaylıkla öğrenebilirler. Öyle sanıyorum ki, alacakları sonuç kendilerini derin üzüntüye boğacaktır.

Türkiye'de neler oluyor? Bunları elimizdeki kısıtlı olanaklarla açık açık kamuoyuna sunmaya çalışıyoruz. Açılan her dosyada Türkiye gerçeği daha acı örneklerle ortaya çıkıyor. Bir emniyet müdürünün milyarlık bir uyuşturucu madde kaçakçılığına karışmış olması çok düşündürücü değil midir? Soruşturulsun; bu soruşturmaların ardında başka çapanoğulları da çıkar herhalde!..

Bir kanlı zincir! Bir ucunda uyuşturucu madde, öteki ucunda kaçak silahlar... Nasıl kırılacak bu zincir, nasıl?.

(Cumhuriyet, 20 Aralık 1979)

SİTEM...

CHP'li dostlar sağolsunlar. Allah için, solcu olmanın, ilerici olmanın, bırakın bunları, insan olmanın tam hakkını veriyorlar!

Ülke aydınları faşist çetelerce birer birer vurulup vurulup öldürülürken, CHP, Genel Merkezi'yle Ali Topuz'u ve Deniz Baykal'ı ile kısır döngülerle kör döğüşünde pala sallayıp durmaktadır.

İstanbul'da MHP ile aynı binada bulunan Ülkücü Gençlik Derneği'nde ele geçen silah ve belgeler, başta İstanbul Barosu'nun ilerici Başkanı Orhan Apaydın olmak üzere birçok kişinin yaşamının tehlikede olduğunu ortaya koymuştur. Apaydın, bu belgelerin ele geçirilmesinden sonra Yargıtay Başsavcısı'na, Başbakan'a, Sıkıyönetim Komutanları'na, İçişleri Bakanı'na başvurarak gerekli işlemlerin yapılmasını istiyor.

Neredesiniz CHP'nin İstanbul milletvekilleri, senatörleri; neredesiniz?!.. Böyle koşullarda bütün ilerici güçlerin tam bir dayanışma içinde olmaları, özellikle CHP'li parlamenterlerin

ellerindeki bütün olanakları kullanarak olayların üstüne gitmeleri gerekmez miydi?! Örneğin, Orhan Apaydın'ın yaptığı başvuruyu, CHP'nin İstanbul parlamenterleri de imzalayıp, bu dilekçeleri hep birlikte Başbakan'a, İçişleri Bakanı'na, Sıkıyönetim Komutanları'na götüremezler miydi? ..

Demokratik dayanışma budur. İstanbul'da Apaydın'dan sonra Ankara'da da ilerici avukat Halit Çelenk'in çevresinde birtakım kuşkulu kişilerin dolaştığını öğrenmiş bulunuyoruz. Bir yararı olacağını sanmıyorum ama, bu konuyu da CHP'li dostlarımıza sunuyorum; belki başlarını şu uğursuz iç çekişmeden bir an için kaldırıp, "Yahu bizlere de görev düşüyor" diye vicdanlarının köşesinde bir kıpırtı duyarlar da konuya eğilirler!

Avukat Halit Çelenk, özellikle son on-on beş gündür birtakım kuşkulu gölgelerin çemberi içindedir. Birtakım karanlık yüzlü adamlar, Çelenk'in evinin, yazıhanesinin ve çalıştığı TÖB-DER binasının çevresinde karargah kurmuşlardır.

İlgilileri uyarıyorum. İnsanların arkasından ağıt yakmak kolaydır. Önemli ve gerekli olan, bu insanları sağlıklarında koruyabilmektir.

Öyle günler yaşıyoruz ki, ülkemizin yüzakı aydınlar birer birer vuruluyor ve başta CHP'li dostlar olmak üzere birçok kişi, bu kanlı serüveni göz ucuyla izlemekle yetiniyor.

Evet! Evet böyle; ne yapalım ki böyle! CHP'li dostlar, vurulup vurulup öldürülen ilerici aydınlarımızın kanlı mezar taşları önünde delege hesabı yapmayı "demokratik solculuğun gereği" sayıyorlar.

Kızalım mı, bağırıp çağıralım mı?.. Hayır, hayır!! Yalnızca tek bir sözcükle kendilerine "saygılar" sunalım. Belki böylece CHP'li dostlara, insanların zaman zaman kendi kendilerine de saygı duymaları gerektiğini, en azından saygı duyulacak işler yapmaları gerektiğini de hatırlatmış oluruz.

(Cumhuriyet, 21 Aralık 1979)

YALAN MAKİNASI

Gümrük ve Tekel Bakanlığı üç gün önce sağcı zorbalarca basılıyor. Bakanlık içinde çalışmakta olan memurlar dövülüyor; kapılar pencereler kırılıyor.

CHP Genel Başkanı Ecevit olaya sert tepki gösterince, Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak, "Bakanlığı solcular bastı" diyor, açıklaması TRT haberlerinde yayınlanıyor. Arkasından da Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın verdiği bilgiler geliyor:

- Bakanlığı basan sağcı gruptur...

Olayları böyle çarptırıyorlar işte... Koskoca bir Bakan, ateş almaz bir çakmak gibi, zorlana zorlana gerçekleri saptırmak için kamuoyunu aldatmaktan çekinmiyor. Yeter ki Türkeş kızmasın, ülkücü militanlar kırılmasın; yeter ki MHP milletvekilleriyle ters düşülmesin...

Terörü, anarşiyi sözde bunlar önleyecek!.. Bakın, bakın; iyice bakın yüzlerine!..

İstanbul'da Ülkücü Gençlik Derneği lokalinde ele geçirilen silahlar ve içlerinde İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın da bulunduğu ilerici aydınlarla öğretim üyelerinin -bu arada alçakça öldürülen Prof. Cavit Orhan Tütengil'in- ev adreslerini, eve gidiş-geliş saatlerini gösteren özel notlar, bu ülkücü takımını suçüstü ve kıskıvrak yakalamıştır.

Sıkıyönetim görüşmelerinde CHP sözcüsü Orhan Birgit, bu konuya değinirken, MHP sıralarından "Tertip... tertip..." diye bağırılıyordu.

Kim yaptı bu "tertibi"? İstanbul'un yeni Emniyet Müdürü Şükrü Balcı mı, yoksa sıkıyönetim görevlileri mi? Kim?!..

Olay ortaya çıkınca telaşa kapıldılar, irin akan yüzünden kin ve kan damlaları saçan, kabak yüzlü alçak ve rezil yazar, karanlık ruhunun çirkin görüntülerini köşesine döküp bu suçüstü belgelerini yalanlamaya bile kalkıştı. Ne kadar çabalasalar boş! Belgeler ortada, tutanaklar ortada!

Öyle anlaşılıyor ki, şimdi bu suçüstü belgelerinin yaratacağı sonuçlardan kurtulmak için yalana ve düzmece belgelere başvuracaklardır. MHP yanlısı basında bunun beceriksiz çabalarına tanık oluyoruz.

Geçen Ekim ayında MHP yanlısı Hergün Gazetesi silahlı bir grubun saldırısına uğradı. Bizler, bir yayın organının uğradığı bu saldırıyı en ağır sözlerle kınarken, gazete şunları yazabildi:

Bu saldırının arkasında Örsan Öymen, Uğur Mumcu, Mihri Belli, Behice Boran, Politika gazetesi vardır. Bunlardan tek tek intikam alınacaktır...

Bunları yazanlar beklediler ki, bizlere bir saldırı olsun. Olmayınca yeni yalanlara, yeni iftiralara başvurdular.

Bu arada, devletin resmi belgelerine dayanarak, içlerinde MHP milletvekili Sadi Somuncuoğlu'nun da bulunduğu bir grubun, öldürülmek üzere 120 kişilik bir "kara liste" hazırladığı yolundaki resmi yazının, İçişleri Bakanlığı'ndan bütün valilere gönderildiğini yazdım.

Bunun üzerine Hergün Gazetesi, bir yeni yalana başvurarak, MHP'ye karşı düzenlenen saldırıların benim evimde planlandığını, düzenlenen toplantıya İçişleri eski Bakanı Hasan Fehmi Güneş'in, CHP Ankara Senatörü Prof. Uğur Alacakaptan'ın ve CHP İstanbul Milletvekili Prof. Muammer Aksoy'un katıldığını büyük manşetlerle yazabildi. Bu yalana sarılmalarının amacı beni ve CHP'li ilerici parlamenterleri susturmak, sindirmek ve cinayet şebekelerine "hedef" göstermekti.

Dünkü Hergün Gazetesi, yeni bir yalanını düzmece bir makbuza sarmalayarak ileri sürmeye çalıştı:

- Uğur Mumcu Dev-Genç'e 12 bin lira para yardımı yaptı...

Ne yaptıklarının, niçin yaptıklarının farkındayım. Planlarını ve amaçlarını biliyorum, seziyorum, anlıyorum.

Siyasal düşüncelerimi bu köşede hemen hemen her gün açıklıyorum. Şimdiye kadar hiçbir siyasal kuruluşa, ne Dev-Genç'e ne de başkasına, bağış adı altında böyle yardımlar yapmadım. Gizli hiçbir ilişkim ve hesabım yoktur. "Varsa", diyorum, "Buyurun, devlet sizin elinizde, kanıtlayın!"

Bütün bunlar kamuoyunun önünde oluyor. Hedef göstermeler, yalanlar, iftiralar...

MHP yanlısı Hergün Gazetesi'nin tezgahladığı bu küçük oyunlar, yakında ayaklarına dolaşacaktır. Bu hesabı mahkemeler önünde soracağım.

(Cumhuriyet, 22 Aralık 1979)

SIKIŞINCA...

Artık duymayan, bilmeyen kalmadı. Dr. Necdet Güçlü, 1970 yılında Ali Güngör ve İbrahim Doğan adlarında iki "ülkücü" tarafından, Silahlı Kuvvetler'de görevli iki subayın silahlarıyla öldürülmüştür. Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesi,

30.9.1974 gün ve 1974/486 sayılı gerekçeli kararı ile İbrahim Doğan ve Ali Güngör'ü 12'şer yıl ağır hapis cezasına çarptırmıştır.

İbrahim Doğan, cinayet tarihinde Ülkü Ocakları Genel Başkanı'dır. Ali Güngör de cinayetten sonra MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı'na getirilmiştir. Öldürülen Dr. Necdet Güçlü, çevresinde ilerici görüşleriyle tanınmaktadır.

Elimde bir kitap var. Kitabın adı "Ülkücüye Notlar"! Kitabın, öldürülen ülkücülerle ilgili bölümüne bakıyorum. Dr.Necdet Güçlü, "ülkücü şehit" olarak anılıyor! Yani ülkücüler kendi elleriyle öldürdükleri Dr. Necdet Güçlü'yü "ülkücü" olarak tanıtıp, cinayeti gizlemeye çalışıyorlar.

İbrahim Doğan, kendisinden önceki Ülkü Ocakları Genel Başkanı Sami Bal gibi, cinayet hükümlüsüdür. Sami Bal hakkındaki karar, Ankara Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi'nin 5.11.1974 gün ve 1974/133 esas sayılıdır.

İkisi de Ülkü Ocakları Genel Başkanı, ikisi de katil... ne rastlantı değil mi!..

İbrahim Doğan, cezaevinden Af Yasası'yla kurtulduktan sonra Ankara Tıp Fakültesi'ni bitirmiştir. Şimdi de Silahlı Kuvvetler'de yedeksubaylık görevini yapmaktadır.

12 Mart döneminde ilerici aydınların omuzlarından zorla sökülüp alınan yedeksubaylık hakkı, cinayet hükümlülerine, hem de Türk Ordusu'nun bir subayını öldürmekten hükümlü katillere, doğal ve vazgeçilmez hakları olarak bağışlanıvermiştir!

Bir ilerici aydın, Dr. Necdet Güçlü, Ülkü Ocakları Genel Başkanı ve MHP Gençlik Kolları Genel Başkanı tarafından öldürülüyor. "Ülkücüye Notlar" adlı kitap, ülkücülerin kanlı silahlarıyla öldürülen Dr. Güçlü'yü "ülkücü şehit" ilan ediyor!..

Her olayı tersyüz etmek, haberleri saptırmak ülkücülüğün başlıca hünerlerindendir.

ÜGD Aksaray Lokali'nde Sıkıyönetim'ce ele geçirilen silah ve özel notlar hakkında bakın ileride neler söyleyecekler. Apansız yakalandıkları için bugüne kadar bir gerekçe uyduramadılar. Yarın, öbür gün görürsünüz, barbar bağırırlar:

- Bu bir tertiptir. Bu silahları ÜGD lokaline POL-DER militanları ile sıkıyönetime sızmış solcular koymuşlardır...

Arkasından da MHP Başbuğu boğuk sesiyle televizyon ekranını işgal ediverir:

- Milliyetçiler suç işlemez...

Başbakan derseniz, o Türkeş'in yanındadır ve söyleyecekleri de bellidir:

- Bana milliyetçiler suç işledi, dedirtemezsiniz.

Türkeş, şimdi cinayetlerin arkasında CHP yöneticilerinin bulunduğunu ileri sürecek; "Hani kanıt" diye sorulduğunda ağzını açmayacak; silahlı fotoğrafları saptanan ülkücü militanlar "Biz kahramanlık piyesi oynuyorduk" diyecekler. Ülkü Ocakları, Genel Başkanları'nın öldürdükleri ilerici aydınlar, "ülkücü şehit" ilan edilecek; her olay, her gerçek saptırılacak; buna karşı çıkanlar düzmece belgelerle karalanmaya çalışılacak; kendilerine bağlı gazetelerde cinayet kışkırtıcılığı yaptırılacak; yazarlar, ilerici politikacılar hedef gösterilecek...

MHP Başbuğu Türkeş, Aksaray ÜGD lokalinde ele geçen silah ve notlarla ilgili bir açıklama yapacak mı acaba?..

Belki o belgeleri, o silahları İrfan Özaydınlı'nın, Hasan Fehmi Güneş'in polisleri koymuştur oraya!.. Belki POL-DER silahlarıdır bunlar; belki Cavit Orhan Tütengil'in, Orhan Apaydın'ın ev adreslerini, CHP örgütü gelip bırakmıştır ÜGD lokaline! Belki ÜGD lokaliyle aynı binada bulunan MHP İlçe Başkanlığı'nı da Ecevit'in "eşgüdüm"ü oturtmuştur oraya. Ve ÜGD kapısındaki Sıkıyönetim mühürünü de "Marksist yazarlar" söküp atmıştır!..

(Cumhuriyet, 23 Aralık 1979)

"ACABA" DİYORUZ...

Paris'teki Türk Turizm ve Tanıtma Bürosu Müdürü Yılmaz Çolpan, sokak ortasında Ermeni ırkçılarınca alçakça şehit edilmiştir. Cinayeti, "Ermeni İntikam Komandoları" üstlenmiştir.

Yurt dışı temsilcilerine karşı yöneltilen bu cinayetler hepimizin gözlerini açmalıdır.

Türkiye, bir ucu uyuşturucu madde öteki ucu silah kaçakçılığına bağlı kanlı bir zincirle sımsıkı sarılmıştır. Bu kanlı zincirin halkaları arasında ırkçı Ermeni örgütlerinin de bulunduğu gün gibi açıktır.

Yetkililerin, ellerindeki kanıt, bilgi ve bulguları yeniden gözden geçirerek, yurt dışındaki bu cinayetlerden sonra, Türki-

ye'deki terörün arkasında ırkçı Ermeni örgütleriyle yine ırkçı, faşist Yunan sermayesinin bulunup bulunmadığını araştırmaları gerekmektedir. "Bu terörü kim finanse ediyor" sorusunun yanıtını ararken, hemen hemen her olasılık üzerinde durulmalı, en küçük belirtiler bile hesaba katılmalıdır.

Irkçı Ermeni örgütleri Türk diplomatlarına karşı işledikleri cinayetleri, "bireysel terör" yönüyle sürdürüyorlar.

Türkiye'de de cinayetler aynı yöntemle işleniyor. Silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığının Batı ülkelerinde pazarı bulunmaktadır. Batı ülkeleri ve şirketleri, Ortadoğu'dan gelen uyuşturucu madde karşılığında kaçak silah satmaktadırlar. Eroin yapımında kullanılan "Asitanhidrit", Batı ülkelerinden gelmektedir. Silah fabrikaları Batı ülkelerindedir.

Bütün bunlar gözönüne alınırsa, bu tür ilişkilerin içine çeşitli çıkar çevreleri, çeşitli devlet çıkarları ve böyle ırkçı Ermeni örgütleri de girebilir.

Bunlar, hukuk dilinde "kanıt" olarak nitelenen türden sağlam ve geçerli bilgi ve bulgular değildir elbette ki. Fakat, her olasılık, en ince ayrıntısına kadar değerlendirilecekse, ırkçı Ermeni örgütlerinin ülkemizde gizlice köprü başları tutup tutmadıkları da iyice araştırılmalıdır. Hem Ermeni örgütleri, hem de Yunan faşizmini destekleyen uluslararası Rum sermayesinin Türkiye'deki serpintileri... Ve Almanya'dan İran'a kadar mal götürüp getiren TIR filoları, şirketleri, bu TIR kamyonlarının sürücüleri teker teker inceleme konusu olmalıdır. Bu kanlı zincirin halkalarını tek tek sayarsınız, hiç ummadığınız zamanda karşınıza bir milyarlık eroin ile Narkotik Şubede çalışmış Emniyet Amirleri de çıkabilir.

Önceki akşam İstanbul'da iki erimizi şehit eden alçaklık da, Adana'da Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'u delik deşik eden canilik de bu kanlı zincirin son ve duyarlı uzantılarıdır.

İran olayları ile birlikte Ortadoğu, yeni kavgaların, yeni bir kargaşanın eşiğine getirilmiştir. Bu kargaşalardan ve bu kargaşanın temelindeki petrol kavgasından kaynaklanacak bir kapışma, Ortadoğu haritasını belki de yenibaştan çizdirecektir.

Böyle açmazların darboğazında, ülkemiz nasıl bir serüvene doğru, adım adım itiliyor? Türkiye bir iç savaşa mı sürükleniyor? Ve Türkiye'yi iç savaşa iten dış örgütler mi söz konusudur?

Bu kanlı zincirin halkaları "devrimcilik-ülkücülük" kavgası ile açıklanamaz. Kökler, sanıldığından da derindedir.

Not:

MHP yanlısı Hergün Gazetesi, benim ve İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın, Almanya'da "MHP'lilerin ölüm kararına" katıldığımızı yazacak kadar gözü kanlı cinayet kışkırtıcılığına başvurmaktadır. Hergün Gazetesi, Apaydın ve benim, Doğu Berlin'de TKP'nin toplantısına katıldığımızı, tarif kabul etmez bir alçaklıkla, yazabilmektedir.

Bu alçakça iftiralarla bizleri hedef gösteren gazetenin yayınları hakkında Sıkıyönetim Savcılığının hemen harekete geçmesi gerekmiyor mu?

Ben kendi hesabıma, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'na başvurarak, Hergün yayınlarının "suç ihbarı" sayılarak hakkında kovuşturma açılmasını istedim.

Elim kalem tuttukça bu kanlı oyunların iç yüzünü sergilemeye devam edeceğim.

(Cumhuriyet, 24 Aralık 1979)

SON KAZA

Ankara'daki korkunç uçak kazasına bir pilotaj hatası mı yol açmıştır, yoksa teknik bir kusur mu? Yoksa, son günlerde, Ankara göklerini kaplayan görülmemiş sis mi? Bu olasılıkları şu aşamada kesin bulgulara bağlamak olanaksızdır. Fakat benim aklıma takılan bir konu var. İninizle bu konuya değineyim.

Türk Hava Yolları seferleri, birkaç gündür yoğun sis nedeniyle yapılmıyor. Alınan biletler iptal ediliyor, uçaklar kalkmıyor. Gerekçe bildiğiniz gibi:

- Esenboğa Havaalanı'ndaki yoğun sis nedeniyle...

Haberleri dinlerken, "Canım bu ne biçim iş! Ankara-İstanbul seferi iptal ediliyor, buna karşılık Samsun-Ankara seferi yapılıyor..." diye düşünmez misiniz?

Öyle ya, kalkışa kapalı olan alan inişe de kapalı sayılmaz mı? Yoğun sis, İstanbul'da Yeşilköy Havaalanı'nda değil, Ankara

Esenboğa Havaalanı'ndadır. Öyleyse Ankara bağlantılı bütün seferlerin iptal edilmesi gerekmez miydi? Ankara Esenboğa'-an İstanbul'a uçak kalkmayacak, fakat Samsun'dan Ankara'ya uçak inecek!.. Buna benim aklım yatmıyor. Belki bu işin teknik özelliğini bilmediğimizdendir; ama böyle olması gerekirdi, diye düşünüyorum; bilmem yanılıyor muyum?

Gazetelerde okuduk: Almanya'dan Türkiye'ye gelen uçak Yeşilköy Havaalanı'nda bekliyor; uçak Ankara'ya gidecek, ancak Esenboğa Havaalanı yoğun sis nedeniyle hava trafiğine kapanmış. Yolcular direniyor:

- İlle Ankara'ya ineceğiz.

Bu koşullarda "İlle Ankara'ya gideceğiz" diye diretmek, "Biz topluca intihar etmek amacındayız. THY personeli de bize katılmalı" demekten başka ne anlama gelir Allah aşkına? Nedense, bu gibi işlerde "adamsendecilik" ve "laçkalık" çoğumuzun davranışına egemen oluveriyor.

Acaba, korkunç bir kaza ile noktalanan Samsun-Ankara seferinde da böylesinden bir alaturkalık rol oynamış mıdır?

Dedim ya, yoğun sis nedeniyle hava trafiğine kapanmış bir havaalanına nasıl iniş yapılabilir? Kalkışa kapalı bir alan, inişe nasıl açılır? Buna kim karar verir, nasıl karar verir?!..

Bu gibi kazalarda birkaç beylik başsağlığı mesajı yayınlanır; vatan, millet edebiyatı yapılır. "Millet yaraları saracaktır" gibisinden siyasal demeçler verilir. Sonra?!..

Sonra unutulur! Sonra, yeniden bir kaza daha olur. Aynı sözler yinelenir. Her kazadan alınan sonuçları değerlendirip, bunlardan dersler çıkarmak gibi bir alışkanlığımız da yoktur bizim. Unutur gideriz!

Kim söylemiş, bilmiyorum, ama iyi söylemiş:

- Türkiye'de tesadüfen yaşanır...

(Cumhuriyet, 25 Aralık 1979)

VUR AMA DİNLE!

Böyle günlerde "Bu gibi eylemler acaba yararlı oluyor mu" diye soranlar, "kuyrukçuluk", "pasifistlik", hatta "korkaklık" ve "yılgınlık" gibi sözcüklerle suçlanabilirler. Bu gibi dönemlerde

kavramlar, özlerinden, içeriklerinden sıyrılıp, kendi anlamlarına bile yabancılaşırlar. İstenen de bu değil midir?..

Böyle günlerde ve böyle bir aşamada "Sıkıyönetim niçin ilan edilmişti" diye sormamız gerekir Evet, niçin ilan edilmişti sıkıyönetim? Sıkıyönetim, Kahramanmaraş kentimizde yurttaş kanı içen canavarlığın üstüne gitmek ve ülkenin başka kentlerinde buna benzer ayaklanmaları önlemek ve bastırmak için ilan edilmişti.

Kahramanmaraş olaylarının yıldönümünde bu canavarlığı, bu soyklrımı kınamak hepimizin görevidir. Ancak bu görev yerine getirilirken, yeni olayları zorlamak doğru, yerinde ve akıllıca bir davranış sayılabilir mi?

Kahramanmaraş soykırımı, bu tür direnişler yerine yasal toplantılar düzenlenerek kınanamaz mıydı? Denilebilir ki, "Bu toplantılara sıkıyönetim izin vermezdi." Belki böyle olurdu, ama sıklyönetim ilan edilmemiş kentlerde, örneğin İzmir'de bütün demokratik kuruluşların, bütün ilerici örgütlerin katılacakları büyük bir toplantı yapılamaz mıydı?..

Bu soruları bağırmadan, çağırmadan, öfkelenmeden, kızmadan, elimizden geldiğince, olanca soğukkanlılıkla ele almalıyız.

- Revizyonistlik, kuyrukçuluk, teslimiyetçilik, pasifizm...

Bunları biliyoruz. Eleştiri ve özeleştirilerimizde, bir an için bu sözcükleri de sıyırıp atalım ve somut gerçeği tartışalım.

AP ve MHP, ülke çapında gerginlik istiyorlar. Gerginlik artsın, bunalım yoğunlaşsın, sol kesim sıkıyönetim ile, silahlı kuvvetlerle çatışmalara girsin, bu çatışmalar doruk noktalara sürüklensin...

İstedikleri, özledikleri ve bekledikleri ortam budur. Çünkü, iktidarlarının daha ilk ayında ekonomik çıkmazın girdabında boğulmuşlardır. Bu bunalım, İran olayları ve petrol çıkmazı ile daha da yoğunlaşmıştır. AP ve MHP, böyle bir ortamda varlık nedenlerini ve siyasal gelecekierini bu bunalımın devamında görmektedirler. Gerginlik artacak, bunalım toplumun bütün kesimlerini saracak, terör daha duyarlı noktalara sıçratılacak... Sonra, gelsin baskı yasaları!..

Şunu akıımızın bir köşesine iyice yerleştirelim. Türkiye'nin yakın gündemine faşizm yerleştirilmiştir. Bu baş döndürücü enflasyon, bugünkü siyasal rejimi sarsar. İç ve dış güçlerce

gündeme yerleştirilen ve dipten gelen ekonomik dalgalarla körüklenen baskıcı iktidar modelleri, başta işçi sınıfımız olmak üzere, tüm demokratik güçlerin sırt sırta ve omuz omuza dayanışmalarıyla gündemden çıkarılabilir.

Kural şudur: Sol kendi içinde benzer eğilimleri bir çatıda toplamalıdır. Sosyalist sol ile sosyal demokrat CHP arasında belli konularda işbirliği sağlanmalıdır. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu önce kendi içinde bütünlüğünü pekiştirmeli, sonra Türk-İş içindeki sosyal demokrat nitelikli sendikalarla dayanışmaya girmelidir. İlerici kuruluşlar ve dernekler, bu bütünlüğün çizdiği sağlam yolda savaşım vermelidirler.

Bunlar sağlanmadıkça, Güney Amerika modeli yönetimlerin gündemde olduğunu ve bu gündemin, bu gibi dağınık eylemlerin de yardımıyla gün ve gün daha da güncellik kazandığını hiç ama hiç unutmayalım!

- Teslimiyet, revizyonizm, kuyrukçuluk, pasifizm...

Vur ama dinle!..

(Cumhuriyet, 26 Aralık 1979)

NEDEN ACABA?

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde görevli on askeri yargıç, Sıkıyönetim dışında başka görevlere gönderilmeleri için başvuruda bulunmuşlardır. Bu on askeri yargıçtan sekizi Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nda görevlidir.

Askeri Hakimler Yasası ile Sıkıyönetim Yasası'na göre, Sıkıyönetim askeri savcı ve yargıçları, kendi istekleri olmaksızın, Sıkıyönetim dışında başka görevlere atanamazlar. Askeri savcı ve yargıçlar bu yasal güvenceyle çalışırlar.

12 Mart döneminde bu yargı güvencesi hemen hemen işlemez hale getirilmiş; Sıkıyönetim Komutanları'nın beğenmedikleri kararları veren askeri yargıçlar, birer ikişer görevlerinden alınmışlardı. Aynı dönemde sol eğilimli 83 deniz subayı hakkında beraat kararı veren İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi, zamanın Milli Savunma Bakanı tarafından kaldırılıvermişti! Bunlar unutulmadı.

Bu yasal güvence nasıl çiğneniyordu? Şöyle çiğneniyordu. Askeri savcı ve yargıçlardan, tarihsiz olarak "başka göreve atanmak istiyorum" yollu bir dilekçe alınıyor, sonra, çıkan kararlar beğenilmeyince, bu dilekçeler işleme konuveriyordu! Bu olayların canlı tanıkları bugün aramızdadırlar.

Bugün için böyle baskılar ve "yasaya karşı hile" gibisinden yöntemler elbette ki söz konusu değildir. Ancak böyle bunalımlı bir dönemde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde görevli sekiz askeri savcı ve iki yargıcın, "Bizi Sıkıyönetim dışındaki görevlere gönderin" diyerek dilekçeler vermesi, son derece düşündürücü bir olaydır. Bu askeri savcı ve yargıçları böyle dilekçeler vermeye zorlayan nedenler, yalnızca yıpratıcı bir çalışma düzeninin içinde aranmamalıdır. Belki başka nedenler de vardır.

Önce soralım. Bu askeri yargıçların can güvenlikleri var mıdır?

Gazetelerde, terör suçundan kovuşturulan sanıkların, cezaevlerinde olduğu gibi mahkeme koridorlarında ve duruşma salonlarında da taşkınlıklarını sürdürdükleri yazılmaktadır. Bir askeri mahkemenin koridorlarında ve duruşma salonlarında bile böyle gösteriler yapılabiliyorsa, yetkililerin bu gibi olaylar üzerinde derin derin düşünmesi gerekmektedir. Buralarda bile tartışılan "devlet otoritesi", acaba nerede, nasıl bulunacak ve sağlanacaktır?!..

On askeri yargıcın verdikleri dilekçelerin aynı nedenlere mi yoksa ayrı ayrı ve kendilerine özgü nedenlere mi bağlı bulunduğunu bilemiyoruz. Fakat öyle anlaşılıyor ki, bir yıldır görev başında bulunan askeri savcı ve yargıçların tedirgin oldukları, yakındıkları önemli nedenler bulunmaktadır.

Bu dilekçeler işleme konursa, bu on askeri savcı ve yargıcın yerlerine yeni atamalar yapılacaktır. Bu işlemlerin yeni yeni tartışmalara yol açması da kaçınılmazdır.

Bu dilekçelerin ardındaki nedenler sizleri de düşündürmüyor mu?

Not:

Cinayet kışkırtıcısı MHP yanlısı Hergün Gazetesi, "Uğur Mumcu katillerin suç ortağıdır: İşte belgeler" başlığı altında yeni alçaklıklara başvurmaktadır.

Federal Almanya'nın Duisburg kentinde düzenlenen yasal ve açık bir toplantıya, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, Maden-İş Genel Sekreteri Mehmet Karaca, Bank-Sen Sendikası uzmanı Sıtkı Coşkun ve sanatçı Timur Selçuk ile birlikte konuk olarak katıldık. Bu toplantıyla ilgili izlenimlerimi de bu köşede yazdım.

Bu toplantıya Federal Almanya'da iktidar partisi olan SPD'nin milletvekilleri de katılmıştır. Düzenlenen açık oturumda, Türkiye'deki terörün kaynaklarına değindik. Elbette ki böyle bir tartışmada MHP ve ülkücü militanlarla ilgili açıklamalar da yapılacaktı.

Bu arada, Hergün Gazetesi Genel Yayın Müdürü Enver Altaylı'nın kim olduğu, neci olduğu, nerelerde çalıştığı tarafımdan anlatıldı. Ayrıca, Türkiye'de "Ruzi Nazar" adıyla CIA görevlisi olarak çalışan bir kişi hakkında bilgi verdim ve bu CIA görevlisinin Almanya'da çalıştığını da anlattım. Bu kişinin Türkiye'de hangi siyasal liderle içli dışlı olduğunu da açıkladım.

MHP yanlısı Hergün Gazetesi, böyle bir toplantıyı yasadışı Türkiye Komünist Partisi toplantısı olarak sunmak ve birtakım kuşku bulutları yaratmak için her türlü yalana başvurmaktan çekinmemektedir.

Bir yandan düzmece makbuzlarla DEV-GENÇ'e para yardımı yaptığımı yazarak, öte yandan da Almanya'da iktidardaki SPD milletvekillerinin de katıldığı yasal bir toplantıyı TKP toplantısı olarak sunarak, katil çetelerine beni hedef göstermeye çalışmaktadır.

Beni cinayet çetelerine hedef olarak gösteren Enver Altaylı ile mahkemeler önünde hesaplaşacağız!

(Cumhuriyet, 27 Aralık 1979)

DERNEKLER

Bu kargaşa ve terör ortamı, en çok bulanık suda avlananların işine geliyor. Terör arttıkça, özgürlükleri kısan reçeteler ortaya çıkıyor. Ve terör ile özgürlükler arasında neden-sonuç ilişkisi varmışçasına yorumlar yapılıyor.

- Dernekler Yasası değişmeli efendim.

Terör ile dernek kurma özgürlüğü arasında dolaylı ya da dolaysız, ne gibi ilişkiler bulunabilir?

Denilebilir ki, "Yasal görünümlü bu derneklerin içine sızmış yasadışı kuruluşlar vardır." Olabilir! Bu konuda "mevzuat" yeterli kuralları ve yaptırımları içeriyor. Güvenlik örgütleri kanıt toplar, savcılar dava açar, mahkemeler karar verir. Hukuk devletinin öngördüğü yollar bunlardır.

Terör, özüyle, silahlı eylem demektir. Bir dernek, yasal görünümü altında bir silahlı örgüte dönüşmüşse, o zaman, bu derneğin yöneticileri Ceza Yasamızın 168. maddesi gereğince, "silahlı çete" oluşturmak suçundan ötürü kovuşturulur. Siyasal amaçlarla "silahlı çete" kurup yönetenlerin cezası on yıldan aşağı da değildir.

Siyasal amaçlarla silahlı çete kuranlar, Dernekler Yasası olsa da olmasa da, böyle bir örgütlenmeye girişeceklerdir. Yasal görünüşlü bir parti ya da dernek, bunların arkasında yasadışı yöntemlerle çalışan bir silahlı örgüt!.. "Şema" budur.

Bu noktada sapla saman birbirine karıştırılıyor. Amaç, silahlı örgütlenmeleri, amaç silahlı saldırıları, amaç tek kelimeyle terörü önlemek ise, önlemlerin doğrudan doğruya silaha yönelmesi, silahlı eylemlere yönelmesi gerekir. Hayır bunu yapmıyoruz. Ya ne yapıyoruz?

- Dernekler Yasası değişsin efendim.

Bir yasa; derneğe sızmış silahlı çete mi var, açarsınız davayı! Hangi madde? Sorumlularına on yıldan aşağı olmamak üzere ceza biçen 168. madde! Bu yolda kanıt toplanıyor mu, böyle bir dava açılıyor mu? Sorun bu. Başka yerde aramayın sorunu.

Terörün dayanağı, Dernekler Yasası değildir. Terör, Dernekler Yasası'na dayanarak sürdürülmez. Terörün kaynağı doğrudan doğruya silahtır, silah!! Bu gerçeği anlamıyorsak, bu teröre çok daha başka kurbanlar veririz.

Soru bir: Bu cinayetleri kimler planlıyor? Soru iki: Bunları ortaya çıkarmak kimin görevi? Soru üç: Bunca silah Türkiye'ye nasıl sokuluyor? Soru dört: Kim sokuyor bu silahları? Soru beş: Uyuşturucu madde satıp, silah alanlar kimlerdir? Soru altı: Teröristler ile silah kaçakçıları arasında ne gibi ilişkiler vardır?

Ve soru yedi: Silah ve uyuşturucu madde kaçakçıları devlet bürokrasisinde önemli köprü başlarını tutmuşlar mıdır?

Bu soru yumağından çok daha başka sorular çıkar.

Çıkar ve duyarlı kilitlerin önünde yığılır bu gibi sorular! Bunlarla uğraşmak yerine "Dernekler Yasası'nı değiştirin, onu da kapatın, onu da" diye diretmek, ya iyiniyetli dar görüşlülüğün sonucudur, ya da bilinçli bir hedef saptırmasının ürünüdür. Başka da yorumu yoktur bu işin!

(Cumhuriyet, 28 Aralık 1979)

BOŞLUK NEREDE?

İş döndü dolaştı "önlem paketine" dayandı. Demirel ve yandaşlan diyorlar ki:

- Bu yasalar çıkmadan anarşi-manarşi önlenmez.

Acaba yürürlükteki yasalarda silahla, terörle, terörist ile ilgili hükümler, yaptırımlar yok mu? Var.

Öyleyse bu telaş ne? Öyleyse bu çalım ne? Öyleyse yüksek perdeden meydan okumalar ne? Evet ne?..

Bizim Ceza Yasası -maşallah diyelim- dünyanın en ağır ceza yasalarından biridir. Ceza Yasası'nı şöyle bir karıştırdınız mı, on yıl, on beş yıl, müebbet, idam gibi bir sürü yaptırımla karşılaşırsınız.

Siz terörist yakalayıp, terörün kaynağına indiniz mi?.. Sanığı kolluk kuvvetleri yakalar, mahkeme ancak önüne gelen davaya bakabilir. Siz istediğiniz kadar Sıkıyönetim Mahkemesi kurun, siz istediğiniz sayıda DGM kurun, sonuç değişmez.

Sorun o zaman gelip şu noktaya dayanıyor. Örneğin MİT görevini yapıyor mu? Yaptı mı? Yapacak mı?.. Örneğin silah kaçakçılığı konusunda MİT içinde doyurucu çalışmalar yapılmış mıdır? Elimizdeki belge ve bilgiler, silah kaçakçıları ile teröristler arasında çok yoğun bir ilişki bulunduğunu kanıtlamaktadır. MİT'in bu konuda bir değerlendirmesi var mıdır?

Bilemiyoruz, belki vardır. MİT'in elindeki belgeleri bilmek olası olmadığına göre, varsayalım ki MİT bunları biliyor. Biliyorsa MİT'in Sıkıyönetim Komutanları'yla işbirliği yaparak bu kanlı zinciri mahkemelerin önüne sermesi gerekir. Emniyet Genel Müdürlüğü, MİT ve Sıkıyönetim arasında kurulacak eşgüdüm,

şüpheleri belirti, belirtileri kanıt biçimine sokarak sanıkları mahkeme önüne çıkarır. Mahkemenin işlevi, yasanın işlevi bu noktada başlar.

Siz kanıt toplamayın, siz istihbarat yapmayın, siz yarım yamalak dosyalarla mahkemelere gidin ve sonra yakının:

- Yasaların boşluğu doldurulmalı...

Terör, güncel konu değil mi? Önlemlerin ivedi olarak alınması gerekli değil mi? Elde ölüm cezasını öngören yasalar da var, değil mi? Sıkıyönetim içindeyiz, değil mi? Öyleyse bu özür ve gerekçelerin anlamı ne?

Boşluk yasada masada değil; boşluk bunların kafasında, beyninde, yüreğinde...

(Cumhuriyet, 30 Aralık 1979)

KİMİN HAKKI?..

Afganistan, son yıllarda darbe üzerine darbe, ihtilal üzerine ihtilal yaşadı. 1973 yalında bir darbe ile işbaşına gelen Prens Muhammed Davut'un, 1978 yılında Nur Taraki'nin önderliğindeki solcu subayların darbesiyle devrilmesinden sonra ülkede Sovyet etkisi arttı. 1979 Eylül'ünde Taraki, Hafizullah Amin tarafından devrildi.

Geçen hafta Sovyet yanlısı Karmal'ın darbesi ile ülkede öteden beri yaygın bulunan Sovyet etkisi, "askeri müdahale" biçimine dönüşerek Kabil sokaklarına iyice yerleşti.

20'nci yüzyılın ilk bağımsızlık savaşını vermiş bir ülke halkı olarak, bu gibi "müdahalelere" elbette karşıyız, karşı olmalıyız. Bir ülke, bağımsızlık kavgasını, ancak kendi halkının gücüne dayanarak vermelidir. Böyle bir ülkede sosyalizm kurulacaksa kendi halkının, kendi emekçilerinin, kendi işçi sınıfının öncülüğünde ve alın teriyle kurulmalıdır. İnancımız budur! Dıştan destekli sosyalizme kanlı serüvenlerle gelecek sosyalizme "Hayır" diyoruz.

Bunlar, "madalyonun bir yüzü" üzerine yansıyan açık ve net görüntülerdir. Bir de madalyonun öteki yüzünü çevirip, bu yüzdeki net ve açık görüntülere bakalım.

Afganistan'daki Sovyet etkisi ve askeri müdahalesi başta "dünya jandarması" ABD olmak üzere irili ufaklı Batılı ülkelerce de kınanmaktadır.

Vietnam ve Kamboçya kasabı ABD, Şili'de halk oyuyla iktidara gelen sosyalist devlet başkanı Allende'yi deviren ABD, dünyanın bir çok ülkesinde ihtilaller ve kargaşalar düzenleyen ABD, hangi tarihsel haklılıkla, hangi siyasal gerekçelerle ve hangi yüzle bu tür müdahaleleri kınamaktadır?

ABD, bu tür müdahalelerin, bu tür baskıların, bu tür açık ya da gizli etkilerin değişmez şampiyonudur. Dünya jandarması ABD'nin geçmişi, bu gibi kanlı ve iğrenç suçların yüz kızartıcı sabıkaları ile doludur.

İşte Vietnam, işte Kamboçya, işte Şili, işte Küba, işte İran ve işte Yunanistan... Ve işte "Petrol bunalımı başlarsa petrol üreten ülkelere askeri müdahalelerde bulunuruz" diye, uluslararası kabadayılık gösterileri yapan eli kanlı Pentagon generalleri!

Bu gibi müdahaleleri kınamak görevi, bizim gibi, geçmişlerinde bağımsızlık harcıyla yoğrulmuş kurtuluş savaşları bulunan ülkeler ve halklara düşer; eski ve yeni kanlı ve zalim sömürgecilere, Vietnam kasaplarına, Şili katillerine değil!

Dünyamız 1980 yılına girerken, Ortadoğu'nun Müslüman ülkelerinde yeni kargaşalar, yeni yeni uluslararası sorunlar yaşanıyor. İran ve Afganistan halklarının karşılaştıkları bu kargaşanın, bu ülkelerin sınırlarını ve boyutlarını aşması, yeni savaşlara, yeni ihtilallere ve müdahalelere yol açması kaçınılmaz gibi görünüyor.

Böyle bir dünyada iç ve dış güçler ülkemize nasıl bir yer biçiyor, nasıl bir rol veriyorlar? Yaşanan olaylar, belki büyük bir depremin ilk sarsıntılarıdır; belki dipten gelen dalgalar Ortadoğu'da olduğu gibi ülkemizi de derinden sarsacaktır.

Dışarıda ve içeride, hiç kuşkunuz olmasın, bu sarsıntının hesabı enlem ve boylamları çoktan saptanmıştır. Türkiye, öteden beri ABD'nin bir ön karakoludur. Bu ön karakolun stratejik önemi, İran ve Afganistan olaylarından sonra bin kat daha artmıştır.

Bu siyasal rejimin, bu ekonomik bunalıma, bu dengesizliklere ve bu baş döndürücü enflasyona dayanması çok güçtür. Bunların üzerine uluslararası önemdeki İran ve Afganistan olaylarını koyarsanız, Türkiye'nin iç ve dış güçlerce "Güney A-

merika modeli" bir diktatörlüğe doğru sürüklendiğini gözlerinizle görürsünüz.

Ancak, bu, ülkemiz için, halkımız için kaçınılmaz bir kara yazgı değildir. Ülkemizin ilerici güçleri, kurulan bu tuzakları atlatabilir. Yeter ki, Kurtuluş Savaşı'mızdan kaynaklanan "anti-emperyalist" doğrultuda güç ve eylem birliği sağlanabilsin!

(Cumhuriyet, 31 Aralık 1979)

Sen ülkeni okyanusötesi devletlerin öncü karakolu yapıp, sınırlarını Amerikan üsleriyle donat; sen ülke ekonomisini, uluslararası tekellerin ahtapot kollarına teslim et; sen kardeşi kardeşe vurdurtmak için gizli çeteler kur; sonra kalk, utanmadan ve sıkılmadan "Ata'm, izindeyiz; Cumhuriyeti koruyoruz" diye siyaset dolandırıcılığı yap!..

Elsiz ayaksız bir yeşil yılan / Yaptıklarını yıkıyorlar Mustafa Kemal / Hani bir vakitler Kubilay'ı kestiler / Sen buyurdun kesenleri astılar /Sen uyudun asılanlar dirildi / Mustafa'm, Mustafa Kemal'im...

Cumhuriyet'in temelini elsiz ayaksız yeşil yılanlar kemiriyor; devletimiz NATO generallerinin emrinde, ülkemiz IMF'lerin ipoteğinde!.. ... Uyan Gazi Kemal uyan!.. ... Devletin devlete, insanın insana kulluğunu yok etmek için uyan, uyan Gazi Kemal!.. (Cumhuriyet, 29 Ekim 1979, O Eski Türkü...)

Uğur MUMCU

ISBN 975-8084-43-7
9 789758 084432